

R 19/2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR PREȘEDINTE	
Intrare Nr.	1/3097/17
20/6	Luna 06 An 27

Cancelarie Președinte

NR. 92743	C.P.
17-06-2016	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR SECRETAR GENERAL	
Nr.	8/2858 9A/27-06-2016

85 2 88R

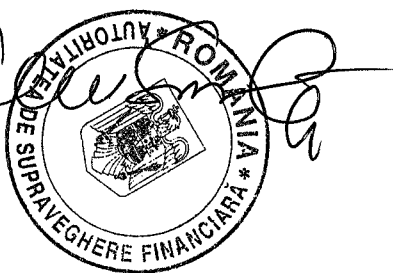
Stimate domnule Președinte,

Vă transmitem anexat Raportul anual al ASF pe 2015, care urmează a fi dezbătut în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013.

Raportul a fost aprobat în Ședința Consiliului ASF din 09.06 2016

Vă rog să primiți, domnule Președinte, asigurarea întregii mele considerații.

Mișu Negritoiu
Președinte

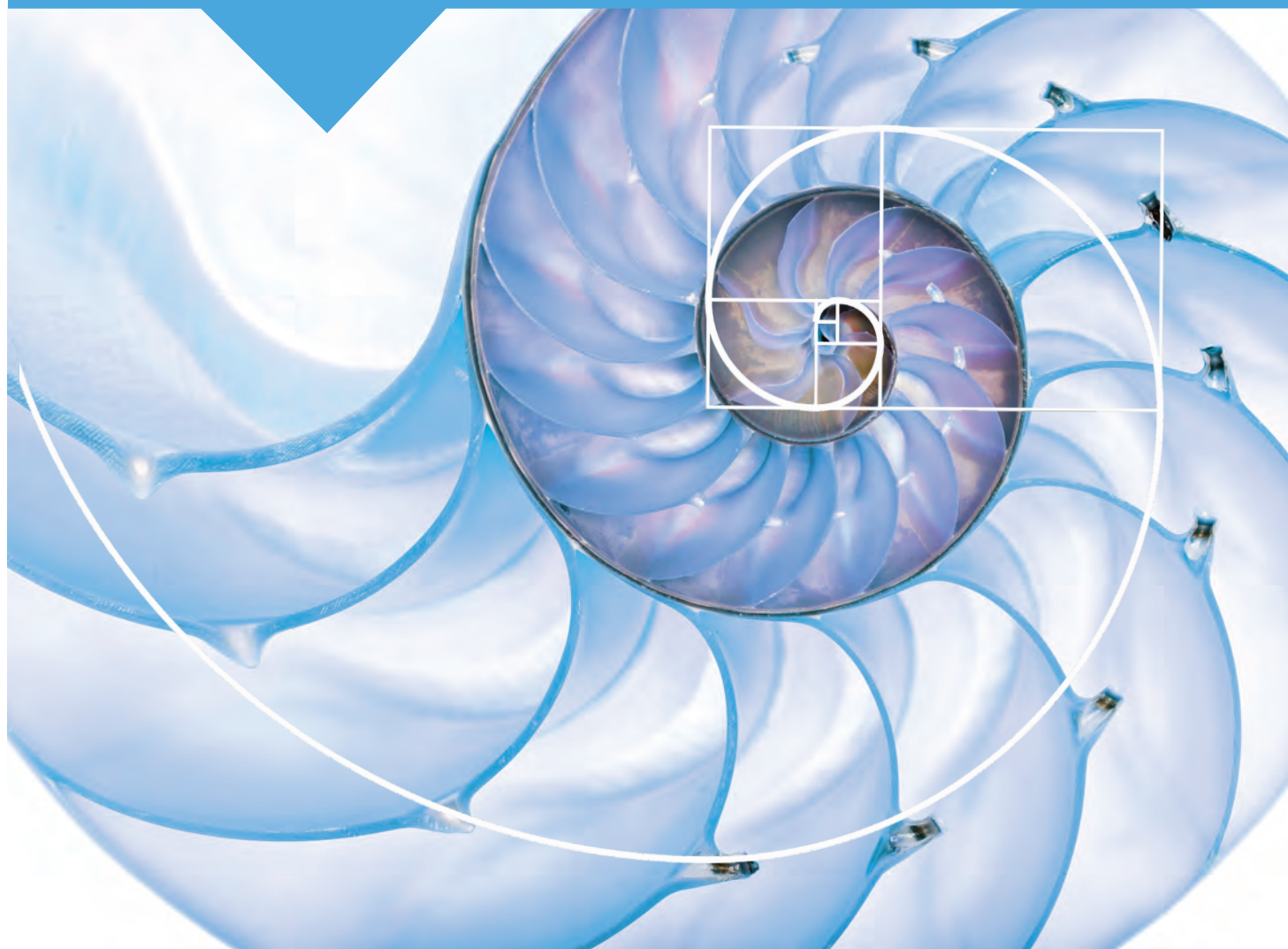

Domnului Florin Iordache
Președintele Interimar al Camerei Deputaților

2015

RAPORT Anual

Autoritatea de Supraveghere Financiară

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

Notă

Raportul anual 2015 a fost analizat și aprobat de Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară în ședința din 09 iunie 2016 și a fost înaintat Parlamentului României în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Acest raport anual prezintă evenimentele din anul calendaristic 2015 și reflectă datele la 31 decembrie 2015.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Autorității de Supraveghere Financiară. Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele.

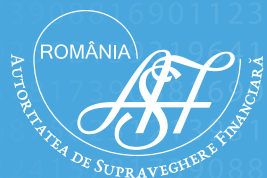
Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară,
Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București
TElVERDE: 0800.825.627
Internet: <http://www.asfromania.ro>
E-mail: office@asfromania.ro

Coperta – reprezentare geometrică a Șirului lui Fibonacci*, o secvență de numere naturale în care două elemente consecutive se află într-un “raport de aur” (aproximativ 1,618), preluat din matematică și folosit în muzică, știință, artă sau arhitectură și al cărui algoritm de creștere guvernează dezvoltarea multor elemente întâlnite în natură.

**Leonardo Pisano Bogollo, matematician italian, 1170 – 1250.*

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

RAPORT ANUAL

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

2015

CUVÂNTUL PREȘEDINTELUI	7
CONSILIUL ASF	8
PRINCIPALELE REALIZĂRI ALE ANULUI	11
Ce am făcut în 2015?	12
2015: Anul Asigurărilor	13
Reforme importante în piața de capital	14
Amendamente la reglementările pieței fondurilor de pensii private	16
Finalizarea reformei instituționale a ASF	17
O scurtă perspectivă macroeconomică	22
Piața de asigurări - reasigurări	23
Piața de capital	24
Sectorul pensiilor private	26
Acțiunile întreprinse și direcțiile urmate în 2015	29
CONTEXTUL ANULUI	19
Piața de asigurări - reasigurări	23
Piața de capital	24
Sectorul pensiilor private	26
Acțiunile întreprinse și direcțiile urmate în 2015	29
PIAȚA DE CAPITAL	31
Proiectul STEAM – Statutul de piață emergentă	33
Reglementarea regimului administratorilor de fonduri de investiții alternative	37
Finalizarea proiectului RASDAQ	39
Supravegherea pieței de capital	40
Alte proiecte și activități	44
PIAȚA DE ASIGURĂRI - REASIGURĂRI	51
Pregătirea pieței asigurărilor pentru aplicarea Solvabilitate II	53
Auditarea activelor/pasivelor bilanțiere pentru piața asigurărilor	56
Implementarea și întărirea supravegherii combinate (offsite/onsite) pe bază de risc	62
Instituirea unor reguli și mecanisme moderne de intervenție (rezoluție) la societățile cu probleme	65
Măsuri adoptate în vederea normalizării pieței RCA	66
Alte măsuri întreprinse pentru buna funcționare a pieței de asigurări	68
PIAȚA PENSIILOR PRIVATE	73
Revizuirea normelor de investiții pentru pensiile private (Pilonul II)	75
Revizuirea pachetului de pensii facultative (Pilonul III)	76
Explorarea modelelor „life cycle” și „pensii ocupaționale”	77
Finalizarea proiectului de reglementare pentru plata pensiilor private	80
Supravegherea sistemului de pensii private din România	81
PROTECȚIA CONSUMATORILOR	89
Întărirea funcției de protecție a consumatorilor	92
Educație financiară și pregătire profesională	93
Modernizarea procesului de procesare a petițiilor	96
COMUNICARE ȘI TRANSPARENȚĂ INSTITUȚIONALĂ	103
Noi canale de comunicare și evenimente în premieră	104
STRATEGIE ȘI STABILITATE FINANCIARĂ	107
Introducerea mecanismului de rezoluție pentru companiile de asigurări	108
Identificarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor intersectoriale și sistemice	111
Cooperarea în cadrul Comitetului Național pentru Stabilitate Financiară; Cooperarea cu ESRB	111
Contribuții la proiecte europene	111
Testarea la stres a operatorilor pe piețele financiare nebankare	113
Supravegherea riscurilor operaționale	114
Armonizarea reglementării unor funcții comune	116
GUVERNANȚĂ INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSE UMANE	119
Finalizarea transformării instituționale	120
Excelență și performanță	123
Evaluarea culturii organizaționale și definirea modelului cultural ideal	124
SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE ALE ASF PE ANUL 2015	127
Bilanțul ASF la data de 31.12.2015	129
Contul de rezultat patrimonial al ASF	133
Situația fluxurilor de trezorerie	134
Execuția bugetului de venituri și cheltuieli	135
Raport asupra Bilanțului contabil și Contului de rezultat patrimonial	137
Contul de Execuție Bugetară	137
OBIECTIVE STRATEGICE ÎN PERIOADA 2016 – 2018	143
Protecția și informarea corespunzătoare a consumatorilor	145
Stabilitatea și funcționarea sănătoasă a piețelor	145
Alinierea legislației primare la directivele și standardele europene	146
Stimularea dezvoltării piețelor financiare nebankare	146
Întărirea capacității instituționale și consolidarea autorității	147
RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT	148
LISTĂ ABREVIERI	152

BAZELE UNUI CICLU NOU DE CREȘTERE SĂNĂTOASĂ

Mișu Negrițoiu

Revizuirea și consolidarea fundamentelor sectorului de asigurări, prin repunerea în drepturi a mecanismelor de piață și a principiilor de guvernanță responsabilă, efortul de eliminare a barierelor de cost și reglementare de pe piața de capital și promovarea acestora ca alternativă viabilă de finanțare, alături de optimizări ale cadrului de funcționare a sistemului pensiilor private, au constituit axele prioritare de acțiune ale Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) în anul 2015.

Confruntată cu suprapunerea mai multor provocări generate de o întârziere a reformelor îndeosebi pe piața asigurărilor, dar și pe piața de capital, ASF a continuat să aloce resurse și energie pentru definitivarea procesului de reconstrucție instituțională început în 2014, astfel încât să devină pe deplin capabilă să-și îndeplinească misiunea de bază enunțată în actul de înființare, Ordonanța de Urgență nr. 93/2012: "consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor, participanților și operațiunilor pe aceste piețe".

Întreaga activitate a ASF pe parcursul anului trecut a fost dedicată obiectivului ca principalele trei piețe financiare nebancare – asigurările, piața de capital și pensiile private – să fie funcționale, stabile, dar și dinamice, în măsură să-și îndeplinească rolul de componente esențiale ale unui sistem financiar sănătos și modern, racordat la modelul european. Iar astăzi suntem în măsură să vorbim din nou despre piețe în creștere, care și-au regăsit direcția bună.

Cu un cadru de reglementare net îmbunătățit, prin care riscurile pot fi prevenite și gestionate cu un grad mai mare de eficiență, după o identificare și evaluare atentă a vulnerabilităților și prin preocuparea ASF pentru găsirea de soluții, în dialog cu toți participanții la piețe, sistemul financiar nebancar se află în poziția de a face saltul decisiv spre statutul de participant activ, relevant, la finanțarea economiei.

În 2015, pentru al patrulea an la rând, piețele financiare nebancare și-au crescut ponderea în PIB și avansează pe un trend de echilibrare graduală a raportului cu sectorul bancar dominant, însă rămân departe de media europeană, respectiv de o poziționare optimă în structura sistemului financiar național.

Prin toate acțiunile sale de reducere a hazardului moral, cu precădere în industria asigurărilor, de eliminare a posibilității apariției unor noi surprize cu potențial de dezechilibrare a piețelor, și, nu în ultimul rând, prin întărirea propriei capacități instituționale de a se ridica la înălțimea provocărilor, ASF a creat premise solide ca piețele nebancare să folosească la maximum actuala conjunctură de relansare economică, să se deschidă spre consumatori și să se diversifice, astfel încât să-și asigure un ciclu de creștere sustenabilă pe termen lung.

Reușitele anului 2015 – de la auditarea în premieră a întregului sector al asigurărilor, la recuperarea întârzierilor de aliniere la cadrul european de reglementare, de la

încheierea epocii RASDAQ pe piața de capital, la urmărirea pas cu pas a programului privind obținerea statutului de piață emergentă, ne motivează și ne încurajează să continuăm proiectul de dezvoltare a piețelor financiare nebancare.

ASF a încheiat anul trecut un demers extrem de ambițios și dificil de reformă instituțională, însă nu este loc pentru demobilizare. Dimpotrivă, consolidarea rezultatelor obținute și gestionarea provocărilor care nu ne ocolesc nici anul acesta, impun utilizarea la capacitate maximă a resurselor umane și instituționale, întreaga noastră acțiune fiind subsumată protejării intereselor consumatorilor de servicii financiare nebancare.

Reașezarea pieței RCA pe noi baze moderne și solide, rezolvarea dosarelor de redresare a unor jucători de pe piața asigurărilor, atragerea de noi investitori și încurajarea dezvoltării de noi produse, conjugarea eforturilor pentru atragerea de noi emitenți pe piața de capital, inclusiv stimularea pieței obligațiunilor, atât municipale, cât și corporative, evaluarea opțiunilor de dezvoltare a sistemului de pensii private, sunt tot atâtea teme care marchează agenda ASF pe 2016.

Un an mult mai predictibil, care va adăuga cărămizi esențiale la proiectul de relansare a piețelor financiare nebancare pe baze sănătoase, în respectul principiilor europene de transparență, bună guvernanță și grijă față de consumator.

CONSILIUL ASF

De la stânga la dreapta:

Daniel Ștefan Armeanu - Membru; **Gabriela Boca** - Membru; **Gheorghe Marcu** - Membru;
Biró Albin - Membru; **Mișu Negrițoiu** - Președinte; **Cornel Coca Constantinescu** - Prim - Vicepreședinte;
Ion Giurescu - Vicepreședinte; **Mircea Ursache** - Vicepreședinte; **Marius Vorniceanu** - Vicepreședinte

PRINCIPALELE REALIZĂRI ALE ANULUI

Ce am făcut în 2015?

2015: Anul Asigurărilor

BSR & BSRE Exercițiul de auditare a societăților de asigurare

Intensificarea activității de supraveghere și aplicarea unor măsuri de redresare financiară

Elaborarea unui pachet legislativ complet și modern

Reforme importante în piața de capital

Clarificarea situației pieței RASDAQ și a pieței valorilor mobiliare necotate

Alinierea la normele europene și reformarea cadrului legal

Înlăturarea unei serii de bariere în funcționarea pieței

Amendamente la reglementările pieței fondurilor de pensii private

Modificarea legislației primare

Relaxarea politicii de investiții

Optimizarea cadrului de risc și de previzionare

Finalizarea reformei instituționale a ASF

Reforma structurii organizaționale și guvernanta instituțională

Alinierea salariilor din toate structurile organizației

Încadrarea personalului în noul Stat de Funcții și înființarea Institutului de Studii Financiare

2015: Anul Asigurărilor

Anul 2015 a reprezentat pentru ASF perioada în care au fost inițiate și implementate transformări, reforme și ajustări ale tuturor piețelor financiare supravegheate, iar aceste demersuri au avut obiectivul de a spori calitatea serviciilor oferite și de a crește gradul de încredere al consumatorilor de servicii financiare.

Sectorul asigurări a parcurs în anul 2015 o etapă importantă prin implementarea unor noi standarde atât în ceea ce privește funcționarea, soliditatea financiară a societăților de asigurări și calitatea distribuției produselor de asigurare, cât și cu privire la cadrul legal și normativ. Principalele repere ale transformării pieței de asigurări se referă la:

EXERCITIUL DE AUDITARE A SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE

Autoritatea de Supraveghere Financiară a realizat, pentru prima dată în istoria asigurărilor, o radiografie a tuturor societăților de asigurări, prin auditori independenți. Acest demers a presupus derularea a două exerciții, primul fiind denumit BSR (Balance Sheet Review), împreună cu Comisia Europeană și EIOPA, iar cel de-al doilea, denumit BSRE (Balance Sheet Review Extended), fiind derulat exclusiv cu resurse naționale. În urma celor două exerciții au fost identificate 10 societăți de asigurări care sunt subcapitalizate (4 – în urma exercițiului BSR și 6 – în urma exercițiului BSRE).

Principalele obiective operaționale ale evaluării activelor și pasivelor bilanțiere și testului de stres pentru sectorul asigurărilor din România au inclus:

- analiza portofoliului de asigurări al fiecărui participant în vederea stabilirii obligațiilor care decurg din contractele de asigurare, evaluarea gradului de adecvare al rezervelor tehnice și furnizarea unei estimări reale a valorii economice a acestora;
- evaluarea adecvării principiilor de recunoaștere și de evaluare aplicate pentru toate pasivele și toate activele societății cu un accent special pe impactul operațiunilor și tranzacțiilor cu persoane fizice sau juridice cu legături strânse cu societatea;
- evaluarea eficienței instrumentelor utilizate pentru transferul riscurilor la terțe părți cu privire la riscurile aferente contractelor de (re)asigurare subscrise de către societate, incluzând contractele de reasigurare finită;
- analiza gradului de adecvare a fondurilor proprii ale societăților participante la cerințele de solvabilitate;
- evaluarea rezistenței sectorului asigurărilor din România la diferite șocuri și identificarea principalelor vulnerabilități și probleme care ar necesita măsuri suplimentare de supraveghere.

INTENSIFICAREA ACTIVITĂȚII DE SUPRAVEGHERE ȘI APLICAREA UNOR MĂSURI DE REDRESARE FINANCIARĂ

Ca efect al intensificării activității de supraveghere și îmbunătățirii cadrului normativ, au fost aplicate următoarele măsuri pentru consolidarea și redresarea financiară a entităților din sectorul asigurări-reasigurări:

- creșterea capitalizării brokerilor de asigurare și a societăților de asigurare;
- intrarea în procedură de redresare financiară, pe bază de plan de redresare financiară pentru două societăți de asigurare: Carpatica Asig și Euroins;
- închiderea procedurii de redresare financiară și constatarea stării de insolvență, însoțită de retragerea autorizației de funcționare și declanșarea procedurii falimentului pentru Societatea de Asigurare-Reasigurare ASTRA SA;
- reorganizarea Fondului de Garantare a Asiguraților conform noului cadru legal;
- Ca urmare a măsurilor precizate mai sus, a crescut soliditatea financiară a entităților, având în vedere că în întregul sistem de asigurări s-au injectat capitalizări suplimentare, iar, pe lângă majorările de capital la societățile de asigurări, s-au înregistrat și majorări de capital social la brokerii de asigurare în valoare totală de peste 28 de milioane lei.

ELABORAREA UNUI PACHET LEGISLATIV COMPLET ȘI MODERN

Principalele componente ale legislației care a fost modernizată în cursul anului 2015 au vizat regimul de solvabilitate pentru societățile de asigurare, organizarea și funcționarea Fondului de Garantare a Asiguraților și implementarea mecanismului de rezoluție pentru asigurați, astfel:

- Legea 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare transpune în România regimul Solvabilitate II, așa cum este el definit la nivelul UE prin Directiva 2009/138/CE. Implementarea unui demers de o asemenea complexitate a presupus din partea ASF și completările ulterioare, demararea procesului de elaborare de norme privind aspectele nereglementate prin legislația europeană de nivel 2 aplicabilă direct în statele membre, demararea unui amplu program de pregătire profesională, precum și inițierea unui dialog susținut cu piața. Acest cadru legal presupune, printre altele, și schimbarea majoră a modalității în care ASF își exercită competențele de supraveghere, prin supravegherea bazată pe o abordare prospectivă în funcție de riscuri;
- Legea 213/2015 privind Fondul de Garantare a Asiguraților are în vedere modernizarea schemei de garantare a asiguraților din România prin crearea unui mecanism viabil și eficient de funcționare a Fondului de Garantare a Asiguraților și vizează totodată clarificarea scopului, reglementarea statutului juridic al acestuia, resursele de finanțare a acestuia, procedura și condițiile de plată a creanțelor de asigurări din disponibilitățile Fondului, precum și aspecte ce țin de organizarea conducerii și administrării acestuia;

- premieră absolută pentru Europa este demersul inițiat și promovat de ASF materializat prin Legea 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor. Această lege este compatibilă cu mecanismul și instrumentele de rezoluție din sistemul bancar și vizează crearea unui cadru legal nou de gestiune a crizelor în sectorul financiar, prin introducerea de prevederi ce cuprind o serie de măsuri și instrumente menite să asigure intervenția timpurie și rapidă în cazul deteriorării poziției financiare a unui asigurător. Măsurile și instrumentele urmăresc protejarea creditorilor de asigurări, minimizarea impactului asupra fondurilor de protecție, protejarea fondurilor publice prin reducerea la minim a dependenței de sprijin financiar public, evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare a pieței de asigurări, menținerea disciplinei de piață și creșterea încrederii.
- Totodată, au fost alocate resurse consistente pentru elaborarea legislației secundare aplicabile intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări, în conformitate cu directiva privind distribuția produselor de asigurări (Directiva IDD), precum și distribuția online a produselor de asigurare.

Reforme importante în piața de capital

Piața de capital a înregistrat o serie de modificări structurale menite să îmbunătățească funcționarea ei, precum clarificarea statutului pieței RASDAQ, implementarea directivelor europene cu privire la organismele de plasament colectiv și administratorii fondurilor de investiții alternative, creând astfel premisele dezvoltării pieței, înlăturării barierelor identificate prin proiectul STEAM și creșterea competitivității pieței de capital.

CLARIFICAREA SITUAȚIEI PIEȚEI RASDAQ ȘI A PIEȚEI VALORILOR MOBILIARE NECOTATE

Procesul aplicării prevederilor Legii 151/2014, care se referă la clarificarea situației pieței RASDAQ și a pieței valorilor mobiliare necotate, a fost unul complex (convocare AGEA, hotărâre AGEA, primire de cereri de retragere, numire expert autorizat, întocmire raport de evaluare, plată acțiuni, transferul acțiunilor din contul acționarilor care și-au exercitat dreptul de retragere în contul societății) întinzându-se pe o perioadă de aproximativ 6 luni de la hotărârea AGEA.

În perioada de la intrarea în vigoare a Legii 151/2014 și până la data la care activitatea celor două piețe a încetat de drept, ASF a supravegheat modul în care emitenții au respectat procedura, încălcarea normelor fiind sancționată.

În urma finalizării restructurării pieței RASDAQ și pieței valorilor mobiliare necotate un număr de 311 societăți ale căror acțiuni se tranzacționau pe piața RASDAQ sau pe piața valorilor mobiliare necotate s-au transferat pe piața reglementată/ATS după cum urmează:

- 5 societăți pe piața reglementată administrată de BVB;
- 271 pe ATS administrat de BVB;
- 35 pe ATS administrat de Sibex.

587 de emitenți au fost retrași de la tranzacționare pentru nerespectarea procedurilor aferente punerii în aplicare a legii; ASF a emis 208 decizii de sancționare.

Activitatea pieței RASDAQ și a pieței valorilor mobiliare necotate a încetat de drept la data de 27 octombrie 2015.

ALINIAREA LA NORMELE EUROPENE ȘI REFORMAREA CADRULUI LEGAL

A fost adoptată Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative care transpune în legislația națională prevederile directivei DAFIA (Directiva privind administratorii fondurilor de investiții alternative). În aplicarea acestei legi și pentru a clarifica unele dintre dispozițiile regulamentului delegat al UE nr. 231/2013 de aplicare a DAFIA, ASF a emis Regulamentul nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative.

Tot în cursul anului 2015 a fost adoptată legea de modificare a Ordonanței de Urgență nr. 32/2012, care vizează transpunerea Directivei (UE) nr. 91/2014 în ceea ce privește funcțiile de depozitar, politicile de remunerare și sancțiunile aplicabile organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (UCITS V).

ASF a sprijinit inițierea, elaborarea și adoptarea ordonanței de Guvern pentru eliminarea următoarelor bariere care împiedică, în prezent, intrarea României în grupul piețelor de capital emergente și care constituie un impediment real în calea diversificării surselor de finanțare prin piața de capital:

- procesul de lungă durată și complicat de deschidere a unui cont de tranzacționare în România de către investitorii străini;
- procese dificile pentru exercitarea unor drepturi fundamentale ale investitorilor (ex: dreptul de a primi dividende, dreptul de vot în Adunarea Generală a Acționarilor);
- existența anumitor praguri de deținere a acțiunilor emise de operatorii de piață cauzează imposibilitatea luării unor decizii strategice, creând blocaje în funcționarea acestor entități și influențând negativ piața de capital locală;
- prevederi privitoare la ofertele publice de valori mobiliare și admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare pe piețe reglementate care pot fi modernizate și eficientizate în linia bunelor practici europene.

ÎNLĂTURAREA UNEI SERII DE BARIERE ÎN FUNCȚIONAREA PIEȚEI

Proiectul STEAM, demarat încă din anul 2014, are la bază un calendar de îndeplinire a unui set de obiective privind corectarea deficiențelor care țin încă România în zona piețelor de frontieră. Principalele direcții de acțiune ale ASF în 2015 pentru atingerea obiectivelor STEAM sunt structurate pe 5 mari piloni, iar realizările sunt punctate astfel:

PILONUL I: REVIZUIREA LEGISLAȚIEI PRIMARE ȘI SECUNDARE

- proiectul de lege privind emitenții de instrumente financiare și operațiunile de piață a fost avizat de ASF și transmis către Ministerul Finanțelor Publice pentru finalizarea procedurilor aferente inițiativelor legislative ale Guvernului;
- proiectul de lege privind piețele de instrumente financiare pentru transpunerea Directivei 2014/65/UE (MiFID II) este în curs de finalizare de către inițiator;
- proiectul de lege privind fondurile de investiții alternative este în curs de finalizare de către inițiator.

PILONUL II: CONSOLIDAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII PIEȚEI DE CAPITAL

- evaluarea sistemului RoClear administrat de Depozitarul Central în contextul aderării la platforma T2S.
- planul de măsuri cu privire la instituirea de mecanisme eficiente pentru protecția împotriva furtului, pierderii și utilizării abuzive/neautorizate (fără acordul clientului) în cazul transferului de instrumente financiare.

PILONUL III: DEZVOLTAREA PIEȚEI DE OBLIGAȚIUNI

- s-a încheiat convenția ASF - MFP, BVB și DC pentru derularea operațiunilor pe piața primară și a fost acordată asistență tehnică de specialitate entităților implicate în derularea programului pilot.

PILONUL IV: STIMULAREA CREȘTERII NUMĂRULUI DE EMITENȚI ȘI A LICHIDITĂȚII PIEȚEI DE CAPITAL

- Grup de lucru cu participarea ASF, MFP și a altor instituții ale statului român pentru facilitarea derulării procesului privatizării prin piața de capital a companiilor aflate în portofoliul statului și pentru valorificarea deținerilor statului la companiile deja listate;
- implementarea posibilității listării companiilor românești pe alte piețe;
- au fost propuse spre modificare prevederile reglementărilor ASF pentru eficientizarea și fluidizarea operațiunilor de împrumut de instrumente financiare și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă, precum și adoptarea regimului juridic al garanțiilor cu instrumente financiare.

PILONUL V: DEZVOLTAREA PIEȚEI DE RETAIL ȘI EDUCAȚIA FINANCIARĂ.

- Participarea împreună cu potențiali parteneri (operatorii de piață, asociații profesionale etc.) la mai multe întâlniri cu managerii/reprezentanții unor companii reprezentative care nu sunt listate pe piața de capital din România;
- condiții de funcționare pentru noi tipuri de organisme de plasament colectiv în cadrul proiectului de lege privind fondurile de investiții alternative și în proiectul de regulament emis atât în aplicarea legii privind AFIA, cât și a legii privind FIA;
- reglementări contabile conforme cu IFRS aplicabile entităților supravegheate din piața de capital.

Amendamente la reglementările pieței fondurilor de pensii private

Fondurile de pensii private au avut o evoluție pozitivă, înscrisă pe un trend ascendent, fapt ce a necesitat amendamente minore ale cadrului legal și ale anumitor reglementări secundare, astfel:

MODIFICAREA LEGISLAȚIEI PRIMARE

În planul modificării legislației primare aplicabile fondurilor de pensii private, menționăm transpunerea art. 1 din Directiva 2013/14/UE de modificare a Directivei 2003/41/CE privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale, a Directivei 2009/65/CE de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) și a Directivei 2011/61/UE privind administrarea fondurilor de investiții alternative în ceea ce privește încrederea excesivă acordată ratingurilor de credit.

În acest sens a fost adoptată Legea nr. 87/2015 pentru completarea art. 84 din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative și a art. 23 alin. (1) din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, fiind introdusă prevederea conform căreia investirea activelor fondurilor de pensii private de către administratorii acestora nu trebuie să fie bazată în mod exclusiv pe ratinguri de credit emise de agențiile de rating de credit.

RELAXAREA POLITICII DE INVESTIȚII

Prin modificările aduse de Norma nr. 1 din 8 ianuarie 2015 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat și Norma nr. 18/2015 pentru modificarea Normei nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative, a fost promovat un prim set de reglementări care să conducă la flexibilizarea Pilonului III de pensii facultative în privința încasării și convertirii contribuțiilor, a aspectelor legate de publicitate și procesul de aderare a participanților la fondurile de pensii facultative.

Totodată, prin promovarea de reglementări adecvate obiectivelor ASF, s-au introdus noi oportunități investiționale în materie de instrumente și piețe, cu respectarea principiilor de prudențialitate specifice fondurilor de pensii. Astfel, prin Norma nr. 13/2015 pentru modificarea și completarea Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private au fost implementate următoarele oportunități investiționale:

- introducerea posibilității de tranzacționare a obligațiunilor municipale și corporative în afara pieței reglementate (pentru fondurile de pensii private);
- posibilitatea protejării împotriva riscului valutar și riscului de dobândă (în cazul fondurilor de pensii facultative) prin instrumente financiare derivate tranzacționate în afara pieței reglementate;
- flexibilizarea ponderii activelor în calculul privind clasificarea fondurilor de pensii private într-o categorie de risc.

OPTIMIZAREA CADRULUI DE RISC ȘI DE PREVIZIONARE

Pentru optimizarea cadrului de risc, reglementarea secundară a sistemului de pensii private s-a caracterizat în anul 2015 printr-o preocupare continuă privind consolidarea mecanismelor de supraveghere pentru o protecție cât mai eficientă a participanților la sistemul de pensii private.

Totodată, pentru simplificarea cadrului de legislație secundară aplicabilă sistemului de pensii private, au fost actualizate reglementările referitoare la proveniența capitalului social subscris și vărsat de către membrii fondatori ai societății de pensii, precum cele referitoare la modificarea capitalului social al administratorului de fonduri de pensii private, autorizat în conformitate cu prevederile legale. În acest sens, modificările aduse legislației secundare vizează următoarele:

- modificarea capitalului social, obligațiile administratorului, condițiile de îndeplinit și documentația necesară;
- obligațiile administratorului de păstrare a valorii capitalului social la valoarea minimă impusă de lege și pașii necesari a fi efectuați pentru reîntregirea acestuia în cazul reducerii sale sub acest nivel;
- stabilirea unui termen de maximum 6 luni pentru reîntregirea capitalului social al administratorului fondului de pensii administrate privat, în cazul scăderii valorii acestuia sub valoarea minimă legală;
- completarea documentației solicitate cu prilejul modificării capitalului social pentru clarificarea unor aspecte tehnice în această privință;
- introducerea unor capitole referitoare la răspunderea juridică.

Ca urmare a stadiului de dezvoltare a pieței fondurilor de pensii private, pentru a se încuraja diversificarea portofoliilor fondurilor de pensii, s-a realizat actualizarea și flexibilizarea cadrului de reglementare secundară aplicabil investițiilor activelor fondurilor de pensii private. În cadrul aceluiași proiect au fost reevaluate criteriile de încadrare în grade de risc a fondurilor de pensii.

De asemenea, la sfârșitul lunii octombrie 2015 a fost inițiată dezbateră publică referitoare la un proiect de act normativ al cărui obiectiv vizează actualizarea, consolidarea și îmbunătățirea reglementărilor privind regulile de calcul, de verificare, de constituire, de investire și de utilizare a provizionului tehnic pentru fondurile de pensii facultative, cu scopul de a îmbunătăți protecția participanților.

Finalizarea reformei instituționale a ASF

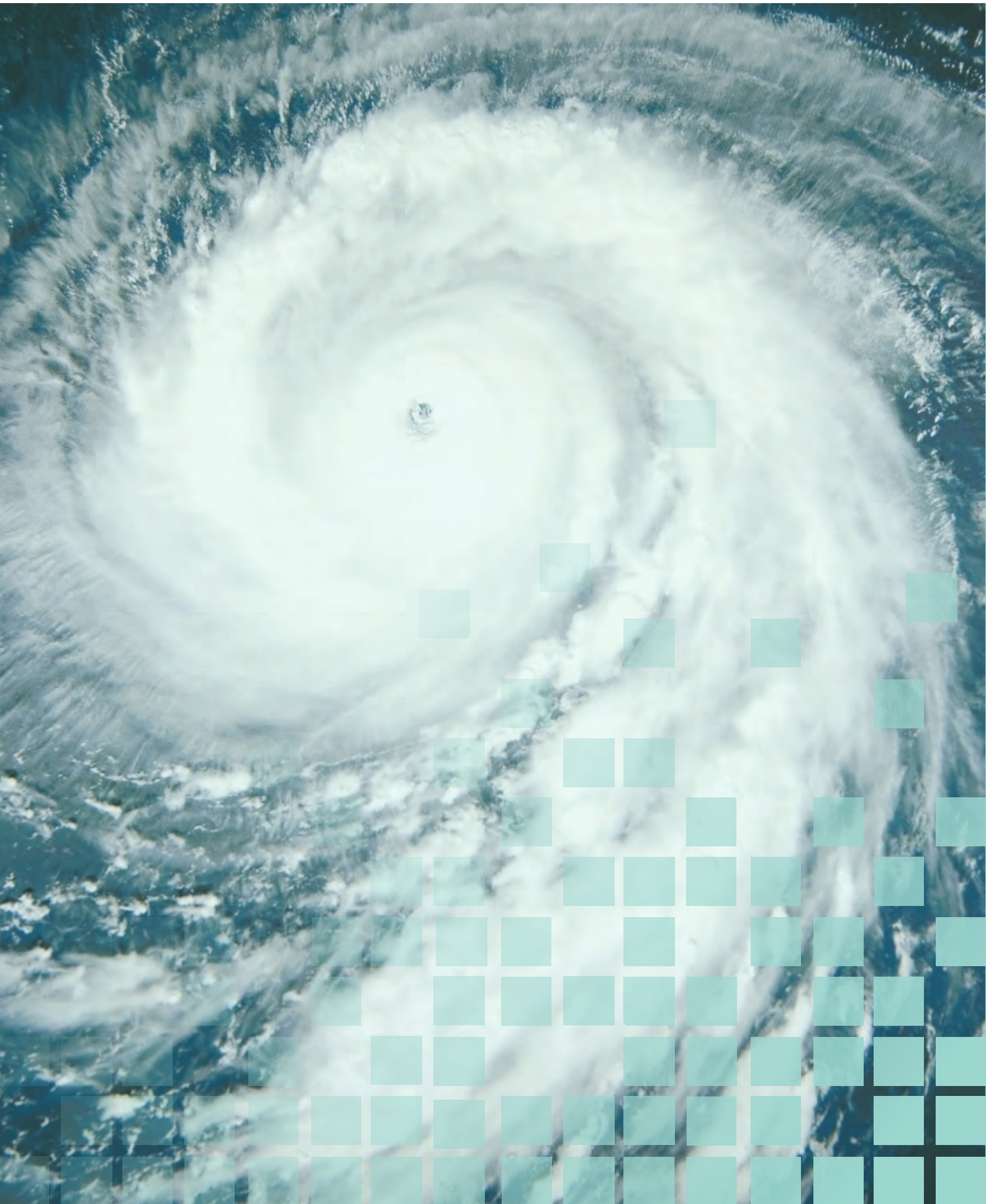

În urma reformei instituționale a ASF, ponderea cheltuielilor cu personalul a scăzut la 56% din totalul veniturilor în semestrul I 2015, față de 87% în 2013, în condițiile în care volumul acestor costuri s-a diminuat cu 43% în prima jumătate a acestui an comparativ cu semestrul al doilea din 2013.

O altă componentă a reformei instituționale este înființarea Institutului de Studii Financiare (ISF), prin fuziunea dintre Fundația Institutul de Management în Asigurări și Fundația Institutul de Asigurări.

Noua entitate dedicată pregătirii profesionale - cu precădere în sectorul serviciilor financiare nebancare - are ca fondator Autoritatea de Supraveghere Financiară și este susținută de asociații reprezentative din domeniu, în calitate de membri: Uniunea Națională a Societăților de Intermedieri și Consultanță în Asigurări din România (UNSICAR), Uniunea Națională a Societăților de Asigurare din România (UNSAR), Asociația de Drept al Asigurărilor din România (ADAR) și Asociația Română de Actuarial (ARA), fiind în curs de înscriere și alte asociații profesionale ale pieței financiare nebancare.

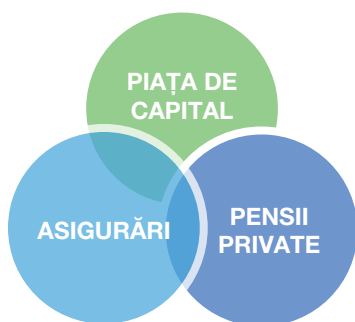
Pe termen lung, ISF își propune alinierea activității la cerințele europene, trecerea de la acumularea de cunoștințe la acumularea și evaluarea de competențe, furnizarea de programe de formare profesională pentru domeniul financiar nebancar adaptate noilor procese organizaționale, determinate de cerințele legislative, de dinamica pieței și a cadrului european, contribuind la maturizarea pieței financiare nebancare din România, la crearea capacității acesteia de a face față concurenței induse de globalizare sau efectelor crizelor economice.

CONTEXTUL ANULUI 2015

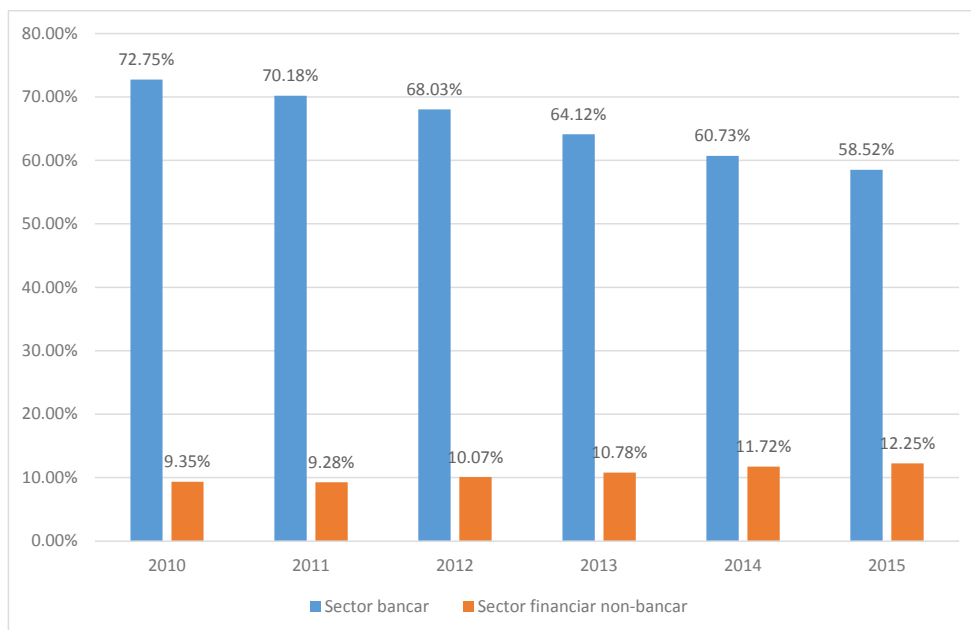
CÂT REPREZINTĂ PIETELE FINANCIARE DIN ECONOMIA ROMÂNEASCĂ?

Piețele financiare nebancare

Deși în România activele sectorului financiar bancar predomină ca și pondere în PIB, sectorul financiar nebancar s-a situat în ultimii ani pe un trend ascendent, cea mai mare creștere înregistrând-o ponderea activelor fondurilor de pensii private.

Activele sectorului financiar raportate la PIB

Sursa: calcule ASF, * Date provizorii - INS

Activele totale ale sectorului financiar	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Sector bancar	72,75%	70,18%	68,03%	64,12%	60,73%	58,52%
Sector financiar ne-bancar **	9,35%	9,28%	10,07%	10,78%	11,72%	12,25%
Organisme de plasament colectiv	5,33%	5,01%	5,17%	5,62%	5,91%	5,79%
Fonduri de pensii private	0,87%	1,21%	1,72%	2,32%	3,02%	3,64%
Societăți de asigurare	3,15%	3,06%	3,18%	2,85%	2,80%	2,83%
Dimensiunea sectorului financiar în PIB	82,10%	79,46%	78,10%	74,90%	72,45%	70,77%

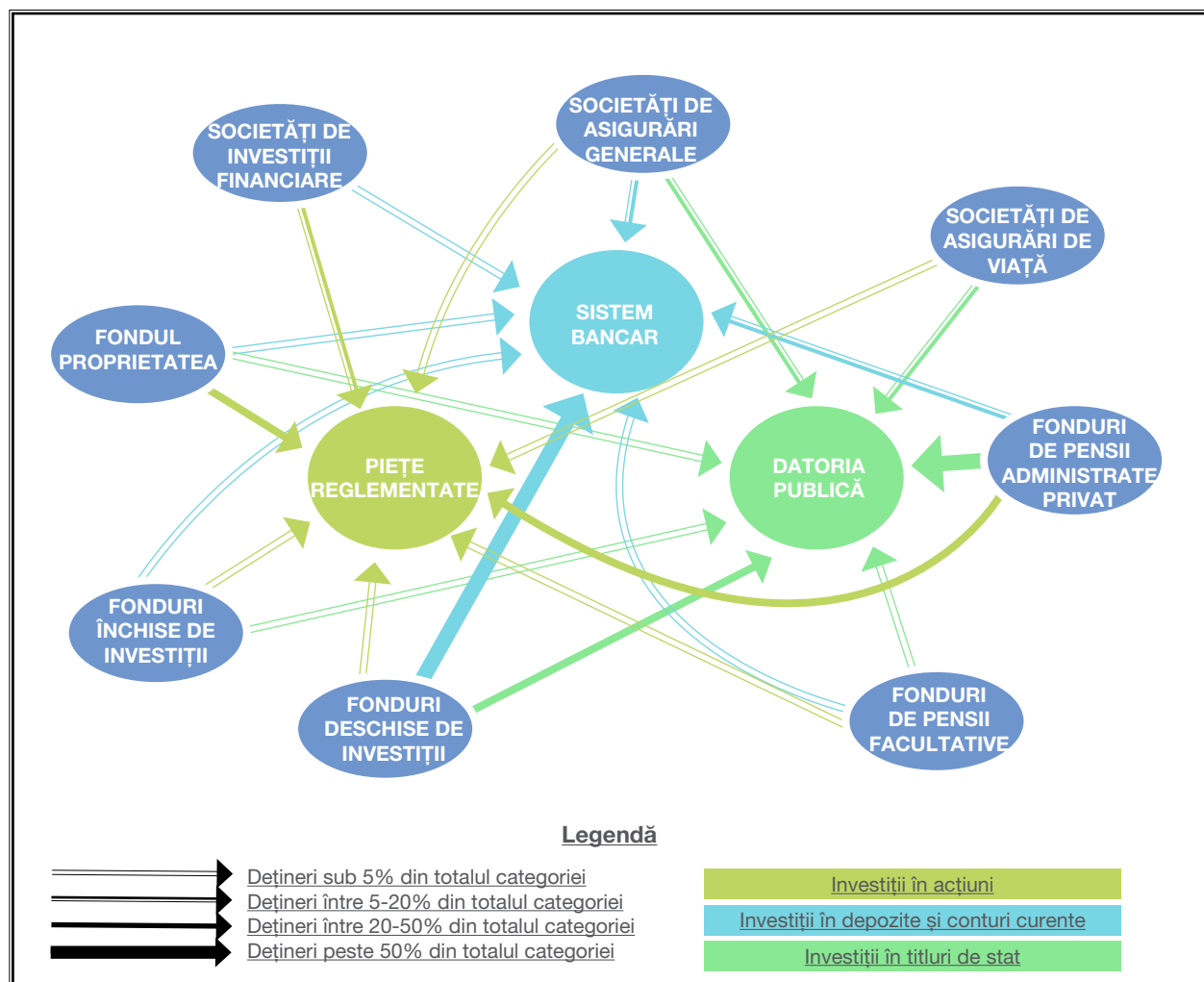
Sursa: calcule ASF, * Date provizorii, **Nu sunt incluse IFN-urile

CUM SUNT INTERCONECTATE PIETELE FINANCIARE?

Harta interconexiunilor de mai jos arată dimensiunea investițiilor în acțiuni listate pe BVB, depozite la bănci din România și titluri de stat emise de MFP a entităților supravegheate de ASF la sfârșitul anului 2015. Aceste investiții s-au ridicat la peste 48,89 miliarde lei la finele anului 2015, titlurile de stat reprezentând 61,38%, plasamentele în acțiuni 22,56%, iar depozitele în bănci

din România 16,06%. Fondurile de pensii administrate privat (FP II) dețin cea mai importantă pondere a titlurilor de stat (cca. 54%) dintre entitățile analizate, fondurile deschise de investiții dețin cca. 61,52% dintre depozite, iar Fondul Proprietatea are cele mai importante plasamente în acțiuni (cca. 42%).

Harta interconexiunilor pe piața financiară din România

Sursa: ASF

CINE SUNT CONSUMATORII PIETELOR FINANCIARE NEBANCARE DIN ROMÂNIA?

La sfârșitul lunii decembrie 2015 erau:

Sectorul asigurărilor:		• 11.073.802 contracte de asigurări generale și • 3.601.152 contracte de asigurări de viață în vigoare (fără ASTRA)
Sectorul pieței de capital:		• 325.190 investitori în FDI • 89.613 investitori în FII • 71.108 investitori cu conturi la intermediari
Sectorul pensiilor private:		• 6,56 milioane de participanți în Pilonul II • 382.318 participanți în Pilonul III

O scurtă perspectivă macroeconomică

În anul 2015, piețele financiare nebancare au evoluat pe fondul unui climat macroeconomic european de creștere moderată, cu efecte pozitive asupra investițiilor și exporturilor, ca urmare a măsurilor de relaxare cantitativă ale BCE, condițiilor favorabile de creditare și deprecierei euro. Consumul privat a fost principalul motor al creșterii economice, fiind susținut de avansul venitului disponibil real, în condițiile unei inflații reduse. Evoluțiile din Grecia, tensiunile din Ucraina și din Orientul Mijlociu, fluctuațiile pe piețele financiare din Asia și divergențele politicilor monetare din SUA și zona euro, au generat volatilitate pe piețele financiare, dar nu au avut un impact sesizabil asupra economiei reale.

Încetinirea creșterii economiilor emergente (China), schimburile comerciale internaționale mai reduse, incertitudinile geopolitice, la care se poate adăuga volatilitatea piețelor financiare internaționale constituie factorii care stau la baza revizuirii în scădere a prognozelor cu privire la evoluțiile macroeconomice din anul 2016. Rezultatele acestui cumul de influențe au dus la anticiparea stabilității cererii interne, o gradualizare a creșterii ratei inflației sub efectul parțial al majorării salariilor, accelerarea consumului privat și reducerea deviației PIB negative, fiind așteptată trecerea acesteia în teritoriu pozitiv.

În acest context internațional, dinamica PIB-ului în anul 2015 plasează România pe locul 6 în Uniunea Europeană (+3,8%), cu prognoză de avans în ierarhia creșterii PIB (locul al doilea pentru 2016) ca urmare a anticipării unei creșteri de 4,2% în 2016 și 3,7% în 2017 (locul al treilea). Potrivit datelor INS și BNR, anul 2015 a fost caracterizat de îmbunătățirea condițiilor pe piața muncii, precum și menținerea datoriei externe (57,9% din PIB) și a deficitului de cont curent (-1,1% din PIB) la niveluri sustenabile. Creșterea economică a fost ridicată și în semestrul II (+3,6%), în condițiile contribuției negative a activității din agricultură. Consumul privat a fost stimulat de reducerea prețurilor de consum, începând cu luna iunie 2015, concomitent cu o creștere accentuată a câștigurilor salariale nominale.

Am asistat la o intensificare a cererii interne în partea a doua a anului și la creșterea semnificativă a importurilor CIF (+8,2%), astfel încât sectorul extern, dar și stocurile, au înregistrat contribuții negative la creșterea PIB (-1,6 respectiv, -0,5 puncte procentuale). În ceea ce privește exporturile FOB, datele exprimate în euro indică o decelerare semnificativă a ritmului anual de creștere (+2,3%) comparativ cu semestrul anterior (+6,0%). O altă caracteristică a comerțului exterior, observată în anul 2015, o reprezintă concentrarea pe relațiile cu partenerii UE (+7,9% exporturi; +10,1% importuri) comparativ cu schimburile comerciale extracomunitare. Acestea s-au redus, în special în cazul exporturilor (-5,2%), principalele destinații fiind Turcia, SUA și Rusia.

Similar situației din majoritatea statelor europene, rata anuală a inflației a fluctuat în jurul unor valori modeste pozitive în intervalul ianuarie - iunie 2015, urcând în luna mai la maximum de 1,2%, pe fondul majorării mai alerte a prețurilor grupei mărfurilor alimentare (în special legume, fructe și ouă). Semestrul II a consemnat persistența unei inflații anuale negative, începând din luna iunie, sub impactul extinderii cotei reduse de TVA de 9% la produsele alimentare, băuturile nealcoolice și serviciile de alimentație publică, dar și a declinului cotațiilor țiteiului.

Piața forței de muncă din România s-a caracterizat în anul 2015 printr-o stabilizare a ratei șomajului (6,8%) și un ritm de creștere susținut al numărului de salariați raportat oficial de angajatori. Rata anuală a numărului de salariați a depășit nivelul de 3% în semestrul II 2015. La nivel european, rata șomajului, ajustată sezonier, a evoluat pe un trend descendent de la începutul anului 2013, ajungând în decembrie 2015 la 10,4% în zona Euro și 9,0% în UE28, comparativ cu 5,0% în SUA. Cele mai mici rate ale șomajului au fost înregistrate în Germania și Cehia (4,5%), Malta și Marea Britanie (5,1%), în timp ce niveluri ridicate au fost observate în Grecia (24,5%) și Spania (20,8%).

Anul 2015 a debutat cu o creștere a încrederii companiilor cu capital extern în economia românească pe fundalul

unei valori echilibrate a contului curent al balanței de plăți care a avut un deficit de 1,7 miliarde euro (1,1% din PIB), în creștere față de 686 milioane euro în anul 2014 (0,5% din PIB).

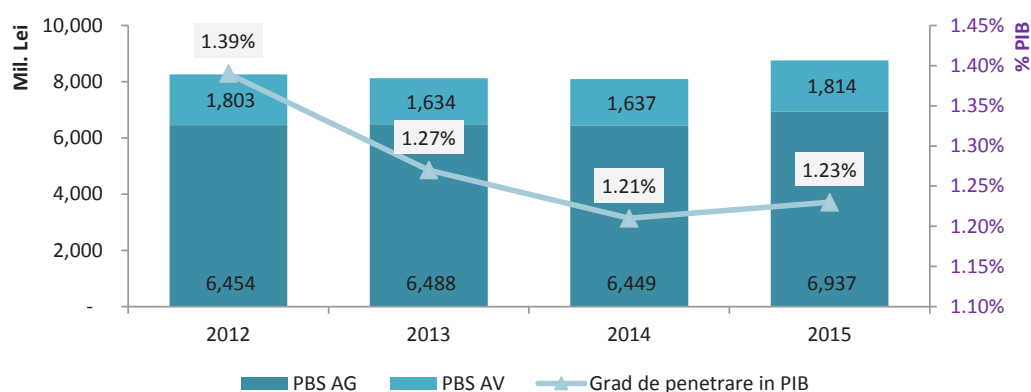
În ceea ce privește datoria externă pe termen lung, aceasta a însumat 71 miliarde euro la 31 decembrie 2015 (78,2 la sută din total datorie externă), în scădere cu 6,3% față de 31 decembrie 2014. Principalele prognoze estimează că pe termen mediu (2016-2020) nivelul datoriei se va menține sub 41,0% din PIB (raportul la

Legea bugetului pe 2016), inferior plafonului de 60% stabilit de Tratatul de la Maastricht. Nivelul actual al datoriei guvernamentale este sustenabil, fapt susținut recent de agenția Moody's (11 decembrie 2015) care a confirmat ratingurile României la "Baa3" pentru creditele pe termen lung și "P-3" pentru împrumuturile pe termen scurt. În scenariul mai rezervat al Comisiei Europene există riscul depășirii nivelului de 42% din PIB pentru datoria publică în anul 2017, în condițiile realizării unor deficite bugetare mari, 3% în 2016, respectiv 3,8% în 2017.

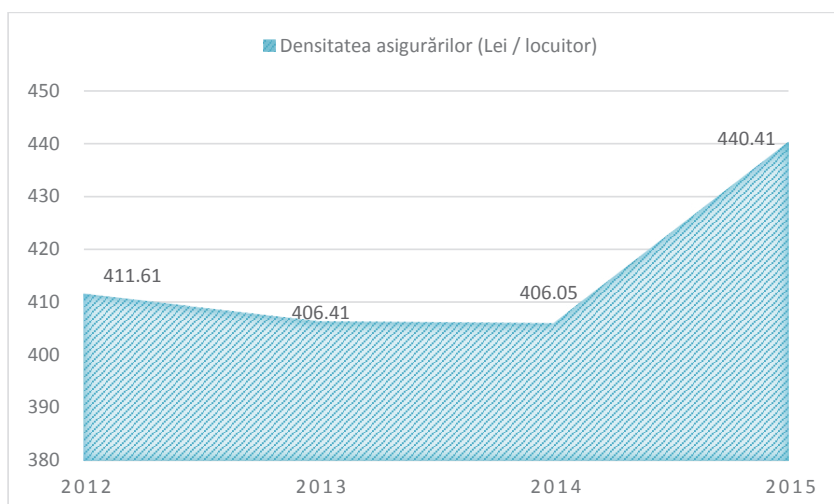
Piața de asigurări - reasigurări

Dimensiunea pieței asigurărilor, măsurată ca valoare a primelor brute subscrise, a crescut în anul 2015 atât în termeni nominali (+8,23%), cât și ca pondere în PIB (1,23%) după scăderile consemnate în perioada 2013-2014 (cu 1,63% în 2013 și respectiv 0,45% în 2014).

Datorită avansului asigurărilor peste dinamica PIB, gradul de penetrare a asigurărilor, calculat ca raport între valoarea cumulată a primelor brute subscrise pentru asigurările de viață și cele generale și produsul intern brut, a crescut la 1,23% în 2015, inversând trendul descendent ce a caracterizat perioada 2011-2014.

Densitatea asigurărilor, calculată ca raportul dintre valoarea primelor brute subscrise și dimensiunea populației totale, a crescut în 2015 comparativ cu 2014 cu peste 8% (+34,36 lei/locuitor), situându-se la o valoare de 440,41 lei/locuitor.

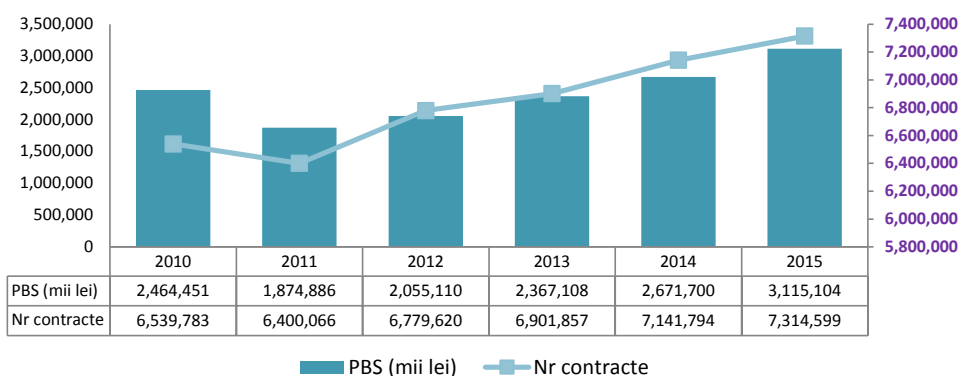

Asigurătorii au cumulat în anul 2015 prime brute subscrise în valoare de 8.750.879.938 lei. Dintre cele 35 de societăți de asigurare care activau la finele anului 2015, 20 au practicat numai activitate de asigurări generale („AG”), 8 au practicat numai activitate de asigurări de viață („AV”) și 7 au practicat activitate compozită.

În cazul asigurărilor generale, cele mai importante ponderi în PBS le-au deținut clasa X (RCA+CMR, 47,41%) și clasa III (CASCO, 24,33%), în timp ce pentru asigurări de viață PBS aferente clasei A1 (Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, 60,34%) au fost cele mai numeroase.

Suma totală a primelor de asigurare subscrise pentru RCA la finele anului 2015 a atins valoarea de 3.115.103.957 lei, comparativ cu 2014 înregistrându-se o creștere cu 16,64%. Numărul dosarelor de daună plătite a înregistrat o scădere cu 0,17%, în 2015 comparativ cu anul anterior, în timp ce valoarea despăgubirilor plătite a crescut cu 2,63%, dauna medie plătită per total piață ajungând la valoarea de 7.106 lei, nivel aflat în creștere cu 2,97% față de perioada similară din 2014, când dauna medie plătită a fost de 6.901 lei.

Evoluția PBS RCA în perioada 2010-2015

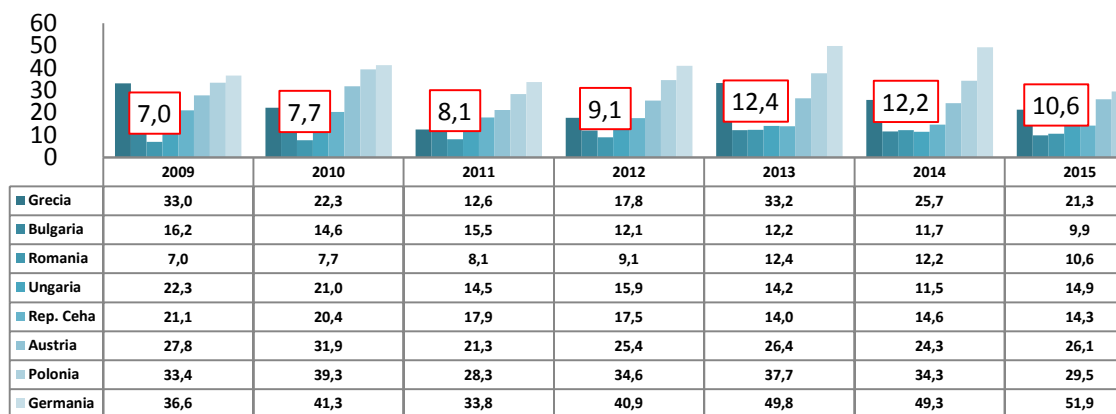

Piața de capital

Într-un context internațional destul de turbulent, capitalizarea bursieră totală a BVB (piață principală și ATS) a avut, în general, o tendință de creștere atingând la sfârșitul anului 2015 nivelul de 149 miliarde lei, consemnând o creștere de 9% față de aceeași perioadă a anului 2014. Din aceasta, capitalizarea bursieră a companiilor locale listate pe segmentul principal al pieței aceasta a reprezentat aproximativ 59% din capitalizarea bursieră totală a BVB.

Calculată conform metodologiei FESE, capitalizarea bursieră a companiilor locale listate la BVB raportată la PIB a scăzut în anul 2015 față de 2014, pe fondul creșterii PIB (+3,8%) și a scăderii capitalizării bursiere pentru companiile locale. Scăderi ale ponderii capitalizărilor bursiere locale raportate la PIB au înregistrat și piețele din Polonia, Republica Cehă, Bulgaria și Grecia, în timp ce bursa din Germania, Austria și Ungaria au consemnat creșteri.

Capitalizarea bursieră domestică raportată la PIB (%)

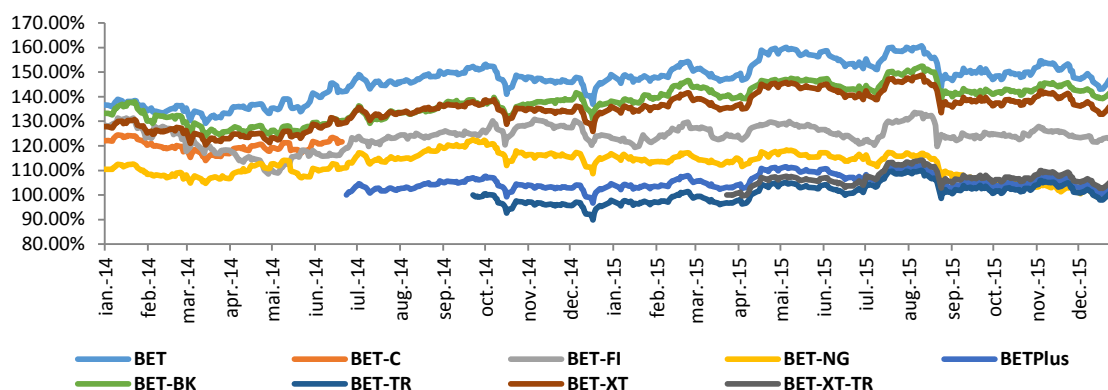
Sursa: FESE, CE, calcule ASF

*Capitalizarea bursieră domestică românească nu include Erste și Nepi și este calculată conform metodologiei FESE (<http://www.fese.eu/>)

Pe cele două planuri, piață primară și piață secundară, evoluția generală a pieței de capital oglindește dinamica piețelor internaționale de capital și setul de reforme dezvoltate pe plan intern. Pe parcursul anului 2015 au avut loc două noi emisiuni de instrumente financiare (obligațiuni – Municipiul București și produse structurate

ale SSIF Broker SA), precum și 14 oferte publice de vânzare în valoare totală de 185.778.681 lei. Majoritatea indicilor BVB au atins maximele anului în luna august 2015, înainte de criza bursieră din China, eveniment care a marcat intrarea într-o perioadă turbulentă pe piețele de capital internaționale.

Evoluția indicilor BVB în anul 2015

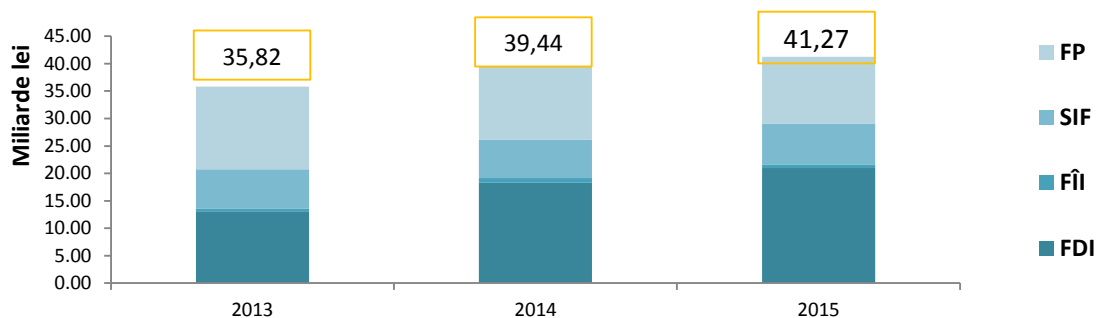

Valoarea totală a tranzacțiilor derulate la BVB a scăzut în anul 2015 față de anul 2014 cu 15,3%. Cea mai importantă scădere a valorii a fost înregistrată în cazul tranzacțiilor cu acțiuni (-32,3%), în timp ce valoarea tranzacțiilor cu titluri de stat a fost de aproximativ 2,4 ori mai mare decât în anul 2014.

Valoarea totală a activelor organismelor de plasament colectiv (OPC) locale la finele anului 2015 era în creștere cu circa 4,67% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, depășind pragul de 41,2 miliarde de lei. În cazul fondurilor deschise de investiții a continuat dinamica pozitivă manifestată pe parcursul anilor anteriori, valoarea activelor cumulate ale acestora crescând cu 14,7% în

anul 2015. Și în cazul SIF-urilor activul total a înregistrat o creștere de peste 8%. Spre deosebire de acestea, activul total al fondurilor închise de investiții a scăzut cu aproximativ 34,4%. Deprecierea semnificativă a activelor FÎI a fost în special influențată de transformarea unui fond închis de obligațiuni în fond deschis. Activul total al Fondului Proprietatea a consemnat o scădere de 8,61% la sfârșitul lunii decembrie 2015 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014, situându-se la un nivel de 12.148,08 milioane lei. Diminuarea activului Fondului Proprietatea a avut loc ca urmare a desfășurării programelor de răscumpărare și anulare de acțiuni, ce au condus și la diminuarea capitalului social al Fondului.

Evoluția activelor totale ale fondurilor pe categorii de OPC

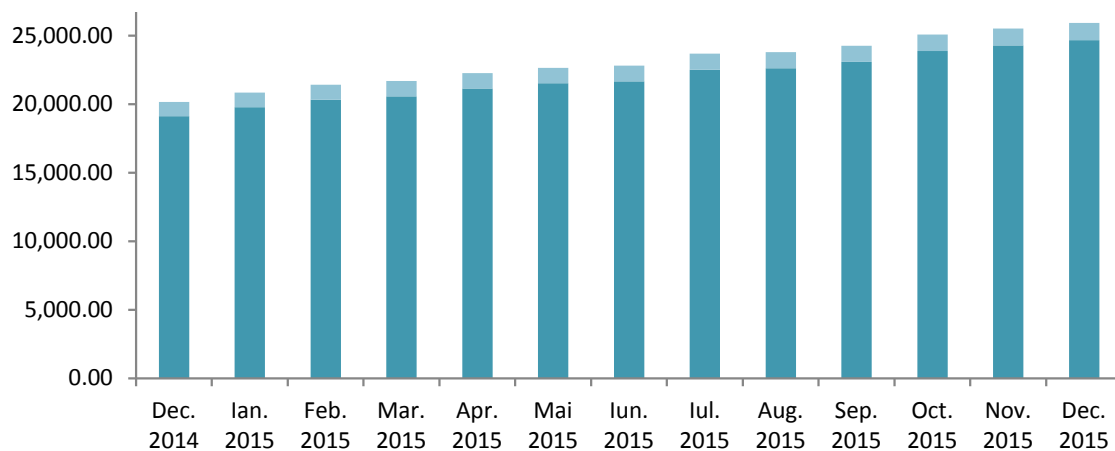

Sectorul pensiilor private

Valoarea activelor totale aflate în administrare în întregul sistem de pensii private a crescut constant în anul 2015, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. La 31 decembrie 2015, sistemul a atins 25,94 de miliarde de lei

(aproximativ 6 miliarde de euro), reprezentând 3,64% din PIB, comparativ cu 3,02% în decembrie 2014 și 3,26% în iunie 2015. Ritmul anual de creștere înregistrat de activele totale ale fondurilor de pensii private a fost de 28,62%.

Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private - decembrie 2014 – decembrie 2015

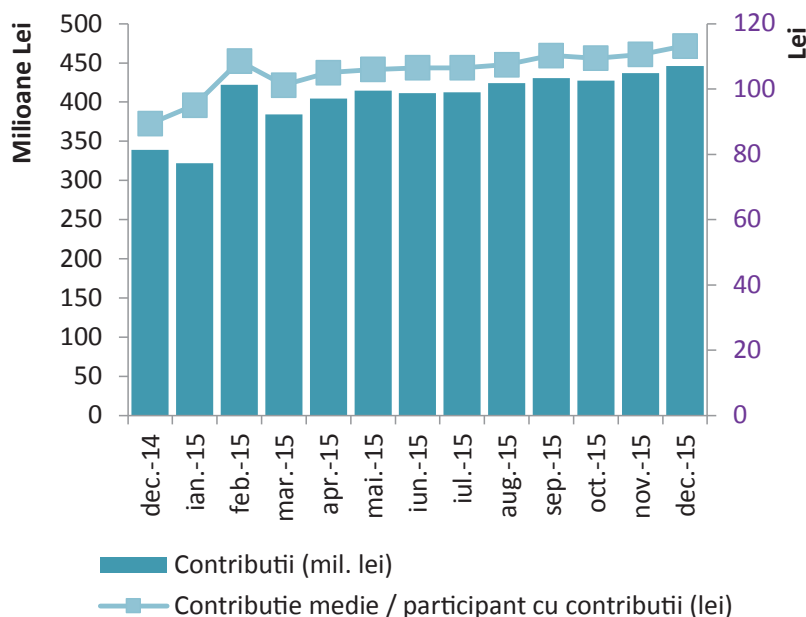

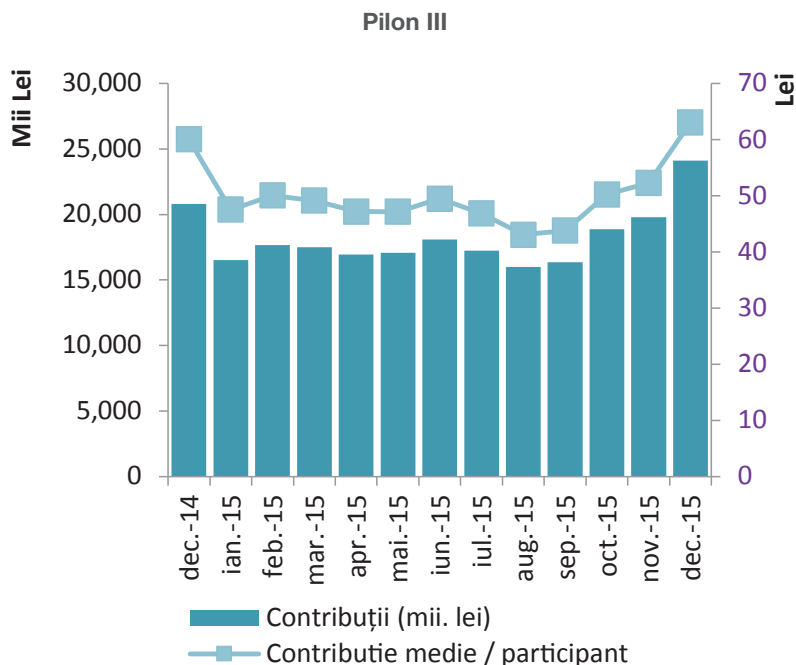
La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) s-a menținut un ritm anual de creștere superior, caracteristic celor opt ani de funcționare: 29,06%, comparativ cu 20,43% în Pilonul III.

Valoarea medie a unui cont în Pilonul II pentru cei 3,19 milioane participanți care au avut contribuții lunare (în perioada mai 2008 –decembrie 2015) a fost de 5.639 lei (aproximativ 1.200 de Euro), în timp ce valoarea medie a unui cont în Pilonul III a fost de 3.275 lei (724 de Euro).

Evoluția contribuțiilor brute

Pilon II

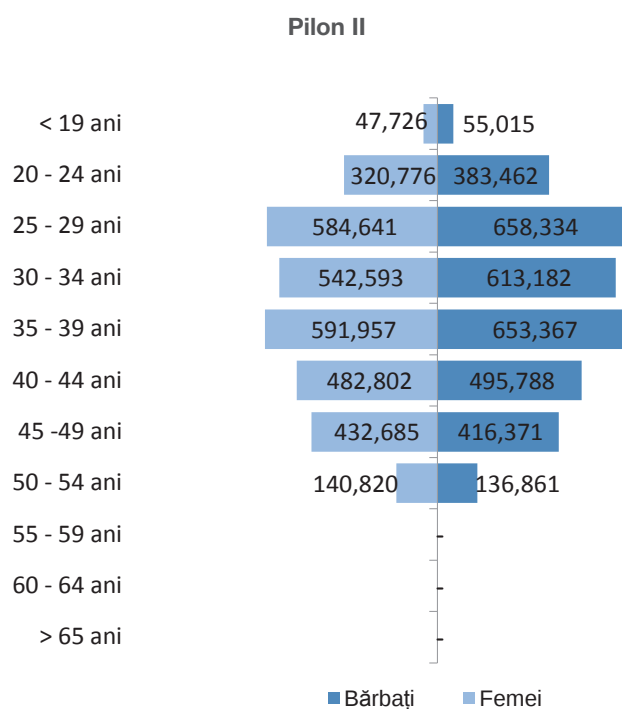

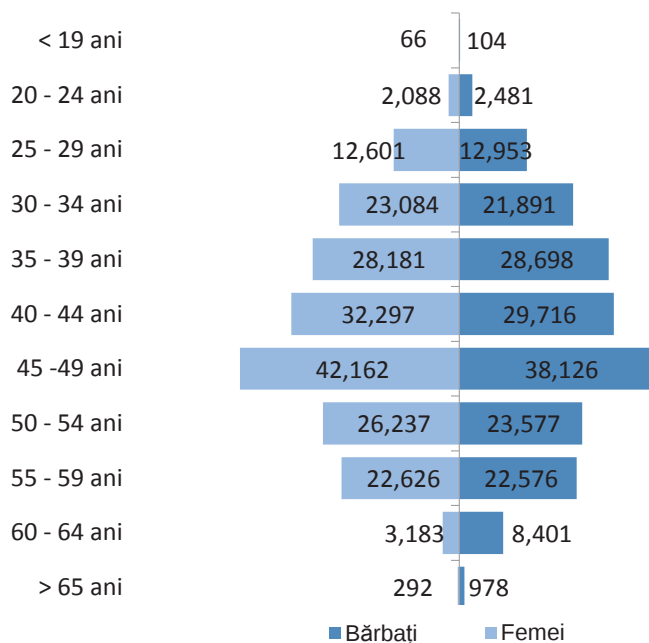
Pe ansamblu, pe parcursul anului trecut, s-au virat către fondurile de pensii administrate privat 4,94 miliarde de lei (1,11 miliarde de euro), cu o medie 408,21 milioane lei/lună. Fondurile de pensii facultative au avut contribuții de 216,16 milioane de lei (48 milioane de euro), cu o medie de 18 milioane lei/lună.

Pe ansamblu, în anul 2015 au intrat în sistemul fondurilor administrate privat (Pilon II) 267 de mii persoane, cu 4,10% mai mult decât în anul 2014. Aproximativ 252 de mii dintre acești, reprezentând 94,33% din total, au fost repartizați aleatoriu. Fondurile de pensii facultative aveau înregistrați 382.318 de participanți la 31 decembrie 2015, consemnând un avans anual de 10,35%.

Structura pe vârste și pe sexe a participanților la 31.12.2015

Pilon III

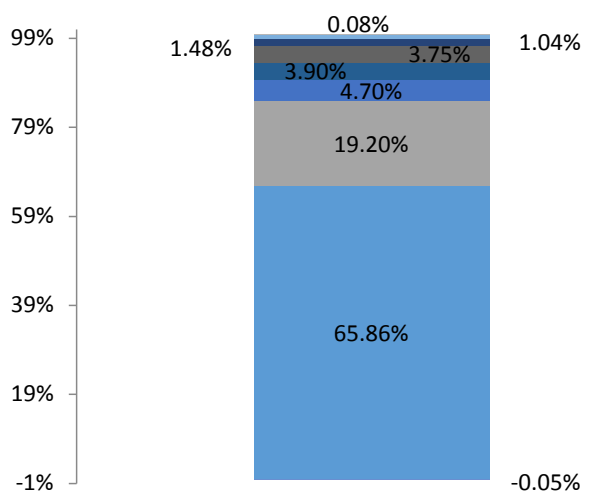

Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, în cazul fondurilor de pensii administrate privat ponderile în total active ale depozitelor, obligațiunilor municipale, acțiunilor și titlurilor de participare au înregistrat creșteri în decembrie 2015

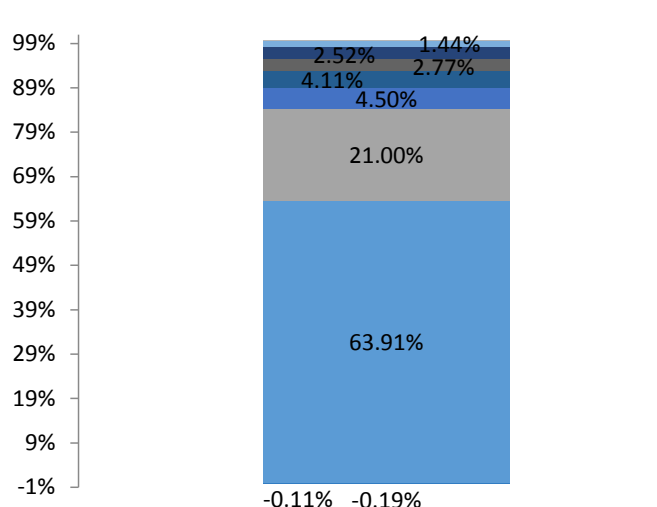
comparativ cu aceeași lună din 2014, în timp ce pentru fondurile de pensii facultative s-au înregistrat creșteri valorice ale sumelor plasate pentru toate instrumentele financiare, cu excepția depozitelor bancare și a organismelor străine neguvernamentale.

Structura activelor fondurilor de pensii la 31.12.2015

Pilon II

Pilon III

■ Titluri de stat
 ■ Depozite
 ■ Obligațiuni corporative
 ■ Obligațiuni municipale
 ■ Obligațiuni supranaționale
 ■ Hedging

■ Titluri de stat
 ■ Depozite RO
 ■ Obligațiuni corporative
 ■ Obligațiuni municipale RO
 ■ Obligațiuni supranaționale
 ■ Hedging

Acțiunile întreprinse și direcțiile urmate în 2015

DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE:

PIAȚA DE CAPITAL

Proiectul STEAM - Statutul de piață emergentă;
Alinierea infrastructurii pieței la standardele europene;
Reglementarea regimului fondurilor închise de investiții;
Revizuirea și relansarea pieței de obligațiuni corporatiste și municipale;
Finalizarea proiectului RASDAQ și actualizarea reglementărilor secundare;

PIAȚA ASIGURĂRILOR

Transpunerea Directivei nr. 2009/138 privind regimul asigurărilor (Solvabilitate II) în legislație națională;
Pregătirea pieței asigurărilor pentru aplicarea standardelor Solvabilitate II începând cu 1 ianuarie 2016;
Auditarea activelor/pasivelor bilanțiere pentru piața asigurărilor;
Implementarea și întărirea supravegherii combinate (offsite/onsite) pe bază de risc;
Instituirea unor reguli și mecanisme moderne de intervenție (rezoluție) la societățile cu probleme;

PIAȚA PENSIILOR PRIVATE

Revizuirea normelor de investiții pentru pensiile private obligatorii (Pilonul II);
Revizuirea pachetului de pensii facultative (Pilonul III);
Explorarea modelelor „life cycle” și „pensii ocupationale”;
Finalizarea proiectului de reglementare pentru plata pensiilor private;

POLITICI COMUNE

Desăvârșirea construcției instituționale în colaborare cu Banca Mondială;
Întărirea funcției de protecție a consumatorului și modernizarea procesului de procesare a petițiilor;
Dezvoltarea unor politici comune de supraveghere a riscurilor operaționale și sistemice;
Automatizarea activităților operaționale și centralizarea procesării datelor;
Lansarea unor programe de comunicare, educație financiară și pregătire profesională.

OBIECTIVELE ASF

1. Îmbunătățirea calității, eficienței și coerenței activității de supraveghere a entităților din cele trei sectoare de activitate prin asigurarea mecanismelor de eficientizare a operațiunilor acestora, a modalităților de evaluare și prevenirea riscurilor ce pot afecta domeniile de activitate ale ASF.

2. Identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor la adresa stabilității financiare a piețelor supravegheate, prin:

- Consolidarea integrității și stabilității piețelor financiare nebancale;
- Instituirea de parteneriate cu alte autorități și instituții, în scopul asigurării stabilității financiare.

3. Îmbunătățirea gradului de protecție a consumatorilor, asigurarea transparenței, accesibilității și echității pentru consumatori prin:

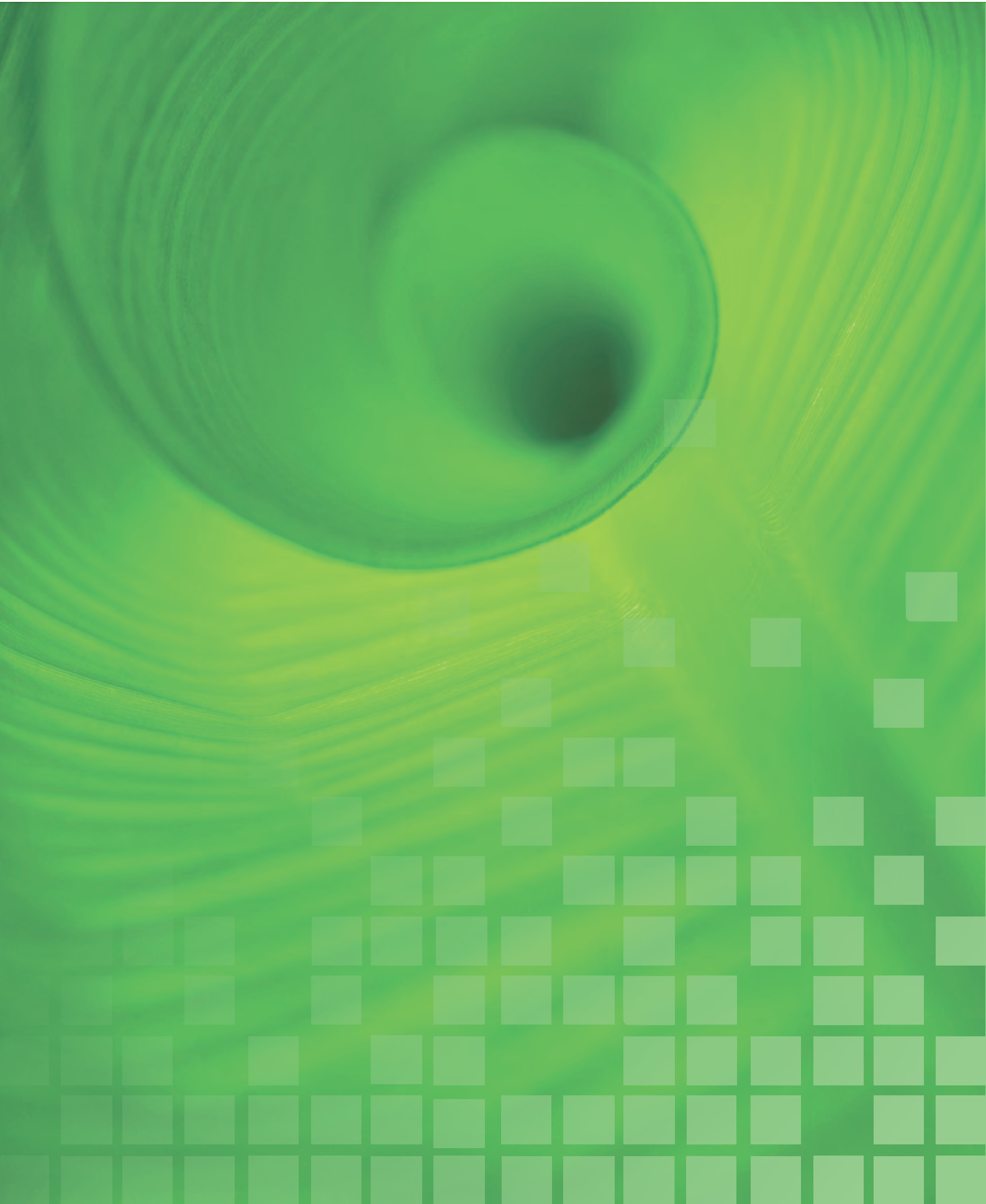
- Protecția consumatorilor – diminuarea cauzelor petițiilor existente și prevenirea problemelor viitoare prin acțiuni specifice;
- Optimizarea internă a proceselor și îmbunătățirea calității actului de asistență acordată consumatorilor; îmbunătățirea gradului de incluziune financiară prin simplificarea prospectelor și descrierilor produselor, serviciilor și instrumentelor financiare, a informațiilor prealabile transmise consumatorilor și adaptarea mesajelor în funcție de nivelul economic și socio-cultural al acestora;
- Cointeressarea și recâștigarea încrederii prin consultarea părților interesate și îmbunătățirea setului de competențe și a standardelor profesionale pentru furnizorii și intermediarii de produse, servicii și instrumente financiare.

4. Asigurarea unui cadru normativ adecvat și prudent în conformitate cu normele europene și aplicarea celor mai bune practici pentru funcționarea eficientă a entităților și piețelor supravegheate de ASF, prin :

- Armonizarea cadrului național cu normele emise la nivelul Uniunii Europene, în special a pieței asigurărilor, prin trecerea la standardele Solvabilitate II;
- Lansarea procesului de revizuire și actualizare a cadrului normativ național, în principal a normelor secundare, privind piețele financiare nebancale, în vederea adaptării acestuia la evoluția piețelor.

5. Funcționarea ca o organizație modernă, competentă și profesionistă, cu sisteme de conducere eficiente, procese eficiente și cu o reputație solidă, prin:

- Finalizarea proiectului de transformare și construcție instituțională;
- Informatizarea fluxurilor informaționale și automatizarea proceselor manuale în vederea modernizării activității Autorității;
- Creșterea gradului de integritate morală și profesională a personalului ASF (un set coerent de norme și reguli de conduită profesională și disciplină a muncii, instituirea unui climat orientat spre performanță și competitivitate);
- Dezvoltarea unui sistem integrat de management al capitalului uman (pozițiile vacante oferite și în piață, politica de formare profesională, atragerea tinerelor talente etc.);
- Implementarea unui sistem de mobilitate internă care să contribuie la dezvoltarea performanțelor individuale ale salariaților ASF.

PIAȚA DE CAPITAL

Principalele realizări în anul 2015

**PROIECTUL STEAM
STATUTUL DE PIAȚĂ EMERGENTĂ**

**ALINIAREA INFRASTRUCTURII PIEȚEI LA
STANDARDELE
EUROPENE**

**REGLEMENTAREA REGIMULUI
FONDURILOR ÎNCHISE DE
INVESTIȚII**

**REVIZUIREA ȘI RELANSAREA PIEȚEI DE
OBLIGAȚIUNI
CORPORATISTE ȘI MUNICIPALE**

**FINALIZAREA PROIECTULUI
RASDAQ ȘI ACTUALIZAREA
REGLEMENTĂRILOR
SECUNDARE**

Proiectul STEAM – Statutul de piață emergentă

Proiectul „Atingerea statutului de piață de capital emergentă” – STEAM

Pentru dezvoltarea pieței românești de capital, principalul obiectiv al strategiei ASF este de a depăși statutul de „piață de frontieră” și de a obține calitatea de „piață emergentă”. Începând din august 2014 autoritatea a lansat proiectul STEAM – Set of Actions Towards Establishing and Acknowledgement of the emergent Market status, cu scopul de deschidere a pieței, de eficientizare și de facilitare a accesului investitorilor în România. Proiectul urmărește creșterea volumului plasamentelor și sporirea lichidității prin aplicarea unor măsuri strategice care să obțină clasificarea pieței de capital din România ca „piață emergentă” într-un orizont de timp de circa 2,5 ani - 3 ani.

În realizarea obiectivelor asumate în cadrul proiectului STEAM, au fost efectuate demersuri privind reducerea cotelor și tarifelor percepute de ASF entităților de pe piața de capital, separarea conturilor de tranzacționare de conturile de custodie și decontare în vederea restricționării accesului direct al brokerilor la conturile clienților (modificarea legislației secundare relevante emise de ASF, BVB și Depozitarul Central), scurtarea termenului de decontare pentru tranzacțiile derulate pe piața de capital de la „T+3” la „T+2”, evaluarea Depozitarului Central în vederea participării la sistemul european centralizat

de decontare TARGET2-Securities (T2S), simplificarea procedurilor de deschidere de cont pentru investitori străini și de înregistrare a acestora și simplificarea cerințelor de conformitate pentru evenimente corporative și votul prin procură (ianuarie 2015 - OUG nr. 90/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004).

Din aceeași perspectivă, a fost dezvoltat un sistem centralizat de plată a dividendelor (ianuarie 2015 - OUG nr. 90/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004, precum și a Regulamentului ASF nr. 3/2015 emis în aplicarea celor două acte normative anterior menționate), au fost luate măsuri în sensul eficientizării și fluidizării operațiunilor de împrumut de instrumente financiare și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă, a fost extinsă posibilitatea de listare indirectă pe alte piețe prin certificate de depozit (GDR) pentru toți emitenții admiși la tranzacționare pe o piață locală, a fost clarificat regimul juridic aplicabil societăților listate pe RASDAQ și au fost inițiate procedurile de desființare a acestei piețe. Totodată au fost realizate demersuri pentru îmbunătățirea sistemului contabil prin alinierea la cerințele IFRS și a fost tradusă în limba engleză legislația primară și secundară relevantă, cu publicarea ulterioară a acestora pe site-ul ASF.

Așteptările legate de implementarea acestui proiect sunt foarte mari, însă câmpul larg de acțiune – de la revizuirea, simplificarea și modernizarea legislației, la consolidarea infrastructurii pieței și stimularea emisiunilor de acțiuni și obligațiuni – a impus structurarea obiectivelor de creștere a calității pieței de capital pe cinci mari piloni:

1. Revizuirea legislației primare și secundare. ASF a elaborat un pachet de patru proiecte de lege privind piețele de instrumente financiare, emitenții de instrumente financiare și operațiunile de piață și, respectiv, fondurile de investiții alternative, care urmează să înlocuiască Legea nr. 297/2004.

2. Consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital pentru a face față liberalizării interconexiunii cu piețele europene. În acest sens a fost realizată reautorizarea depozitarilor centrali în conformitate cu Regulamentul UE nr. 909/2014, au fost autorizați/înregistrați administratorii de fonduri alternative de investiții și a fost îmbunătățită activitatea de registru a Depozitarului Central.

3. Dezvoltarea pieței de obligațiuni. Un prim aspect îl constituie faptul că în anul 2015 a avut loc derularea programului pilot de lansare a unei emisiuni de obligațiuni de stat dedicate în exclusivitate investitorilor persoane fizice. În același timp ASF a stimulat lansarea de instrumente atractive și credibile, cum ar fi programul Primăriei Municipiului București de emisiune de obligațiuni de până la 2,22 mld. lei, menit să asigure diversificare și creșterea lichidității. Totodată a avut loc organizarea de întâlniri și evenimente de promovare a soluțiilor de finanțare prin emiterea de obligațiuni corporative sau municipale.

4. Stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital. Evenimentele din această direcție sunt reprezentate de migrarea societăților de pe RASDAQ pe o piață reglementată sau pe un sistem alternativ de tranzacționare, simplificarea procedurilor de listare și raportare pentru emitenții din categoria IMM-urilor și dezvoltarea unor strategii/proiecte de listare la Bursa de Valori București a societăților cu participare de stat minoritară și majoritară listate, dar și nelistate. Se conturează în continuare trei categorii de asemenea societăți:

- deținute majoritar de stat și neprivatizate (ex. Hidroelectrică, Portul Constanța, Aeroporturi București);
- privatizate, în care statul are dețineri minoritare, dar nelistate (ex. Telekom, Enel, E.ON);
- societăți cu participarea statului, minoritară sau majoritară, și deja listate, în cazul cărora poate fi majorată cota de free-float (ex. Romgaz, Nuclearelectrică, Petrom).

5. Dezvoltarea pieței de retail și promovarea educației financiare. În această perioadă ASF a inițiat un program educațional dedicat pieței de capital, susținut prin conferințe, prezentări și campanii de informare orientate spre categorii distincte de investitori, a stimulat dezvoltarea canalelor de distribuție pentru lărgirea accesului investitorilor, inclusiv prin atragerea rețelelor de sucursale bancare și a sprijinit diversificarea organismelor de plasament colectiv reglementate de ASF.

Pilonul I: revizuirea legislației primare și secundare

O primă activitate în ceea ce privește revizuirea legislației primare și secundare specifică pieței de capital în anul 2015 a constat în elaborarea unui proiect de lege aplicabil în zona emitenților, având ca punct de plecare prevederile relevante ale Legii nr. 297/2004. Prin acest proiect de lege s-a urmărit în special:

- **transpunerea la nivelul legislației naționale a prevederilor:**
 1. **Directivei 2013/50/UE** a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, a Directivei 2003/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și a Directivei 2007/14/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții ale Directivei 2004/109/CE (termen de transpunere: 27 noiembrie 2015);
 2. **Directivei 2014/57/UE** a Parlamentului European și a Consiliului privind sancțiunile penale pentru abuzul pe piață, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 173/12.06.2014 (termen de transpunere: 3 iulie 2016).
- **optimizarea transpunerii pachetului de directive relevante în domeniul emitenților** (realizată anterior la nivelul Legii nr. 297/2004), inclusiv prin

creșterea rigurozității și a clarității textului de lege (Directiva 2001/34/CE, Directiva 71/2003/CE, Directiva 2004/25/CE, Directiva 2004/109/CE).

- **armonizarea proiectului de lege cu prevederile Regulamentului UE nr. 596/2014** al Parlamentului European și al Consiliului privind abuzul pe piață și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor: 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei. Proiectul de lege a fost transmis în luna octombrie 2015 la Ministerul Finanțelor Publice în vederea promovării lui și se află în faza de avizare interministerială.
- **O altă categorie de proiecte de legislație primară** împuse de prevederile legislației naționale sau europene referitoare la piața de capital constau în realizarea unor demersuri pentru dezvoltarea următoarelor proiecte de lege:

- Proiect de lege de modificare a Ordonanței de urgență nr. 32/2012. ASF a redactat un proiect de Lege de modificare a Ordonanței de urgență nr. 32/2012, care vizează transpunerea Directivei (UE) nr. 91/2014, în ceea ce privește funcțiile de depozitar, politicile de remunerare și sancțiunile aplicabile organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (UCITS V), ce a fost transmis inițial în data de 26.11.2015 către Ministerul Finanțelor Publice, în vederea promovării acestuia și inițierii procesului de avizare interministerială. Principalele modificări propuse prin proiectul de lege vizează următoarele aspecte de noutate:

- Entitățile ce pot deține calitatea de depozitar al unui OPCVM sunt instituțiile de credit (autorizate de BNR sau de autoritățile competente din alt stat membru), băncile centrale naționale, precum și alte persoane juridice care îndeplinesc cerințele de capital aplicabile instituțiilor de credit, precum și o serie de alte criterii privind infrastructura și regulile proprii de funcționare.
- Depozitarul OPCVM trebuie să se asigure că vânzarea, emiterea, răscumpărarea sau anularea titlurilor de participare sunt efectuate de către SAI sau o altă entitate, în numele OPCVM, potrivit prevederilor OUG nr. 32/2012, reglementărilor ASF și regulilor fondului/actului constitutiv al societății de investiții autoadministrată. De asemenea, depozitarul trebuie să se asigure că valoarea titlurilor de participare este calculată potrivit regulilor fondului/actului constitutiv al societății de investiții autoadministrată și prevederilor prezentului proiect de lege.
- Noile reguli stabilite prin prezentul proiect de lege obligă SAI să nu își asume riscuri hazardate sau excesive, doar cu scopul de a-și realiza țintele de bonus sau remunerația variabilă bazată pe anumite praguri de profitabilitate/rentabilitate ale investițiilor OPCVM.
- Sunt prevăzute o serie de sancțiuni administrative, ce pot fi aplicate atât persoanelor fizice, cât și celor juridice de către autoritățile naționale competente, ca urmare a constatării de încălcări ale prevederilor OUG nr. 32/2012. Sancțiunile administrative pentru persoanele juridice sunt plafonate la suma de 5 milioane euro sau 10% din cifra de afaceri anuală, iar pentru persoanele fizice fiind plafonate la suma de 5 milioane euro. Sancțiunile aplicate tuturor persoanelor sunt, de asemenea, plafonate la dublul sumei obținute prin încălcarea prevederilor OUG nr. 32/2012 (în situația în care această sumă poate fi determinată).
- **Proiectul de Lege privind fondurile de investiții alternative, precum și unele modificări adiacente** este în derulare, configurarea sa urmând a ține cont de propunerile și observațiile primite de ASF în urma consultării publice derulate în perioada 22 iulie - 28 august 2015 pe marginea strategiei ASF de revizuire a cadrului legal incident funcționării AOPC-urilor, precum și de activitățile desfășurate în cadrulului subgrupului de lucru constituit de ASF și de reprezentanți ai pieței de capital.

ASF a participat la elaborarea **Proiectului de Lege privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar, materializat prin Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar**, în vederea transunerii în legislația națională a prevederilor Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a

Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului, proiect coordonat de MFP și BNR, implicarea ASF fiind în calitate de autoritate de rezoluție pentru firmele de investiții pe piața de capital și de administrator al fondului de rezoluție pentru firmele de investiții (proiect de lege aprobat de Guvern la data de 01 iulie 2015).

Pilonul II: consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital

Unul dintre obiectivele proiectului STEAM este acela de întărire a infrastructurii instituțiilor implicate în activitatea de post-tranzacționare, prin evaluarea sistemului RoClear al Depozitarului Central din perspectiva recomandărilor ESCB-CESR în contextul aderării acestuia la platforma europeană T2Securities, îmbunătățirea activității de registru a Depozitarului Central inclusiv prin lansarea unui plan de măsuri cu privire la instituirea de mecanisme eficiente pentru protecția împotriva furtului, pierderii și utilizării abuzive/neautorizate a instrumentelor financiare ale clienților.

În urma finalizării procesului de evaluare a sistemului RoClear al Depozitarului Central, a reieșit necesitatea ca Depozitarul Central să adopte o serie de măsuri (reguli, proceduri, segregare operațională, alerte) cu privire la îmbunătățirea și eficientizarea mecanismelor pentru protecția împotriva furtului, pierderii și utilizării abuzive/neautorizate (fără acordul clientului) în cazul transferului de instrumente financiare din Secțiunea 1 în Secțiunea 2 și invers.

Pentru a impune aceste obligații Depozitarului Central, în decursul anului 2015, a fost elaborat un proiect de regulament privind unele măsuri aplicabile deținerilor și transferurilor de instrumente financiare care a fost publicat pe site-ul ASF și supus consultării publice.

Proiectul de regulament a vizat în principal, dispoziții cu privire la:

- obligația depozitarilor centrali de a actualiza datele de identificare ale proprietarilor de instrumente financiare – persoane fizice - evidențiate în Secțiunea 1;
- alocarea de coduri de securitate confidențiale, reconfigurabile trimestrial și/sau după fiecare utilizare;
- modalitatea de comunicare a codurilor de securitate confidențiale și a sumarelor de poziții de cont;
- modalitatea de transfer în conturile din Secțiunea 1 a deținerilor înregistrate în conturile din Secțiunea 2 sau Secțiunea 3;
- operațiunile de blocare a instrumentelor financiare;
- modificarea și completarea Regulamentului CNVM nr. 13/2005 privind autorizarea și funcționarea depozitarului central, caselor de compensare și contrapărților centrale, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește transferurile directe de proprietate asupra instrumentelor financiare.

Prin aceste măsuri se intenționează crearea unui cadru de reglementare care să eficientizeze mecanismele existente pentru protecția împotriva furtului, pierderii și utilizării abuzive/neautorizate (fără acordul clientului) în cazul transferului de instrumente financiare și creșterea încrederii în infrastructura activității de post –tranzacționare.

Pilonul III: dezvoltarea pieței de obligațiuni

În decursul anului 2015 a avut loc **prima emisiune de titluri de stat destinată exclusiv investitorilor persoane fizice**, realizată prin intermediul Bursei de Valori București. Desfășurarea operațiunilor de piață primară și secundară a titlurilor de stat pe piața reglementată administrată de BVB a fost posibilă în urma colaborării ASF cu MFP, atât în cursul anului 2014, cât și, ulterior, în prima parte a anului 2015, privind modalitatea de aplicare a unor dispoziții ale pieței de capital. Totodată, ca urmare a solicitărilor MFP, ASF a transmis o serie de propuneri și observații cu privire la modificarea unor acte normative referitoare la titlurile de stat, emise de Guvernul României sau, după caz de Ministerul Finanțelor Publice.

ASF a participat la o serie de întâlniri cu reprezentanți ai MFP, BVB, DC, precum și ai altor entități din piață implicate în procesul de emitere a titlurilor de stat și a fost cosemnatar, în martie 2015, al Convenției dintre MFP-ASF-BVB și DC referitoare la titlurile de stat destinate investitorilor de retail, care a stat la baza emisiunii de titluri de stat destinată persoanelor fizice, realizată prin intermediul BVB.

Pilonul IV: stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital

În decursul anului 2015 ASF a participat la realizarea unui grup de lucru împreună cu MFP și alte instituții ale

statului român pentru **facilitarea derulării procesului privatizării prin piața de capital a companiilor aflate în portofoliul statului și pentru valorificarea deținerilor statului la companiile deja listate**. În același registru ASF a facilitat implementarea posibilității listării companiilor românești pe alte piețe și au fost propuse spre modificare prevederile reglementărilor ASF pentru eficientizarea și fluidizarea operațiunilor de împrumut de instrumente financiare și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă, precum și adoptarea regimului juridic al garanțiilor cu instrumente financiare.

Pilonul V: dezvoltarea pieței de retail și educația financiară

Din perspectiva acestui pilon, ASF a participat împreună cu potențiali parteneri (operatorii de piață, asociații profesionale etc.) la mai multe întâlniri cu managerii/reprezentanții unor companii reprezentative care nu sunt listate pe piața de capital din România și a facilitat dezvoltarea unor condiții de funcționare pentru noi tipuri de organisme de plasament colectiv în cadrul proiectului de lege privind fondurile de investiții alternative și în proiectul de regulament emis atât în aplicarea legii privind AFIA, cât și a legii privind FIA. Din aceeași perspectivă, ASF a elaborat și reglementări contabile conforme cu IFRS aplicabile entităților supravegheate din piața de capital.

ALINIAREA INFRASTRUCTURII PIEȚEI LA STANDARDELE EUROPENE

În anul 2015, ASF a avut ca obiectiv strategic alinierea infrastructurii pieței la standardele europene în vederea îmbunătățirii activității de reglementare în piața de capital. În acest sens, ASF a avut în vedere transpunerea unor directive europene în legislația națională încadrate ca

obiective strategice ale Pilonului I (Revizuirea legislației primare și secundare) din cadrul Proiectului STEAM, precum și cea a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 (CSDR).

Noutățile aduse de Regulamentul nr. 909/2014 (CSDR) privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare se referă la:

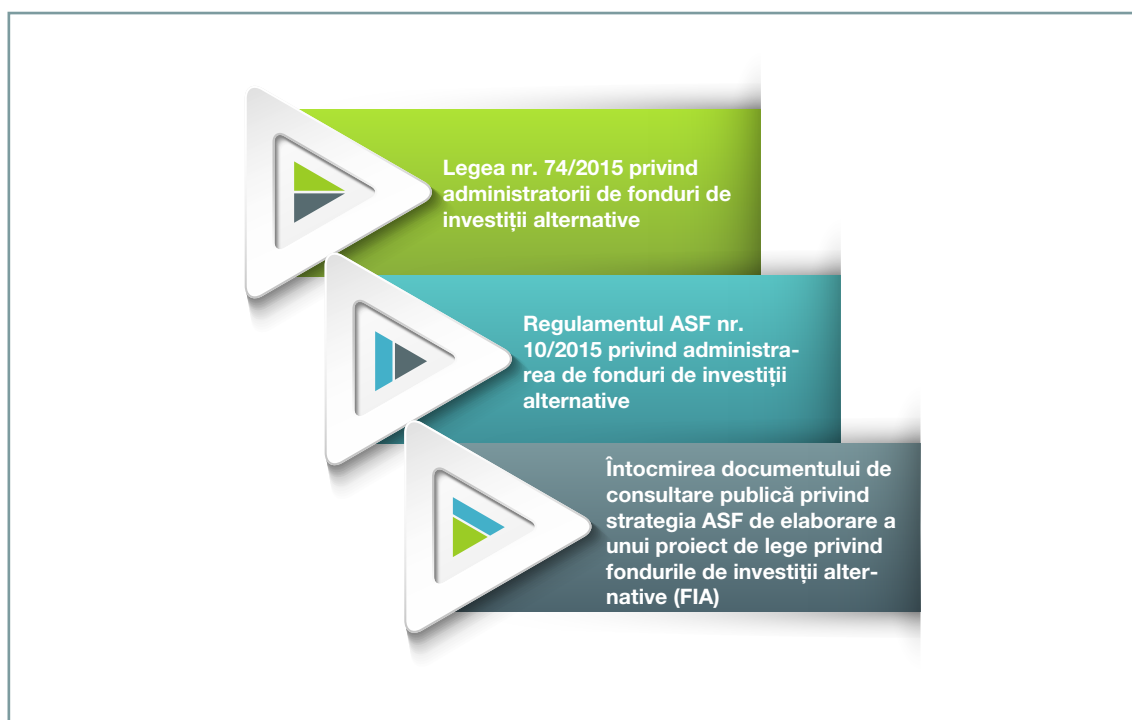
- Decontarea instrumentelor financiare:
 - Obligații uniforme pentru decontarea instrumentelor financiare la nivelul UE;
 - Obligativitatea ca instrumentele financiare ale emitenților din UE să fie reprezentate prin înscriere de cont;
 - Ciclu de decontare de maximum 2 zile lucrătoare (T+2) – de la 1 ianuarie 2015;
 - Măsuri de prevenire a neexecutării decontării și de soluționare a decontărilor eșuate – vor fi detaliate prin standarde tehnice.
- Autorizarea depozitarilor centrali (CSD)
 - Obligativitatea autorizării și supravegherii depozitarilor centrali după reguli uniforme la nivel UE;
 - Cerințe organizatorice/reguli de conduită/ cerințe prudențiale obligatorii pentru CSD din UE;
 - Introducerea pașaportului european pentru CSD autorizate;
 - Cerințe aplicabile conexiunilor dintre CSD-uri
 - Transpunerea acestui regulament continuă atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la nivel

național în anul 2016 astfel:

- La nivelul UE:
 - Emiterea de către Comisia Europeană de standarde tehnice (ST) în aplicarea Regulamentului nr. 909/2014 (ESMA a finalizat proiectele de ST în luna februarie 2016) cu privire la: detalierea procedurii de autorizare a CSD-urilor, detalierea cerințelor organizatorice/ operaționale aplicabile pentru CSD-urilor, detalierea măsurilor de prevenire a cazurilor de neexecutare a decontării;
 - Toate CSD din UE, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a ST, vor solicita reautorizarea pe Regulamentul UE nr. 909/2014 și vor notifica conexiunile relevante cu alți depozitari centrali.
- La nivel național:
 - Obligația celor doi depozitari centrali din România de a se reautoriza în calitate de depozitari centrali conform Regulamentului UE nr. 909/2014;
 - Revizuirea legislației primare și secundare pentru alinierea la noile prevederi europene (modificarea Legii nr. 297/2004 și a regulamentelor ASF);
 - Până la autorizarea depozitarilor conform Regulamentului UE nr. 909/2014 normele naționale cu privire la autorizarea și recunoașterea depozitarilor centrali se aplică în continuare.

Reglementarea regimului administratorilor de fonduri de investiții alternative

În cadrul acestui set de activități, ASF a elaborat mai multe **proiecte legislative menite să îmbunătățească nivelul de dezvoltare al pieței administratorilor de investiții.**

O prima activitate o constituie elaborarea **Legii nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, ce transpune în legislația națională prevederile Directivei nr. 61/2011/UE privind administratorii de fonduri de investiții alternative (DAFIA)** ale cărei principalele noutăți legislative aduse se referă la următoarele:

1. Instituirea obligației de autorizare până la expirarea perioadei tranzitorii (23 mai 2016) de către ASF a:
 - administratorilor AOPC care sunt autorizați/avizați de CNVM/ASF anterior datei de 23 mai 2015 și care îndeplinesc criteriile prevăzute de DAFIA pentru a fi incluși în categoria administratorilor ce trebuie să respecte necondiționat AFIA;
 - administratorilor fondurilor de investiții care intră sub incidența DAFIA și care nu sunt autorizați/avizați de CNVM/ASF anterior datei de 23 mai 2015.
2. Instituirea obligației de înregistrare la ASF până cel târziu la 23 mai 2016 a tuturor administratorilor fondurilor de investiții alternative aflați în prezent în afara sferei de influență a legislației pieței de capital care, ținând cont de valoarea portofoliilor administrate, nu necesită autorizarea în conformitate cu DAFIA. Sunt incluși în această categorie și administratorii fondurilor cu capital de risc (venture capital), respectiv administratorii fondurilor de antreprenariat social (social entrepreneurship), care doresc distribuirea titlurilor de participare pe teritoriul EEA sub titulatura EuVECA sau EuSEF, a căror activitate este reglementată începând cu data de 22.07.2013 de prevederile Regulamentelor UE nr. 345/2013 și nr. 346/2013 referitoare la fondurile europene cu capital de risc și fondurile europene de antreprenariat social.
3. Instituirea unor obligații de transparență și raportare în sarcina administratorilor AOPC aflați în prezent în, sau în afara sferei de influență a legislației pieței de capital, care, ținând cont de valoarea portofoliilor administrate, nu necesită autorizarea în conformitate cu DAFIA, conforme cu prevederile art. 22-24 din DAFIA și ale art. 103 - 110 din Regulamentul delegat al Comisiei nr. 231/2013 din 19.12.2012 de completare a Directivei 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește derogările, condițiile generale de operare, depozitarii, efectul de levier, transparența și supravegherea.

Un alt proiect legislativ se referă la **Regulamentul ASF nr. 10/2015 privind administrarea de fonduri de investiții alternative**.

În aplicarea Legii nr. 74/2015 și pentru a detalia unele dintre dispozițiile Regulamentului delegat al UE nr. 231/2013 de aplicare a DAFIA, ASF a emis Regulamentul nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative. În acest sens, menționăm că Regulamentul nr. 10/2015 vizează problematica administratorilor de fonduri de investiții alternative (AFIA), problematica fondurilor de investiții alternative (inclusiv a depozitarilor FIA) fiind adresată doar din prisma obligațiilor (de ex. de raportare) aflate în sarcina AFIA.

Suplimentar aspectelor legate de activitatea AFIA, regulamentul prevede și dispoziții privind reglementarea distribuției transfrontaliere a titlurilor de participare, mai ales în condițiile în care Norma ASF nr. 13/2013 cu modificările și completările ulterioare a fost abrogată automat odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 74/2015. Proiectului de regulament conține în anexe o serie de formulare de autorizare și înregistrare a AFIA, ce au fost configurate, pe baza principiului celei mai bune practici, cu luarea în considerare a modelelor utilizate și de alte State Membre care au implementat anterior DAFIA, în timp ce forma și conținutul raportărilor ce trebuie realizate de AFIA este cea prevăzută în anexele la Regulamentul (UE) nr. 231/2014, cu luarea în considerare a formatului de raportare prevăzut în documentul ESMA AIFMD - Reporting - XML documents - V1.2. (la care a contribuit în mod substanțial ESMA-ITMG, din care au făcut parte reprezentanți ai ASF), precum și a explicațiilor/precizărilor din Ghidul ESMA nr. 869/2014 și a răspunsurilor ESMA prezentate în cadrul Secțiunii III din documentul de întrebări și răspunsuri al ESMA, Q&A on the Application of the AIFMD.

O a treia dezvoltare legislativă se referă la întocmirea documentului de consultare publică privind strategia ASF de elaborare a unui proiect de lege privind fondurile de investiții alternative (FIA)

În luna iulie 2015, a fost publicat pe site-ul ASF un document de consultare publică (o premieră la nivel de reglementare, prin pre-consultarea publicului anterior promovării unui proiect de act normativ), ce a vizat reconfigurarea cadrului legislativ național incident organismelor de plasament colectiv, altele decât organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (respectiv AOPC prevăzute la art. 114 și 115 din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare), prin intenția ASF de elaborare a unui proiect de lege privind fondurile de investiții alternative, precum și unele modificări adiacente.

Documentul de consultare publică a avut ca scop obținerea din partea tuturor părților interesate a punctelor de vedere privind strategia ASF de reglementare a funcționării AOPC, în contextul ultimelor evoluții legislative la nivelul UE și național. Observațiile și propunerile primite în cadrul acestei sesiuni de consultări, alături de analiza proprie a ASF privind modul de reglementare a funcționării FIA în alte state membre, au fost luate în considerare în procesul de elaborare a respectivului proiect de act normativ.

Abordarea propusă de ASF prin respectivul document consultativ a avut în vedere crearea a două paliere de reglementare, respectiv unul aplicabil OPCVM și societăților de administrare a Investițiilor (SAI) care administrează astfel de organisme, și unul aplicabil FIA (actualele AOPC-uri) și administratorilor acestora (AFIA). Această viziune se circumscrie viziunii adoptate la nivelul ASF și asumate prin proiectul STEAM, de reconfigurare/revizuire a legislației primare aplicabile în domeniul pieței de capital după modelul utilizat la nivelul Uniunii Europene, respectiv împărțirea actelor normative primare în funcție de specificul operațiunilor vizate.

Inițiativa ASF mai sus amintită survine în contextul în care, urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative,

precum și a Regulamentului nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative, funcționarea administratorilor actualelor AOPC-uri (viitoare fonduri de investiții alternative – FIA), trebuie să se conformeze începând cu luna mai 2016, prevederilor noilor acte normative, motiv pentru care este necesară reconsiderarea legislației incidente acestor tipuri de organisme, a căror activitate este reglementată la nivelul legislației speciale din domeniul pieței de capital de mai

multe legi și regulamente, fiind supusă, în același timp, în cazul societăților de investiții, legislației primare cu caracter general reprezentate de Legea nr. 31/1990 privind societățile și/sau unor acte normative speciale care au avut ca obiect înființarea respectivelor entități (cazul Legii nr. 133/2006 și cel al Legii nr. 247/2005 prin care a fost dispusă înființarea celor 5 SIF-uri, respectiv a Fondului Proprietatea).

Finalizarea proiectului RASDAQ

Clarificarea statutului pieței RASDAQ a reprezentat un pas important în rezolvarea unei problematici mai vechi rămasă neclarificată încă din anul 2004.

Susținerea demersurilor ASF de către Parlamentul României în emiterea la nivel de legislație primară a unei legi care să stabilească regulile de restructurare a RASDAQ s-a concretizat prin aprobarea Legii nr. 151/2014, lege ce a acordat o perioadă de un an pentru clarificarea situației emitenților tranzacționați în cadrul acestei piețe și pentru încetarea existenței RASDAQ. Procesul aplicării prevederilor Legii nr. 151/2014 derulat pe parcursul anului 2015 a fost unul complex, ce a

presupus eforturi importante atât din punct de vedere al emitenților, dar și din punctul de vedere al celor două burse de valori și al ASF.

Autoritatea a supravegheat modul în care emitenții au respectat procedura impusă de lege, încălcarea normelor fiind sancționată. **Activitatea pieței RASDAQ și a pieței valorilor mobiliare necotate a încetat de drept la data de 27 octombrie 2015.**

În urma finalizării restructurării pieței RASDAQ și pieței valorilor mobiliare necotate un număr de 311 societăți ale căror acțiuni se tranzacționau pe piața RASDAQ sau pe piața valorilor mobiliare necotate s-au transferat pe piața reglementată/ATS după cum urmează:

Un număr de 587 emitenți au fost retrași de la tranzacționare pentru nerespectarea procedurilor aferente punerii în aplicare a legii, iar ASF a emis 208 decizii de sancționare.

Supravegherea pieței de capital

ORGANISME DE PLASAMENT COLECTIV

Supravegherea organismelor de plasament colectiv are drept obiectiv fundamental protecția investitorilor în titluri de participare, precum și promovarea încrederii în acest tip de investiție care încurajează mobilizarea disponibilităților financiare ale populației. În acord cu noua abordare bazată pe riscuri și atribuțiile specifice activității de supraveghere, principalele obiective urmărite în anul 2015 au fost:

- îmbunătățirea calității, eficienței și coerenței activității de supraveghere prin implementarea de măsuri proactive;
- identificarea principalelor vulnerabilități și probleme care ar putea necesita măsuri suplimentare de supraveghere;
- reconfigurarea obiectivelor prin implementarea graduală a principiilor supravegherii bazate pe riscuri, corelat cu remodelarea componentei de conformitate;
- supravegherea sporită a activității entităților financiare încadrate în clase de risc ridicat;
- accentuarea rolului verificărilor încrucișate (cross - check) în cadrul activității de supraveghere, în vederea identificării eventualelor neconcordanțe, erori sau riscuri de fraudă:
 - asigurarea mecanismelor de eficientizare a activității de supraveghere prin dezvoltarea unui sistem informatic adecvat de raportare, care să permită verificarea periodică a respectării cerințelor minime de capital de către societățile de administrare a investițiilor;
 - verificarea modului de evaluare și înregistrare a activelor financiare incluse în structura portofoliului OPC, cu preluarea automată a informațiilor furnizate de un terminal de date internațional (Bloomberg, Reuters);
 - identificarea operațiunilor/tranzacțiilor cu caracter special efectuate de entitățile financiare supravegheate;
 - respectarea limitelor investiționale aferente instrumentelor financiare deținute de OPC – alerte; standardizarea modului de raportare a situațiilor financiare de către entitățile supravegheate;
 - construirea unor sisteme de alerte timpurii care să semnaleze deteriorarea indicatorilor prudențiali.
- monitorizarea elementelor cheie ale activității entităților (evaluarea și calculul activelor, cerințe prudențiale, conflictele de interese etc.).

În situațiile în care, din verificarea raportărilor săptămânale sau/și a informărilor primite de la depozitarii fondurilor, au fost constatate abateri de la normele legale în vigoare, respectiv depășiri ale limitelor investiționale legale, erori de evidențiere a unor instrumente din activul fondului, neîncadrarea portofoliului în structura menționată în prospectul de emisiune, precum și erori privind modalitatea de evaluare a unor active din portofoliul fondului, s-au analizat cauzele care au determinat aceste situații și s-a intervenit atunci când a fost necesar, pentru a corecta unele devieri de la prevederile legale incidente, generate de factori precum:

creșterea prețului acțiunilor din portofoliu concomitent cu scăderea valorii activelor fondurilor deschise de investiții;	ajungerea la scadență a plasamentelor în instrumente ale pieței monetare și păstrarea sumelor respective în conturi curente, până la momentul găsirii unei noi oportunități de investiții;
efectuarea unor răscumpărări de titluri de participare într-un volum mai mare decât cel al emisiunii de titluri, generând astfel scăderea valorii activelor fondurilor;	modificarea legislativă privind metodele de evaluare a activelor unui OPC .

În aceste situații ASF a solicitat societăților de administrare a investițiilor adoptarea măsurilor necesare în vederea încadrării în prevederile legale.

DEFICIENȚE CONSTATATE ÎN CADRUL ACTIVITĂȚII DE SUPRAVEGHERE A SAI/OPC

01

Erori privind:

- Alimentarea contului operațional cu sumele subscrise, dar nealocate unităților de fond;
- Înregistrarea instrumentelor financiare în portofoliul unor OPC;
- Tranzacționarea unor instrumente financiare din portofoliu

02

Neclarități / interpretare eronată privind aplicarea cadrului legal:

- Clarificări privind procesul de lichidare a unui OPC

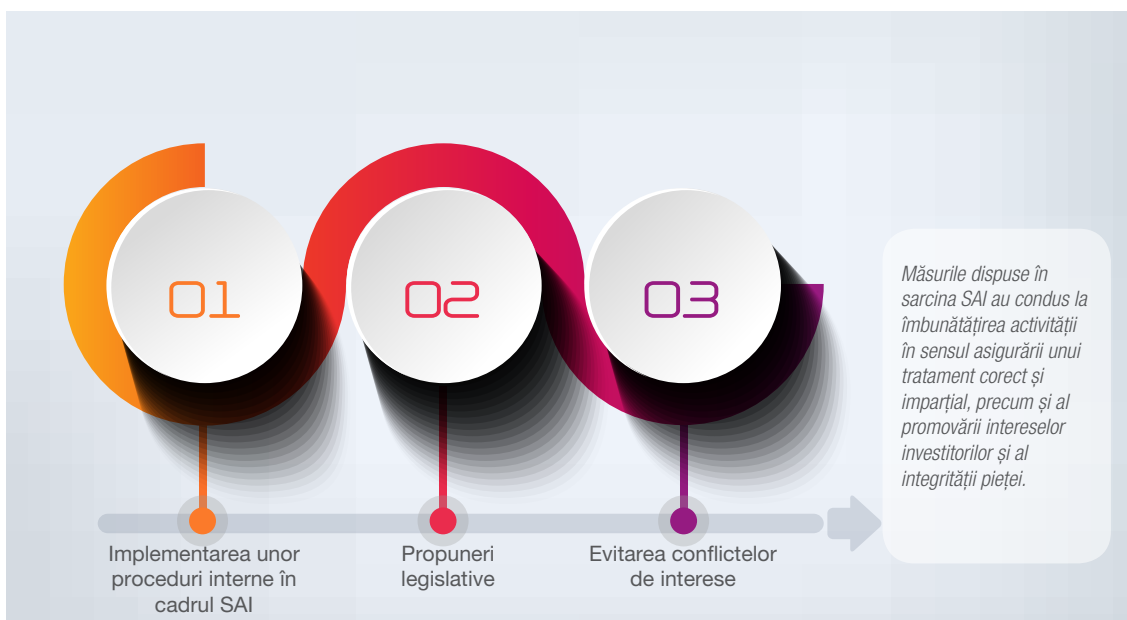
03

Neîncadrarea OPC în limitele investiționale stabilite prin reglementările legale și prospectele acestora

În urma acestor constatări ale activității de supraveghere a SAI/OPC, societățile de administrare a investițiilor au adoptat măsuri de remediere a situațiilor semnalate, în cel mai scurt timp posibil, în conformitate cu reglementările în vigoare și cu respectarea intereselor investitorilor prin corelarea activității de investire/dezinvestire cu oportunitățile oferite de piața monetară și de capital din România, respectiv vânzarea unor pachete de acțiuni,

diversificarea/reorientarea portofoliilor de investiții prin efectuarea de noi plasamente în alte categorii de instrumente financiare, cu o lichiditate mai bună.

Principalele măsuri dispuse în vederea îmbunătățirii activităților și operațiunilor desfășurate de către entitățile supravegheate, ca urmare a efectuării investigațiilor și a constatării anumitor deficiențe, au fost următoarele:

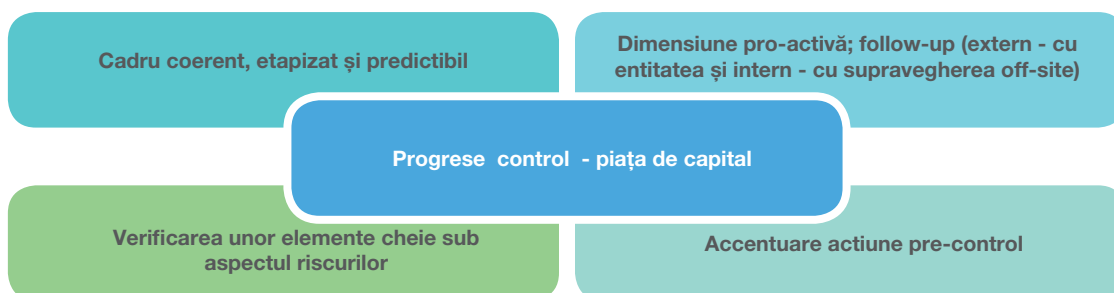
Rezultatele dorite urmare implementării anumitor abordări semnificative sunt:

- eficientizarea actului de supraveghere;
- toleranță zero față de abaterile de la cerințele reglementărilor în materie;
- identificarea timpurie a principalelor riscuri aferente entităților supuse supravegherii;
- implementarea unor măsuri de prevenire a unor factori perturbatori care pot declanșa reacții în lanț și apariția unei situații de criză în sistemul pieței de capital și implicit în ansamblul sistemului financiar românesc;
- implementarea unor măsuri de intervenție timpurie în funcție de riscurile identificate, cu scopul prevenirii sau diminuării impactului unui posibil faliment al acestor entități;
- asigurarea unei treceri fără sincope de la supravegherea realizată la nivelul SIIF, bazată preponderent pe conformitate, la supravegherea bazată pe riscuri.

SUPRAVEGHEREA ON-SITE

Un progres important în direcția eficientizării actului de control a fost înregistrat printr-o atenție sporită acordată etapei de pregătire a controlului. Acest obiectiv a fost realizat atât la nivel intern, printr-o colaborare mai strânsă între structurile de supraveghere și structura

de control de la nivelul SIIF, cât și la nivel extern, prin simplificarea rolului și diminuarea efortului entităților controlate (instituirea unor chestionare premergătoare acțiunii în sine, standardizarea unor categorii de date solicitate).

În noua abordare a activității de control a fost dezvoltată dimensiunea pro-activă a controlului, materializată prin recomandări/îndrumări pe parcursul acțiunii de control, concomitent cu urmărirea atentă a proceselor de remediere derulate de societățile controlate (follow-up). Începând cu anul 2015, Consiliul ASF este informat cu frecvență semestrială, cu privire la stadiul implementării de către entitățile controlate a măsurilor dispuse în urma acțiunilor de supraveghere on-site. Solicitățile de remediere formulate în urma acțiunilor de supraveghere on-site derulate la nivelul pieței de capital și feedback-ul pozitiv primit din partea entităților controlate relevă faptul că măsurile dispuse au fost necesare și au condus la o îmbunătățire a activității, fiind reduse semnificativ o serie de riscuri la care ar putea fi expuse societățile și piața în general.

Prin reconfigurarea, la începutul anului 2015, a tematicilor de control, în acord cu noua viziune a Autorității, activitatea de control a fost axată preponderent pe elemente cheie

ale activității entității sub aspectul riscurilor (politica de investiții, riscuri/vulnerabilități, păstrarea în siguranță a activelor clienților, conflictele de interese, cunoașterea clienței etc.), un accent deosebit fiind pus și pe verificarea încrucișată a operațiunilor și datelor (intermediari/depozitar central, societăți de administrare/depozitari).

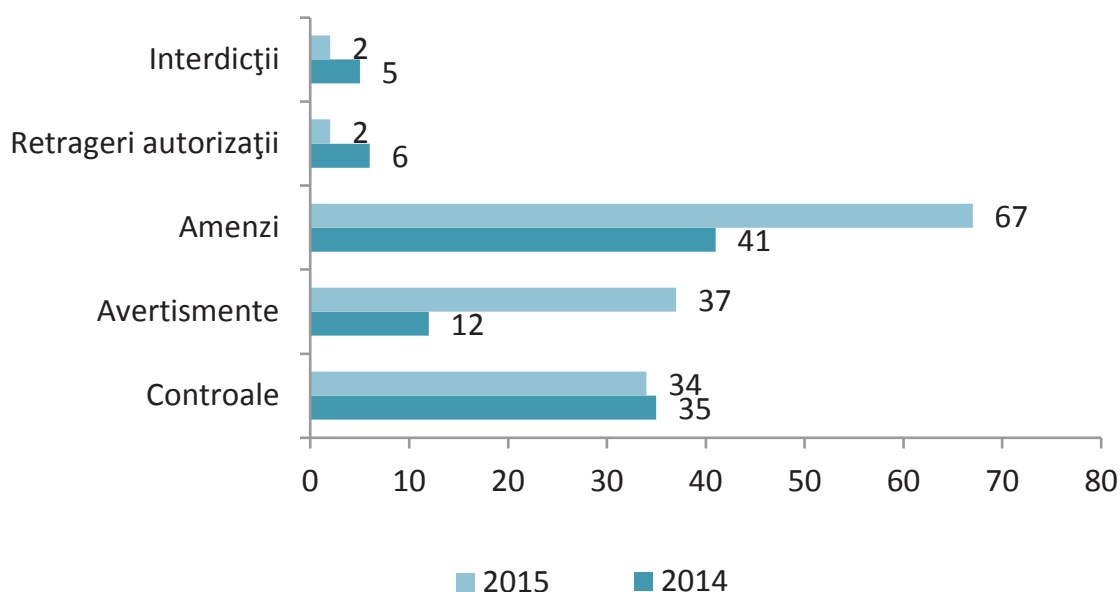
În stabilirea priorităților în activitatea de control pe anul 2015 s-a avut în vedere obiectivul de supraveghere sporită a entităților încadrate în clase de risc ridicat. Au avut loc 32 de controale periodice (10 SAI, 3 depozitari, un operator de piață, 18 intermediari) și 2 controale inopinate la intermediari.

În ceea ce privește coerența și proporționalitatea măsurilor dispuse/sanctiunilor aplicate, ASF a aplicat un tratament obiectiv și nediscriminatoriu încercând să transmită un semnal prin aplicarea principiului de toleranță zero pentru fapte grave și planuri de măsuri pentru corectarea abaterilor.

Rezultatul acțiunilor de control derulate la entitățile pieței de capital

Evoluția numărului acțiunilor de control și a sancțiunilor aplicate

Pentru anul 2016, structura care desfășoară activități de control pe piața de capital își propune ca obiective principale consolidarea procesului de conlucrare nemijlocită cu serviciile de supraveghere în cadrul etapelor pre și post – control, pentru etapa de pregătire,

precum și a rolului preventiv al controlului (focalizarea asupra recomandărilor/solicităților de remediere și follow-up). Aceste măsuri continuă demersuri inițiate în anul 2015 și care vizează, în principal, sinergia funcțiilor de supraveghere off-site și on-site.

Alte proiecte și activități

REGLEMENTĂRI

Activitatea de elaborare a reglementărilor (normelor, regulamentelor, instrucțiunilor, hotărârilor) în vederea creării sau completării cadrului legal pentru desfășurarea în mod corespunzător a activității entităților pieței de capital, reglementate și supravegheate de SIIF al ASF, a avut drept coordonate principale:

- elaborarea reglementărilor în aplicarea legislației în vigoare și pentru transpunerea acquis-ului comunitar;
- elaborarea reglementărilor ca urmare a unor

solicitări fundamentate ale unor entități din piața de capital adresate ASF pentru modificarea sau completarea unor reglementări;

- elaborarea reglementărilor ca urmare a modificărilor intervenite în actele normative emise de Parlamentul României sau de Guvernul României, precum și în legislația europeană, cu privire la piața de capital, pentru a căror implementare a fost necesară modificarea reglementărilor în vigoare, în măsura în care acestea nu au vizat modificarea Legii nr. 297/2004.

ACTIVITATEA DE AUTORIZARE – MONITORIZARE A INTERMEDIARILOR, INSTITUȚIILOR PIEȚEI DE CAPITAL ȘI A ORGANISMELOR DE PLASAMENT COLECTIV

Având în vedere obiectivele strategice ale ASF privind noua abordare bazată pe riscuri, precum și obiectivele de îmbunătățire a calității, eficienței și fluxului de operațiuni aferente procesului de autorizare și monitorizare a intermediarilor și instituțiilor pieței de capital, autoritatea a demarat Proiectul privind automatizarea procesului de autorizare-monitorizare. Acest proiect vizează desfășurarea **activității de autorizare-monitorizare** în condiții de eficiență și performanță, prin dezvoltarea și implementarea unui sistem informatic integrat la nivelul ASF, care să gestioneze în mod centralizat toate categoriile de date și informații existente în cadrul SIIF.

Un aspect notabil al anului 2015 este reprezentat de adoptarea de măsuri de îmbunătățire și eficientizare a mecanismelor pentru protecția împotriva furtului și utilizarea abuzivă/neaautorizată (fără acordul clienței) în cazul transferului de instrumente financiare din Secțiunea 1 în Secțiunea 2 și invers.

Intermediari (SSIF și instituții de credit)

Anul 2015 continuă tendința anilor precedenți de reducere a numărului de intermediari (SSIF și IC) pe piața de capital, înregistrându-se o scădere procentuală de 7% față de valorile înregistrate în același interval al anului precedent. La 31.12.2015 figurau înregistrate în Registrul Public al ASF un număr de 30 SSIF și 8 instituții de credit. Pe parcursul întregului an fost retrase autorizațiile de funcționare a două SSIF și două instituții de credit din România. Întrucât restructurarea episodică a pieței de capital va continua să se producă, menționăm că în momentul elaborării prezentului raport se afla în curs de soluționare solicitarea unei SSIF de retragere a autorizației de funcționare.

Un aspect aparte al anului 2015 este reprezentat de autorizarea de către ASF a unei noi entități din categoria SSIF, și anume BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI (ROMANIAN COMMODITIES EXCHANGE) SA, care va putea presta servicii și activități de investiții, precum și servicii conexe prevăzute de Legea nr. 297/2004. Astfel, pe lângă tranzacționarea mărfurilor standardizabile aceasta va putea tranzacționa și instrumente financiare.

Dintre SSIF aflate în evidențele ASF la finele anului 2015, un procent de 57% erau autorizate să presteze toate serviciile și activitățile de investiții financiare precum și serviciile conexe prevăzute de art. 5 alin. (1) și alin. (11) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, având un capital inițial mai mare sau egal cu echivalentul în lei a 730.000 euro, iar 43% nu tranzacționau instrumente financiare pe cont propriu și nu subscriu în cadrul emisiunilor de valori mobiliare în baza unui angajament ferm. În ceea ce privește operarea pe piețele reglementate autorizate de ASF a instituțiilor de credit aflate în evidențele ASF, 62,5% dintre acestea dețineau calitatea de participanți în cadrul acestora, precum și calitatea de custode (Bancpost SA, Banca Comercială Română SA, BRD Groupe Sociétés Générales SA, Raiffeisen Bank SA, Piraeus Bank România SA) admiși în sistemul de compensare-decontare administrat de Depozitarul Central SA. De asemenea, față de cele precizate mai sus, calitatea de participanți-custode era deținută de încă două instituții de credit, și anume: Libra Internet Bank SA și Unicredit Bank SA. Facem precizarea că Alpha Bank Romania SA nu se află în niciuna dintre situațiile anterior precizate, aceasta desfășurând pe piața de capital obiectul de activitate menționat la art. 5 alin. (1) lit. a), g) alin. (1) lit. c), e) din Legea nr. 297/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Personalul autorizat din cadrul entităților supravegheate de ASF (ASIF, ADEL, RCCI)

Și în ce privește situația agenților pentru servicii de investiții financiare (ASIF) și a agenților delegați (ADEL) care prestează servicii și activități de investiții în numele intermediarilor care operează pe piața de capital din România a continuat tendința anilor anteriori de diminuarea personalului din categoriile menționate. În anul 2015 au fost radiați din Registrul Public al ASF 94 ASIF și 58 ADEL, ceea ce a determinat o scădere cu 3% a numărului total al înregistrărilor în aceste categorii care figurau în evidențele ASF (672 ASIF și ADEL). De asemenea, au fost formulate solicitări în privința efectuării a 15 noi înscrieri în cadrul Registrului Public al ASF în calitatea de Reprezentanți ai compartimentului de control

intern și au fost operate 27 retrageri de autorizații/radiere din această calitate. Prin urmare, la 31.12.2015 un număr de 108 reprezentanți ai compartimentului de control intern își desfășurau activitatea din cadrul sediilor sociale ale intermediarilor, operatorilor de piață și depozitarilor centrali, sau în cadrul sediilor secundare de tip sucursală pe care SSIF le-au înființat în cadrul rețelei teritoriale.

Instituțiile pieței de capital

În ceea ce privește operatorii de piață/operatorii de sistem, în anul 2015 au fost operate două modificări ale autorizației de funcționare ca urmare a modificării componenței CA, prin numirea unor noi administratori, dintre care unul provizoriu. În acest sens, au fost validate patru persoane în calitate de administratori, ASF respingând una dintre solicitările efectuate în acest sens pentru neîncadrarea în prevederile legale aplicabile.

În vederea respectării prevederilor art. 129 din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la deținerile de acțiuni ale SC Sibex - Sibiu Stock Exchange SA, și Bursa de Valori București au fost supuse spre a fi autorizate de către ASF modificările corespunzătoare din cadrul actelor constitutive ale operatorilor de piață. Menținându-se în tendințele anului trecut, ASF a radiat, de asemenea 57 de instrumente financiare derivate tranzacționabile pe piața reglementată administrată de SIBEX și au fost emise certificate ASF de înregistrare pentru 11 instrumente financiare derivate noi (contracte futures), tranzacționabile pe această piață. Nu au apărut modificări în cazul instrumentelor financiare derivate înregistrate la ASF, corespunzătoare pieței reglementate la termen administrată de BVB.

Depozitarii centrali

În anul 2015 au fost autorizate două modificări ale autorizației de funcționare a SC Depozitarul Central SA, ca urmare a prelungirii cu câte 90 de zile a termenului privind aprobarea numirii unui nou Director General, urmând ca ulterior să fie aprobată validarea a patru administratori și modificarea componenței CA din cadrul acestuia.

SC Depozitarul Central SA a fost abilitată pentru alocarea și gestionarea codurilor FISN¹, în conformitate cu standardul ISO² 18774.

În 2015 a fost aprobat raportul de evaluare a sistemului de compensare-decontare ROCLEAR, cu luarea în considerare a recomandărilor ESCB-CESR în privința sistemelor de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din UE.

Casele de compensare

SC Casa de Compensare București SA (CCB SA) a solicitat să fie autorizată în calitate de contraparte centrală în conformitate cu prevederile Regulamentului ASF nr. 3/2013. Solicitarea a fost respinsă, datorită documentației incomplete depuse. Ținând cont de intenția SC Casa de Compensare București SA de a își menține autorizația de casă de compensare pentru alte tipuri de instrumente financiare decât cele derivate, comunicată în cursul lunii martie, ASF a solicitat un

punct de vedere oficial din partea ESMA cu privire la cele anterior menționate. Facem precizarea că, până la data întocmirii prezentului raport, ASF nu a primit un răspuns (din partea ESMA) cu privire la solicitarea CCB SA. În cursul anului 2015 SC Casa de Compensare București SA nu a desfășurat activitate.

Casa Română de Compensare SA Sibiu a solicitat retragerea autorizației de funcționare și radierea din Registrul ASF – secțiunea Entități care efectuează operațiuni post-tranzacționare - Subsecțiunea Case de Compensare/Contrapărți centrale (CCCC).

În anul 2015 ASF a aprobat strategia FCI privind expunerea financiară a resurselor financiare ale SC Fondul de Compensare a Investitorilor SA.

Societățile de administrare a investițiilor (SAI)

La sfârșitul anului 2015 figurau înscrise în Registrul Public al ASF 21 de SAI-uri, dintre care 6 administrau portofolii individuale de investiții. În cursul anului 2015, Pioneer Asset Management SAI SA, SAI Star Asset Management SA și Zepter Asset Management SAI SA și-au restrâns obiectul de activitate, renunțând la activitățile de administrare a portofoliilor individuale și a consultanței de investiții.

Organismele de plasament colectiv

Sectorul organismelor de plasament colectiv din România se evidențiază printr-o creștere constantă a numărului de organisme de plasament colectiv, din cadrul cărora se remarcă îndeosebi fondurile deschise de investiții în continuă expansiune. Comparativ cu situația înregistrată la data de 30.12.2014, față de cele 71 de fonduri deschise de investiții și cele 32 de fonduri închise de investiții, 5 societăți de investiții financiare încadrate la categoria AOPC cu politica de investiții diversificată și SC Fondul Proprietatea SA (AOPC de tip special, înființat sub forma unei societăți de investiții de tip închis) care își desfășurau activitatea pe piața de capital din România, la data de 31.12.2015 figurau înscrise în Registrul Public al ASF un număr de 74 de fonduri deschise de investiții, în timp ce numărul de fonduri închise de investiții a rămas nemodificat.

ASF a acordat în anul 2015 autorizația de funcționare pentru 5 fonduri deschise de investiții, respectiv: Fondul deschis de investiții PROSPER INVEST, Fondul deschis de investiții BT EURO CLASIC, Fondul deschis de investiții BRD USD FOND, Fondul deschis de investiții OTP EURO PREMIUM RETURN și Fondul Deschis de Investiții OTP GLOBAL MIX, iar Fondul închis de investiții RAIFFEISEN DOLAR PLUS s-a transformat în fond deschis de investiții și au fost înscrise în Registrul Public al ASF trei fonduri închise de investiții din România, respectiv: Fondul închis de Investiții ALCHEMIST, Fondul închis de Investiții OPTIM INVEST și Fondul închis de Investiții MICHELANGELO. Totodată, au fost radiate din Registrul ASF 3 fonduri deschise de investiții ca urmare a fuziunii prin absorbție a acestora de către alte OPCVM și a fost retrasă autorizația de funcționare pentru trei AOPC, ca urmare a ajungerii la scadență sau ca urmare a unor procese de fuziune.

¹ Financial Instrument Short Name

² International Organization for Standardization

În cursul anului 2015, au fost autorizate modificările intervenite în documentele OPCVM ca urmare a încadrării în prevederile Regulamentului nr. 9/2014. Asigurarea păstrării în siguranță a activelor organismelor de plasament colectiv este efectuată de 6 depozitari. În cursul perioadei analizate a fost retras, la cerere, avizul acordat instituției de credit Banca Românească SA în calitatea de depozitar.

În ceea ce privește libera circulație a serviciilor, la data de 31.12.2015 erau înscrise în registrul ASF 9 societăți de administrare a investițiilor din alte State Membre ale UE care pot presta servicii de administrare a investițiilor în România, 37 de OPCVM din alte State Membre UE, respectiv 22 societăți de investiții și 50 de fonduri deschise de investiții, 12 societăți de investiții de tip alternativ/închis, 35 de administratori de fonduri de investiții alternative din alte state membre care au notificat furnizarea de servicii în România conform art.6 alin. (4) din DAFIA.

Consultanții de investiții

Modificările intervenite în privința prestării de servicii de consultanță privind tranzacționarea cu instrumente financiare pe piața de capital din România, au fost reprezentate de retragerile la cerere a autorizațiilor acordate de ASF a patru persoane fizice și unei persoane juridice din calitatea de Consultant de investiții. Având în vedere cele 23 de persoane fizice și 2 persoane juridice care dețineau această calitate la finele anului 2015, se poate remarca per global o diminuare procentuală de 16% ale acestor categorii.

Evaluatorii

Menținându-se în tendințele anului precedent, acest an a fost marcat deopotrivă de lărgirea segmentului evaluatorilor din cadrul persoanelor juridice cu o nouă societate, AVENSIS CAPITAL CONSULTING SRL, care va putea desfășura activități de evaluare pe piața de capital, în conformitate cu Dispunerile de măsuri nr. 16/2009 și nr. 9/2010, fiind înscrisă în acest sens în Registrul ASF, Secțiunea 16 - Evaluatori, Subsecțiunea 2 - Evaluatori persoane juridice (specializare Evaluare întreprinderi) (EVPJ), și Subsecțiunea 4 - Evaluatori independenți persoane juridice (specializare Proprietăți imobiliare) (EIPJ). În privința persoanelor fizice care dețin calitatea de evaluator pe piața de capital din România nu au intervenit modificări (4 persoane).

Auditorii sistemelor informatice

În urma elaborării Normei nr. 6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de ASF care a intrat în vigoare la data de 03 aprilie 2015, ASF a operat în acest an 8 solicitări de avizare în calitate de auditori IT (două persoane fizice și șase persoane juridice).

Auditorii financiari

În data de 01.01.2015 a intrat în vigoare Norma nr. 21/2014 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, prin care se

stabileau condițiile de aprobare/avizare a auditorilor financiari ce desfășoară activitate de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF. Prin acest act normativ se stabilea ca termen de aliniere la prevederile acestuia pentru auditorii financiari care vizau efectuarea de misiuni de audit financiar la entitățile autorizate și supravegheate de ASF, la data de 31.10.2015.

La finalul anului 2015 erau soluționate cererile formulate de trei persoane fizice și șase persoane juridice de a desfășura activități de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF - Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare.

Grupurile societăților comerciale admise la tranzacționare

Un aspect important al anului 2015 este reprezentat de înregistrarea la ASF a unui nou grup, conform cerințelor prevăzute de Instrucțiunea nr. 11/2005 cu modificările și completările ulterioare, format dintr-un ansamblu de zece societăți, în cadrul căruia societatea mamă este reprezentată de SIF MOLDOVA. De asemenea, în această perioadă a fost operată, în urma solicitării transmise la ASF, o nouă modificare în cadrul componentei grupului OMV PETROM SA.

Organismele de formare profesională

În ceea ce privește entitățile ce pot asigura prin intermediul programelor de formare profesională pe care le organizează atât atestarea în diferite calități (agent pentru servicii de investiții financiare, agent delegat, personal al Compartimentului de control intern și consultanți de investiții) cât și menținerea competențelor dobândite de personalul intermediarilor supravegheați de ASF, precizăm că nu a fost manifestată intenția de diversificare a paletei acestora.

Regulamente, instrucțiuni, norme și decizii elaborate de ASF privind piața de capital în 2015

REGULAMENTE		
1	Regulamentul ASF nr. 1/2015 privind prestarea unor activități de către societățile de servicii de investiții financiare și aplicarea unor prevederi ale legislației pieței de capital în cazul contractului de fiducie (publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 142 din 25 februarie 2015)	Stabilește reguli cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației pieței de capital în cazul contractului de fiducie, așa cum este reglementat prin Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, și privind activitățile ce pot fi prestate de societățile de servicii de investiții financiare, altele decât serviciile și activitățile de investiții, precum și serviciile conexe prevăzute
2.	Regulamentul ASF nr. 3/2015 pentru modificarea și completarea Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 1/2006 privind emitenții și operațiunile cu valori mobiliare și a Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 6/2009 privind exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor în cadrul adunărilor generale ale acționarilor societăților comerciale (publicat în Monitorul Oficial nr. 206 din 27 martie 2015);	- A fost întocmit în contextul modificării Legii nr. 297/2004 prin OUG nr. 90/2004 și Legea nr. 10/2015. - Au fost aduse precizări privind agentul de plată, precum și privind data plății. - A fost detaliată noua modalitate de plată a dividendelor, prin intermediul depozitarului central și al participanților la sistemul de compensare-decontare și registru. În acest sens, a fost reglementată procedura de plată a dividendelor/ altor sume cuvenite deținătorilor de valori mobiliare atât pentru cazul în care acționarii au deschise, cât și pentru cazul în care acționarii nu au deschise conturi de valori mobiliare la un intermediar, participant la sistemul de compensare – decontare și registru al depozitarului central. - Au fost reconfigurate și prevederile referitoare la ofertele publice de vânzare (ex. modificările privind eliminarea obligației existenței unui anunț în cazul ofertelor publice de vânzare, precum și adaptarea prevederilor referitoare la comunicatele cu caracter publicitar), în vederea adaptării acestora la noile cerințe ale legislației primare. - Modificările aduse de regulament au vizat și implementarea unei prevederi a Directivei 2014/51/UE („Omnibus II”) prin care se modifică art. 5 alineatul (4) al treilea paragraf din Directiva 2003/71/EC privind prospectul, care trebuie transpusă în legislația statelor membre până pe data de 31 martie 2015
3	Regulamentul ASF nr. 4/2015 pentru modificarea și completarea Regulamentului CNVM nr.13/2005 privind autorizarea și funcționarea depozitarului central, caselor de compensare și contrapărților centrale și pentru modificarea alin. (1) al art. 9 din Regulamentul CNVM nr.5/2010 privind utilizarea sistemului de conturi globale, aplicarea mecanismelor cu și fără prevalidarea instrumentelor financiare, efectuarea operațiunilor de împrumut de valori mobiliare, a celor de constituire a garanțiilor asociate acestora și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă (publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 213 din 30 martie 2015)	Modifică și completează Regulamentul CNVM nr. 13/2005 (art. 2, art. 40, art. 42, art. 51-55, art. 61-64, art. 100-101) și modifică art. 9 din Regulamentul CNVM nr. 5/2010.
4	Regulamentul ASF nr. 5/2015 privind listarea pe o piață dintr-un stat membru, prin intermediul titlurilor de interes, a acțiunilor admise la tranzacționare pe o piață reglementată din România (publicat în Monitorul Oficial nr. 264 din 21 aprilie 2015);	Completează măsurile adoptate de ASF în perioada octombrie 2014-martie 2015, care au vizat creșterea lichidității pe piața de capital din România, precum și atragerea investitorilor străini
5	Regulamentul ASF nr. 6/2015 pentru modificarea și completarea Regulamentului nr. 3/2006 privind autorizarea, organizarea și funcționarea Fondului de compensare a investitorilor, aprobat prin Ordinul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 12/2006 (publicat în Monitorul Oficial nr. 378 din 29 mai 2015);	- Regulamentul stabilește că, în cazul incapacității unui membru de a restitui fondurile bănești și/sau instrumentele financiare datorate sau aparținând investitorilor, care sunt deținute și/sau administrate în numele acestora în cadrul prestării de servicii de investiții financiare, investitorii care nu au un contract cu brokerul/intermediarul respectiv vor putea fi despăgubiți, în anumite condiții, de Fondul de Compensare a Investitorilor (FCI). - Modifică prevederile privind modalitatea de investire a resurselor financiare ale Fondului, în sensul eliminării din regulament a limitelor efective privind expunerile individuale pe fiecare instrument financiar cu grad scăzut de risc, și pe fiecare emitent al respectivului instrument financiar. Strategia privind expunerea Fondului se stabilește de către Consiliul de Administrație al Fondului, cu aprobarea Consiliului ASF.

REGULAMENTE

6	Regulamentul ASF nr. 7/2015 pentru modificarea alin. (4) al art. 58 din Regulamentul ASF nr.3/2013 pentru autorizarea și funcționarea contrapărților centrale emis în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 373 din 28 mai 2015)	Modifică alin. (4) al art. 58 din Regulamentul ASF nr.3/2013 referitor la termenul de retragere a autorizației de funcționare a Casei Române de Compensare și a Casei de Compensare București.
7	Regulamentul ASF nr. 8/2015 privind agenții pentru servicii de investiții financiare, agenții delegați și pentru modificarea și completarea Regulamentului nr. 32/2006 privind serviciile de investiții financiare, aprobat prin Ordinul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 121/2006 (publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 465 din 29 iunie 2015)	Stabilește reguli și proceduri cu privire la autorizarea și activitatea desfășurată de agenții pentru servicii de investiții financiare și de agenții delegați în aplicarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital.
8	Regulamentul ASF nr. 9/2015 privind procedura de soluționare de către entitățile reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară în baza Legii nr. 297/2004 privind piața de capital și a Legii nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, a petițiilor referitoare la activitatea acestora pe piața de capital (publicat în Monitorul Oficial Partea I nr. 537 din 20 iulie 2015)	- Transpune în integralitate Ghidul comun ESMA/EBA privind tratarea plângerilor în sectorul valorilor mobiliare (ESMA) și în sectorul bancar (ABE) și instituie obligații pentru participanții pe piața de capital, autorizați și supravegheați de către ASF în baza legilor aferente pieței de capital, cu privire la: - Procedurile interne de soluționare a petițiilor; - Înregistrarea, gestionarea și raportarea petițiilor; - Analizarea permanentă a datelor privind petițiile în vederea identificării și tratării eventualelor probleme recurente sau sistemice, precum și prevenirea eventualelor riscuri juridice și operaționale; - Asigurarea transparenței modului de înregistrare și soluționare a petițiilor și accesul investitorilor la informații.
9	Regulamentul ASF nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative (publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 562 din 28 iulie 2015)	Stabilește norme privind autorizarea, înregistrarea și funcționarea administratorilor fondurilor de investiții alternative (AFIA), precum și cu privire la desemnarea și atribuțiile depozitarului unui fond de investiții alternative (FIA).
10	Regulamentul ASF nr. 11/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 747 din 7 octombrie 2015)	- Implementarea unor prevederi ale Standardelor europene de procesare a evenimentelor corporative („Market Standards for Corporate Actions Processing”). - Introducerea altor dispoziții relevante în contextul actualilor evoluții de pe piața de capital. - Preluarea la nivelul regulamentului a unor prevederi din cadrul unor Dispuneri de măsuri CNVM și introducerea unor reguli privind transparența emitenților ale căror acțiuni se tranzacționează pe un ATS.
11	Regulamentul ASF nr.12/2015 privind modificarea părții introductive a alin. (4) al art. 58 din Regulamentul ASF nr.3/2013 pentru autorizarea și funcționarea contrapărților centrale emis în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, aprobat prin Hotărârea Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 28/2013 (publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 892/27.11.2015)	Are în vedere modificarea prevederilor existente în cadrul Regulamentului nr. 3/2013 referitoare la termenul în care ASF retrage autorizația caselor de compensare din România care nu s-au autorizat în calitate de contraparte centrală conform EMIR.
12	Regulamentul ASF nr. 14/2015 privind evaluarea și aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară (publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 975 din 29 decembrie 2015)	- Actualizarea și armonizarea la nivelul ASF a normelor de autorizare și avizare a entităților reglementate și supravegheate în cadrul celor trei sectoare de supraveghere financiară prin: - Introducerea unui set de reguli unitare prin uniformizarea criteriilor și a procedurilor necesare pentru evaluarea și, după caz, aprobarea membrilor structurii de conducere și a personalului cu funcții cheie din cadrul entităților reglementate de ASF. - Introducerea unor cerințe unitare și armonizate referitoare la experiență, reputație, integritate și buna guvernare, adecvate în raport cu natura, dimensiunea și complexitatea activității entităților reglementate de ASF.

INSTRUCȚIUNI

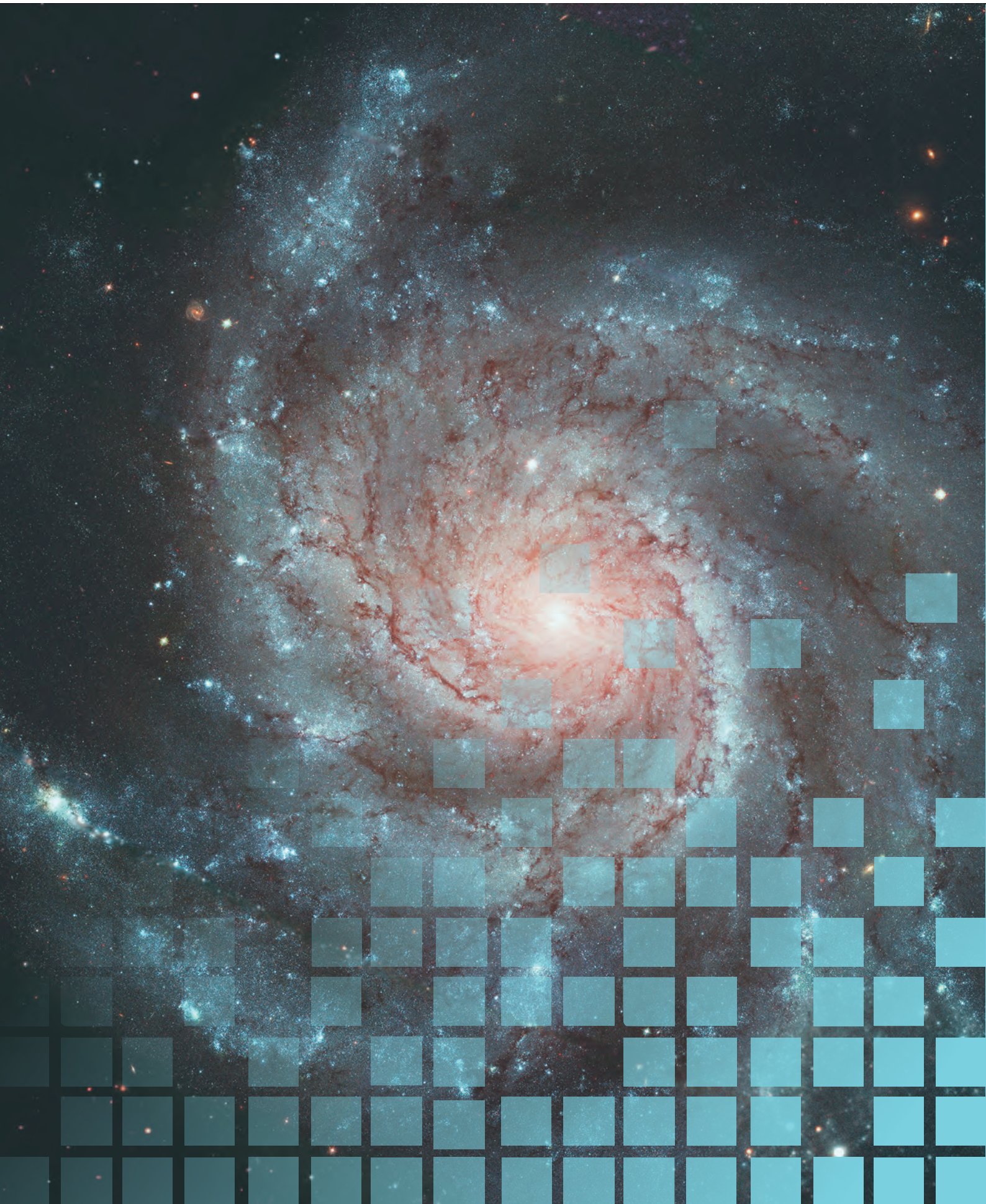
1	Instrucțiunea ASF nr. 1/2015 pentru modificarea și completarea Instrucțiunii nr.2/2014 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare (publicată în Monitorul Oficial nr. 343 din 19 mai 2015);	Au fost aduse clarificări în ceea ce privește aplicarea în bune condiții a cerințelor Instrucțiunii nr. 2/2014
2.	Instrucțiunea ASF nr. 2/2015 pentru modificarea art. 2 alin. (1) din Instrucțiunea ASF nr. 2/2014 privind aplicarea Standardelor internaționale de raportare financiară de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 665 din 02 septembrie 2015)	Prin Instrucțiunea nr. 2/2015 a fost introdusă obligativitatea aplicării IFRS ca bază contabilă, începând cu 1 ianuarie 2016.

NORME

1	Norma ASF nr.6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de ASF (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.227 din 03.04.2015)	- Norma vizează evaluarea continuă a entităților reglementate de ASF în privința riscurilor operaționale generate de sistemele informatice prin intermediul propriilor angajați, procese și sisteme, sau prin intermediul furnizorilor externi de servicii. - Îmbunătățirea mediului de control intern și creșterea gradului de maturitate a organizării entităților, acestea urmând să ia măsuri diferențiate în funcție de categoria de risc în care se încadrează conform Normei. - ASF va desfășura o supraveghere prudențială a riscului operațional generat de sistemele informatice ale entităților.
2.	Norma ASF nr. 39/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de ASF din Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 982 din 30 decembrie 2015)	- Norma nr. 39/2015 a fost emisă în aplicarea cerințelor Instrucțiunii nr. 2/2014, iar reglementările aprobate prin această normă includ reguli de întocmire, aprobare, auditare și publicare a situațiilor financiare anuale și a situațiilor financiare anuale consolidate ale entităților ce au obligația aplicării IFRS, precum și reguli de înregistrare în contabilitate a operațiunilor economico-financiare efectuate și planul de conturi aplicabil acestora. - Totodată, în cadrul anexei la Norma nr. 39/2015 au fost transpuse și cerințele Directivei 2014/95/CE.
3	Norma ASF nr. 40/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare anuale consolidate, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de ASF - Sectorul Instrumentelor și Investițiilor (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 980 din 30 decembrie 2015)	- Norma nr.40/2015 cuprinde transpunerea cerințelor Directivei 2013/34/CE, iar prevederile acestei norme sunt aplicabile traderilor și consultantților de investiții. - Prin Norma nr.40/2015 au fost abrogate Regulamentele nr.3/2011 și nr.4/2011.

DECIZII

1	Decizia ASF nr. 479/18.03.2015	Aprobarea Raportului de evaluare a sistemului de compensare-decontare RoClear, administrat de Depozitarul Central SA, în raport cu Recomandările ESCB-CESR pentru sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din Uniunea Europeană.
---	---------------------------------------	---

PIAȚA DE ASIGURĂRI - REASIGURĂRI

1

PREGĂTIREA PIEȚEI ASIGURĂRILOR PENTRU
APLICAREA SOLVABILITATE II ÎNCEPÂND CU
1 IANUARIE 2016

2

AUDITAREA ACTIVELOR/PASIVELOR
BILANȚIERE PENTRU PIAȚA ASIGURĂRILOR

3

IMPLEMENTAREA ȘI ÎNTĂRIREA
SUPRAVEGHERII COMBINATE
(OFFSITE/ONSITE) PE BAZĂ DE RISC

4

INSTITUIREA UNOR REGULI ȘI MECANISME
MODERNE DE INTERVENȚIE (REZOLUȚIE) LA
SOCIETĂȚILE CU PROBLEME

5

MĂSURI ADOPTATE ÎN VEDEREA
NORMALIZĂRII PIEȚEI RCA

6

ALTE MĂSURI ÎNTREPRINSE PENTRU BUNA
FUNȚIONARE A PIEȚEI DE ASIGURĂRI

Pregătirea pieței asigurărilor pentru aplicarea Solvabilitate II

Sectorul de asigurări din România s-a confruntat cu o serie de vulnerabilități pe parcursul ultimilor ani care au condus la necesitatea implementării unor noi standarde în ceea ce privește soliditatea financiară a societăților de asigurări și calitatea distribuției produselor de asigurare.

În anul 2015, segmentul asigurărilor auto a reprezentat 56,87% din totalul primelor brute subscrise (PBS), în timp ce ponderea RCA în PBS a crescut la 37,59%.

Concurența sporită de pe piața asigurărilor RCA ce a avut ca și consecință directă prețuri subevaluate, combinată cu numărul tot mai mare de cereri de despăgubire pentru vătămări corporale și daune morale, precum și deficiențele infrastructurii rutiere au pus presiuni asupra profitabilității acestei linii de afaceri. În plus, în

vederea întăririi protecției consumatorului, consolidării comportamentului pe piață și prevenirii unor evoluții viitoare nefavorabile, ASF a trebuit să ia măsuri ferme de supraveghere în cazul mai multor jucători de pe piață.

Trendul descendent manifestat în anii anteriori pentru principalii indicatori ai pieței asigurărilor (ex. primele brute subscrise, gradul de penetrare a asigurărilor - calculat ca raport între primele brute subscrise și PIB, densitatea asigurărilor), dependența ridicată a sectorului de segmentul asigurărilor auto, precum și necesitatea alinierii de la 1 ianuarie 2016 la prevederile noului regim Solvabilitate II au determinat măsuri hotărâte din partea ASF și au făcut din anul 2015 un an al transformărilor și al stabilizării sectorului de asigurări.

REGIMUL SOLVABILITATE II

Pentru sectorul asigurărilor din România și din Europa, anul 2015 a însemnat o etapă importantă și fără precedent, care a marcat tranziția către implementarea mecanismului european de funcționare și supraveghere Solvency II.

Ce este regimul Solvency II?

Solvency II

Este un regim de supraveghere prudențială solid, robust și proporțional care va fi aplicat în întreaga Uniune Europeană.

Începând cu 1 ianuarie 2016 Uniunea Europeană aplică un nou cadru de supraveghere bazată pe riscuri a pieței asigurărilor - Solvabilitate II.

Solvency II duce la o schimbare de paradigmă în cultura de risc a companiilor. Asigurătorii bine capitalizați vor permite sectorului să reziste șocurilor neprevăzute. Prin încurajarea bunei guvernanțe și a managementului riscurilor, Solvency II va spori protecția consumatorilor de produse de asigurare. Raportările și publicitatea se vor realiza armonizat și vor oferi supraveghetorilor informații cheie pentru acțiune imediată. Conceput pe principiul proporționalității, acest regim nu va fi o povară pentru companiile mici.

Care este diferența între Solvency I și Solvency II?

Solvency II va înlocui Solvency I, care reprezintă 14 Directive UE și prevede existența a 28 de regimuri naționale de supraveghere. Începând cu 1 ianuarie 2016, cele 14 Directive europene sunt înlocuite cu Solvency II. Solvency II este un regim comun care urmează să fie aplicat de către toate cele 28 de state membre ale UE.

Avantajele Solvency II pe scurt

Solvency I	Solvency II
Mai multe regimuri de supraveghere diferite.	Un regim unic de supraveghere la nivelul întregii UE.
Companiile nu trebuie să monitorizeze atent anumite categorii de riscuri.	Companiile înțeleg mai bine riscurile și le gestionează mai eficient.
Consumatorii au cel mai mult de suferit dacă societatea de asigurare este afectată de realitatea economică.	Guvernanța bună și management robust al riscurilor.
Supraveghetorii nu au o imagine completă despre profilul companiilor.	Raportările îmbunătățite permit supraveghetorilor să prevadă eventuale probleme și să reacționeze prompt.

Regimul Solvabilitate II este structurat în trei piloni:

Pilon 1	Pilon 2	Pilon 3
Cerințe financiare	Guvernanță și supraveghere	Raportare și transparență
• Două praguri: - Cerința de capital de solvabilitate (SCR); - Cerința minimă de capital (MCR); • Există standarde armonizate pentru evaluarea activelor și pasivelor.	• Sistem funcțional de gestionare a riscurilor; • Own Risk & Solvency Assessment (ORSA); • Supraveghere și intervenție.	Companiile înțeleg mai bine riscurile și le gestionează mai eficient.

Începând cu 1 ianuarie 2016, România implementează regimul Solvency II în domeniul asigurărilor și reasigurărilor, ceea ce implică trecerea la o supraveghere bazată exclusiv pe riscuri. În contextul aplicării noului regim de Solvabilitate II, ASF a întreprins o serie de demersuri pentru a veni în sprijinul societăților de asigurări.

TRANSPUNEREA DIRECTIVEI NR. 2009/138 PRIVIND REGIMUL SOLVABILITATE II

Parlamentul României a adoptat în luna octombrie 2015 Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, care reprezintă noul cadru de autorizare, funcționare și supraveghere a societăților de asigurare, conform regimului Solvabilitate II. Cerințele aplicabile societăților de asigurare (atât sub regimul Solvabilitate II, cât și sub regimul național) prevăzute de Legea nr. 237/2015 produc efecte de la 1 ianuarie 2016, cu excepția art. 166, alin. (1) – (3), care se aplică de la data de 1 noiembrie 2015. Modificarea cadrului legislativ primar a fost evenimentul marcant al sectorului de asigurări-reasigurări.

Proiectul de Lege privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare a fost transmis pe circuitul legislativ în decembrie 2014 în vederea obținerii avizelor ministerelor de resort și promovat în Parlamentul României, iar în primăvara lui 2015 a obținut avizele MJ, MFP și CSIPPC.

Legea nr. 237/2015 transpune Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității

de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), așa cum aceasta a fost modificată și completată ulterior prin: Directiva 2011/89/UE (FICOD), Directivele 2012/23/UE și 2013/58/UE (QFD I și QFD II (care au prorogat termenele de transpunere și de aplicare), Directiva 2013/23/UE și Directiva 2014/51/UE (Omnibus II).

Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 237/2015, a continuat să se aplice Legea nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare. Totuși, în conformitate cu dispozițiile Directivei SII, proiectul de lege a impus ASF atribuții începând cu 1 aprilie 2015, în vederea implementării regimului Solvabilitate II, prin aplicarea primului set de Ghiduri EIOPA.

Legea nr. 237/2015 vizează exclusiv activitatea societăților de asigurare și/sau reasigurare, precum și atribuțiile ASF aferente supravegherii și exercitării controlului asupra activității acestor entități, în context național și european. Intermediarii de asigurare/reasigurare nu fac obiectul Directivei SII, cu modificările și completările ulterioare, aceștia fiind reglementați prin Directiva 92/2002 privind intermedierea în asigurări.

INFORMAȚII UTILE REFERITOARE LA REGIMUL SOLVABILITATE II

Pentru a veni în sprijinul societăților de asigurare care urmează să își desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile noului regim de supraveghere bazat pe riscuri (SII), ASF a elaborat un document în care sunt corelate: textul Directivei Solvabilitate II, textul Proiectului de Lege privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, precum și legislația europeană de nivel 2 și 3 (Regulamentul delegat CE 2015/35,

Standarde tehnice de aplicare, Standarde tehnice de reglementare și ghidurile emise de EIOPA).

Acest document – numit Tabel cartare documente pentru implementare Solvency II – a fost publicat pe website-ul ASF, la secțiunea dedicată Solvency II. În cadrul aceleiași secțiuni a fost publicat și Glosarul de termeni Solvabilitate II, care a fost revizuit în 2015.

ETAPE PREGĂTITOARE ÎN ASF PENTRU IMPLEMENTAREA NOILOR PREVEDERI ALE REGIMULUI SOLVABILITATE II

„Raportari și IT” Solvency II – etapa pregătitoare

- Grup de lucru ce a avut ca principal obiectiv raportările cantitative SII

Conform Deciziei ASF nr. 47/24.12.2013 privind aplicarea ghidurilor pregătitoare pentru implementarea regimului de supraveghere Solvabilitate II emise de EIOPA, 11 societăți au avut obligația transmiterii în etapa pregătitoare a informațiilor/raportărilor anuale și numai 6 dintre acestea au avut obligația transmiterii în etapa pregătitoare a informațiilor trimestriale.

Prin intermediul acestui grup de lucru s-a asigurat colectarea informațiilor cantitative anuale și trimestriale pe care asiguratorii au obligația să le transmită până la data de 04.06.2015 (raportări anuale aferente anului 2014), respectiv data de 26.11.2015 (raportări trimestriale aferente anului 2015), în formatul corespunzător Solvency II – etapa pregătitoare, asigurându-se transmiterea informațiilor corespunzătoare către EIOPA. Transmiterea de către asiguratorii a raportărilor menționate s-a făcut prin intermediul aplicației oferite de EIOPA „tool

for undertakings – T4U”, soluție temporară pentru transmiterea raportărilor Solvency II.

Tot în cadrul acestui grup de lucru s-a analizat necesitatea menținerii sau anulării cerințelor de raportare impuse pieței de asigurări prin legislația secundară, urmare a publicării Legii nr. 237/2015 privind regimul Solvabilitate II. Ca urmare a analizelor și discuțiilor din cadrul grupului au rezultat:

- un set de concluzii privind aplicarea legislației de nivel 2;
- obligativitatea societăților de a transmite raportările Solvency II în format .xbrl;
- solicitarea de alte raportări în scopul supravegherii permanente;
- eliminarea obligativității de a transmite raportările în format letric, acestea fiind înlocuite de raportări electronice cu semnătura electronică.

„Analize calitative” - Solvency II

- Grup de lucru în care s-a lucrat împreună cu grupurile în oglindă constituite în cadrul UNSAR. În ceea ce privește guvernanta și ORSA au avut loc mai multe întâlniri de lucru comune, în care s-au soluționat până în prezent mai mult de 90% din problemele aflate în dezbatere.

„Analize cantitative” - Solvency II

- Grup de lucru ce a avut ca principal obiectiv analizele privind modelele interne și formula standard, aplicabilitatea formulei standard pentru profilul de risc al societății de asigurare și raportările suplimentare necesare pentru societățile care aplică model intern.

LEGISLAȚIE SECUNDARĂ ÎN DOMENIUL SOLVENCY II

Decizii

1. Decizia 3223/2015 privind aplicarea de către societăți a ghidurilor emise de Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale pentru implementarea regimului de supraveghere Solvabilitate II

Ghidurile EIOPA completează legislația europeană de nivel 1 (Directiva Solvabilitate II, pe care statele membre sunt obligate să o transpună în acte normative naționale) și legislația de nivel 2 (Regulamentul delegat al Comisiei 2015/35, standardele tehnice de aplicare – ITS și standardele tehnice de reglementare – RTS, care se aplică direct).

Ghidurile sunt emise pentru a asigura aplicarea uniformă a legislației europene în statele membre și convergența practicilor naționale de supraveghere sub regimul Solvabilitate II, iar potrivit art. 16 alin. (3) din Regulamentul EIOPA, autoritățile naționale competente și instituțiile financiare depun toate eforturile necesare pentru a respecta recomandările ghidurilor.

Norme

1. Norma nr. 34/2015 privind cerințele cantitative stabilite de Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 973 din 29 decembrie 2015)

- norma stabilește pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin.(1) lit. a) - d) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare cerințe cantitative suplimentare celor prevăzute de Legea nr. 237/2015, de Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), de standardele tehnice de implementare, de standardele tehnice de reglementare, precum și de actele delegate;

Norme
norma pune în aplicare cerințele menționate la alin. (1) din ghidurile Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale, prevăzute în anexele nr. 1-17) care fac parte integrantă din normă.
2. Norma nr. 35/2015 privind cerințele calitative stabilite de către Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 971 din 29 decembrie 2015)
- norma stabilește pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a) - d) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare cerințe calitative suplimentare celor prevăzute de Legea nr. 237/2015, de Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), de standardele tehnice de implementare, de standardele tehnice de reglementare, precum și de actele delegate; - norma pune în aplicare Ghidul Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale privind sistemul de guvernanță, și Ghidul Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale privind riscul propriu și evaluarea solvabilității.

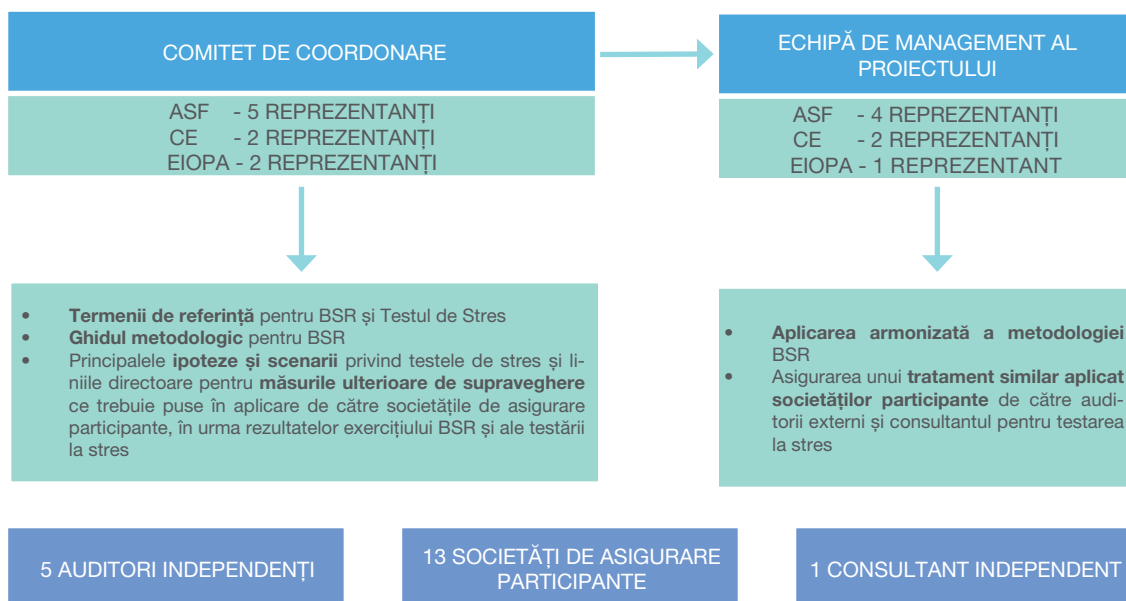
Auditarea activelor/pasivelor bilanțiere pentru piața asigurărilor

În perioada 2014 – 2015, ASF a desfășurat 2 exerciții – BSR și BSRE – având ca obiectiv principal evaluarea nivelului de pregătire pentru trecerea la regimul Solvabilitate II a societăților de asigurări care au participat la aceste exerciții.

BALANCE SHEET REVIEW – BSR

În cadrul celui de-al treilea program privind Balanța de plăți dintre România și Uniunea Europeană (UE) și al actualului Acord stand-by dintre România și FMI, autoritățile române au convenit în iunie 2014 să lanseze un exercițiu cuprinzător de evaluare a activelor și pasivelor (BSR) și un test de stres în sectorul asigurărilor din România, cu

implicarea unor terțe părți pentru a menține stabilitatea sectorului de asigurări și pentru creșterea încrederii în produsele de asigurare. Acest exercițiu a fost primul exercițiu cuprinzător BSR și test de stres cu implicarea unor terțe părți din sectorul asigurărilor, realizat într-un stat membru al UE.

Scopul exercițiului a fost să evalueze acuratețea bilanțurilor contabile ale societăților de asigurare participante, inclusiv **adecvarea rezervelor tehnice** și re-calcularea indicatorilor prudențiali în urma ajustărilor aplicate asupra bilanțurilor contabile anterioare BSR (Solvabilitate I – bilanț ajustat, Solvabilitate II):

- **analiza portofoliului de asigurări al societăților participante:** stabilirea obligațiilor care decurg din contractele de asigurare, evaluarea gradului de adecvare a rezervelor tehnice și furnizarea unei estimări motivate a valorii economice a acestora;
- **evaluarea eficienței instrumentelor utilizate pentru transferul riscurilor** la terțe părți cu privire la riscurile aferente contractelor de (re)asigurare subscrise de către societățile de asigurare, incluzând contractele de reasigurare finită;
- **evaluarea adecvării principiilor de recunoaștere și de evaluare aplicate pentru toate pasivele**, nu doar pentru rezervele tehnice, și toate activele, nu doar pentru cele admise să acopere rezervele

tehnice, cu un accent special pe impactul operațiunilor și tranzacțiilor cu persoane fizice sau juridice care se află în strânsă legătură cu societățile de asigurare;

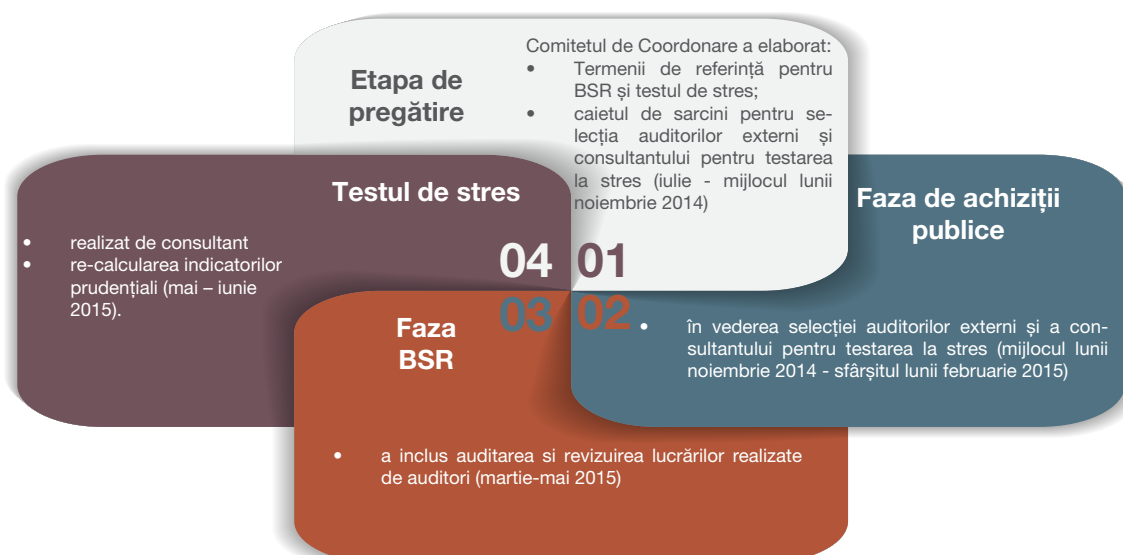
- **evaluarea gradului de acoperire a rezervelor tehnice** cu active admise pentru toate societățile de asigurare participante și a gradului de adecvare a fondurilor proprii ale societăților de asigurare participante la cerințele de solvabilitate, inclusiv în condiții de scenarii adverse.

Testul de stres a avut următoarele obiective:

- **Evaluarea rezistenței societăților de asigurare la scenarii de stres** (pornind de la bilanțul conform regimului Solvabilitate II);
- **Evaluarea conformării societăților de asigurare cu cerințele de capital ale regimului Solvabilitate II (cerința de capital minim – MCR și cerința de capital de solvabilitate – SCR)** atât înainte cât și după testarea la stres.

Scenarii specifice de asigurare	Scenarii economice
Cutremur sever Inundații severe	Apreciere Depreciere
Factor cu impact major: Posibila insolvență a unui reasigurator	Factori cu impact major: Fluctuații ale indicilor bursieri, ratelor de dobândă, marjelor de dobândă, prețurilor activelor imobiliare; Deteriorarea creditelor (impairment credite)

Calendarul exercițiului BSR și al testului de stres a inclus patru faze principale:

În urma realizării exercițiului BSR au fost aduse ajustări semnificative bilanțurilor contabile ale societăților de asigurare participante la data de referință pentru acest exercițiu (și anume 30 iunie 2014), ajustări care au fost reflectate în bilanțurile ajustate ale acestor societăți întocmite conform regimului prudențial Solvabilitate I. Mai mult decât atât, aceste ajustări au avut, un impact asupra principalilor indicatori prudențiali ai respectivelor

societăți. Bilanțurile conform regimului prudențial Solvabilitate II întocmite de către auditori în colaborare cu societățile de asigurare au constituit baza de calcul a cerințelor de capital conform regimului prudențial Solvabilitate II (și anume Cerința de Capital Minim – MCR și Cerința de Capital de Solvabilitate - SCR), atât înainte, cât și după testarea la stres.

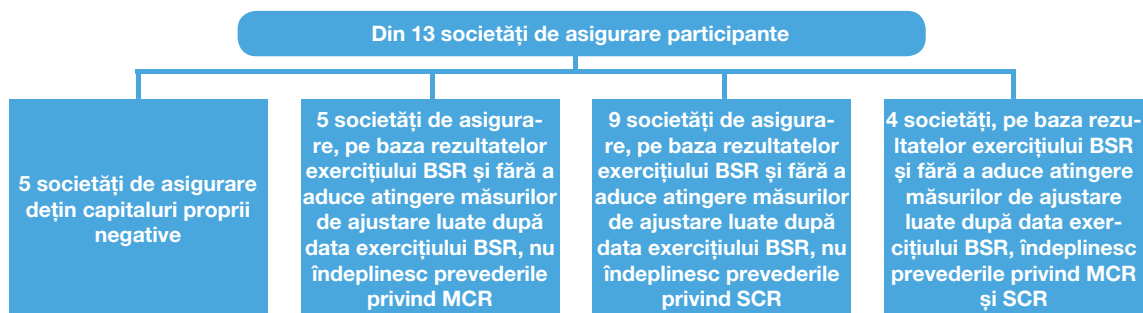
Rezultatele conform regimului de supraveghere Solvabilitate I

În baza bilanțului conform regimului prudential Solvabilitate I, cele 13 societăți de asigurare participante au fost grupate după cum urmează:

1. Grupa 1 de asigurători: Societăți de asigurare care dețin capitaluri proprii negative: ASTRA, CARPATICA, EUROINS și EXIM;
2. Grupa 2 de asigurători: Societăți de asigurare care nu respectă fondul minim de siguranță: ASTRA, CARPATICA, EUROINS și EXIM;
3. Grupa 3 de asigurători: Societăți de asigurare care nu respectă marja de solvabilitate: ASTRA, CARPATICA, EUROINS, EXIM, GROUPAMA și ASIROM;
4. Grupa 4 de asigurători: societăți de asigurare care nu respectă normele aplicabile acoperirii rezervelor tehnice cu activele admise: ASTRA, CARPATICA și EUROINS;
5. Grupa 5 de asigurători: Societăți de asigurare care îndeplinesc cerințele de solvabilitate în urma exercițiului de evaluare a activelor și pasivelor (de exemplu, rata de solvabilitate peste 100% și respectarea fondului minim de siguranță): ALLIANZ, AXA, GENERALI, ING, OMNIASIG, UNIQA și PAID.

Rezultatele conform regimului de supraveghere Solvabilitate II

În baza bilanțului conform regimului prudential Solvabilitate II anterior testării la stres, societățile de asigurare participante au fost grupate după cum urmează:

Exercițiul BSR, derulat de ASF în colaborare cu EIOPA și Comisia Europeană a reprezentat o radiografie a pieței de asigurări din România, prin auditori independenți, proiectul fiind o premieră în istoria asigurărilor și putând constitui un bun exemplu în vederea continuării acestuia și în alte state membre. Ulterior, ASF a continuat cu derularea unui al doilea exercițiu, BSRE, desfășurat exclusiv cu resurse naționale, ce a evaluat pregătirea a 21 de societăți de asigurare, ce nu au făcut parte din BSR, pentru a face față prevederilor noului regim Solvabilitate II.

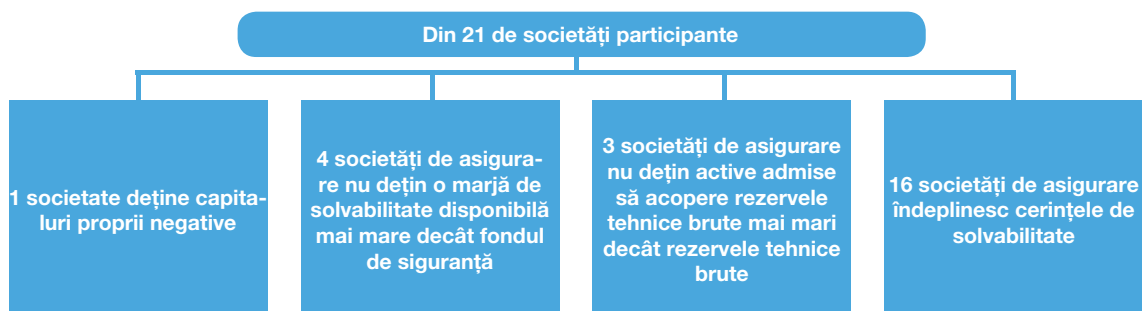

BALANCE SHEET REVIEW EXTENDED – BSRE

Obiectivul principal care a stat la baza derulării exercițiului BSRE l-a constituit evaluarea nivelului de pregătire a celor 21 de companii de asigurări participante, ce nu au fost parte a BSR, pentru a face față cerințelor și prevederilor noului regim de Solvabilitate II, ce a intrat în vigoare începând cu 1 ianuarie 2016.

Prin intermediul desfășurării exercițiului BSRE, ca și în cadrul exercițiului BSR, s-a urmărit evaluarea solidității financiare și a situației solvabilității societăților participante în baza regimului de Solvabilitate I, prin analizele făcute pentru data de referință 31 decembrie 2014 (spre deosebire de exercițiul BSR unde data de referință a fost 30 iunie 2014) de către un număr de 7 auditori financiari independenți, cu experiență internațională relevantă, selecționați de fiecare societate participantă.

Rezultatele conform regimului de supraveghere Solvabilitate I

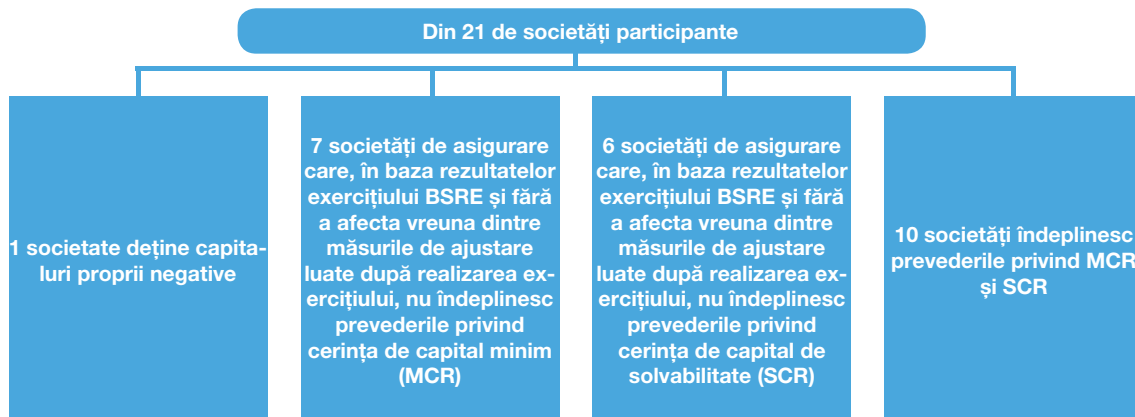

În urma rezultatelor exercițiului BSRE și ținând cont de prevederile regimului Solvabilitate I, societățile de asigurare participante au fost grupate după cum urmează:

1. Grupa 1 de asigurători: societăți de asigurare care dețin capitaluri proprii negative - **LIG**;
2. Grupa 2 de asigurători: societăți de asigurare care nu dețin o marjă de solvabilitate disponibilă mai mare decât fondul de siguranță - **FORTE, ABC, ASITO KAPITAL și CERTASIG**
3. Grupa 3 de asigurători: societăți de asigurare care nu dețin o marjă de solvabilitate disponibilă mai mare decât marja minimă de solvabilitate - nu au fost identificate cazuri;
4. Grupa 4 de asigurători: societăți de asigurare care nu dețin active admise să acopere rezervele tehnice brute mai mari decât rezervele tehnice brute - **FORTE, LIG și CERTASIG**;
5. Grupa 5 de asigurători: societăți de asigurare care îndeplinesc cerințele de solvabilitate (de exemplu marja de solvabilitate disponibilă mai mare decât marja minimă de solvabilitate și decât fondul de siguranță) - 16 societăți, respectiv: **ASIMED, BRD VIATA, GOTHAEER, GRAWE, UNIQA VIATA, BCR VIATA, ONIX, ATE, GARANTA, ERB GENERALE, ERB VIATA, ERGO, SIGNAL IDUNA, FATA, CREDIT EUROPE și CITY**. Cu toate acestea, **CITY** nu se încadrează în cerințele minime de lichiditate.

Din numărul total de 21 de societăți de asigurare participante la exercițiul BSRE, cinci societăți (**FORTE, ABC, ASITO KAPITAL, CERTASIG și LIG**), care subscriu riscuri doar din categoria asigurărilor generale, nu respectă, după ajustările efectuate de auditori, prevederile legale referitoare la solvabilitate, din care trei (**FORTE, CERTASIG și LIG**) nu respectă nici prevederile referitoare la acoperirea rezervelor tehnice cu active admise.

Rezultatele conform regimului de supraveghere Solvabilitate II

Pe baza rezultatelor exercițiului BSRE și ținând cont de prevederile regimului Solvabilitate II, societățile de asigurare participante au fost grupate după cum urmează:

1. Grupa 1 de asigurători: societăți de asigurare care dețin fonduri proprii negative - **LIG**;
2. Grupa 2 de asigurători: societăți de asigurare care, în baza rezultatelor exercițiului BSRE și fără a afecta vreuna dintre măsurile de ajustare luate după realizarea exercițiului, nu îndeplinesc prevederile privind cerința de capital minim (MCR) - **SIGNAL IDUNA, FORTE, GOTHAEER, FATA, ABC, ATE și ASITO KAPITAL**;
3. Grupa 3 de asigurători: societăți de asigurare care, în baza rezultatelor exercițiului BSRE și fără a afecta vreuna dintre măsurile de ajustare luate după realizarea exercițiului, nu îndeplinesc prevederile privind cerința de capital de solvabilitate (SCR) - **SIGNAL IDUNA, FORTE, GOTHAEER, CERTASIG, CREDIT EUROPE și CITY**;
4. Grupa 4 de asigurători: societăți de asigurare care, în baza rezultatelor exercițiului BSRE, îndeplinesc prevederile privind MCR și SCR - **ONIX, BRD VIATA, ASIMED, ERB GENERALE, ERB VIATA, UNIQA VIATA, GRAWE, GARANTA, BCR VIATA și ERGO**.

Astfel, din numărul total de 21 societăți de asigurare participante, 4 societăți nu respectă cerința de capital minim (MCR), dar o respectă pe cea de capital de solvabilitate (SCR), 3 societăți nu respectă SCR, dar o respectă pe cea de MCR, 4 societăți nu respectă nici cerința de MCR nici pe cea de SCR, iar restul de 10 societăți se conformează cadrului de reglementare Solvabilitate II.

MONITORIZAREA ÎNDEPLINIRII PLANURILOR DE MĂSURI ASUMATE DE CĂTRE SOCIETĂȚILE DE ASIGURARE PARTICIPANTE LA EXERCIȚIILE BSR ȘI BSRE

BSR

În urma desfășurării exercițiului BSR, încheiat la 15 iulie 2015, societățile de asigurare participante au transmis ASF planuri de măsuri pentru remedierea aspectelor constatate în cadrul exercițiului, care au fost analizate și care au evidențiat următoarele concluzii:

- Una dintre societățile de asigurare, aflându-se în procedură de redresare financiară, urma să continue să îndeplinească măsurile stabilite în cadrul planului de redresare asumat de societate. Cu toate acestea, societatea a propus ASF un set de măsuri suplimentare, care a fost aprobat de către Consiliul Autorității și care completează planul de redresare inițial.
- Pentru 10 societăți Consiliul ASF a aprobat planurile de măsuri trimise de acestea deoarece din analiza efectuată a rezultat că sunt conforme cu necesitățile de ajustare în urma exercițiului BSR.
- În cazul altei societăți participante la exercițiul BSR, planul de măsuri prezentat pe data de 4 august 2015 nu a răspuns în întregime necesităților de ajustare rezultate din exercițiul BSR. Planul de măsuri prezentat inițial prevedea ca aspecte esențiale ale rectificărilor, urmare a exercițiului BSR, două majorări de capital social de câte 100 milioane de lei, cu termene de realizare 31 decembrie 2015, respectiv 30 iunie 2016, precum și un nou contract de reasigurare pentru RCA. Din analiza aspectelor menționate a fost evidențiat faptul că termenele propuse de societate în calendarul majorărilor de capital social depășesc termenul de 3 luni de la data publicării rezultatelor exercițiului BSR (15 octombrie 2015), iar suma totală prezentată de companie în acest calendar de majorări este insuficientă pentru restabilirea atât a deficitului de capitaluri proprii (Solvabilitate I), cât și a fondurilor proprii (Solvabilitate II). Ca urmare, ASF a solicitat refacerea planului de măsuri în vederea reanalizării.

De asemenea, la începutul anului curent ASF a dispus pentru o altă societate de asigurări aplicarea dispozițiilor Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor și a desemnat ca administrator temporar Fondul de garantare a asiguraților, în vederea conlucrării acestuia cu organele de conducere ale asigurătorului, fiind totodată stabilită în sarcina Consiliului de Administrație al societății obligația implementării măsurilor privind atragerea unui investitor astfel încât să fie restabilit nivelul fondurilor proprii de bază eligibile care acoperă cerința minimă de capital (MCR) calculat la data de 01.01.2016 sau modificat profilul de risc, astfel încât, în termen de 3 luni de la data comunicării

prezentei decizii, să fie respectată cerința minimă de capital (MCR) – respectiv data de 25.04.2016 și să fie restabilit nivelul fondurilor proprii eligibile care acoperă cerința de capital de solvabilitate (SCR) calculat la data de 01.01.2016 sau modificat profilul de risc, astfel încât în termen de 6 luni de la data comunicării prezentei decizii cerința de capital de solvabilitate (SCR) să fie din nou respectată (25.07.2016). În urma activității de monitorizare de către ASF a îndeplinirii măsurilor asumate de către societățile de asigurări prin aceste planuri, a rezultat că 6 societăți fie au îndeplinit măsurile asumate în aceste planuri, fie nu au depășit termenele asumate pentru măsurile care sunt încă în curs de îndeplinire.

Alte două societăți au finalizat implementarea măsurilor importante, mai fiind însă necesare aprobarea de către conducere a unor ultime modificări parțiale aduse procedurilor Solvency II în cazul uneia dintre societăți și monitorizarea în continuare a măsurilor privind guvernanța ce încă sunt în curs de îndeplinire de către cea de-a doua societate.

O altă societate de asigurări a intrat în luna octombrie 2015 în redresare financiară pe bază de plan, îndeplinind însă în prezent cerința de MCR asumată în planul de redresare, după majorarea de capital efectuată în 3 tranșe, în timp ce în cazul altei societăți participante la exercițiul BSR, ASF a decis la începutul anului 2016 aplicarea măsurilor de rezoluție. Astfel, ca urmare a analizei privind situația financiară a acestei societăți de asigurări și a altor factori care fundamentează necesitatea protejării creditorilor de asigurări, minimizarea impactului asupra fondurilor de protecție și pentru evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare a pieței de asigurări, ASF a dispus aplicarea dispozițiilor Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor și a desemnat ca administrator temporar Fondul de garantare a asiguraților.

O societate de asigurare urmează să fie monitorizată în continuare pentru determinarea suficienței nivelului SCR și a finalizării restului de termene asumate în plan referitoare la proceduri sau operațiuni, în timp ce în cazul altei societăți s-a constatat necesitatea reanalizării acesteia în ceea ce privește îndeplinirea MCR și SCR, după ce va efectua majorarea capitalului social asumată prin planul de măsuri ca urmare a exercițiului BSR.

În cazul altei societăți de asigurare participante la BSR este necesară o analiză de supraveghere detaliată a situației societății pe baza rezultatelor financiare prezentate de societate pentru 31 decembrie 2015 și luare a unei decizii.

BSRE

În ceea ce privește exercițiul BSRE, desfășurat în a doua jumătate a anului 2015, 6 societăți participante (**GOTHAER, UNIQA VIATA, SIGNAL IDUNA, ASITO KAPITAL, ATE, ABC**) au înregistrat majorări de capital social și au finalizat sau se află în curs de finalizare a măsurilor asumate prin planurile de măsuri, acestea rămânând în monitorizare în activitatea de supraveghere continuă.

11 societăți participante (**BRD Viață, GRAWE, ASIMED, ERGO, ERB VIATA, ERB GENERALE, CERTASIG, CREDIT EUROPE, GARANTA, BCR VIATA, ONIX**) au finalizat sau se află în curs de finalizare a măsurilor asumate prin planurile de măsuri, acestea rămânând în monitorizare în activitatea de supraveghere continuă, fără să fi avut nevoie de majorări de capital social ca urmare a derulării exercițiului BSRE.

Societatea FATA a supus aprobării ASF un plan de măsuri ca urmare a exercițiului BSRE, dar în noiembrie 2015 aceasta a anunțat ASF despre hotărârea privind lichidarea societății și inițierea procedurilor de lichidare, în calitate de lichidator. Societatea și-a luat angajamentul menținerii nivelului de capital necesar până la finalizarea procedurii de lichidare voluntară, având în curs de aprobare la ASF o majorare de capital social.

Societatea FORTE a majorat capitalul social în iunie 2015, urmând să mai realizeze încă 2 majorări succesive,

precum și atragerea unui investitor strategic, respectiv o bancă de investiții, lucruri nerealizate încă.

Societatea LIG trebuia să realizeze majorarea capitalului social în 2 tranșe. Deși adunarea generală extraordinară a acționarilor a decis majorarea capitalului social la data de 08 februarie 2016, după trecerea a 60 zile în care s-a constatat ca nu s-a concretizat identificarea resurselor necesare majorării de capital social, într-o nouă adunare generală extraordinară a acționarilor, din 05 aprilie 2016 a decis revocarea hotărârii inițiale de majorare, propunând intrarea într-un plan de redresare (conform art. 99 alin (2) din Legea nr. 237/2015) până la sfârșitul anului 2016. Restul măsurilor asumate de societate în planul aferent exercițiului BSRE au fost îndeplinite.

Societatea CITY și-a asumat la 31 martie 2016 o majorare a capitalului social, până la data de 15 iulie 2016. De asemenea, a realizat inventarierea dosarelor de daună avizate, verificând în această inventariere 22.888 dosare, care a condus la creșterea rezervei de dauna avizată și a finalizat procesul de reevaluare a activelor. Consiliul ASF a decis în luna aprilie 2016 deschiderea procedurii de redresare financiară pe bază de plan. Decizia ASF se bazează pe concluziile unei analize diagnostic de supraveghere și a unui raport de control inopinat care au scos în evidență o serie de deficiențe privind solvabilitatea și nivelul capitalului societății.

Implementarea și întărirea supravegherii combinate (offsite/onsite) pe bază de risc

Pe parcursul anului 2015, activitatea de supraveghere din cadrul sectorului asigurări-reasigurări a fost regândită, activitățile și resursele fiind reorientate către cunoașterea societăților în toate aspectele semnificative. Obiectivele principale ce stau la baza acestor demersuri au fost administrarea și analizarea tuturor informațiilor referitoare

la o societate de asigurare, pentru crearea cadrului necesar efectuării unei **supravegheri bazate pe riscuri** a societăților. Trecerea la acest principiu impune o înțelegere și anticipare din partea autorității a riscurilor asumate de către o societate de asigurări, precum și monitorizarea activă a modalității de gestionare a acelor riscuri.

Supraveghere tip
conformitate

Solvency II

Supraveghere bazată
pe riscuri

În cursul anului 2015, s-au înregistrat progrese semnificative în vederea efectuării unei supravegheri bazate pe riscuri:

- dezvoltarea unui sistem de cuantificare adecvată a riscurilor și de stabilire a profilului de risc al entităților supravegheate – prin identificarea informațiilor calitative și cantitative rezultate din activitățile și acțiunile anterioare de control permanent/inopinat necesare unei bune înțelegeri a activităților societăților supravegheate, a profilului de risc a acestor societăți, în vederea actualizării și completării fișei societății, instrument necesar identificării riscurilor semnificative la care este expusă aceasta;
- inițierea de activități și proiecte orientate către dezvoltarea și îmbunătățirea cadrului de supraveghere destinate clarificării, documentării și îmbunătățirii activităților specifice identificate la nivelul Autorității.

PROIECTUL ISH - INSURANCE SUPERVISORY HANDBOOK

Proiectul ISH (Insurance Supervisory Handbook) este destinat implementării în cadrul ASF a Ghidului EIOPA privind procesul de supraveghere, precum și a principiilor generale descrise de EIOPA în Ghidul privind manualul de supraveghere, aflat în acest moment la nivelul de draft. Astfel, elaborarea manualului reprezintă un pas important de aliniere la practicile europene de supraveghere și la principiile supravegherii pe bază de riscuri ale Solvency II.

ISH stabilește criteriile calitative și cantitative, definește indicatorii care vor fi luați în considerare și stabilește matricea de agregare în baza căreia fiecărei societăți de asigurare i se va atribui un punctaj de risc și un punctaj de impact, în urma cărora societățile vor fi încadrate în grupe de risc. Pentru fiecare grupă de risc se vor descrie măsurile de supraveghere aferente, creându-se astfel

posibilitatea dimensionării corespunzătoare a resurselor necesare pentru administrarea supravegherii societăților. Evaluarea se va efectua anual, rezultatul evaluării va fi comunicat societăților în cauză împreună cu motivele/deficiențele identificate care au generat încadrarea fiecărui indicator într-un nivel superior de risc, activitatea de supraveghere urmând a fi direcționată/orientată către monitorizarea punctelor slabe identificate la nivelul fiecărei societăți.

Astfel, manualul are o abordare nouă, în sensul că pentru prima dată ASF va asigura transparența metodologiilor utilizate în efectuarea evaluărilor interne, această metodologie urmând a fi dezbătută cu societățile și a fi făcută publică pe site-ul ASF, astfel încât societățile să fie motivate în luarea măsurilor necesare îmbunătățirii indicatorilor supuși analizei ASF.

SUPRAVEGHEREA OFF-SITE ȘI ON-SITE A SOCIETĂȚILOR DE ASIGURĂRI

În anul 2015, ASF a continuat să acționeze în vederea dezvoltării capacității de supraveghere și intervenție prudențială care să asigure premisele îmbunătățirii calității serviciilor și a întăririi capacității financiare a societăților de asigurare.

Astfel, au fost continuate acțiunile demarate în anul anterior, fiind un an marcat de acțiuni de supraveghere și control susținute, care au condus la luarea unor măsuri cu impact semnificativ asupra întregii piețe a asigurărilor în ceea ce privește societățile de asigurare

care nu mai dispuneau de capitaluri suficiente pentru a-și desfășura activitatea în condiții care să asigure protecția asiguraților, din care menționăm: Astra, Carpatica, Euroins, Lig Insurance, Forte Asigurări.

La sfârșitul anului 2015 își desfășurau activitatea un număr de 35 societăți de asigurare (ulterior retragerii autorizației de funcționare a societății ASTRA SA), dintre care, 20 de societăți care au practicat numai activitate de asigurări generale, 8 societăți de asigurări de viață, 7 societăți compozite.

Activitățile principale ale ASF de supraveghere off-site a societăților de asigurări

Activități principale	Rezultate obținute
realizarea a unei imagini exhaustive a fiecărei societăți de asigurare (inclusiv fișa societății): au fost reanalizate și regrupate documentele aferente fiecărei societăți, respectiv raportări prudențiale, rapoarte calitative (managementul riscului, control și audit intern), situații financiare, rapoarte de audit, informații cu privire la structura organizatorică (conducere/funcții cheie), rapoarte de control anterioare/planuri de măsuri dispuse, în vederea identificării elementelor sensibile care au potențialul de a genera riscuri semnificative în activitatea de asigurări.	- o mai bună cunoaștere a situației individuale a fiecărei societăți de către persoana responsabilă de supravegherea societății respective; culegerea informațiilor nefinanciare (calitative) – de ex – sinteza programului de reasigurare, sinteze ale constatărilor din rapoartele de audit intern, control intern, management al riscurilor, audit statutar, necesare în evaluarea riscurilor societăților; - crearea unei fișe a societății în sistemul EWS care să permită generarea automată și actualizată a informațiilor primare cu privire la indicatorii de prudențialitate și datele de autorizare ale unei societăți de asigurare.
înregistrarea, validarea și verificarea corelațiilor aferente raportărilor lunare/trimestriale/ semestriale/anuale ale societăților de asigurare	identificarea potențialelor erori ce pot apărea sau a neconcordanțelor între raportările lunare/ trimestriale/semestriale/ anuale ale societăților de asigurare și eliminarea acestora prin solicitări de transmitere a unor situații rectificative.
monitorizarea în permanență a indicatorilor financiari prudențiali ai societăților de asigurare	- îmbunătățirea activității de supraveghere a societăților de asigurări; - îmbunătățirea capacității de reacție a autorității în cazul deteriorării unor indicatori prudențiali; - dezvoltarea unei abordări proactive prin cunoașterea și verificarea permanentă a solidității financiare a societăților de asigurări supravegheate.

Acțiuni de supraveghere prudențială dedicate (planuri de măsuri/monitorizări)

În anul 2015 au fost realizate următoarele acțiuni de monitorizare a planurilor de măsuri:

- GROUPAMA Asigurări SA – urmare a acțiunilor de control inopinat finalizate în cursul trimestrului IV 2015;
- FATA Asigurări SA – urmare a acțiunilor de control periodic desfășurate în anul 2014, finalizată în cursul trimestrului III 2015;
- Credit Europe Asigurări-Reasigurări SA – urmare a acțiunilor de control periodic desfășurate în anul 2014, în curs de finalizare;
- Euroins România Asigurare-Reasigurare SA – în procedură de redresare financiară pe bază de plan, începând cu luna octombrie 2015;
- În cazul societății Carpatica Asig SA aflată, începând cu luna mai 2014, în procedura de redresare financiară pe bază de plan, a fost realizat un proces continuu de monitorizare al modului de îndeplinire a măsurilor aprobate de ASF, materializat prin prezentarea lunară în cadrul Consiliului ASF a unor note de informare privind stadiul de implementare;
- Onix Asigurări – ca urmare a acțiunilor de control periodic desfășurate în anul 2014 finalizate în cursul trimestrului II 2015;

- City Insurance – ca urmare a acțiunilor de control inopinat desfășurate în anul 2014/2015, în curs de verificare; în prezent există și o acțiune de control inopinat la sediul societății în desfășurare;
- Lig Insurance – ca urmare a acțiunilor de control inopinat desfășurate în anul 2014/2015, în monitorizare (societate cu activitatea suspendată);
- Forte Asigurări – ca urmare a acțiunilor de control permanent desfășurate în anul 2014, în monitorizare (societate având clasa 15 suspendată);
- Acțiuni de monitorizare a activității administratorului special al societății Astra Asigurări, precum și gestionarea întregii corespondențe cu privire la Astra Asigurări, inclusiv întocmirea documentelor legate de emiterea deciziei de introducere a societății în procedura de faliment, precum și a documentelor subsecvente emiterii acesteia.

În completarea activităților de supraveghere prudențială efectuate, în 2015, au fost realizate și controale periodice/inopinate la sediul asigurătorilor. Astfel, au fost inițiate acțiuni de control inopinat la 9 societăți de asigurare și în urma lor au fost dispuse măsuri de remediere a deficiențelor constatate sau măsuri sancționatorii, urmărindu-se ulterior modul de aducere la îndeplinire a acestora.

SUPRAVEGHEREA OFF-SITE ȘI ON-SITE A INTERMEDIARILOR DE ASIGURARE

La începutul anului 2015, conform evidențelor ASF, exista un număr de 595 de brokeri care dețineau autorizație de funcționare. La finele lunii decembrie 2015, dețineau autorizație de funcționare un număr de 552 brokeri de asigurare, din care 97 brokeri figurau cu activitatea suspendată/interzisă temporar.

În anul 2015, ASF a intensificat exercitarea activității de control permanent, constatând deficiențe privind întocmirea și transmiterea raportărilor periodice de către brokerii de asigurare. Ca urmare a centralizării raportărilor aferente trimestrului III 2015, s-au constatat deficiențe privind întocmirea și transmiterea acestora, fiind notificați brokerii de asigurare și/sau reasigurare care nu au respectat prevederile legale în vigoare. În urma analizării răspunsurilor primite, au fost emise în luna februarie a anului 2016, un număr de 6 decizii de

sancționare.

Totodată, în baza exercitării activității de control permanent asupra activității desfășurate de brokerii de asigurare și/sau reasigurare, s-a procedat la verificarea încrucișată a situației juridice a acestora existentă în evidențele Registrului Comerțului ținut de Oficiul Național al Registrului Comerțului și în Registrul Brokerilor de Asigurare deschis și menținut de Autoritatea de Supraveghere Financiară. În urma acestei analize au fost retrase autorizațiile de funcționare pentru un număr de 20 brokeri de asigurare, fiind actualizat astfel și Registrul Brokerilor de Asigurare menținut de ASF.

În trimestrele II și III 2015, au fost programate 5 controale periodice și un număr de 19 controale inopinate, în timp ce pentru trimestrul IV 2015 au fost programate 3 controale periodice și 8 controale inopinate.

Instituirea unor reguli și mecanisme moderne de intervenție (rezoluție) la societățile cu probleme

CADRUL LEGISLATIV PRIVIND REDRESAREA ȘI REZOLUȚIA ASIGURĂTORILOR

Lege nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor stabilește reguli și proceduri privind redresarea și rezoluția asigurătorilor persoane juridice române. În exercitarea competențelor sale decurgând din prezenta lege în relație cu asigurătorul, Autoritatea de Supraveghere Financiară are în vedere natura, amploarea și complexitatea activității desfășurate, structura acționariatului, forma juridică, profilul de risc, dimensiunea, gradul de interconectare a acestuia cu alte instituții financiare sau cu sistemul financiar în general.

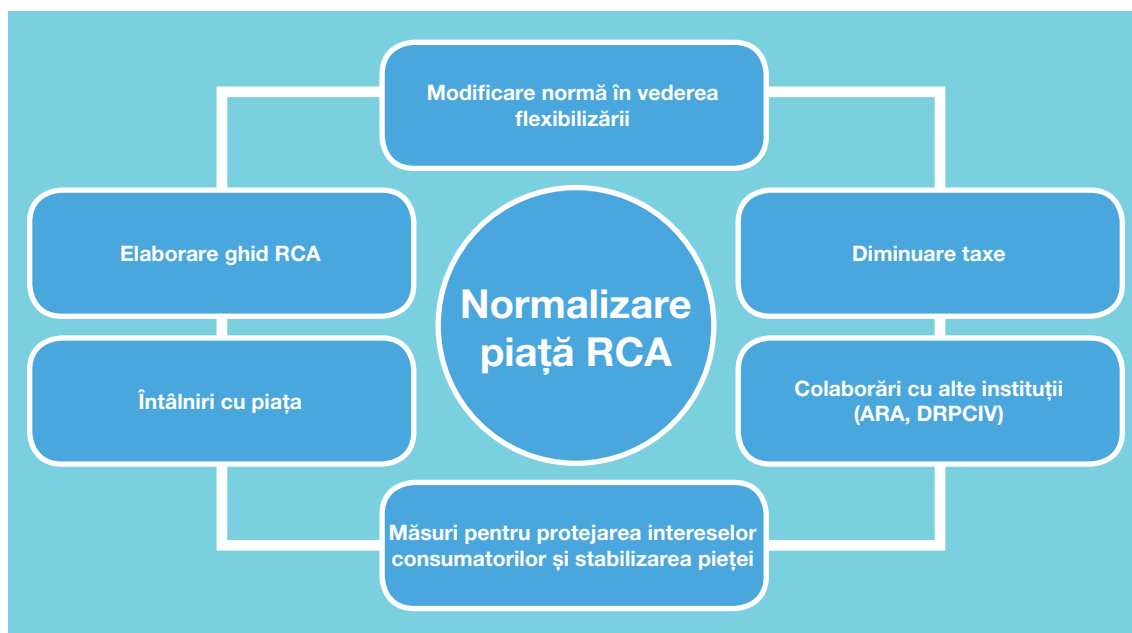
Legea privind redresarea și rezoluția asigurătorilor urmărește crearea unui cadru legal nou de gestiune a crizelor în sectorul financiar, prin introducerea de prevederi ce cuprind o serie de măsuri și instrumente menite să intervină suficient de timpuriu și de rapid în cazul unui asigurător neviabil sau în curs de a intra în dificultate.

Prin aceste măsuri și instrumente se urmărește garantarea protejării creditorilor de asigurări, minimizarea impactului asupra fondurilor de protecție, protejarea fondurilor publice prin redresarea la minimum a dependenței de sprijin financiar public, evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare a pieței de asigurări, în special prin prevenirea contagiunii inclusiv asupra infrastructurilor pieței și prin menținerea disciplinei pe piață. Modalitatea de gestiune a crizelor vizează trei mari părți: prevenirea acestora, intervenția timpurie și rezoluția.

Grupul de lucru Reglementări secundare - Legea Rezoluției a fost constituit în luna noiembrie 2015 în vederea elaborării normelor în aplicarea Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor, întocmindu-se următoarele proiecte pentru:

- Reglementări privind serviciile critice pe care Autoritatea de Supraveghere Financiară poate să le ceară de la instituțiile aflate în procedură de rezoluție pentru a permite unui destinatar să exercite în mod eficient o activitate care i-a fost transferată;
- Reglementări referitoare la detalii privind informațiile, indicatorii calitativi și cantitativi, precum și privind seriile de scenarii de criză financiară și macroeconomică gravă, relevante pentru condițiile specifice asigurătorului, care includ evenimente de amploare sistemică și crize specifice relevante, care trebuie să se regăsească în planurile de redresare;
- Reglementări privind stabilirea activităților, serviciilor și operațiunilor care se încadrează în categoria funcțiilor critice, precum și criteriile pentru stabilirea liniilor de activitate și a serviciilor asociate care se încadrează în categoria liniilor de activitate esențiale;
- Reglementări privind criteriile pentru evaluarea impactului intrării în dificultate a unui asigurător asupra pieței de asigurări, asupra altor asigurători;
- Reglementări privind circumstanțele adecvate aplicării măsurilor de recapitalizare ținând cont de factorii corespunzători acestor măsuri.

Măsuri adoptate în vederea normalizării pieței RCA

1. Reglementare	2. Supraveghere	3. Protecția Consumatorilor
- Modificarea normelor ASF incidente RCA; - Abrogarea prevederilor invocate ca pretext pentru creșterea primelor; - Impunerea revizuirii ultimelor calcule actuariale aferente primelor RCA, până la 28 februarie 2015; - Concentrarea pe scăderea cheltuielilor administrative și de intermediere.	- Întâlniri repetate de lucru cu UNSAR/ UN-SICAR și societățile din piață; - Verificarea calculelor actuariale ale primelor; - Crearea premiselor de individualizare a riscurilor aferente polițelor RCA (baza de date DRPCIV, dezvoltarea CEDAM); - Protocoale de colaborare cu Asociația Română de Actuarial și Poliția Română; - Rezolvarea problemelor structurale (inclusiv evaluarea independentă și testul de stres).	- Colaborarea cu ANPC și cu asociațiile de protecție a consumatorilor; - Analiza și soluționarea individuală a petițiilor; - Ghidul RCA; - Măsuri de informare corectă a consumatorilor.

Norma nr. 2/2015 pentru modificarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 12 noiembrie 2014)

ASF a intervenit în ianuarie 2015 prin modificarea câtorva prevederi ale Normei 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule pentru a flexibiliza cadrul de reglementare, lăsând astfel libertatea societăților de asigurări să își optimizeze portofoliile pentru a diminua diferențele înregistrate între tarifele de primă pe diverse categorii de vârstă. Astfel, a fost abrogat alineatul 1 al articolului 21, care era cel mai frecvent invocat de asigurători ca sursă de stimulare a creșterii prețului polițelor RCA. Acesta stipula obligația asigurătorilor de a stabili tarife de primă RCA astfel încât să fie acoperite toate angajamentele ce decurg din încheierea contractelor de asigurare pe acest segment.

Diminuare taxe

În vederea sprijinirii și dezvoltării pieței de asigurări din România prin diminuarea efortului financiar, ASF a modificat Regulamentul nr.16/2014 privind veniturile Autorității în sensul reducerii unor taxe, tarife și cote aplicate societăților care activează pe piața asigurărilor. Modificările regulamentului intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2016 și presupun și scăderea cu 20% a unor cote și tarife pentru societățile de asigurare.

De asemenea, s-a diminuat de la 1% la 0,8% cota asupra primelor brute încasate pentru RCA aferente contribuției la dezvoltarea și întreținerea bazei de date CEDAM și pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto datorate de societățile de asigurare.

Colaborări cu alte instituții

În luna februarie 2015, ASF a semnat un **protocol de colaborare cu Asociația Română de Actuarial (ARA)** care reglementează colaborarea între cele două entități în ceea ce privește schimbul de informații în scopul dezvoltării domeniilor de interes comun. Acest acord vizează aspecte precum: elaborarea legislației aplicabile actuarilor, asigurarea pregătirii și perfecționării profesionale specifice, fundamentarea cercetărilor de piață în vederea unei corecte informări a consumatorilor de servicii de asigurări.

Un prim proiect care va fi realizat în baza acestui protocol urmărește efectuarea unei analize a daunalității înregistrate pe segmentul asigurărilor de răspundere civilă auto, cercetarea urmând să utilizeze date consolidate la nivelul întregii piețe de asigurări pe o perioadă de 3 ani.

Rezultatele unui asemenea proiect vor constitui repere binevenite pentru piața de asigurări și acest exercițiu de transparență va fi util în înțelegerea procesului de stabilire a tarifelor RCA de către asigurați.

ASF a inițiat colaborarea și cu **Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor (DRPCIV)** prin punerea în aplicare a unui protocol cu DRPCIV. Prin încheierea acestei înțelegeri se urmărește creșterea gradului de cuprindere în asigurare a parcului auto din România. Acest proiect va fi benefic pentru dezvoltarea pieței de asigurări în ansamblu, dar va avea un impact și asupra nivelului primelor asigurărilor obligatorii - prin reducerea costurilor cu despăgubirile suportate din Fondul de Protecție a Victimelor Străzii, constituit de asigurători din primele de asigurare încasate.

Măsuri pentru protejarea intereselor consumatorilor și stabilizarea pieței

ACȚIUNI PE TERMEN SCURT

acțiuni de control inopinat la toate cele 9 societăți autorizate să practice RCA; solicitarea adresată societăților de a reconsidera formulele de calcul al tarifelor notificate pentru anul 2016; eliminarea plafonului de 10% la acordarea de reduceri comerciale; contractarea unui consultant în servicii actuariale pentru realizarea unei grile de referință la nivel de piață RCA ; discuții cu ARA privind elaborarea unui set de bune practici privind determinarea tarifelor RCA .

ACȚIUNI PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG

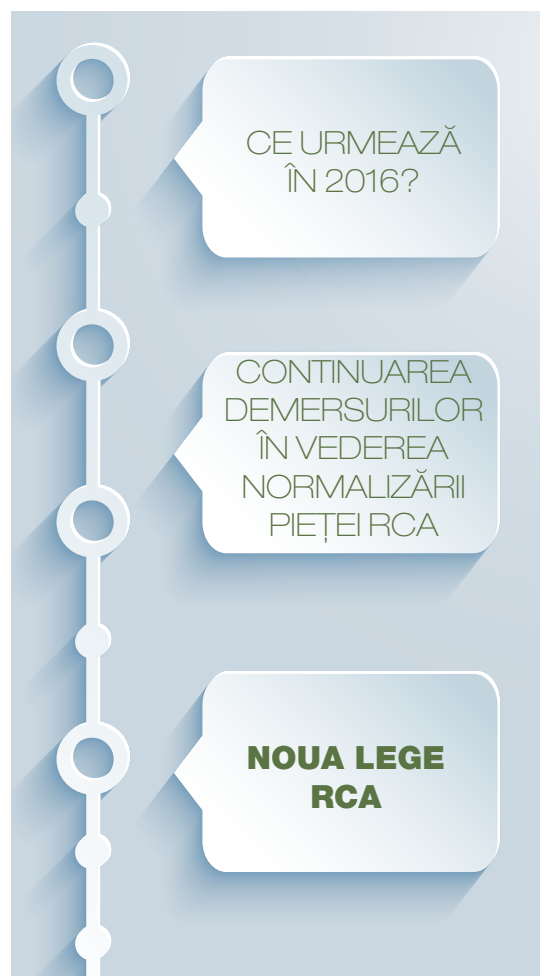
organizarea unui grup de lucru format din reprezentanți ai tuturor părților implicate - ASF, asigurători, consumatori, Parlament - pentru găsirea celor mai bune soluții de modernizare a legislației privind RCA.

Întâlniri cu reprezentanții societăților de asigurări în scopul identificării unor posibilități de reducere a nivelului tarifelor RCA

În cursul anului 2015 au avut loc întâlniri cu reprezentanții societăților de asigurări, tema de discuție fiind determinarea tarifului RCA pe grupe omogene. Astfel, în prima parte a anului eforturile conjugate ale ASF, împreună cu societățile de asigurare, s-au canalizat spre identificarea unor posibilități de reducere a nivelului tarifelor RCA pentru tineri. Începând cu luna octombrie a fost începută o campanie similară, de data aceasta pe segmentul transportatori, în urma căreia s-a inițiat o analiză mai detaliată a adecvării tarifelor celor 9 societăți care practică RCA.

Elaborare ghid RCA

ASF a elaborat în 2015 Ghidul RCA, o publicație care cuprinde informații complete și utile cu privire la încheierea unei polițe de răspundere civilă auto. Obiectivul principal este acela de a răspunde unor întrebări de larg interes cu privire la polițele RCA. Modul de calcul al prețului unei polițe, definirea sistemului bonus-malus, modalitatea de a verifica datele unei polițe în sistemul CEDAM sunt câteva dintre informațiile cuprinse în Ghidul RCA.

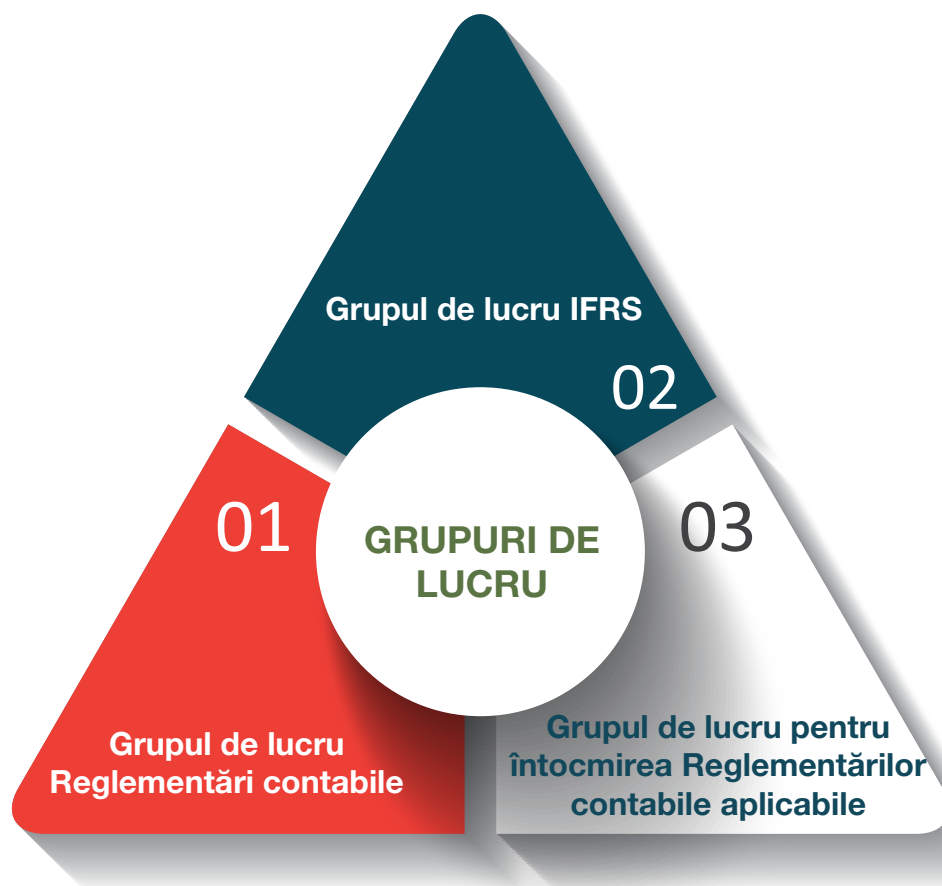
Alte măsuri întreprinse pentru buna funcționare a pieței de asigurări

DEZVOLTAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA CADRULUI LEGISLATIV SECUNDAR

	NORME
1	Norma nr.5/2015 privind avizarea fondurilor mutuale pentru gestionarea unor riscuri în agricultură - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 11 martie 2015: stabilește condițiile și documentele în baza cărora ASF acordă avizul prealabil fondurilor mutuale pentru gestionarea unor riscuri în agricultură în vederea înregistrării în Registrul asociațiilor și fundațiilor, precum și avizul în scopul funcționării lor, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2013 privind înființarea, avizarea și acreditarea fondurilor mutuale pentru gestionarea unor riscuri în agricultură, în vederea acordării de compensații financiare membrilor pentru pierderile economice cauzate de fenomene climatice nefavorabile, boli ale animalelor, organisme dăunătoare plantelor sau incidente de mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 2/2014, cu modificările ulterioare, denumită în continuare OUG nr.64/2013.
2	Norma nr.6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de ASF - publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.227 din 03.04.2015: - stabilește cerințele la nivelul entităților autorizate/avizate, reglementate și/sau supravegheate de către ASF pentru identificarea, prevenirea și reducerea impactului potențial negativ al riscurilor operaționale generate de utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor la nivel de oameni, procese, sisteme și mediu extern, inclusiv de fapte ce țin de criminalitatea informatică; - stabilește activități și operațiuni pentru evaluarea, supravegherea și controlul riscurilor operaționale generate de utilizarea sistemelor informatice și ale securității informatice.
3	Norma nr. 9/2015 privind autorizarea și funcționarea brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 268 din 22 aprilie 2015: reglementează condițiile care trebuie îndeplinite și documentele pe care trebuie să le prezinte persoanele juridice române pentru obținerea autorizației de funcționare ca brokeri de asigurare și/sau de reasigurare, precum și condițiile de menținere a acesteia, fuziunea și divizarea brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare, condițiile care trebuie îndeplinite și documentele pe care trebuie să le prezinte brokerii de asigurare și/sau de reasigurare pentru desfășurarea activității de intermediere pe teritoriul statelor membre.
4	Norma nr. 10/2015 pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2015 a societăților din domeniul asigurărilor - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 11 august 2015: pune în aplicare Sistemul de raportare contabilă la 30 iunie 2015 a societăților din domeniul asigurărilor.
5	Norma nr. 15/2015 privind comercializarea prin mijloace electronice a contractelor de asigurare - publicată în Monitorul Oficial României, Partea I nr. 641 din 24 august 2015: stabilește condițiile în baza cărora Autoritatea de Supraveghere Financiară reglementează activitatea de comercializare prin mijloace electronice a contractelor de asigurare. Luând în considerare numărul în creștere a site-urilor de internet care oferă polițe de asigurare, s-a considerat necesar reglementarea acestui aspect. Indiferent de forma în care se oferă spre vânzare produsul de asigurare, consumatorul trebuie să aibă acces la informații și totodată să existe un nivel de protecție. În vederea protejării intereselor asiguraților, s-a avut în vedere faptul că „indiferent de metodele de comunicare produsul ales de către asigurat ar trebui să-i satisfacă nevoile. Pentru ca acest lucru să se întâmple era imperios necesar ca asigurații să aibă acces la toate informațiile referitoare la asigurare, astfel încât să înțeleagă tipul de produs oferit și în final să facă alegerea cea mai bună. Mediul online este un canal important de informare, iar o conduită etică și profesionistă a operatorilor va susține încrederea publicului în sistemul de asigurări.
6	Norma nr.16/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.667 din 2 septembrie 2015: reglementează procedurile de constituire a Fondului de garantare a asiguraților prevăzut la art. 1 din Legea nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților, de administrare și de utilizare a resurselor financiare ale acestuia, precum și procedura și condițiile de efectuare a plăților din disponibilitățile acestuia.
7	Norma nr. 17/2015 privind cotele de contribuție datorate de asigurați Fondului de garantare a asiguraților - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, în 31 august 2015: stabilește următoarele cote de contribuție datorate Fondului de garantare a asiguraților de către asigurați, inclusiv de sucursalele acestora care își desfășoară activitatea pe teritoriul altui stat membru al Uniunii Europene: a) 1% cota de contribuție pentru asigurările generale; b) 0,4% cota de contribuție pentru asigurările de viață.
8	Norma nr. 19/30.10.2015 privind aplicarea Standardelor internaționale de raportare financiară de către societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 834 din data de 9 noiembrie 2015: - stabilește modul de întocmire în scop informativ a situațiilor financiare anuale individuale în conformitate cu Standardele internaționale de raportare financiară, denumite în continuare IFRS, de către societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, denumită în continuare ASF; - prevederile normei nu se aplică sucursalelor cu sediul în România, care aparțin unei societăți de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare cu sediul în străinătate.

	NORME
9	Norma nr. 20/2015 pentru modificarea și completarea Normei ASF nr.7/2013 privind forma și clauzele cuprinse în contractul de asigurare obligatorie a locuințelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren și inundațiilor - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 19 noiembrie 2015;
10	Norma nr. 21/2015 pentru modificarea Normei ASF nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 931 din 16 decembrie 2015;
11	Norma nr. 28/2015 privind funcționarea asigurătorilor supravegheați conform regimului național - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 978 din 30 decembrie 2015: - stabilește condițiile de desfășurare a activității asigurătorilor supravegheați conform regimului național, astfel: - condițiile de desfășurare a activității de asigurare; - condițiile și documentele necesare aprobării fuziunii sau divizării asigurătorilor; - condițiile și documentele necesare aprobării transferului de portofoliu; - condițiile și documentele necesare transmiterii raportărilor; - alte aspecte privind desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare.
12	Norma nr. 29/2015 privind Registrul asigurătorilor-reasigurătorilor și Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 29 decembrie 2015: - societățile de asigurare și reasigurare, cu sediul pe teritoriul României, denumite în continuare asigurători, respectiv reasigurători, se înmatriculează în Registrul asigurătorilor-reasigurătorilor; - Brokerii de asigurare și/sau de reasigurare care au fost autorizați să funcționeze pe teritoriul României în conformitate cu prevederile Legii nr.32/2000 privind activitatea și supravegherea intermediarilor în asigurări și reasigurări, cu modificările și completările ulterioare, se înmatriculează în Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare; - registrele prevăzute la art. 1 se mențin și se actualizează de Autoritatea de Supraveghere Financiară, în sistem computerizat, datele înscrise în acestea fiind permanent accesibile publicului pe site-ul ASF.
13	Norma nr. 30/2015 privind drepturile, obligațiile și competențele administratorului special - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 29 decembrie 2015: în conformitate cu dispozițiile art. 16 din Legea nr. 503/2004 privind redresarea financiară, falimentul, dizolvarea și lichidarea voluntară în activitatea de asigurări, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 503/2004, în situația aplicării modalității de redresare financiară prin administrare specială, prevăzută la art. 8 alin. (1) lit. b) din aceeași lege, Autoritatea de Supraveghere Financiară desemnează, prin decizie, o persoană fizică sau juridică în calitate de administrator special.
14	Norma nr. 31/2015 privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele autorizate în evaluarea activelor reprezentate de terenuri și construcții, deținute de asigurători - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 29 decembrie 2015: - evaluarea activelor reprezentate de terenuri și construcții, deținute de asigurători, poate fi efectuată de persoane autorizate în evaluare, dacă îndeplinesc următoarele condiții: - dețin certificatul de atestare a calității de membru asociat al Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR), vizat pe anul în curs; - dețin un contract de asigurare de răspundere civilă și profesională cu limită minimă de acoperire având echivalentul în lei a 100.000 euro, încheiat cu un asigurător, altul decât cel pentru care efectuează operațiunea de evaluare a activelor reprezentate de terenuri și construcții.
15	Norma nr. 32/2015 privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor, capitalurilor proprii și a tranzacțiilor privind activitatea de asigurare și de reasigurare ale asigurătorilor/reasigurătorilor și brokerilor de asigurare și/sau reasigurare - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 971 din 29 decembrie 2015: - se aplică asigurătorilor, persoane juridice române, sucursalelor sau filialelor unui asigurător dintr-un stat terț, precum și sucursalelor unei societăți de asigurare sau a unei societăți mutuale dintr-un stat membru, care a primit o autorizație de la autoritatea competentă a statului membru de origine, reasigurătorilor, persoane juridice autorizate în condițiile legii de Autoritatea de Supraveghere Financiară, denumită în continuare ASF, sau de autoritatea competentă a statului membru de origine, brokerilor de asigurare și/sau reasigurare, persoane juridice române, precum și brokerilor dintr-un stat membru care desfășoară activități de intermediere pe teritoriul României, denumite în continuare entități. În temeiul prevederilor reglementărilor contabile specific domeniului asigurărilor și ale Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, entitățile au obligația să efectueze inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, la începutul activității, cel puțin o dată în cursul exercițiului financiar pe parcursul funcționării lor, în cazul transferului de portofoliu, fuziunii, divizării, lichidării sau încetării activității sau retragerii autorizației de funcționare, precum și în următoarele situații: - la cererea ASF și a altor instituții de control ale statului, cu prilejul efectuării controlului; - când sunt indicii că există lipsuri sau plusuri în gestiune, care nu pot fi stabilite cert decât prin inventariere; - ori de câte ori intervine o predare-primire de gestiune; - cu prilejul reorganizării gestiunilor; - ca urmare a calamităților naturale sau a unor cazuri de forță majoră; - în alte cazuri prevăzute de lege.
16	Norma nr. 33/2015 privind aprobarea alocării capitalului social necesar autorizării asigurătorilor ca administratori de fonduri de pensii facultative, din capitalul social aferent activității de asigurări de viață - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 29 decembrie 2015): asigurătorii supravegheați conform părții a II-a din Legea nr.237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare pot solicita, în conformitate cu legislația specifică, autorizație pentru desfășurarea activității de administrare a fondurilor de pensii facultative.

	NORME
17	Norma nr. 34/2015 privind cerințele cantitative stabilite de Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 973 din 29 decembrie 2015: • stabilește pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin.(1) lit. a) - d) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare cerințe cantitative suplimentare celor prevăzute de Legea nr. 237/2015, de Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), de standardele tehnice de implementare, de standardele tehnice de reglementare, precum și de actele delegate; • pune în aplicare cerințele menționate la alin. (1) din ghidurile Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale, prevăzute în anexele nr. 1-17) care fac parte integrantă din normă.
18	Norma nr. 35/2015 privind cerințele calitative stabilite de către Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 971 din 29 decembrie 2015: • stabilește pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a) - d) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare cerințe calitative suplimentare celor prevăzute de Legea nr. 237/2015, de Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), de standardele tehnice de implementare, de standardele tehnice de reglementare, precum și de actele delegate; • pune în aplicare Ghidul Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale privind sistemul de guvernanță și Ghidul Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale privind riscul propriu și evaluarea solvabilității.
19	Norma nr. 36/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aplicabile brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 976 din 29 decembrie 2015: • stabilește că reglementările contabile se aplică brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare care desfășoară activitate de intermediere în asigurări pe teritoriul României, în baza unei autorizații sau în baza dreptului de stabilire, conform prevederilor art. 33 alin. (1) din Legea nr. 32/2000 privind activitatea și supravegherea intermediarilor în asigurări și reasigurări, cu modificările și completările ulterioare; • transpune parțial prevederile Directivei 2013/34/EU a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Comisiei Europene seria L, nr. 182 din 29 iunie 2013.
20	Norma nr. 37/2015 privind procedura de întocmire și eliberare a documentului de introducere în reparație a vehiculelor - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 29 decembrie 2015 specifică: • societățile definite la art. 1 alin. (2) pct. 56 din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, denumite în continuare asigurători, ori societățile specializate și mandatate în serviciile de constatare și lichidare a daunelor desemnează personalul cu atribuții în constatarea, soluționarea dosarelor de daună și eliberarea documentelor de introducere în reparație a vehiculelor, în cazul în care asigurații dețin o asigurare facultativă Casco valabilă, emisă de asigurătorul respectiv, și se prezintă pentru a înștiința despre producerea unor pagube materiale la vehiculul asigurat, în condițiile prevăzute la art. 79 alin. (2) lit. b), art. 80 alin. (2) și la art. 801 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
21	Norma nr. 38/2015 privind rezervele tehnice constituite pentru activitatea de asigurare, modul de calcul al acestora în scopul întocmirii situațiilor financiare anuale și registrul special de evidență a activelor care le acoperă - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 30 decembrie 2015 • reglementează tipurile de rezerve tehnice constituite pentru activitatea de asigurări generale, respectiv de asigurări de viață, precum și modul de calcul al acestora în scopul înregistrării în evidențele contabile și întocmirii situațiilor financiare anuale; • se aplică: a) societăților prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, denumite în continuare societăți; b) sucursalelor stabilite pe teritoriul României de către societăți din state terțe, în condițiile prevăzute în partea I titlul I cap. X din Legea nr. 237/2015; c) sucursalelor stabilite pe teritoriul României de către societăți autorizate în alte state membre, conform prevederilor art. 111 și 112 din Legea nr. 237/2015.
22	Norma nr.41/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților care desfășoară activitate de asigurare și/sau reasigurare - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 2 și 2 bis din data de 4 ianuarie 2016: • reglementările contabile se aplică următoarelor entități: a) societăților de asigurare și reasigurare cu sediul pe teritoriul României, persoane juridice române, autorizate să își desfășoare activitatea în condițiile Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare; b) subunităților fără personalitate juridică, cu sediul în România/străinătate, care aparțin societăților prevăzute la lit. a); c) subunităților fără personalitate juridică stabilite în România în conformitate cu prevederile Legii nr. 237/2015, care aparțin unor societăți de asigurare și reasigurare, persoane juridice, cu sediul în state terțe; d) subunităților fără personalitate juridică stabilite în România în conformitate cu prevederile Legii nr. 237/2015, care aparțin unor societăți de asigurare și reasigurare, persoane juridice, cu sediul în alte state membre. • entitățile au obligația asigurării auditării statutare a situațiilor financiare anuale și consolidate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Grupul de lucru Reglementări contabile a fost constituit în trimestrul III 2015 pentru elaborarea proiectului de Reglementări Contabile conforme cu directivele europene aplicabile societăților de asigurare/reasigurare care asigură transpunerea următoarelor directive 91/674/CEE privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare, cu modificările și completările ulterioare și 2013/34/UE privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului.

Proiectul de Reglementări Contabile conforme cu directivele europene aplicabile societăților de asigurare/reasigurare a fost aprobat în ședința Consiliului ASF din data de 19.10.2015.

Grupul de lucru IFRS a fost constituit în vederea realizării unui plan de acțiune privind implementarea și aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), elaborării unei analize a stadiului în care se află cele trei sectoare de supraveghere financiară din punct de vedere al implementării și aplicării (IFRS), precum și pentru evaluarea impactului implementării IFRS, la nivel sectorial, SAR și SIIF.

A fost publicată în Monitorul Oficial al României din data de 9 noiembrie 2015 Norma nr. 19/30.10.2015 privind aplicarea Standardelor internaționale de raportare financiară (IFRS) de către societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare.

Grupul de lucru pentru întocmirea Reglementărilor contabile aplicabile Fondului de Garantare a Asiguraților a fost constituit în data de 9 octombrie 2015 în vederea elaborării reglementărilor contabile aplicabile Fondului de Garantare a Asiguraților, având în vedere faptul că odată cu publicarea Legii nr. 213/2015 privind Fondul de Garantare a Asiguraților, acesta nu mai intră în categoria instituțiilor publice.

PIAȚA PENSILOR PRIVATE

1

**REVIZUIREA NORMELOR DE INVESTIȚII
PENTRU Pensiile PRIVATE Obligatorii
(PILONUL II)**

2

**REVIZUIREA PACHETULUI DE Pensii
Facultative (PILONUL III)**

3

**EXPLORAREA MODELELOR „LIFE CYCLE” ȘI
„Pensii Ocupaționale”**

4

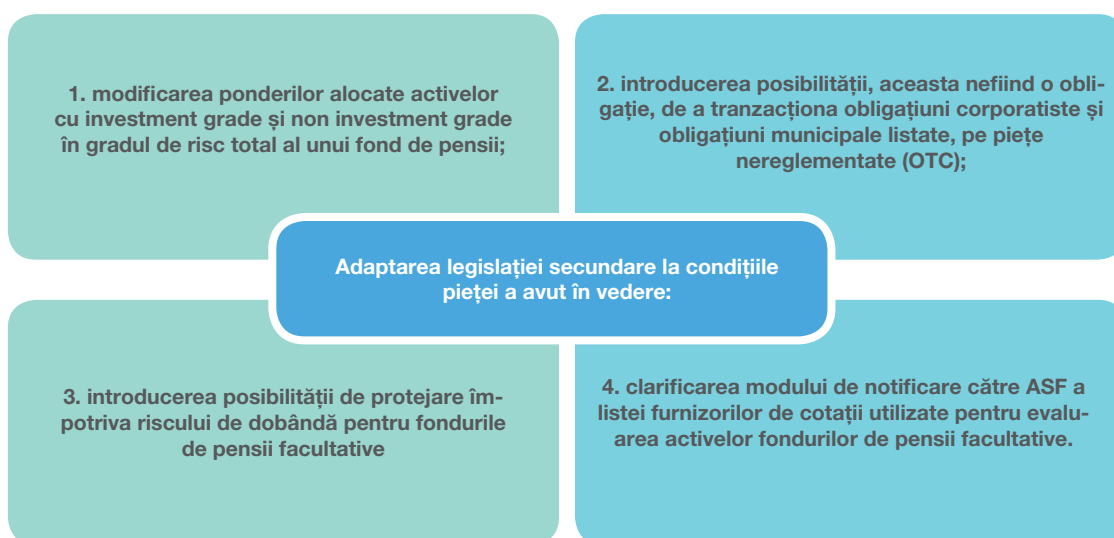
**FINALIZAREA PROIECTULUI DE
Reglementare pentru Plata Pensilor
Private**

5

**SUPRAVEGHEREA SISTEMULUI DE Pensii
Private din România**

Revizuirea normelor de investiții pentru pensiile private (Pilonul II)

Modificările reglementărilor secundare au avut drept scop încurajarea diversificării portofoliilor fondurilor de pensii administrate privat și facultative, inclusiv prin ajustarea anumitor restricții la nivelul de dezvoltare al pieței.

Astfel, au fost modificate ponderile alocate activelor cu investment grade și non investment grade în gradul de risc total al unui fond de pensii, respectiv a crescut ponderea în calcularea gradului de risc de la 0% la 25% pentru instrumentele financiare cu rating non - investment grade și de la 50% la 75% pentru obligațiuni corporatiste investment grade.

De asemenea, s-a introdus posibilitatea, aceasta nefiind o obligație, de a tranzacționa obligațiuni corporatiste și obligațiuni municipale listate, pe piețe nereglementate (OTC).

Decizia privind tranzacționarea pe o piață nereglementată a obligațiunilor corporative și municipale va trebui să fie asumată și fundamentată de către directorul de investiții pentru fiecare tranzacție în parte și va trebui să fie menționată în declarația privind politica de investiții (autorizată de ASF), precum și corespunzător reflectată în politica și procedurile interne de administrare a riscurilor. Printre motivațiile care susțin propunerea ca fondurile de pensii private să tranzacționeze și pe piețe nereglementate (OTC) obligațiuni corporatiste și municipale listate pe piețe reglementate se regăsesc costul crescut de tranzacționare și lichiditatea foarte scăzută a acestor instrumente pe piața reglementată, tranzacțiile cu aceste instrumente financiare desfășurându-se preponderent pe piețele OTC.

Pentru fondurile de pensii este important ca obligațiunile corporatiste și municipale din portofoliu să fie listate pe o piață reglementată având în vedere că pentru listare există obligația întocmirii unui prospect aprobat de o autoritate de supraveghere, precum și a unor raportări periodice referitoare la emitent, la plăți de cupoane etc., care se afișează în sistemul electronic al piețelor

reglementate. Cu toate acestea, pentru un management eficient al portofoliului, pentru lichiditate și pentru ușurința desfășurării tranzacțiilor este utilă permisiunea de a se efectua tranzacții OTC cu aceste instrumente financiare.

Analizând solicitările administratorilor, precum și situația piețelor reglementate pe care sunt listate obligațiunile municipale și corporatiste, s-a ajuns la concluzia că administratorii pot tranzacționa obligațiunile corporatiste și municipale și pe piețele OTC, în următoarele condiții:

- instrumentele tranzacționate OTC sunt obligatoriu listate pe o piață reglementată;
- în declarația privind politica de investiții a fondului de pensii, supusă autorizării ASF, trebuie să se precizeze clar instrumentele financiare pentru care se vor realiza tranzacții OTC;
- în cadrul politicilor și procedurilor de administrare a riscurilor trebuie prevăzute criterii generale de alegere a contrapartidei, modalitatea de determinare a prețului și a lichidității instrumentului, precum și orice alte criterii care să conducă la concluzia că tranzacțiile se efectuează în beneficiul participanților;
- decizia pentru fiecare tranzacție este asumată de către directorul de investiții și trebuie să o fundamenteze în scris cu aspecte care țin de stabilirea contrapartidei, a prețului, lipsa lichidității respectivului instrument pe piața reglementată etc.;
- fundamentarea deciziei de tranzacționare poate fi oricând solicitată de ASF;
- prețul instrumentului, utilizat pentru evaluarea zilnică a activului net, potrivit reglementărilor în vigoare, va fi cel furnizat de către Bloomberg/Reuters/prețul de închidere al pieței reglementate.

Mai mult, s-a introdus posibilitatea de protejare împotriva riscului de dobândă pentru fondurile de pensii facultative.

Analizând solicitările administratorilor, precum și înțelegerea acestora cu privire la modul de utilizare a instrumentelor financiare derivate, respectiv pentru acoperirea riscului de dobândă, având în vedere faptul că este vorba despre un instrument financiar cu risc ridicat, iar explicațiile administratorilor nu evidențiază delimitarea între utilizarea acestui instrument în scop de hedging și utilizarea în scop speculativ, s-a stabilit că, pentru o perioadă determinată de timp, respectiv pentru un an, să fie permisă utilizarea acestor instrumente doar de către fondurile de pensii facultative, exclusiv în scopurile prevăzute de reglementările în vigoare (hedging).

În această perioadă va fi urmărită și analizată funcționalitatea și utilitatea acestui instrument financiar, inclusiv prin raportare și supraveghere. În contextul

inexistenței pe piața românească a unor mecanisme care să asigure transparența cotațiilor și evaluarea corectă a acestor instrumente, se vor efectua analize și simulări suplimentare, cu date reale, ce se vor întreprinde la nivelul direcțiilor de analiză ale ASF, pe o perioadă de un an pentru a asigura relevanța rezultatelor.

La sfârșitul acestei perioade, ASF va decide extinderea sau eliminarea posibilității de utilizare a acestor instrumente pentru fondurile de pensii private.

De asemenea, s-a clarificat modul de notificare către ASF a listei furnizorilor de cotații utilizate pentru evaluarea activelor fondurilor de pensii facultative. Astfel, s-a introdus regula conform căreia, până la data de 31 mai a fiecărui an, administratorii vor notifica ASF cu privire la lista furnizorilor de cotații utilizați pentru perioada 1 iulie anul curent – 30 iunie anul următor.

Revizuirea pachetului de pensii facultative (Pilonul III)

În cursul anilor 2014 și 2015, Asociația pentru Pensii Administrate Privat din România (APAPR) a transmis ASF o serie de propuneri care au vizat modificarea cadrului legislativ secundar și primar aplicabil pensiilor facultative. Aceste propuneri au stat la baza unei colaborări constante cu reprezentanții administratorilor de fonduri de pensii private, având ca rezultat modificarea unei întregi serii de acte normative. În anul 2015, au fost realizate următoarele modificări:

Normă emisă	Obiectiv	Modificări
Norma nr. 13/2015 pentru modificarea și completarea Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, în vigoare din 3 septembrie 2015	Revizuirea politicii de investiții pentru fondurile de pensii private	- s-a realizat reevaluarea modului actual de calcul al gradului de risc, respectiv au fost modificate ponderile alocate diferitelor clase de active; - s-a acordat posibilitatea protejării portofoliului împotriva riscului de rată a dobânzii pentru fondurile de pensii facultative, pentru acele active care au maturitatea reziduală mai mare de 5 ani calculată la data încheierii tranzacției; - s-a permis tranzacționarea pe piața OTC a obligațiunilor corporatiste și municipale listate.
Norma nr. 16/2014 pentru modificarea și completarea Normei nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative și Norma nr. 18/2015 pentru modificarea Normei nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative	Flexibilizarea procesului de colectare a contribuțiilor pentru Pilon III	- s-a urmărit eliminarea situațiilor în care administratorii returnează sumele plătite de participanți, din diferite motive; - s-a urmărit eliminarea obligativității înscrierii în actul individual de aderare a unei sume fixe de plată și înlocuirea acesteia cu o sumă minimă, fără necesitatea returnării contribuțiilor către plătitor; - participantul poate, în orice moment, să suspende, să înceteze plata contribuției sau să modifice nivelul acesteia, în condițiile Legii și cu respectarea prevederilor prospectului schemei de pensii facultative; - a fost eliminată cerința ca administratorii să verifice realitatea manifestării de voință a persoanelor eligibile, având în vedere faptul că, spre deosebire de Pilonul II, exprimarea efectivă a voinței participantului în Pilonul III este confirmată de plata primei
Norma nr. 8/2015 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii facultative	Optimizarea procesului de plată a activului net pentru beneficiarii minori	s-a acordat posibilitatea ca solicitările de plată a activului net pentru beneficiarii minori să fie semnate de părintele supraviețuitor.
Norma nr. 25/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor facultative.	Simplificarea cadrului de raportare a entităților SSPP	
Norma nr. 23/2015 privind autorizarea fondului de pensii facultative	Stabilirea acțiunilor și a documentației necesare a fi întocmită în cadrul procesului de autorizare a fondului de pensii, precum și în cadrul operațiunii de publicitate a modificării contractului de societate	

De asemenea, au fost susținute noi proiecte care să vină în sprijinul dezvoltării Pilonului III de pensii, respectiv susținerea și promovarea derogării de la Codul civil pentru simplificarea procesului de modificare a contractului de societate civilă și reducerea cheltuielilor administratorului; s-a propus realizarea prin Proiectul de Lege pentru modificarea art. 10 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat și pentru completarea art. 44 din Legea nr. 204/2006 privind pensii facultative.

Proiectul de lege introduce posibilitatea ca modificarea contractelor de societate să se poată face prin regula majorității și nu a unanimității așa cum prevede Codul Civil, având în vedere specificul fondurilor de pensii, cu un număr mare de persoane fiind parte a contractului de societate.

Procesul de îmbunătățire a cadrului de reglementare aplicabil Pilonului III este o preocupare și o activitate constantă a ASF în vederea dezvoltării pieței și a creșterii încrederii populației în această variantă de economisire.

Explorarea modelelor „life cycle” și „pensii ocupaționale”

FONDURILE DE TIP LIFECYCLE – O CALE DE URMAT PENTRU PENSIIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA?

Fondurile de tip lifecycle au la bază conceptul de investire a activelor în funcție de vârsta participantului. Pentru participanții aflați la începutul perioadei de acumulare, contribuțiile la sistemul de pensii private trebuie investite în active cu potențial ridicat de creștere, iar spre vârsta pensionării, pentru conservarea câștigurilor obținute de-a lungul perioadei de acumulare, activul personal va fi investit în instrumente financiare mai puțin volatile.

În vederea analizării oportunității completării cadrului de reglementare aplicabil pensiilor private prin introducerea fondurilor de tip lifecycle, ASF a solicitat asistență tehnică din partea unor organisme internaționale cu expertiză în domeniu, respectiv Banca Mondială și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Totodată, ASF a identificat principalele aspecte din perspectiva cărora era necesară analizarea posibilității, oportunității și a modului de implementare în România a unui sistem de pensii private de tip lifecycle. Aceste aspecte au vizat în principal:

Tranziția de la actualul sistem de pensii la sistemul de pensii private de tip multi – fond, caracteristic lifecycle:

- Stabilirea unui model oportun și aplicabil sistemului de pensii private din România în urma analizării funcționalității sistemelor similare implementate în alte state;
- Determinarea perioadei optime de timp pentru tranziție, astfel încât să nu fie afectate activitățile curente ale fondurilor de pensii private și conturile participanților;
- Perioada în care poate fi stabilit cadrul legal implementării sistemului multi – fond, dacă este cazul.

Stabilirea structurii sistemului multi – fond:

- Stabilirea unui tip de sistem cu fonduri sau cu sub-fonduri și stabilirea modului de separare a activelor între acestea, dacă este cazul;
- Stabilirea numărului minim de fonduri necesar care să realizeze un raport optim între risc și randament

- în funcție de categoriile de vârstă stabilite;
- Stabilirea intervalului de vârstă al participanților pentru fiecare fond;
- Stabilirea limitelor de investiții corespunzătoare fiecărui interval de vârstă;
- Stabilirea modului de transfer al participanților de la o categorie de vârstă la alta;
- Stabilirea modului de alocare a persoanelor care nu optează pentru aderare la nici un fond.

Analiza de impact

În vederea implementării unui sistem de pensii de tip multi-fond, ASF a considerat ca fiind necesară și o analiză a costurilor cu:

- Implementarea sistemului;
- Tranziția de la vechiul sistem la noul sistem:
 - Costuri ale societăților de administrare a fondurilor de pensii private și ale Autorității pentru implementarea noului sistem.
 - Capacitatea societăților de administrare a fondurilor de pensii private care vor avea de gestionat diverse strategii de investiții și diverse reguli de transfer al participanților, în funcție de categorii de vârstă, precum și capacitatea Autorității de a reglementa și de a supraveghea o piață cu un număr semnificativ mai ridicat de fonduri cu profile de risc diferit.

Analiza funcționalității sistemelor de pensii private, de tip multi-fond implementate în alte state:

- Modalitatea și perioada de implementare a acestui sistem în alte state, etape intermediare.
- Eficiența sistemelor similare implementate anterior în altă state și diverse stadii de dezvoltare ale acestor.

În acest context, în data de 24 septembrie 2015, a avut loc conferința “Life-cycling and the Romanian pension funds”, organizată de ASF în colaborare cu BERD. În cadrul acestei conferințe au avut loc discuții între reprezentanții ASF, experți BERD, precum și reprezentanți ai unor mari fonduri de investiții internaționale asupra sistemului de pensii private din România și adecvarea acestuia pentru introducerea fondurilor de tip lifecycle.

Concluziile trase de BERD și transmise ASF au identificat 5 condiții prealabile introducerii fondurilor de tip lifecycle:

1. Existența unui cadru legislativ adecvat
2. Existența unei piețe de capital care să asigure lichiditatea necesară
3. Existența unei piețe financiare de dimensiuni mai mari față de cea existentă în prezent în România
4. Îmbunătățirea capacității entităților din piață de a gestiona o mai mare varietate de clase de active financiare
5. O mai bună comunicare cu participanții din cadrul sistemului de pensii private

Conform BERD, România nu este încă pregătită în acest moment pentru introducerea sistemului de pensii de tip lifecycle. La momentul oportun și ca urmare a implementării pașilor enumerați anterior, BERD și-a arătat disponibilitatea de a sprijini introducerea unui nou sistem de pensii prin identificarea modificărilor legislative

necesare, precizând totodată că acestea vor implica regândirea actualului sistem de garanții și a limitelor investiționale actuale considerate a fi prea restrictive/conservatoare, precum și a structurii comisioanelor percepute de către administratorii de fonduri de pensii.

PENSIILE OCUPAȚIONALE

Prin Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, România a introdus sistemul pensiilor facultative. Implementarea sistemului de pensii facultative a reprezentat o etapă importantă în reforma pensiilor care vizează înlăturarea presiunii asupra sistemului public de pensii, presiune generată de evoluția demografică prognozată: îmbătrânirea populației în viitor, scăderea natalității și scăderea ponderii forței de muncă active.

Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative transpune prevederile Directivei 2003/41/CE privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale.

În sistemele din alte state europene sunt organizate și funcționează, ca o componentă majoră, planuri de pensii ocupaționale, care completează schemele de pensii deja existente. Conform prognozelor, se așteaptă o majorare substanțială a numărului de pensionari, concomitent cu reducerea efectivului de salariați, ceea ce înseamnă că sumele care pot fi încasate de la angajați vor avea o tendință de scădere, în timp ce sumele care trebuie plătite pensionarilor vor crește. În același timp, speranța de viață este estimată a crește, responsabilizând și mai

mult statele pentru a găsi soluții sustenabile astfel încât să asigure standarde de viață decente populației după pensionare.

Ținând seama de necesitatea și importanța obținerii unor pensii suplimentare față de cele din sistemul public de pensii, ASF consideră că sistemul de pensii facultative trebuie completat prin implementarea schemelor de pensii ocupaționale. Astfel, ASF a colaborat cu reprezentanți ai APAPR și ai Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, în vederea elaborării proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative, în sensul completării prevederilor legii existente cu elemente suplimentare specifice pensiilor ocupaționale.

În luna mai 2015, în temeiul prevederilor art. 23 lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, cu modificările și completările ulterioare, ASF a transmis propunerile sale privind modificarea și completarea Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative.

PRINCIPALELE ELEMENTE DE MODIFICARE PRIN PROIECTUL DE LEGE PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 204/2006 PRIVIND PENSII FACULTATIVE VIZEAZĂ:

- actul individual de aderare, cu introducerea opțiunii de a fi un înscris (act individual, act adițional la contractul de muncă etc.);
- administratorul – se păstrează structura de administrare specifică fondurilor de pensii facultative. Pot fi administratori societăți de pensii nou create, societăți de asigurări, societăți de administrare a investițiilor;
- contractul de administrare – introducerea în obiectul acestuia a fondurilor de pensii ocupaționale;
- fondul de pensii facultative – care poate fi și ocupațional în baza unei scheme propuse de un angajator;
- Schema de pensii ocupațională – definiție nou introdusă;
- Vesting – definiție nou introdusă. Numai pentru schemele ocupaționale;
- Posibilitatea ca stabilirea cotelor de contribuție și cuantumului comisioanelor să se poată face în mod diferențiat pentru schemele ocupaționale, doar la majorarea comisioanelor pentru fondurile facultative să fie prevăzută comunicarea cu 6 luni înainte de aplicare, iar pentru cele ocupaționale modificarea și informarea să se realizeze conform schemei, cu notificarea ASF;
- Procedurile de autorizare și modificare a prospectelor pentru fondurile ocupaționale vor fi prevăzute de normele ASF (în lege se prevede că prospectul este autorizat, iar modificările notificate; modificarea se face de către angajator fără consultarea participanților);
- Exceptarea fondurilor ocupaționale de la respectarea prevederilor referitoare la publicitate și marketing;
- Introducerea de identificare specifică în sensul obligației ca denumirea unui fond să reflecte natura sa, respectiv facultativ/facultativ ocupațional și precizarea faptului că sediul fondului este același cu al administratorului;
- Informarea participanților la fondurile ocupaționale poate fi făcută și de către angajator (conform contractului de administrare);
- Au fost introduse condiții care stabilesc eligibilitatea unui participant la un fond ocupațional, respectiv calitatea de angajat al angajatorului care propune schema;
- Introducerea unei secțiuni cu prevederi specifice participanților la fondurile ocupaționale.

MODIFICAREA UNOR PREVEDERI APLICABILE ENTITĂȚILOR REGLEMENTATE, AUTORIZATE ȘI SUPRAVEGHEATE ÎN BAZA LEGII NR. 204/2006 CARE NECESITĂ CLARITATE ȘI TRANSPARENTĂ ÎN APLICARE:

- reformularea articolului referitor la direcțiile din structura organizatorică a administratorului astfel încât să fie cuprinse – auditul intern, controlul intern, managementul riscurilor și investițiile;
- introducerea de prevederi referitoare la activitățile care nu pot fi externalizate. Se vor putea externaliza – gestionarea relațiilor cu terții, elaborarea, prezentarea, depunerea, publicarea și distribuirea rapoartelor anuale, gestionarea, păstrarea și arhivarea documentelor;
- introducerea prevederilor legate de fuziunea administratorilor (din norme în lege) – posibilitatea și nu obligativitatea ca la fuziunea administratorilor să fie realizată și fuziunea fondurilor, interdicția ca fuziunile dintre doi sau mai mulți administratori să aibă ca rezultat administrarea unui volum de active care să depășească 40% din volumul activelor totale nete din piața pensiilor facultative;
- abrogarea prevederilor referitoare la investițiile administratorului;
- eliminarea limitelor investiționale ale fondurilor de pensii, cu posibilitatea ca temporar ASF să introducă limite maxime dacă consideră necesar;
- introducerea în sfera de venituri ale fondului a sumelor nerevendicate în termenul general de prescripție, a sumelor refuzate de beneficiari și a aportului administratorului atunci când trebuie să acopere din resursele proprii diferența de rentabilitate a fondului sub rentabilitatea minimă;
- modificarea termenului în care ASF anunță participanții despre necesitatea alegerii unui nou administrator, instituirea administrării speciale (în vigoare – 1 zi, propunere 15 zile);
- introducerea noțiunii de venit asimilat salariului;
- eliminarea procentului de 15% ca fiind maxim permis pentru a contribui la fondurile de pensii facultative și a frecvenței lunare de plată;
- modificarea condițiilor cumulative în care poate fi revendicată plata activului, respectiv când participantul se pensionează din sistemul public, perioadă contributivă de minimum 7,5 ani;
- informarea anuală a participanților la fondurile facultative să poată fi transmisă și prin mijloace electronice de comunicare.

Finalizarea proiectului de reglementare pentru plata pensiilor private

În anul 2015, proiectul Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiei private s-a aflat în proces legislativ de avizare.

Elaborarea proiectului Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiei private are drept scop realizarea obiectivului din cadrul reformei sistemului de pensii în sensul completării componentei private, prin crearea cadrului legal de plată a pensiei convenite participanților și beneficiarilor după realizarea perioadei de acumulare. Proiectul stabilește, printre altele, reguli privind sistemul de plată a pensiilor private, categorii de pensii private, introduce principii prudențiale și cerințe minime de funcționare a furnizorului de pensii private.

Proiectul prevede înființarea și autorizarea fondurilor de furnizare a pensiilor private. Fondul de furnizare a pensiilor private va fi administrat de furnizorul de pensii private care deține autorizație de administrare a fondului, eliberată de ASF. Fondul de furnizare a pensiilor private se constituie prin contract de societate, la inițiativa exclusivă a furnizorului.

Regulile prudențiale, stabilite prin normele Autorității de Supraveghere Financiară, pe care furnizorii de pensii private trebuie să le respecte în orice moment, pe parcursul desfășurării activității lor, se referă, fără a se limita la: stabilirea direcțiilor principale de activitate și de dezvoltare ale furnizorului de pensii private, stabilirea politicilor contabile și a sistemului de control financiar, precum și aprobarea planificării financiare, stabilirea unor proceduri administrative și contabile corespunzătoare, de control și siguranță pentru procesarea electronică a datelor, dar și mecanisme adecvate de control intern, stabilirea de proceduri adecvate care să asigure separarea activelor și pasivelor.

FURNIZORII DE PENSII PRIVATE SUNT OBLIGAȚI SĂ RESPECTE REGULILE DE CONDUITĂ EMISE PRIN NORMELE ASF.

Furnizorul de pensii private are, cel puțin, următoarele obligații: să acționeze cu onestitate, corectitudine și diligență profesională, în scopul protejării interesului

membrilor și a integrității pieței, să evite conflictele de interese și să se asigure că membrii fondului de pensii beneficiază de un tratament corect și imparțial, să desfășoare activitatea, în conformitate cu reglementările Autorității de Supraveghere Financiară, aplicabile în scopul protejării intereselor membrilor fondului de furnizare a pensiilor private și a integrității sistemului de plată a pensiilor private.

În privința organizării sistemului de plată a pensiei private, cu 12 luni înainte de îndeplinirea condițiilor de pensionare, în condițiile legii, administratorul unui fond de pensii administrat privat și/sau a unui fond de pensii facultative, este obligat să îi notifice participantului, în scris, valoarea contribuțiilor brute plătite, valoarea activului personal net, precum și posibilitatea de a opta pentru oricare fond de furnizare a pensiilor private. De la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, participantul unui fond de pensii administrate privat și/sau al unui fond de pensii facultative alege furnizorul pensiei private.

Furnizorul de pensii private stabilește cuantumul pensiei private, prin calcul actuarial, pe baza activului personal net, aflat în contul participantului. Pensia privată poate fi pensie viageră sau pensie limitată, precum și alte tipuri de pensii reglementate prin normele Autorității de Supraveghere Financiară. Participanții la fondurile de pensii private care împlinesc vârsta de 70 de ani și nu aleg un furnizor de pensii private sunt repartizați aleatoriu de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Participantul unui fond de pensii administrate privat și/sau al unui fond de pensii facultative, care este pensionar de invaliditate potrivit Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, poate deveni membru al unui fond de furnizare a pensiilor private și poate obține o pensie privată, cu respectarea prevederilor legale.

Resursele fondului de furnizare a pensiilor private se constituie din sumele provenite din activele personale nete ale membrilor, sumele provenite din investirea acestor active și eventuale sume provenite din provizionul tehnic al furnizorului.

Investițiile fondului de furnizare a pensiilor sunt foarte

conservative, obiectivul urmărit fiind de a proteja fondul de variații negative ale pieței, asigurându-se posibilitatea plății pensiilor stabilite.

În ceea ce privește solvabilitatea fondului de furnizare a pensiilor private, proiectul precizează că rata de finanțare trebuie să fie tot timpul cel puțin egală cu 105%. Începând de la o rată de finanțare mai mare de 110%, excesul de active poate fi redistribuit, prin calcul actuarial, membrilor fondului de furnizare a pensiilor private, după recuperarea integrală a sumelor cu care furnizorul de pensii private a finanțat din provizion fondul de furnizare a pensiilor private. Redistribuirea se face prin creșterea pensiei cu același procent pentru toți membrii fondului de furnizare a pensiilor private.

Totodată, proiectul utilizează principiul individualizării răspunderii, cu sancțiuni detaliate în etapa de plată a pensiilor private. Prevederile referitoare la procedura de stabilire și constatare a contravențiilor, precum

și de aplicare a sancțiunilor, derogă de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Furnizorul de pensii private, depozitarul, auditorul financiar, actuarul răspund față de membri și beneficiari, după caz, pentru prejudiciile cauzate prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor care le revin, cu excepția cazurilor de forță majoră. Răspunderea este civilă, contravențională sau penală, după caz. Proiectul prevede că limitele amenzilor se stabilesc după cum urmează: între 0,1% și 5% din capitalul social, pentru persoanele juridice, respectiv echivalentul a 1 până la 6 câștiguri salariale medii, plătite de către respectiva persoană juridică sancționată către salariații acesteia, calculate pe baza situației salariale existente în ultimul exercițiu financiar încheiat. Atât sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor juridice cât și sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor fizice se fac venit integral la bugetul de stat.

Supravegherea sistemului de pensii private din România

Sistemul de pensii private din România a debutat în anul 2007, când au fost colectate primele contribuții la fondurile de pensii facultative.

Pilonul pensiilor obligatorii a demarat în 2008, odată cu procesul de aderare inițială. De atunci, valoarea activelor totale și a participanților a crescut considerabil, determinând dezvoltarea unui cadru de supraveghere din partea autorității de reglementare și supraveghere care să răspundă cât mai bine provocărilor și să asigure în acest mod sustenabilitatea sistemului pe termen lung.

În Pilonul II, un administrator poate avea în gestiune un singur fond. Numărul acestora a fost în scădere, atât ca urmare a retragerii fondurilor care nu au atras suficienți participanți, cât și a fuziunilor. În prezent, sunt autorizate un număr de 7 societăți de administrare care au în administrare 7 fonduri de pensii administrate privat.

În Pilonul III, un administrator poate gestiona mai multe fonduri de pensii facultative, iar așteptările privind potențialul pieței au determinat o creștere a entităților participante până în anul 2010. Ulterior, numărul acestora s-a redus la 8 administratori care administrează 11 fonduri de pensii facultative ca urmare a unor fuziuni. Depozitarii fondurilor de pensii private sunt instituții de credit din România, autorizate de Banca Națională a României, în conformitate cu legislația bancară, ori sucursale din România ale unor instituții de credit, autorizate în state membre ale Uniunii Europene sau

aparținând Spațiului Economic European, avizate pentru activitatea de depozitare, potrivit legii, cărora le sunt încredințate spre păstrare, în condiții de siguranță, toate activele fondurilor de pensii private.

Depozitarii au un rol activ în procesul de supraveghere, întrucât verifică activitatea de investire desfășurată de administratori, având obligația de a raporta ASF orice suspiciuni de nerespectare a cadrului legal aplicabil. În prezent activează 3 depozitari.

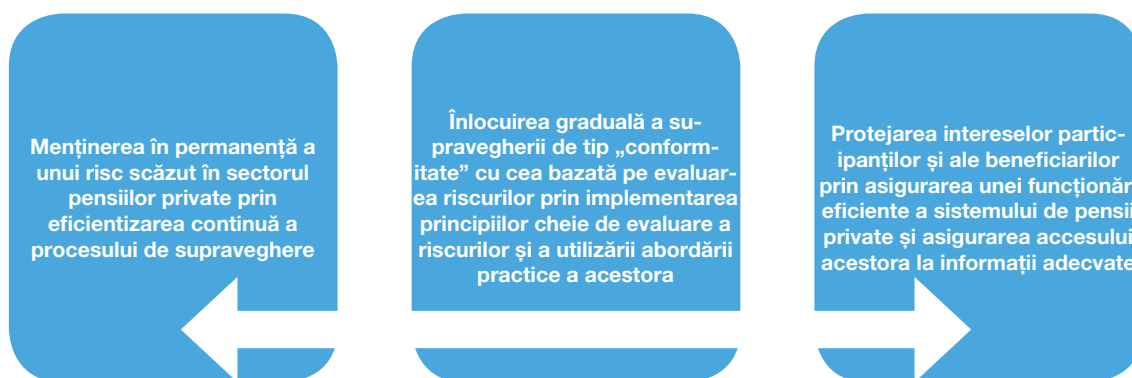
Încă de la începutul sistemului, agenții de marketing au avut un rol important în promovarea și dezvoltarea acestuia, dar, datorită numărului mare al acestora, supravegherea activității desfășurate de agenți a reprezentat o adevărată provocare. Neregulile constatate au fost sancționate, conform prevederilor legale aplicabile, inclusiv prin înaintarea unor sesizări penale organelor competente.

Sistemul de Pensii Private din România – 2015

	Pilon II	Pilon III	Total
Administratori	7	8 (9*)	10 (11*)
Fonduri	7	11	18
Depozitari	3	3	3
Brokeri	14	21	26
Active (mld. lei)	24,69	1,25	25,94
Participanți (mil. persoane)	6,56	0,38	6,94

* În cursul anului 2015, ca urmare a fuziunii FPAP EUREKO cu FPAP VITAL, au fost retrase autorizațiile și au fost radiate din Registrul ASF FPAP EUREKO și EUREKO – SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE S.A

Principalele obiective strategice ale activității de supraveghere și control în anul 2015 au fost:

Activitatea de supraveghere desfășurată de ASF s-a bazat pe respectarea a cel puțin următoarelor principii:

- Protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații adecvate;
- Acțiunile de supraveghere trebuie să fie conforme cu natura, dimensiunea și complexitatea riscurilor pe care și le asumă fiecare entitate;
- Procesul de supraveghere trebuie să fie preventiv și anticipativ;
- ASF trebuie să acționeze în mod adecvat atunci când este cazul, mai ales în situații negative care evoluează într-o dinamică ridicată.

Supravegherea off-site și on-site – reprezintă controlul entităților realizat fie prin monitorizarea și analiza tuturor informațiilor primite de ASF - Sectorul Pensii Private atât prin intermediul raportărilor obligatorii, cât și prin orice alte mijloace, cum ar fi cele mass-media, fie prin inspecțiile derulate la sediile entităților supravegheate;

- Activitatea de supraveghere a inclus elaborarea de analize specifice principiilor de supraveghere bazată pe riscuri (risk-based supervision) și de evaluări a posibilelor riscuri ce pot afecta portofoliile fondurilor de pensii.
- A fost creat un cadru care să analizeze și să urmărească un minim de riscuri aferent portofoliilor fondurilor de pensii private: riscul de concentrare a activelor, riscul de lichiditate a portofoliului, riscul valutar și riscul de dobândă.
- În anul 2015, ASF a efectuat teste de stres pentru portofoliile fondurilor de pensii private, fiind urmărit impactul unor evoluții negative ale activelor deținute: acțiuni și fonduri mutuale, obligațiuni, alte active, precum și influența unei evoluții nefavorabile ale cursului valutar.
- Activitatea de supraveghere a constat și în analize asupra evoluției numărului participanților la fondurile de pensii private, urmărirea comportamentului de plată a contribuțiilor (contribuții plătite lunar, conturi individuale fără contribuții, contribuție medie), precum și evoluția valorii medii a conturilor individuale.

SUPRAVEGHEREA OFF-SITE A SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE DIN ROMÂNIA

Un element important în eficientizarea activității de supraveghere off-site și îmbunătățirea atributului de prudențialitate (prin capacitatea de a depista timpuriu eventuale probleme și a asista în analiza și remedierea lor până să afecteze semnificativ interesele participanților și a beneficiarilor) l-a avut procesul continuu de îmbunătățire a suportului IT și automatizare a procesului de raportare.

În anul 2015 s-a urmărit optimizarea procesului de raportare și verificare a datelor și informațiilor transmise de către entitățile din sistemul pensiilor private, precum și îmbunătățirea calității rapoartelor, analizelor și sintezelor elaborate prin creșterea gradului de relevanță și acuratețe a datelor și informațiilor, activități care s-au finalizat prin modificarea normelor de raportări aferente entităților din sistemul de pensii private.

În contextul schimbărilor instituționale din ASF au fost lansate o serie de proiecte pentru a eficientiza activitatea serviciilor, rezultatele obținute și modalitatea de gestionare a datelor relevante:

- **Elaborarea unui manual de automatizare** a reprezentat o activitate prioritară. Acest manual stă la baza dezvoltării unui software în vederea

efectuării automatizate a verificărilor de formă și de fond ale raportărilor primite de la entitățile supravegheate. În plus, manualul cuprinde și verificări încrucișate între datele raportate în diverse anexe. În acest mod, se creează premisele unei mai bune abordări a activității de supraveghere, urmărind creșterea capacității de prevenție și/sau diminuare a eventualelor probleme cu care s-ar putea confrunta sistemul de pensii private.

- **Au fost identificate solicitările și rapoartele periodice, care vor putea fi complet automatizate** astfel încât să conducă la eficientizarea alocării resurselor de timp și capital uman unor activități conexe activității de supraveghere.
- **Elaborarea unei metodologii de cuantificare a diverselor costuri suportate de către participanți în procesul de plată și acumulare a contribuțiilor și a rezultatului investițional**, ceea ce va conduce la o mai bună transparență în alegerea unui fond de către un participant, completând informațiile actuale privind performanța și gradul de risc (inițiativa privind indicatorul unic de cost).

În cadrul unui grup de lucru permanent au fost identificate eventuale lacune și situații reglementate insuficient din legislația privind pensiile private din România și au fost propuse modalități de îmbunătățire, completare și modificare a acesteia.

Au fost prelucrate și analizate raportările periodice privind activitatea entităților din sistem (fonduri de pensii private, administratori, depozitari, auditori, agenți de marketing persoane juridice și fizice), transmise autorității prin intermediul sistemului informatic de raportări, inclusiv raportările rectificative.

Activitatea de supraveghere a presupus monitorizarea continuă a expunerii valutare, gradului de concentrare, riscul de rată a dobânzii, lichiditatea, volatilitatea și rentabilitatea fondurilor de pensii. În plus, odată cu creșterea volumului de informații primite s-au realizat analize și studii de impact și s-a intensificat monitorizarea expunerilor fondurilor de pensii private pe țări care s-au

confruntat cu probleme economice și financiare.

În cursul anului a continuat activitatea de realizare a unei imagini complete pentru fiecare dintre cele 11 societăți de administrare a pensiilor private și cele 18 fonduri de pensii private prin îmbunătățirea și actualizarea permanentă a Fișei Companiei în care s-au inclus și sancțiunile aplicate și/sau planurile de măsuri dispuse ca urmare a acțiunilor de control, dar și cele solicitate de ASF pentru a remedia și preveni apariția unor erori, sistemul de conducere, membrii structurilor reprezentative și persoanele responsabile pentru diferite activități și autorizate de către ASF¹.

Pe parcursul perioadei ianuarie – decembrie 2015, au fost soluționate probleme operaționale pentru care s-au solicitat puncte de vedere și planuri de măsuri și acțiuni pentru remedierea problemelor semnalate, inclusiv luarea unor măsuri corective, cum ar fi: atenționări, avertismente sau, după caz, sancțiuni:

- înregistrarea eronată a evaluării unui contract forward (administratorul și-a asumat implementarea unui plan de măsuri care să asigure prevenirea unor situații similare);
- investirea într-un instrument financiar nepermis de reglementările legale;
- nerespectarea unor prevederi legale privind activitatea investițională: mărimea, contractelor derivate deținute în scopul protejării portofoliului împotriva riscului investițional.

Pentru faptele de mai sus au fost emise decizii de sancționare cu amendă a directorilor de investiții și sancționarea cu avertisment a depozitarului fondurilor de pensii în cauză, după caz.

De asemenea s-a solicitat implementarea unor planuri de măsuri atât la nivelul administratorilor cât și la nivelul depozitarului pentru prevenirea pe viitor a unor astfel de cazuri, precum și persoanele responsabile pentru ducerea la îndeplinire a planului de măsuri. S-a solicitat administratorilor și modificarea procedurilor de investiții

și a procedurilor privind managementul riscurilor.

Activitatea supravegherii prudențiale s-a conturat în jurul întăririi disciplinei în raportare, în monitorizarea abaterilor de la limitele investiționale, monitorizarea încadrării în gradul de risc, monitorizarea ratelor de rentabilitate a fondurilor de pensii private și asigurarea informării corecte și continue a participanților, fiind astfel soluționate aspecte și probleme diversificate, după cum urmează:

- depășirea gradului de risc;
- depășirea limitelor investiționale față de anumiți emitenți care au fost considerate abateri pasive de la prevederile legale în vigoare;
- depășirea expunerii pe instrumente financiare derivate (considerată a fi abatere pasivă);
- procesarea eronată a plății comisioanelor de tranzacționare aferente fondurilor de pensii administrate privat (pentru care a fost emisă o atenționare pentru depozitarul fondului de pensii);
- preluarea eronată a prețului folosit în evaluarea unei obligațiuni corporative sau în cazul unei obligațiuni municipale;
- raportarea unor emitenți noi din portofoliile fondurilor de pensii private;
- nerespectarea prevederilor legale privind plata eronată către contul bugetului de stat.

Pentru faptele de mai sus au fost de asemenea aplicate, după caz, sancțiuni cu avertisment scris administratorului și depozitarului unui fond de pensii.

Au mai fost soluționate probleme privind neinformarea în termenul legal a participantului cu privire la situația activului personal, nerespectarea prevederilor legale privind convertirea contribuțiilor și transferurilor de lichidități, precum și îndeplinirea în mod necorespunzător

a obligațiilor privind organizarea, evidențierea și administrarea activelor fondurilor distinct, separat de celelalte activități și de contabilitatea proprie a administratorului, fără posibilitatea transferului între fonduri sau între fonduri și administrator (fapte pentru care au fost transmise administratorilor atenționări cu privire la încălcarea prevederilor legale)².

În vederea monitorizării riscului operațional al administratorilor fondurilor de pensii private se

¹ A fost vizată continuitatea în ocuparea pozițiilor respective și au fost identificate situații în care poziții importante (precum responsabil cu activitatea de control intern și/sau responsabil cu funcția de administrare a riscurilor) au fost neocupate de către persoane dedicate.

² Alte aspecte vizate au fost cele cu privire la procedura de completare a raportărilor; eliberarea din contabilitate a provizionului constituit, calculul și raportarea taxei de audit sau intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 16/2014 privind veniturile ASF, care a necesitat informarea entităților cu privire la aplicarea la nivelul sistemului de pensii private.

efectuează monitorizarea rapoartelor de control intern, audit intern și a celor privind administrarea riscurilor.

O atenție sporită a fost acordată modului în care au fost puse în aplicare prevederile privind controlul intern, auditul intern și administrarea riscurilor în sistemul de pensii private. Prin urmare, dacă în primul semestru, a avut loc un amplu proces de evaluare a sistemelor de control intern din cadrul administratorilor, în semestrul al II-lea din 2015, atenția a fost orientată către funcția de administrare a riscurilor din cadrul administratorilor (a fost inițiat procesul de evaluare a cadrului organizatoric și funcțional de administrare a riscurilor de la nivelul administratorilor fondurilor de pensii). Acest proces oferă posibilitatea urmăririi și identificarea abordării procedurale și reale a fiecărui administrator în materie de riscuri atât din punct de vedere al gestiunii fondurilor de pensii private, cât și al propriei activități. Din analiza efectuată, a reieșit faptul că toți administratorii au asigurat cadrul organizatoric și procedural necesar pentru administrarea riscurilor la care sunt expuse fondurile de pensii și administratorii respectivi, că aceștia au structuri organizatorice dedicate, politici și proceduri specifice, persoane responsabile autorizate, precum și Comitete de risc.

În ceea ce privește riscurile raportate, a rezultat faptul că, la nivelul tuturor administratorilor, riscurile sunt identificate, evaluate și monitorizate. Metodele prin care se realizează acest proces sunt însă diferite, diferența de abordare fiind dată inclusiv de cerințele și know-how-ul primit din partea grupului din care fac parte, de experiența persoanelor care realizează activitatea de gestiune a riscurilor, precum și de dotările tehnice de care dispun.

Rapoartele de control intern aferente semestrului II, întocmite în conformitate cu schița de redactare a raportului, au demonstrat că indicațiile și îndrumările de funcționare a controalelor interne agreeate au fost luate în considerare. În acest fel, a crescut comparabilitatea gradului de implementare și funcționare a controlului intern în cadrul entităților, prin prisma activității desfășurate de către persoanele responsabile, precum și prin prisma concluziilor rapoartelor și a măsurilor ce sunt necesare a fi implementate de către entități.

În cazul rapoartelor de audit intern ale administratorilor, s-a constatat faptul că misiunile de audit au fost în mare parte în grafic, urmând ca pe parcursul trimestrului I 2016 să se organizeze întâlniri cu auditorii interni ai administratorilor, în scopul evaluării liniilor de apărare și a activității de prevenție desfășurate la nivelul administratorilor³.

Având în vedere creșterea volumului de plăți pentru pensii, invaliditate și decese în anii 2014 - 2015, comparativ cu anii precedenți, precum și numărul de participanți la fondurile de pensii facultative din grupele de vârstă de peste 55 de ani și numărul de participanți la fondurile de pensii administrate privat de peste 50 de ani, au fost solicitate administratorilor scenariile pe care le au în vedere a le aplica în viitor cu privire la modul de organizare a activităților de gestionare a activelor și pasivelor fondurilor de pensii aflate în administrare.

Concluziile analizei, bazată pe aceste scenarii, au demonstrat că administratorii au lichiditățile necesare pentru a face față ieșirilor din sistem ale participanților în

perioada următoare dar, pe de altă parte, este necesară pregătirea din timp a unor structuri operaționale eficiente dedicate implementării unui cadru performant al gestionării corecte a activelor și pasivelor (obligațiile de plată viitoare) de tip ALM (Assets and Liabilities Management), astfel încât viitoarele solicitări de plată, aflate pe un trend ascendent continuu, să poate fi onorate în mod corect și la termen.

Au fost analizate de asemenea și notificările administratorilor și ale agenților de marketing persoane juridice cu privire la abaterile agenților de marketing persoane fizice și la măsurile dispuse pentru remedierea acestora (cauze ale abaterilor: transmiterea de acte individuale de aderare cu întârziere față de termenul legal, nerespectarea termenului legal de notificare și transmitere către administrator a copiilor documentelor modificate depuse inițial pentru avizarea ca agent de marketing, efectuarea de operațiuni de virare a contribuției participanților în numele acestora, suspiciuni privind realitatea manifestării de voință a participanților, încheierea de acte individuale de aderare de către agenți de marketing cu avizul expirat).

În domeniul actuariatului, au fost analizate aspecte privind modalitatea de calcul folosind modelul intern al unor administratori, dar și propunerea pentru introducerea opțiunii pentru acoperirea garanțiilor contribuțiilor nete printr-o cerință de capital și folosirea ratelor curbei swap pe lei ca rate de discount în modelul standard în locul curbei spot a randamentelor obligațiunilor guvernamentale cotate AAA, publicată de către Banca Centrală Europeană.

De asemenea, au fost analizate rapoartele privind valoarea plăților așteptate transmise de către administratorii fondurilor de pensii private, precum și impactul asupra provizionului tehnic a rezultatelor testului de stres al EIOPA, iar în cursul semestrului II 2015, au fost organizate întâlniri cu administratorii, precum și un seminar științific pentru discutarea modelului standard de calcul al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii private.

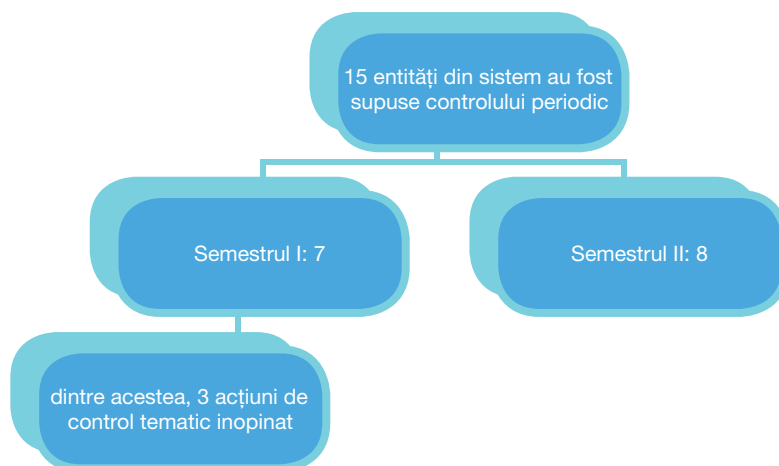
³ S-a urmărit și emiterea unor îndrumări și recomandări privind îmbunătățirea modului de desfășurare a activității, precum și construirea bazei de pornire în vederea implementării unei supravegheri pe bază de riscuri, în care liniile de apărare interne ale administratorilor să vină în sprijinul funcției de supraveghere a Autorității printr-o funcționare eficientă în evaluarea și diminuarea riscurilor inerente.

SUPRAVEGHEREA ON-SITE A SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE DIN ROMÂNIA

Controlul entităților din sectorul pensiilor private are rolul de a preveni sau remedia situații care puteau prejudicia interesele participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii administrate privat și facultative, urmărind protecția stabilității sistemului pensiilor private și, în final, consolidarea și stabilitatea sistemului financiar în întregul său.

Conform Planului anual integrat de control a entităților supravegheate pentru anul 2015, în perioada ianuarie – decembrie 2015:

De asemenea, au fost finalizate acțiunile de control desfășurate în prima jumătate a anului 2015 la cinci administratori.

Controalele au avut drept obiectiv: verificarea și evaluarea activităților desfășurate, luând în considerare natura, cauza, impactul, modul de remediere și/sau diminuare, precum și forma de manifestare a riscurilor aferente.

În urma acțiunilor de control desfășurate, au fost dispuse măsuri de remediere a deficiențelor constatate sau măsuri sancționatorii, ASF urmărind ulterior modul de aducere la îndeplinire și respectarea termenelor de implementare a acestora⁴.

Totodată, în 2015 au fost soluționate 12 anchete pentru cercetarea aspectelor reclamate cu privire la săvârșirea infracțiunilor de fals în înscrisuri sub semnătură privată⁵.

⁴ Nu au fost identificate situații în care, entitățile implicate în sistemul de pensii private în sarcina cărora s-a dispus implementarea de măsuri de remediere, să nu se conformeze celor dispuse prin Deciziile Consiliului ASF

⁵ Fapte prevăzute și pedepsite conform articolului 290 din Codul Penal, respectiv semnarea în fals a actelor individuale de aderare reglementate de Legea nr. 411/2004.

ALTE ASPECTE RELEVANTE PRIVIND SISTEMUL DE PENSII PRIVATE DIN ROMÂNIA

În anul 2015, ASF a retras autorizațiile Fondului de Pensii Administrat Privat EUREKO, Prospectul de pensii private pentru Fondul de Pensii Administrat Privat EUREKO, precum și autorizația de administrare a unui fond de pensii administrat privat pentru EUREKO Societate de administrare a Fondurilor de Pensii Private SA, ca urmare a fuziunii Fondului de Pensii Administrat Privat EUREKO (fond absorbit) cu Fondul de Pensii Administrat Privat AEGON (fond absorbant).

De asemenea, în anul 2015 a fost autorizat un nou fond de pensii facultative, Fondul de Pensii Facultative AEGON ESENȚIAL, administrat de către AEGON PENSII Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private SA și a fost autorizată prealabil și definitiv fuziunea Fondului de Pensii Facultative EUREKO CONFORT (fond absorbit) cu Fondul de Pensii Facultative AEGON ESENȚIAL (fond absorbant).

Urmare a schimbărilor intervenite la nivelul top-managementului administratorilor de pensii private, a cerințelor ASF referitoare la principiile de guvernanță

corporativă a administratorilor și a conceptului fit & proper, transpuse în legislația secundară, în anul 2015, au fost autorizați individual un număr de 18 membri ai consiliului de supraveghere/consiliului de administrație, 5 directori/membri directorat/conducători, 4 persoane responsabile cu administrarea riscurilor, 2 persoane responsabile să asigure funcția de control intern și 3 directori de investiții.

În ceea ce privește depozitarea activelor fondurilor de pensii private, în anul 2015, s-a avizat ca depozitar al activelor fondurilor de pensii administrate privat UNICREDIT BANK SA și s-a retras avizul ca depozitar al activelor fondurilor de pensii facultative pentru BANCA ROMÂNEASCĂ SA.

Datorită consolidării pieței pensiilor private, având în vedere procentul ridicat de participanți repartizați aleatoriu la fondurile de pensii administrate privat, în anul 2015 s-a menținut un trend crescător al retragerilor avizelor, comparativ cu cel al avizărilor/reavizărilor agenților de marketing persoane fizice.

PROTECȚIA CONSUMATORILOR

1

**ÎNTĂRIREA FUNCȚIEI DE PROTECȚIE A
CONSUMATORILOR**

2

**EDUCAȚIE FINANCIARĂ ȘI PREGĂTIRE
PROFESIONALĂ**

3

**MODERNIZAREA PROCESULUI DE
PROCESARE A PETIȚIILOR**

Protejarea și apărarea drepturilor și intereselor legitime ale consumatorilor împotriva practicilor incorecte, posibil abuzive sau frauduloase

Acordarea de asistență profesionistă
pentru consumatori

**Obiectivele principale
au fost adoptate pentru:**

Urmărirea respectării prevederilor legale/
contractuale incidente

Educarea și promovarea încrederii în serviciile, produsele și
instrumentele financiare specifice piețelor nebancare

*ASF A CONTRIBUIT LA OBTINEREA UNEI
IMAGINI EUROPENE ASUPRA
CONSUMATORULUI ȘI A FACTORILOR CARE
ÎL AFECTEAZĂ ACESTUIA DREPTURILE.*

Anul 2015 a reprezentat pentru ASF un an de modernizare și adaptare la nevoile consumatorilor. Prin nou înființata Direcție de Protecție a Consumatorilor, s-au preluat funcțiile de soluționare a petițiilor pentru cele trei sectoare supravegheate de ASF, s-au dezvoltat funcțiile de asistare a consumatorilor, o abordare aplicată drepturilor și intereselor legitime ale fiecărui consumator, s-au adăugat funcții noi, precum cele de monitorizarea practicilor neconforme și funcția de educație financiară.

În 2015, activitățile ASF în domeniul protecției consumatorilor au devenit instrumente complementare la reglementarea și supravegherea prudențială, prin aprobarea strategiilor și tacticilor specifice. Totodată, s-au creat noi instrumente și pârgii procedurale și operaționale de atingere a obiectivelor.

De asemenea, ASF a continuat participarea la activitatea europeană referitoare la protecția consumatorilor, raportând către EIOPA și ESMA date privind conținutul reclamațiilor primite de la consumatori.

*ASF A CREAT GRUPUL CONSULTATIV DE DIALOG
PERMANENT ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI
CONSUMATORILOR*

Tot în anul 2015, ASF a creat Grupul Consultativ de Dialog Permanent în domeniul protecției consumatorilor cu asociațiile de protecție a consumatorilor, asociații

relevante ale piețelor financiare, reprezentanți în grupurile internaționale, ANPC, grup care se întâlnește periodic și emite opinii și reglementări pentru susținerea drepturilor consumatorilor. Colaborarea cu asociațiile de protecție a consumatorilor a avut în vedere și abordarea mult mai aplicată a unor măsuri de protecție. În acest context, se află în derulare colaborarea cu ANPCPPSR-InfoCons¹ în vederea promovării valorii, calității, pentru apărarea intereselor consumatorilor, dar s-au înscris și acțiunile de monitorizare desfășurate împreună cu AURSF².

S-a constituit cadrul privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum (Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European) și a punerii în aplicare a OUG nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți și s-au realizat toate demersurile necesare înființării SAL-FIN, un centru de soluționare alternativă a litigiilor cu entitățile piețelor reglementate. O astfel de entitate va pune la dispoziția oricărui consumator un canal facil, rapid și gratuit de rezolvare a litigiilor. Întreaga documentație necesară înființării SAL-FIN a fost depusă la autoritatea competentă pentru înregistrarea centrelor din România de soluționare alternativă a litigiilor.

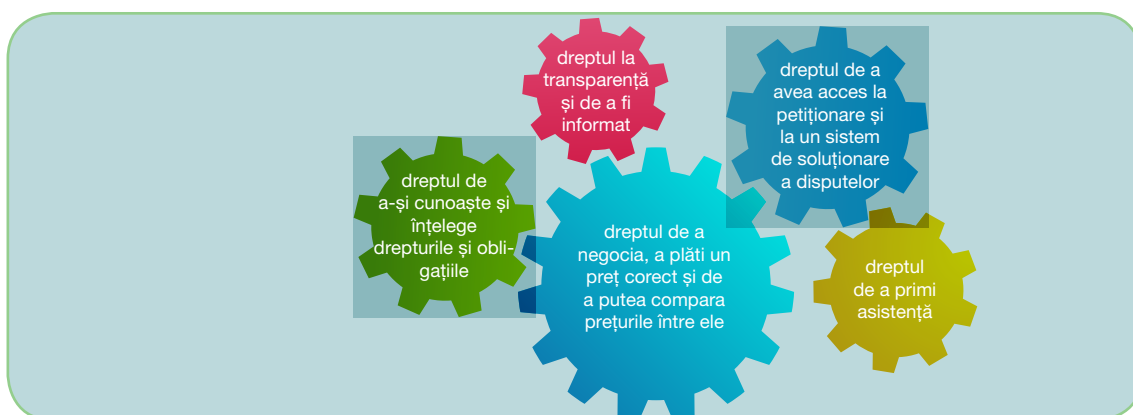
A fost creat sistemul pentru suportul consumatorilor afectați de trecerea anumitor entități prin procedurile de insolvență și faliment. Consumatorii au fost îndrumați, în funcție de situația lor individuală, spre cele mai bune căi de rezolvare a problemelor, inclusiv prin intermediul materialelor scrise și a comunicării prin mediile sociale.

¹ ANPCPPSR-InfoCons - Asociația Națională pentru Protecția Consumatorilor și Promovarea Programelor și Strategiilor din România

² AURSF - Asociația Utilizatorilor Români de Servicii Financiare

Întărirea funcției de protecție a consumatorilor

În anul 2015, ASF a definit și monitorizat drepturile esențiale ale consumatorilor de produse și servicii financiare:

De asemenea, s-au mai desfășurat și următoarele activități în scopul întăririi funcției de protecție a consumatorilor:

s-a elaborat strategia de integrare a valorii adăugate a protecției consumatorilor în cadrul sistemului de reglementare, supraveghere prudentială și control

de monitorizare de tip bottom-up prin noul concept de monitorizare de tip Mystery Shopping, utilizat pentru prima dată în România pe piața financiară nebancaară

de identificare și s-au luat măsuri de reglare a comportamentelor actorilor piețelor sau de reglementare a canalelor de distribuție a produselor vândute de aceștia

de urmărire a modului de interacționarea consumator – entitate financiară prin monitorizarea posibilelor practici neloiale, frauduloase, neautorizate, înșelătoare sau furnizarea de informații neconforme sau incomplete, publicității înșelătoare, activităților netransparente sau neautorizate, sau pentru prevenirea tratamentelor discriminatorii

de creștere a încrederii în funcționarea piețele financiare

de solicitare a unor acțiuni de control a ASF, în cazurile constatărilor de practici incorecte

*ASF A INVESTIGAT
MODUL ÎN CARE
SUNT TRATAȚI
CONSUMATORII DE
SERVICII FINANCIARE
NEBANCARE*

- 6 exerciții de mystery shopping (2 pentru piața de capital și 4 pentru piața de asigurări, din care 3 au vizat modalitatea în care se comercializează polița RCA). Ca urmare a acestui tip de exerciții, ASF a stabilit prin normă modalitatea de comercializare on-line a asigurărilor, acesta fiind un demers ce vine în sprijinul consumatorilor, pentru a le oferi toate informațiile de care au nevoie, în mod transparent, dar și de a le respecta drepturile stabilite de lege;
- s-a participat la un exercițiu european de monitorizare în ceea ce privește calitatea informației și tratamentul consumatorilor de produse și servicii oferite de firmele de investiții prezente în România în baza liberei circulații;
- s-au realizat acțiuni de monitorizare a posibilelor activități de intermediere/prestări de servicii de către firme neautorizate, pentru clienții de retail pe teritoriul României, rezultatele fiind transmise organelor competente pentru adoptarea măsurilor ce se impun în vederea protecției consumatorilor de produse și servicii financiare. Mai multe astfel de cazuri au fost reținute și analizate și o serie de alerte publice au fost create și distribuite public astfel încât consumatorul de servicii financiare să fie informat de calitatea neautorizată a unor firme.

În cursul anului 2015, activitatea de Relații cu Publicul din cadrul ASF a fost un sprijin al consumatorilor de produse financiare nebankare prin:

- acordarea asistenței de specialitate de calitate în vederea clarificării tuturor solicitărilor acestora, facilitând totodată accesul nediscriminatoriu către sistemele active de soluționare a cererilor, solicitărilor de informații și petițiilor;
- asistență în respectarea formalităților legale privind depunerea și completarea documentației de către consumatori, în vederea soluționării tuturor aspectelor prezentate verbal, telefonic, în scris sau direct la sediul ASF;
- uniformizarea modului de răspuns la solicitările de informații, funcționalitatea de punct unic de intrare și ieșire pentru comunicarea informațiilor solicitate de diverse categorii de public și toate petițiile privind activitatea entităților specifice piețelor financiare nebankare supravegheate;
- integrarea și perfectarea circuitului petițiilor, standardizarea tipologiilor de cereri și formulare standardizate în vederea facilitării accesului nediscriminatoriu al consumatorilor de produse financiare nebankare la mecanismele de soluționare a petițiilor, în vederea automatizării, eficientizării și facilitării relației cu consumatorii, minimizarea proceselor manuale și armonizarea reglementărilor interne cu practicile și legislația europeană;
- identificarea posibilelor nereguli/nerespectări ale legislației aplicabile cu risc de amplificare și generare de petiții și acționează cu promptitudine în vederea preîntâmpinării acestora;
- gestionarea situației în cazul ASTRA - centralizarea individuală a apelurilor cu subiectul ASTRA; informarea eficientă a petenților asupra aspectelor semnalate în petițiile adresate ASF cu subiectul ASTRA; colaborare cu FGA în vederea soluționării aspectelor prezentate de consumatori.

ASPECTE CANTITATIVE ALE ANULUI 2015

- 14.180 de apeluri telefonice prin Call-Centerul ASF, din care 13.390 sunt apeluri primite și 790 apeluri pe care Call Centerul ASF le-a efectuat pentru activități proactive, mystery shopping, feedback consumatori;
- 90% gradul de satisfacție al consumatorilor, stabilit prin auto-sondaj;
- activitatea Call Center-ului a crescut cu peste 51,8% în trimestrul III 2015 - cifră care se s-a menținut constantă și în trimestrul IV - față de trimestrul II al anului 2015 (fapt ce se poate explica prin creșterea gradului de educație financiară, conștientizarea drepturilor pe care consumatorii le dețin, precum și a situației ASTRA);
- Creșterea nivelului de accesibilitate a consumatorilor prin creșterea capacității call centerului ASF de la 2 linii la 8 linii de telefon și organizarea spațiului de primirea a consumatorului pentru audiențe;
- Derularea a două proiecte de tip Mystery Shopping – referitoare la calitatea serviciilor de asistență oferite de entitățile pieței și referitor la prețurile polițelor RCA.

Educație financiară și pregătire profesională

Educația financiară este cea care pune bazele unei bune înțelegeri a conceptelor cu care adultul se confruntă în viața sa. Nivelul educațional este important pentru buna funcționare a economiei reale în ansamblul său. Din perspectiva pieței financiare ne-bancare, pregătirea tânărului pentru maturitate are în vedere transmiterea de cunoștințe financiare, înțelegerea fenomenelor prezente în economie, protecția consumatorului, formarea de aptitudini și comportamente care să adauge valoare reală în economie.

Capabilitatea financiară, ca expresie a rezultatului educației financiare, este un factor determinant al creșterii economice și a bunăstării.

Programul strategic al Autorității de Supraveghere Financiară prevede, în cadrul politicilor comune, lansarea unor programe de comunicare, educație financiară și pregătire profesională. Nivelul redus de cunoștințe financiare ne-bancare a condus în timp atât la păstrarea piețelor la un nivel sub-dezvoltat, ajutat doar de intervenția statului (de exemplu, privatizarea prin intermediul bursei, asigurările obligatorii sau pensia privată obligatorie), cât și la un grad ridicat de neîncredere publică, care în final produce instabilitate, lichiditate scăzută, lipsă de

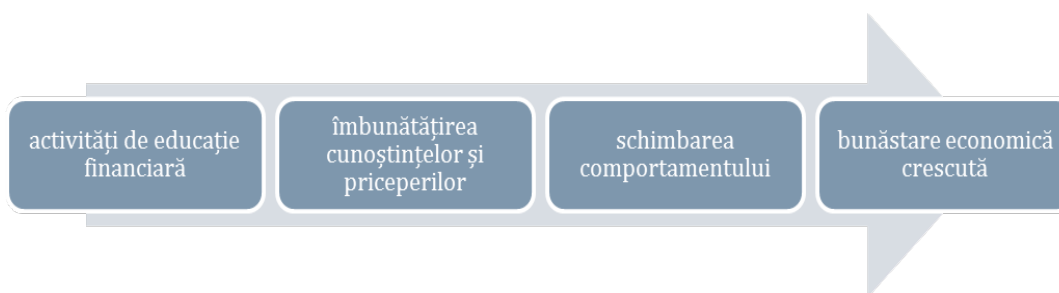
receptivitate. Sporirea nivelului general de informare a populației privind sistemul financiar ne-bancar și creșterea calității învățământului din această categorie sunt factori importanți în protecția consumatorului de servicii, instrumente și produse financiare. Astfel, strategia ASF pentru Educație Financiară 2015 – 2018 se dorește a fi piatra de temelie a activităților viitoare în domeniul protecției consumatorilor și educației financiare specifice.

„Să vorbim despre piața financiară ne-bancară” este proiectul ASF de educație financiară destinat învățământului preuniversitar. Programul educațional din România trebuie să aibă un conținut adaptat realităților actuale ale economiei și societății și să pregătească, prin formarea de competențe, generațiile viitoare.

ASF a dorit demararea propriului său program de promovare educațională, implicarea autorității fiind justificată de obiectivele sale fundamentale, stabilite de lege, dintre care cel mai important este cel referitor la protecția consumatorilor, tinerii fiind viitori consumatori de produse și servicii financiare ne-bancare (în primul rând a celor obligatorii: pensia Pilon II, RCA, PAD).

*OBIECTIVE
EDUCAȚIONALE
GENERALE STABILITE
DE ASF PENTRU
ACEST PROGRAM AU
FOST*

- Creșterea nivelului de informare al elevilor din învățământul preuniversitar prin furnizarea de informații de bază, pertinente și independente.
- Dezvoltarea abilităților publicului țintă și conștientizarea acestuia asupra oportunităților și riscurilor financiare.
- Asigurarea unei mai bune înțelegeri a caracteristicilor principale ale produselor și serviciilor financiare reglementate de ASF.
- Mărirea orizontului alegerilor publicului țintă în calitate de consumator și asigurarea că alegerile făcute de către acesta sunt în perfectă concordanță cu așteptările și nevoile sale.
- Crearea unui punct de start în stabilirea unei culturi financiare generale.
- Participarea la îmbunătățirea nivelului de cunoștințe educaționale din programa de învățământ gimnazial.

Educația financiară ajută la menținerea unui echilibru financiar al economiei reale, învățând populația cum să gestioneze veniturile și să realizeze economii, dar și cum să fie bine informată despre instrumentele financiare folosite (de exemplu, asigurările obligatorii) sau pe care diverse instituții financiare încearcă să le vândă. Pentru a utiliza aceste servicii, este nevoie ca oamenii să înțeleagă în ce măsură acestea le satisfac nevoile și ce obligații și drepturi au în calitate de clienți.

Demararea proiectului în cadrul ASF a impus încheierea unui protocol cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, respectiv cu Inspectoratele Școlare din București, Cluj și Iași pentru a putea desfășura în școli activități de educație financiară dedicată copiilor și tinerilor. Programul „Să vorbim despre piața financiară ne-bancară” a fost dedicat elevilor claselor a VII-a și XI-A din mai multe unități școlare din cele trei orașe. 17 școli cu 29 de clase au participat la 2 ore/semestru, programul incluzând și organizarea de activități de învățare practică în Săptămâna Școala Altfel. Pentru cei 2450 de elevi înscriși în proiect a fost alocat un număr de 22 de lectori, angajați ai ASF, care au interacționat într-

un modul modern de prezentare, dialog și joc cu elevii. Predarea interactivă, centrată pe elev a avut în vedere faptul că o serie de noțiuni sunt complet noi pentru ei și prin urmare elementele aduse trebuie să fie realizate prin folosirea unor metode formale și non-formale de educație. Prin exemple, copiii și tinerii învață despre planificarea financiară, tipurile diferite de asigurări și riscuri, beneficiile și riscurile aferente investițiilor, precum și importanța economisirii pentru o viață financiară independentă și sănătoasă. Însușirea acestor noțiuni vor permite definirea unui adult cu un anumit nivel de educație financiară, devenind consumatori inteligenți.

Impactul programului a fost unul extrem de bun, ASF primind solicitări atât de continuitate a acestuia, dar și de extindere în alte unități școlare și în alte zone ale țării. Totodată, mai multe unități școlare au solicitat pentru orele de economie proprii furnizarea de materialelor utilizate de ASF în programul său. ASF va răspunde pozitiv la toate aceste solicitări, continuând programele sale de educație financiară și extinzând paleta de adresabilitate și prin includerea mediului universitar.

Dorim astfel să transmitem mesajul că:

EDUCAȚIA FINANCIARĂ PUNE LA DISPOZIȚIA OAMENILOR CUNOȘTINȚELE, PRICEPERILE ȘI ÎNCREDEREA CĂ POT LUA DECIZII FINANCIARE FIIND INFORMAȚI ȘI ÎNȚELEGÂND SERVICIILE ȘI INSTRUMENTELE FINANCIARE ALESE.

Tot în anul 2015 ASF a deschis seria evenimentelor organizate la propriul sediu, cu susținerea Institutului de Studii Financiare – „Fii deștept!”. Aceste evenimente sunt dedicate copiilor cu vârsta cuprinsă între 10 și 14 ani. Prima ediția a fost organizată înaintea vacanței de

iarnă și a constat în învățarea prin joc și exerciții practice a planificării financiare în funcție de nevoi și posibilități, copiilor fiindu-le explicate noțiuni financiare importante pentru o utilizare a “pușculiței” într-un mod rațional, care să conducă la eficientizarea propriilor resurse financiare.

Activitatea de educație financiară desfășurată de ASF a constatat și în transmiterea de alerte, avertismente și informații utile în vederea creșterii nivelului de conștientizare a publicului cu privire la anumite particularități ale produselor și serviciilor financiare.

Publicului larg le-au fost dedicate seria se ghiduri ale ASF, în 2015 fiind distribuite Ghidul Investitorului, Ghidul RCA și Ghidul Pilon II. În aceeași colecție a fost inclusă și o broșură destinată tinerilor. În anii următori, Colecția de ghiduri a ASF se va extinde, punând la îndemâna tinerilor și adulților un instrument de informare util adoptării de decizii financiare adaptate nevoilor lor.

Piața de asigurări	Piața de capital	Piața pensiilor private
Ghidul RCA - cuprinde informații complete și utile privind încheierea unei polițe de răspundere civilă auto; - modul de calcul al unei polițe, despre sistemul bonus-malus, verificarea datelor unei polițe în sistemul CEDAM etc. Ghid Astra	Ghidul investitorului - conține informații utile cu privire la oportunitățile investiționale pe care le oferă piața de capital din România; - oferă informații complete cu privire la pașii pe care un investitor ar trebui să-i urmeze și mecanismele pe care ar trebui să le cunoască, astfel încât riscurile asociate unui plasament să fie minime.	Ghidul Participantului - la sistemul de pensii administrate privat (Pilon II); - la sistemul de pensii facultative (Pilon III); - cuprinde informații utile cu privire la sistemul de pensii; - modul de funcționare, beneficiile sistemelor, aderarea la un fond de pensii, transferul participanților în acest sistem, informații legate de protecția participantului etc.

Pagina Facebook a Autorității a fost inaugurată în prima jumătate a anului, devenind un canal util de Comunicare și transmitere de mesaje educaționale și de informare.

Venind astfel în sprijinul consumatorului de servicii financiare, ASF și-a propus o abordare modernă, facilă și adaptată la realitățile societății actuale. S-a răspuns individual fiecărei persoane care a solicitat informații sau care a expus o problemă în mediul Facebook.

Timpul mediu de reacție la solicitările consumatorilor fost de ordinul minutelor, indiferent de ziua din săptămână la care o problemă a fost adresată. Facebook a însemnat și un important canal de diseminare a informației cu caracter informativ sau educațional, în acest sens fiind realizate o serie de postări destinate publicului larg.

Modernizarea procesului de procesare a petițiilor

GESTIUNEA PETIȚIILOR

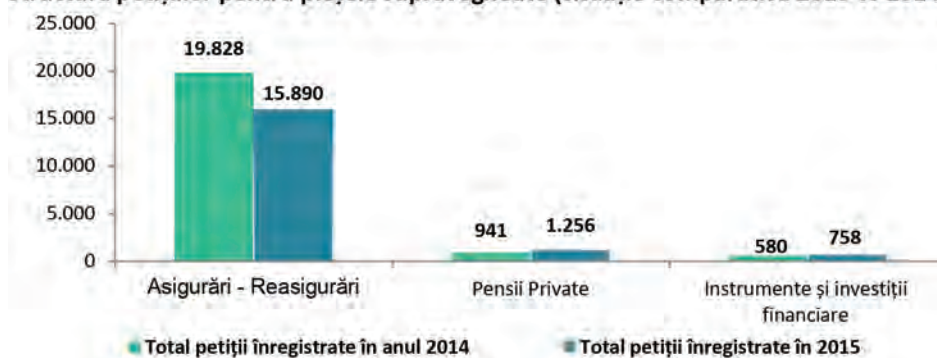
Activitatea de soluționare a petițiilor este reglementată de Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată prin Legea nr. 233/2002 și de legislația incidentă din domeniul de specialitate al ASF.

Această activitate are ca obiective, pe lângă soluționarea efectivă a aspectelor reclamate de petenți, identificarea și monitorizarea permanentă la nivel de entitate supravegheată și/sau reglementată de ASF a deficiențelor constatate în activitatea acestora, precum și analiza caracterului sistemic al acestor deficiențe la nivelul

pieței, în scopul stabilirii măsurilor care se impun pentru remedierea lor. Totodată, prin răspunsurile comunicate petenților, ASF acordă asistență de specialitate în ceea ce privește reglementările legale/ contractuale incidente în speță și recomandă petenților pașii pe care aceștia trebuie să-i urmeze pentru soluționarea aspectelor semnalate.

În anul 2015, s-a înregistrat un număr total de 17.904 petiții, în scădere cu 16,14% față de aceeași perioadă a anului 2014, ca urmare a scăderii numărului de petiții pentru piața asigurărilor-reasigurărilor.

Structura petițiilor pentru piețele supravegheate (situație comparativă 2015 vs 2014)

Sectorul asigurărilor – reasigurărilor

Din activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor în anul 2015 au fost identificate anumite deficiențe/practici, pentru remedierea cărora au fost întreprinse demersuri atât la nivelul autorității, al entităților supravegheate, cât și la nivelul altor autorități competente.

În unele cazuri s-a constatat nerespectarea prevederilor Normelor ASF, existența în contractele de asigurare facultative a unor clauze potențial abuzive, existența unor practici incorecte privind vânzarea on-line a polițelor RCA, emiterea unor polițe RCA false, comunicarea

defectuoasă la înrolarea în asigurare a informațiilor privind riscurile și excluderile aferente produselor de asigurare oferite, precum și evaluarea eronată a riscului asigurat.

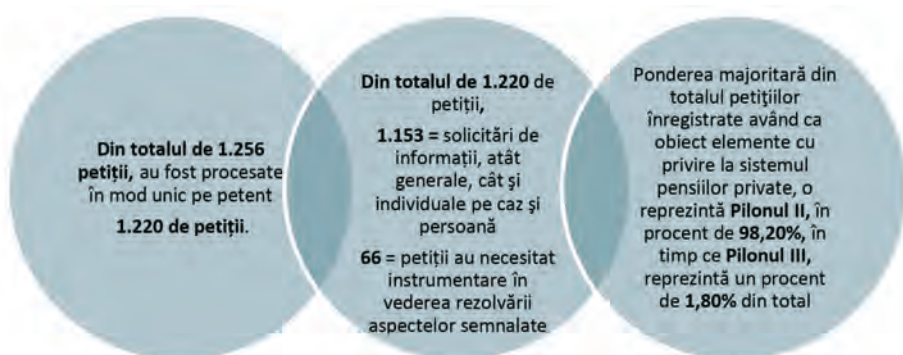
Din activitatea de soluționare a petițiilor s-a mai constatat faptul că nu sunt protejate drepturile beneficiarilor polițelor de asigurare „privind rambursarea cheltuielilor de repatriere și/sau a sumelor achitate de către turiști în cazul insolvenței sau falimentului agenției de turism” prin prevederile Ordinului Ministerului Turismului nr. 235/2001, care stabilește și condițiile de asigurare.

*PENTRU TOATE
ACESTE SITUAȚII AU
FOST ÎNȚEPRINSE
DEMERSURI:*

- au fost formulate recomandări entităților reclamate în ceea ce privește reanalizarea condițiilor de asigurare în scopul evitării încălcării/limitării drepturilor asiguraților;
- s-a recomandat entităților depunerea de plângeri penale în toate cazurile în care s-a constatat utilizarea de polițe RCA false;
- au fost promovate propuneri de modificare a unor acte normative;
- identificarea practicilor incorecte privind vânzarea on-line a polițelor RCA a condus la demararea proiectului Mystery-shopping on-line RCA;
- au fost întreprinse demersuri la Autoritatea Națională pentru Turism în scopul modificării Ordinului Ministerului Turismului nr. 235/2001;
- au fost convocați la sediul ASF asigurătorii în toate cazurile în care au existat divergențe de opinie asupra soluțiilor adoptate în diverse spețe. În cele mai multe cazuri privind contractele de asigurări de viață, asigurătorii și-au menținut punctul de vedere, respectiv de respingere de la plată a despăgubirilor solicitate, respingeri bazate pe condițiile de asigurare;
- au fost organizate întâlniri cu consumatorii la solicitarea acestora; s-au facilitat la sediul ASF întâlniri între părți la solicitarea uneia dintre părți, în cazurile în care au existat divergențe de opinie asupra soluțiilor adoptate în diverse spețe.

Din aspectele sesizate în petiții, precum și din documentațiile puse la dispoziție de către societățile de asigurare, pe lângă practicile incorecte ale entităților supravegheate, ASF a constatat și practici incorecte ale unităților reparatoare, prin majorarea nejustificată a devizelor de reparație, lipsa autorizărilor RAR etc., fapt pentru care a informat Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor în vederea analizării acestora.

Sectorul pensiilor private

Din totalul petițiilor adresate de participanții la Pilonul II, cele prin care se solicită informații privind apartenența la fondurile de pensii administrate privat ca urmare a aplicării procedurii de repartizare aleatorie au înregistrat o pondere însemnată, de 54,80%.

Un procent de 39,52% au reprezentat solicitările de informații privind denumirea fondului de pensii private. Restul, de 5,68%, reprezintă solicitări de informații privind: sistemul de pensii private, transferul activului personal al participantului, modalitățile de plată a pensiei administrate privat-deces/invaliditate, retragerea din sistemul pensiilor administrate privat, situația contului sau lipsa contribuțiilor la fondurile de pensii administrate privat, precum și petiții referitoare la suspiciuni de fraudă, conturi duble (militari - actuali civili, MAI / MAPN).

Petițiile adresate de participanții la Pilonul III au avut ca obiect, în principal, retragerea din sistemul fondurilor de pensii facultative și transferul de la un fond la altul, în străinătate și din străinătate, modalitățile de plată a contribuției/pensiei facultative, date și elemente privind contribuțiile la pensiile facultative, condițiile și modalitățile de plată, de impozitare a pensiei facultative și de deductibilitate aplicată, asupra activului personal sau pensiei facultative.

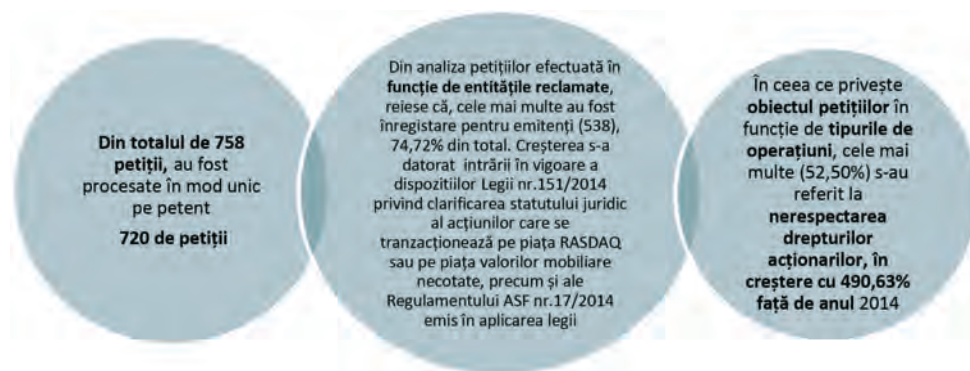
În cadrul cazuisticii petițiilor aferente sistemului de pensii private au fost constatate o serie de practici incorecte, după cum urmează:

- încheierea în fals a actelor individuale de aderare de către agenții de marketing;
- perceperea, în mod abuziv, de penalități de transfer asupra activului de la un fond la altul.

*PENTRU TOATE
ACESTE SITUAȚII AU
FOST ÎNTREPRINSE
DEMERSURI:*

- În urma analizelor efectuate în cadrul activității de soluționare a petițiilor, au fost confirmate fraudele sesizate prin utilizarea de practici incorecte în procesul de aderare a participanților. În scopul remedierii acestora au fost întreprinse măsurile legale în vederea anulării actelor individuale de aderare încheiate în fals și pe cale de consecință, repunerea în situația anterioară prin reintregirea activului, respectiv restituirea contribuțiilor la Pilonul I de pensii.
- În toate cazurile în care s-a constatat perceperea în mod abuziv a penalităților de transfer autoritatea a dispus remedierea, prin reintregirea activului participanților.

Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

Din activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor aferente pieței de capital, în anul 2015 au fost identificate anumite deficiențe/practici incorecte ale entităților reglementate/supravegheate, după cum urmează:

- urmare situației create la SSIF Harinvest SA s-a constatat necesitatea modificării legislației secundare în scopul protejării drepturilor consumatorilor de bună credință;
- în procesul de implementare a dispozițiilor Legii nr. 151/2014 privind clarificarea statutului pieței RASDAQ și Regulamentului nr.17/2014 emis în aplicarea acestora, au fost constatate practici neconforme ale entităților prin care au fost lezate interesele acționarilor;
- a fost identificată practica incorectă a Depozitarului Central de a percepe tarife pentru retragerea acționarilor din societățile tranzacționate pe RASDAQ.

*PENTRU TOATE
ACESTE SITUAȚII AU
FOST ÎNTREPRINSE
DEMERSURI:*

- Pentru rezolvarea situației create la SSIF Harinvest SA, ASF a emis Regulamentul ASF nr.6/2015 pentru modificarea prevederilor Regulamentului ASF nr. 3/2006, realizându-se cadrul legal pentru a se compensa creanțele persoanelor fizice/ juridice în numele și pe seama cărora au fost efectuate operațiuni financiare, fără acordul acestora, în urma folosirii unor mijloace frauduloase. Prin urmare, la data de 12.02.2016, Fondul de Compensare a Investitorilor SA a efectuat plățile compensațiilor cuvenite tuturor investitorilor păgubiți înscrși în Lista de plată.
- În scopul apărării drepturilor acționarilor, ASF a amendat administratorii companiilor care nu au respectat prevederile Legii nr. 151/2014, respectiv care nu au convocat în termen adunarea acționarilor pentru a decide cu privire la transferul pe o piață reglementată, care nu au efectuat demersurile necesare în vederea întocmirii raportului de evaluare obligatoriu și/sau nu au efectuat plata sumelor cuvenite acționarilor care au optat pentru retragerea din societate.
- S-a dispus eliminarea practicii incorecte a Depozitarului Central de a percepe tarife pentru retragerea acționarilor din societățile tranzacționate pe RASDAQ, astfel că acționarii minoritari și-au putut exercita dreptul de retragere liber de orice sarcină.
- Referitor la activitatea desfășurată pe piața FOREX au fost realizate acțiuni de protejare a consumatorilor de instrumente financiare prejudiciați de firmele de investiții licențiate în statele membre, inclusiv prin elaborarea și postarea de alerte.
- De asemenea, petenții sunt atenționați în mod expres prin răspunsurile transmise asupra riscurilor tranzacțiilor desfășurate în acest cadru și se recomandă permanent investitorilor interesați consultarea în prealabil a Registrului instrumentelor și investițiilor financiare în vederea verificării existenței autorizației de funcționare pentru un intermediar sau un agent pentru servicii de investiții financiare.

INDICATORII RELATIVI AI PETIȚIILOR

Indicatorii specifici activității de protecție a consumatorilor, exprimați în formă relativă s-au dovedit a fi mai relevanți în analiza rezultatelor petițiilor primite la ASF, comparativ cu cifrele absolute.

INDICATORII RELATIVI AI PETIȚIILOR SE INTERPRETEAZĂ ÎN MODUL URMĂTOR:

- Valorile indicatorilor mai mici sau egale cu nivelul de referință al pieței de 100% denotă un grad bun al conformității produselor societății în raport cu drepturile și nevoile financiare ale consumatorilor acestora, îndeplinirea obligațiilor societății în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună, precum și conformitatea soluțiilor adoptate în dosarele de daună cu prevederile legale/contractuale;
- Indicatorii cu valori între 100% și 200% denotă un grad mediu de conformitate a produselor societății cu nevoile financiare ale consumatorilor săi;
- Indicatorii cu valori peste 200% denotă un grad scăzut de conformitate a produselor societății cu nevoile financiare ale consumatorilor săi.

Pentru piața asigurărilor – reasigurărilor au fost analizați trei indicatori:

Indicele petiții/contracte - Ip/contracte:	Indicele petiții/daune avizate - Ip/daune:	Indicele petiții favorabile/ daune avizate – Ipf/daune:
măsoară variația ponderii petițiilor în contractele în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare pentru fiecare societate analizată, față de nivelul aceluiași indicator determinat la nivelul pieței. Valorile acestui indicator exprimă gradul de conformitate a produselor unei societăți cu drepturile și nevoile financiare ale consumatorilor de asigurări. Cu cât valorile acestui indicator sunt mai mici, cu atât gradul de conformitate este mai mare	măsoară variația ponderii petițiilor unice în dosarele de daună avizate într-o anumită perioadă, pentru fiecare societate analizată, față de nivelul aceluiași indicator determinat la nivelul pieței. Valorile acestui indicator exprimă gradul de îndeplinire a obligațiilor societății în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună. Cu cât valorile acestui indicator sunt mai mici, cu atât gradul de conformitate este mai mare.	măsoară variația ponderii petițiilor unice finalizate favorabil petenților în daunele avizate într-o anumită perioadă, pentru fiecare societate analizată, față de nivelul aceluiași indicator determinat la nivelul pieței. Valorile acestui indicator exprimă gradul de conformitate a soluțiilor adoptate în dosarele de daună cu prevederile legale/contractuale. Cu cât valorile acestui indicator sunt mai mici, cu atât gradul de conformitate este mai mare

Analiza mediei celor trei indicatori arată următoarele:

Societățile cu un grad de conformitate bun	• Groupama SA, Allianz-Tîriac SA și Generali România SA înregistrează pentru toți cei trei indicatori analizați, valori medii sub nivelul de referință al pieței, de 100%; • Omniasig VIG SA și Uniqa Asigurări SA înregistrează doar pentru indicatorii petiții/daune și petiții favorabile/daune valorile medii sub pragul de 100%.
Societățile cu un grad de conformitate mediu	• Carpatica Asig SA înregistrează pentru toți cei trei indicatori analizați valori cuprinse între 100% și 200%; • Omniasig VIG SA, Uniqa Asigurări SA și Euroins SA înregistrează valori medii ale indicatorului petiții / contracte cuprinse între 100% și 200%.
Societățile cu un grad de conformitate redus	• City Insurance SA și Asirom VIG SA înregistrează pentru toți cei trei indicatori analizați, valori peste 200%; • Euroins SA înregistrează doar pentru indicatorii petiții/daune și petiții favorabile/daune valorile medii peste pragul de 200%.

Pentru piața pensiilor private au fost analizați doi indicatori:

indicatorul petiții/
participanți Pilon II

indicatorul petiții/
participanți Pilon III

Pentru fondurile de pensii administrate privat și facultative, s-a realizat un calcul pe datele anului 2015, luând în calcul datele statistice din evidențele ASF privind petițiile primite pentru această piață, precum și datele statistice publice din evidențele ASF – Sectorul pensii private.

Analiza indicatorului petiții/participanți Pilon II relevă următoarele:

Fonduri cu un grad de conformitate bun	BCR, NN, ALICO și VITAL înregistrează valori sub nivelul de referință al pieței, de 100%;
Fonduri cu un grad de conformitate mediu	ARIP și AZT VIITORUL TAU au valorile indicatorilor petiții/ participanți Pilon II cuprinse între 100% și 200%.

Analiza indicatorului petiții/participanți Pilon III relevă următoarele:

Fonduri cu un grad de conformitate bun	AZT MODERATO înregistrează valoarea acestui indicator sub nivelul de referință al pieței, de 100%;
Fonduri cu un grad de conformitate mediu	NN OPTIM, AZT VIVACE, PENSIA MEA și NN ACTIV au valorile indicatorilor petiții/ participanți Pilon III cuprinse între 100% și 200%.

AVÂND ÎN VEDERE ÎNSĂ
NUMĂRUL REDUS AL
PETIȚIILOR PRIMITE PENTRU
ACEST SECTOR DE
ACTIVITATE, INDICATORII
CALCULAȚI AU O RELEVANȚĂ
STATISTICĂ MAI REDUSĂ,
REPREZENTÂND MAI MULT
INDICATORI DE
CONFORMITATE PUNCTUALI.

Acești indicatori sunt calculați în funcție de numărul petițiilor primite pentru fiecare fond în parte aferent celor două piloane, iar ponderea semnificativă a petițiilor primite la ASF pentru Pilonul II o dețin solicitările de informații privind repartizarea aleatoare a participanților la fondurile de pensii administrate privat sau cele referitoare la mecanismele de funcționare ale sistemului. De aceea, putem concluziona că deficiențele evidențiate de acești indicatori sunt reprezentate de modul de informare a participanților atât în faza de preaderare cât și în cea post aderare, pe de o parte prin lipsa realizării acesteia, procentajul persoanelor repartizate aleatoriu fiind mare, pe de altă parte, prin informarea incompletă și incorectă.

Pe Pilonul III, cele mai multe petiții au avut ca obiect solicitări cu privire la retragerea din sistemul de pensii facultative, modul de impozitare aplicat asupra activului personal al participanților și lipsa cadrului legal privind furnizarea pensiilor.

De aceea, putem concluziona că deficiențele evidențiate de acești indicatori sunt reprezentate de modul de informare a participanților în faza preaderare cu privire la condițiile prospectului și cadrul legal aplicabil, precum și necesitatea completării acestuia.

Pentru piața de capital au fost analizați trei indicatori de conformitate ai conduitei entităților față de drepturile consumatorilor, care să reflecte gradul de satisfacere (mulțumire) al consumatorilor, pentru principalele categorii de entități:

Indicator de conformitate SSIF

Indicator de conformitate SAI

Indicator de conformitate SIF

Pentru a putea evidenția relevanța acestor indicatori, s-a realizat un calcul pe datele anului 2015, pentru entitățile reglementate și supravegheate de ASF, luând în calcul datele statistice din evidențele Direcției Protecția Consumatorilor în ceea ce privește petițiile primite pentru piața de capital, precum și datele statistice din evidențele ASF - Sectorului Instrumentelor și Investițiilor Financiare.

Analiza indicatorului de conformitate SSIF relevă următoarele:

Fonduri cu un grad de conformitate bun	• BT SECURITIES înregistrează valoarea acestui indicator sub nivelul de referință al pieței, de 100%;
Fonduri cu un grad de conformitate mediu	• TRADEVILLE, ESTINVEST au valorile indicatorilor cuprinse între 100% și 200%.
Fonduri cu un grad de conformitate redus	• PRIME TRANSACTION și BLUE ROCK FINANCIAL SERVICES au valorile indicatorilor peste pragul de 200%.

Analiza indicatorului de conformitate SAI relevă următoarele:

Fonduri cu un grad de conformitate bun	• ERSTE ASSET MANAGEMENT și RAIFFEISSEN ASSET MANAGEMENT înregistrează valoarea acestui indicator sub nivelul de referință al pieței, de 100%;
Fonduri cu un grad de conformitate mediu	• TRADEVILLE, ESTINVEST au valorile indicatorilor cuprinse între 100% și 200%.
Fonduri cu un grad de conformitate redus	• SAFI INVEST are valoarea indicatorului peste pragul de 200%.

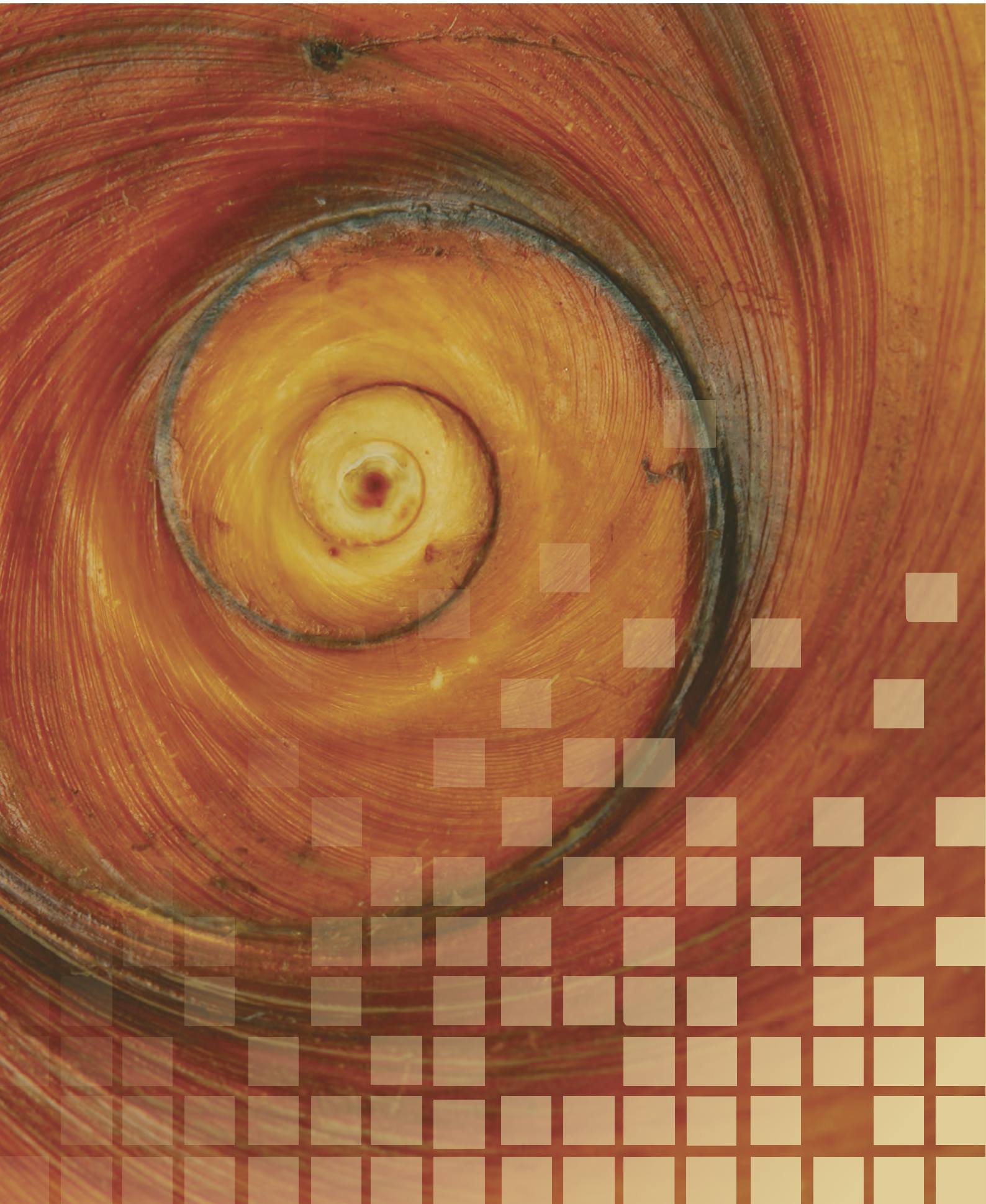
Analiza indicatorului de conformitate SIF relevă următoarele:

Fonduri cu un grad de conformitate bun	• SIF 2 Moldova, SIF 5 Oltenia, SIF 4 Muntenia și SIF 1 Banat Crișana înregistrează valorile acestui indicator sub nivelul de referință al pieței, de 100%;
Fonduri cu un grad de conformitate mediu	• SIF 3 Transilvania are valoarea indicatorului cuprinsă între 100% și 200%.

Ca o concluzie a analizei celor trei indicatori efectuată pe datele anului 2015, pentru principalele entități supravegheate și reglementate de către ASF și pentru care s-au înregistrat petiții la ASF, se constată o conduită pozitivă a societăților de servicii de investiții financiare, societăților de administrare a investițiilor, societăților de investiții financiare în raport cu nevoile clienților, acestea acordând relației client – societate un interes adecvat.

Deficiențele înregistrate au vizat, în principal, lipsa de informare a clienților cu privire la produsele financiare furnizate, astfel încât, la achiziționarea acestora, consumatorii să fie în cunoștință de cauză cu privire la riscurile asumate.

Totodată, s-a înregistrat un interes crescut al consumatorilor pentru produsele financiare nebancare oferite.

COMUNICARE ȘI TRANSPARENȚĂ INSTITUȚIONALĂ

Noi canale de comunicare și evenimente în premieră

Anul 2015 a însemnat un demers de reaşezare și de consolidare a comunicării publice a ASF, care a însoțit și susținut cele mai importante direcții de acțiune ale Autorității – dezvoltarea de noi proiecte pentru cele trei piețe reglementate și încheierea procesului de reconstrucție instituțională inițiat în 2014. În acest context, obiectivele de comunicare au urmărit creșterea nivelului de cunoaștere a rolului și a activității Autorității, consolidarea reputației instituționale, precum și promovarea încrederii consumatorilor în piețele reglementate.

Pentru atingerea acestor obiective au fost diversificate modalitățile de comunicare, au fost inițiate noi teme de discuție în relația cu publicurile interesate, fiind creată o platformă proprie de evenimente – “Zilele ASF”, pentru a facilita lansarea nemijlocită a mesajelor Autorității și expunerea competențelor noii structuri organizaționale.

La nivel strategic comunicarea publică a presupus și asigurarea unei prezențe constante, în cadrul evenimentelor relevante organizate la nivelul piețelor, a mesajelor privind direcțiile de acțiune și prioritățile ASF.

RELATIA CU PRESA

Continuarea unui dialog autentic cu mass media a reprezentat și în acest an premisa esențială în asigurarea unei corecte înțelegeri și interpretări a activității Autorității. Pe parcursul anului 2015, ASF a elaborat și a transmis peste 100 de comunicate de presă care au abordat teme precum decizii ale Consiliului ASF, cazuri punctuale cu privire la piețe (Astra, Euroins, Carpatica, exercițiile BSR și BSRE, măsurile adoptate pe piața RCA, proiectul STEAM destinat pieței de capital etc.), evoluția piețelor supravegheate, activitatea ASF (reconstrucția instituțională, proiectele strategice, concursurile pentru posturi vacante, execuția bugetară).

ASF a răspuns cu promptitudine celor peste 250 de solicitări de informații, de interviuri, de sincroane TV, de participări la emisiuni radio/tv primite din partea media. Totodată, Autoritatea a organizat 4 conferințe de presă prin intermediul cărora au fost aduse la cunoștința opiniei publice teme importante cu privire la activitatea ASF și a piețelor supravegheate.

ZILELE ASF

O premieră pentru Autoritate, organizarea la sfârșitul lunii mai a “Zilelor ASF” a marcat un moment definitoriu pentru abordarea integrată a dialogului cu stakeholderii instituției. Suita de evenimente desfășurată sub acest nou concept a debutat cu o conferință organizată în parteneriat cu Academia de Studii Economice, conferința constituind un cadru de dezbateră pentru teme care privesc rolul și dezvoltarea pe mai departe a piețelor financiare non-bancare. Evenimentul s-a bucurat de contribuții de substanță din partea unor reprezentanți de prestigiu ai pieței financiare locale și internaționale, precum și ai domeniului academic - dl. Academician Mugur Isărescu, Guvernatorul BNR, dl. Steven Maijoor, Directorul ESMA, dl. Andrew Candland, Head of Financial Stability EIOPA, dl. Prof. dr. Pavel Năstase, Rectorul ASE, dl. Academician Lucian Albu, Directorul Institutului de Prognoză Economică (IPE).

Pe website-ul conferinței - www.asfconference.ro - au fost publicate și prezentările științifice din cadrul panelurilor care au adresat teme de importanță majoră pentru cele trei sectoare reglementate (asigurări, piața de capital, pensii private) precum și pentru stabilitatea financiară și protecția consumatorului.

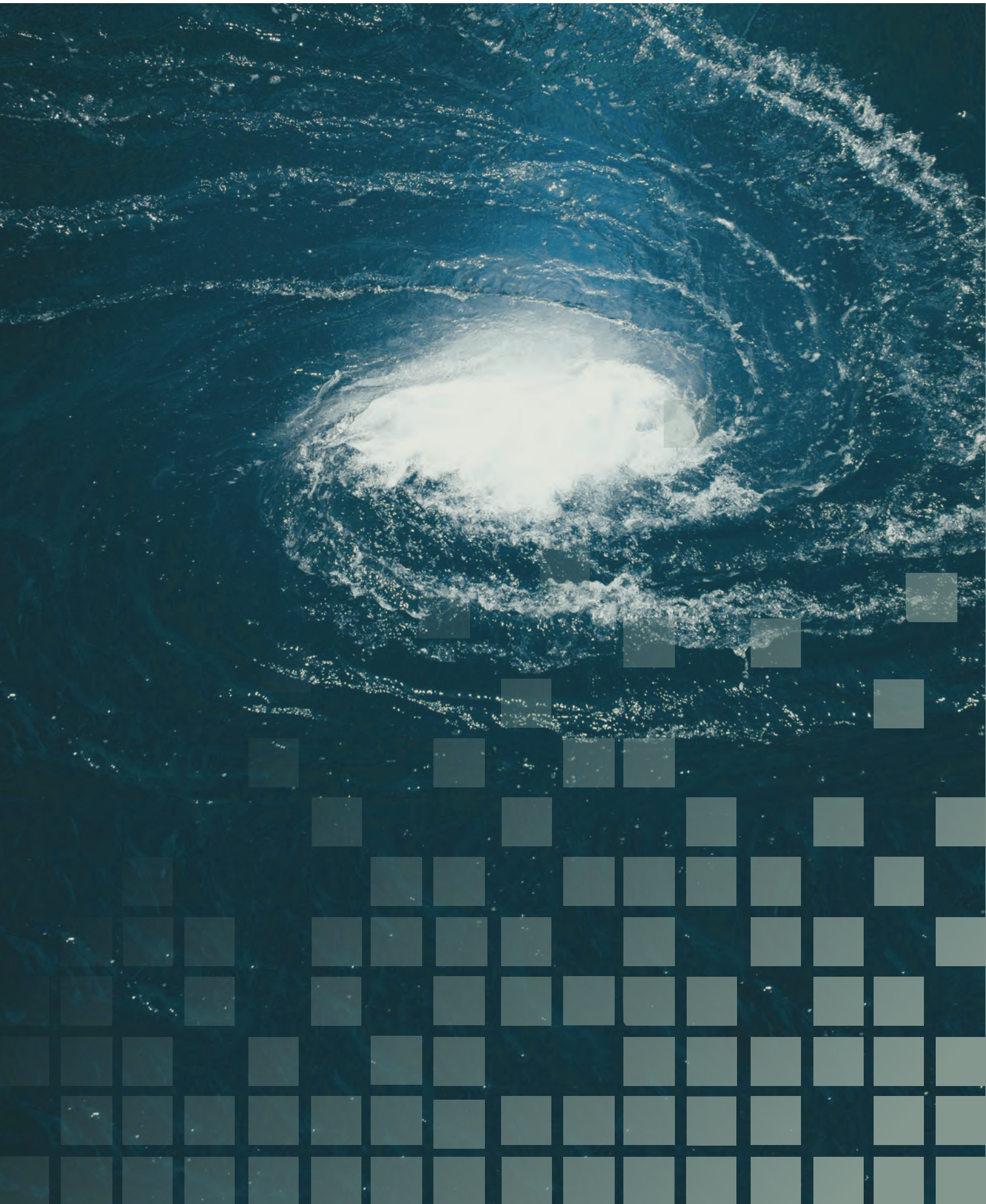
SOCIAL MEDIA

Anul 2015 a marcat debutul prezenței Autorității pe rețelele sociale, un instrument indispensabil nu doar comunicării în mediul de business ci și în rândul instituțiilor publice. ASF a lansat în acest an pagina de Facebook pentru a deschide încă un canal direct pentru dialogul cu consumatorii de produse financiare, dar și conturile de LinkedIn și Youtube, prin intermediul cărora informează utilizatorii rețelelor sociale cu privire la proiectele și acțiunile întreprinse de Autoritate.

WWW.ASFROMANIA.RO

Pagina oficială de internet a ASF a rămas și în acest an o platforma care reflectă „în timp real” activitatea curentă a Autorității prin intermediul informațiilor care sunt postate zilnic în cadrul principalelor secțiuni ale site-ului (aproximativ 180 de intervenții pe lună). Structura site-ului a fost optimizată permanent pentru integrarea proiectelor în dezvoltare din cele trei sectoare, fiind create 13 noi subsecțiuni, printre care: Consumatori - Informații Astra, Legislație - Reglementări Integrate, STEAM, Solvency II, Publicații - Rapoarte de piață. Secțiunea în engleză a site-ului a fost de asemenea actualizată în mod regulat cu legislația relevantă care privește cadrul de funcționare a piețelor reglementate de Autoritate.

STRATEGIE ȘI STABILITATE FINANCIARĂ

1

INTRODUCEREA MECANISMULUI DE REZOLUȚIE PENTRU COMPANIILE DE ASIGURĂRI

2

IDENTIFICAREA, EVALUAREA ȘI MONITORIZAREA RISCURILOR SISTEMICE

3

COOPERAREA CU BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, MINISTERUL FINANTELOR ÎN CADRUL COMITETULUI NAȚIONAL PENTRU STABILITATE FINANCIARĂ; COOPERAREA CU COMITETUL EUROPEAN PENTRU RISCURI SISTEMICE (ESRB)

4

CONTRIBUȚII LA PROIECTE EUROPENE ȘI PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ORGANISMELOR EUROPENE CU ROL ÎN ASIGURAREA STABILITĂȚII SISTEMULUI FINANCIAR

5

TESTAREA LA STRES A OPERATORILOR PE PIEȚELE Î FINANCIARE NEBANCARE

6

SUPRAVEGHEREA RISCURILOR OPERAȚIONALE

7

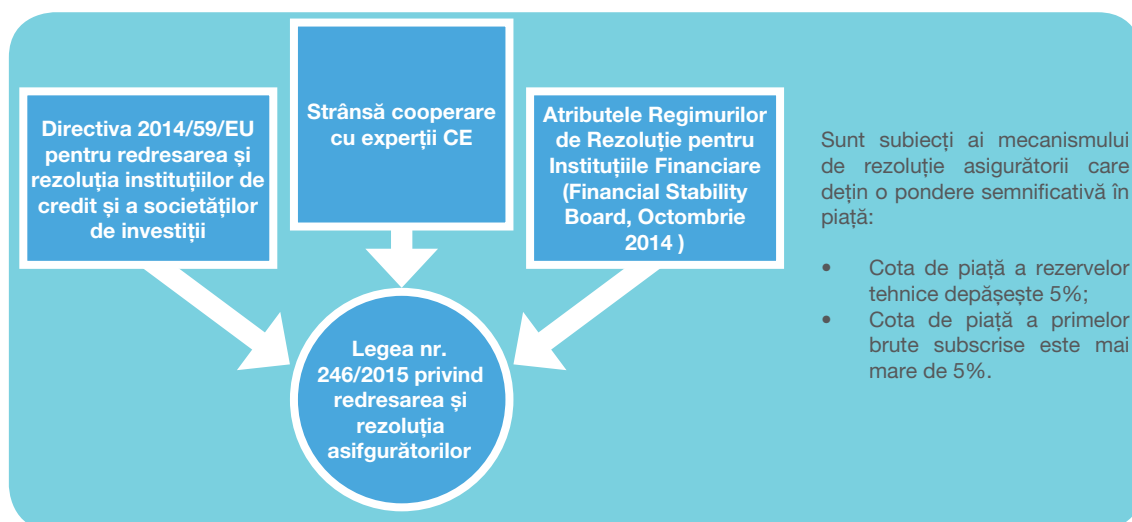
ARMONIZAREA REGLEMENTĂRII UNOR FUNCȚII COMUNE

INTRODUCEREA MECANISMULUI DE REZOLUȚIE PENTRU COMPANIILE DE ASIGURĂRI

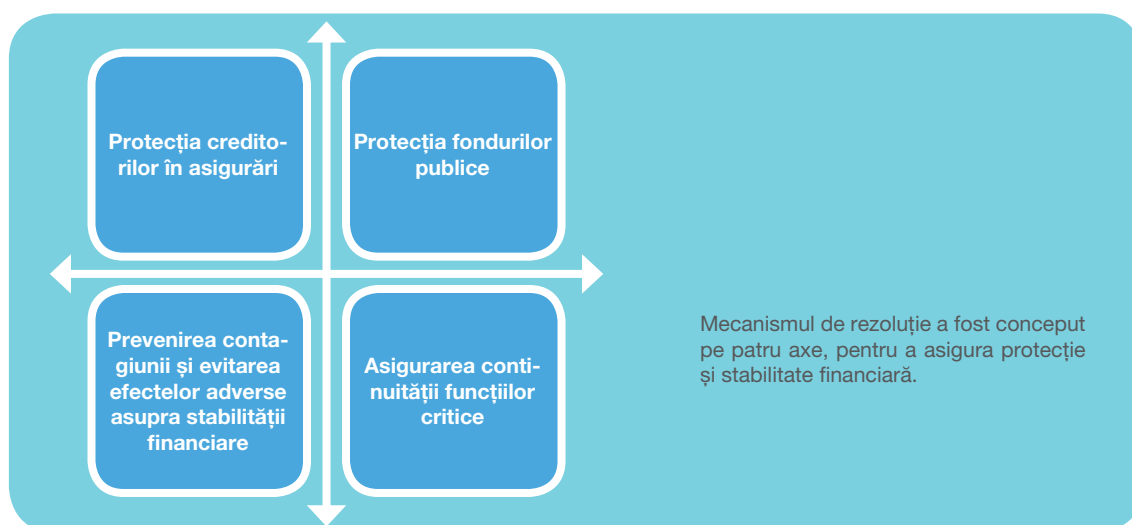
După ce anul 2014 a evidențiat o serie de vulnerabilități structurale pe piața de asigurări, culminând cu dificultățile majore întâmpinate de unul dintre cei mai importanți jucători, ASF a fost nevoită să adopte acțiuni ferme de supraveghere, pentru a asigura protecția consumatorilor și a preveni evoluții adverse în viitor. În timpul misiunii de evaluare comune FMI/CE/BM din iunie 2014 au fost agreeate o serie de măsuri pentru a gestiona situația: modificarea legislației în asigurări și în ceea ce privește Fondul de Garantare al Asiguraților, pentru a introduce mecanismele de rezoluție în asigurări și a permite finanțarea acestora de către FGA. S-a creat astfel cadrul legislativ de management al crizelor în sectorul financiar, oferind modalități de a interveni timpuriu și rapid în gestionarea situațiilor în care asigurătorii pot intra în faliment.

FORMAREA MECANISMULUI DE REZOLUȚIE

OBIECTIVELE REZOLUȚIEI

MODALITATEA DE FUNCȚIONARE A MECANISMULUI DE REZOLUȚIE

PRINCIPIILE DE FUNCȚIONARE ALE MECANISMULUI DE REZOLUȚIE

- 1** acționarii asigurătorilor sunt primii care suportă pierderile;
- 2** creditorii asigurătorilor aflați în mecanismul de rezoluție suportă pierderile după acționari, conform priorității creanțelor;
- 3** managementul este înlocuit, cu excepția situațiilor în care păstrarea acestuia este necesară pentru îndeplinirea obiectivelor rezoluției;
- 4** managementul va asigura toată asistența necesară îndeplinirii obiectivelor rezoluției;
- 5** persoanele fizice și juridice răspund civil și penal pentru responsabilitatea falimentului asigurătorului;
- 6** creditorii din aceeași clasă sunt tratați într-o manieră echitabilă;
- 7** niciun creditor nu va suporta pierderi mai mari decât cele pe care le-ar fi suportat în caz de lichidare obișnuită a instituției (principiul „no creditor worse off”);
- 8** activele admise pentru acoperirea rezervelor tehnice sunt protejate complet.

INSTRUMENTELE DE REZOLUȚIE

Vânzarea portofoliului de asigurări	- ASF are dreptul de a transfera către o entitate cumpărător (altă decât o instituție punte) acțiunile sau orice categorie de active, drepturi sau obligații, inclusiv portofolii de asigurări aparținând societății supuse rezoluției. - Transferul va avea loc fără a fi necesar acordul acționarilor sau oricărui alți terți, în afară de cumpărător.
Instituție punte	- ASF are dreptul de a transfera către o instituție punte acțiunile sau orice alte categorii de active, drepturi sau obligații ale societății de asigurare aflate în rezoluție, fără a fi necesar acordul acționarilor sau al oricărui alți terți. - Instituția punte este o persoană juridică controlată de ASF în calitate de autoritate de rezoluție și este creată în scopul primirii și gestionării elementelor de mai sus, menținând acces la funcțiile critice.
Separarea activelor	- ASF are dreptul de a transfera activele, drepturile sau obligațiile unui asigurător aflat în rezoluție sau ale unei instituții punte către unul sau mai multe vehicule de administrare a activelor fără a fi necesar acordul acționarilor sau al oricărui alți terți. - Vehiculele de administrare a activelor sunt persoane juridice controlate de ASF și create în scopul realizării unui astfel de transfer care vor gestiona activele preluate în vederea vânzării ulterioare sau lichidării lor ordonate.

Crearea cadrului legislativ de aplicare a mecanismului de rezoluție s-a dovedit a fi o măsură necesară, existând o societate de asigurări care a intrat în acest mecanism la scurt timp după aceasta.

IDENTIFICAREA, EVALUAREA ȘI MONITORIZAREA RISCURILOR INTERSECTORIALE ȘI SISTEMICE

ASF urmează bunele practici ale Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA), Autorității Europene pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), Comitetului European privind Riscurile Sistemice (ESRB), precum și ale autorităților naționale de supraveghere în domeniul financiar din statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește identificarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor sistemice.

În acest context, ASF a creat metode de evaluare și indicatori de monitorizare a riscurilor la nivel sectorial și intersectorial pentru entitățile și piețele financiare nebancale pe care le supraveghează. Această abordare completează supravegherea la nivel micro-prudențial și este menită să surprindă posibile vulnerabilitățile care pot afecta părți importante ale sistemului financiar național, precum și eventuale canale de contagiune și transmitere a riscurilor

între entități, sectoare sau provenite din mediul extern.

Rezultatele acțiunilor permanente de monitorizare și evaluare a riscurilor la nivel intersectorial și sistemic se concretizează în analize periodice și de conjunctură în urma cărora sunt identificate căi de acțiune preventivă pentru diminuarea riscurilor și vulnerabilităților.

COOPERAREA CU BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, MINISTERUL FINANTELOR ÎN CADRUL COMITETULUI NAȚIONAL PENTRU STABILITATE FINANCIARĂ; COOPERAREA CU COMITETUL EUROPEAN PENTRU RISURI SISTEMICE (ESRB)

În permanență ASF colaborează instituțional cu Banca Națională a României (BNR) și Ministerul de Finanțe, prin schimb de informații privind potențialele riscuri și vulnerabilități, impactul acestora asupra economiei reale și canalele de transmitere.

Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară

Ministerul Finanțelor
Publice

Banca Națională a
României

Autoritatea de
Supraveghere
Financiară

Fondul de Garantare a
Depozitelor Bancare

În acest context, principalul for de analiză și decizie în ceea ce privește acțiunile necesare pentru diminuarea riscurilor și vulnerabilităților din sistemul financiar național este Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară (CNSF) înființat în anul 2007, la care cele trei autorități participă voluntar în baza unor acorduri de cooperare, iar activitățile se desfășoară fără a se prejudicia competențele și responsabilitățile părților semnatare, care decurg din prevederile legislației în vigoare în baza cărora acestea își desfășoară activitatea.

În anul 2015 CNSF a evaluat obiectivele și instrumentele macroprudențiale asumate anterior de către BNR și ASF, o atenție deosebită fiind acordată amortizoarelor

de capital ce pot fi impuse instituțiilor de credit și societăților de servicii de investiții financiare, pe lângă cerințele minime de fonduri proprii, în vederea creșterii rezilienței sectorului financiar, precum și a limitării eventualelor efecte negative asupra stabilității sistemului financiar și a stabilității economice. Având în vedere analizele efectuate și propunerile formulate de instituțiile participante, în lunile noiembrie și decembrie 2015 CNSF a recomandat BNR și ASF activarea unor amortizoare de capital specifice.

Totodată, ASF participă alături de BNR la schimbul de informații la nivel european privind riscurile sistemice în sectorul financiar în cadrul ESRB.

CONTRIBUȚII LA PROIECTE EUROPENE ȘI PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ORGANISMELOR EUROPENE CU ROL ÎN ASIGURAREA STABILITĂȚII SISTEMULUI FINANCIAR

În calitate de membru al Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) și al Autorității Europene pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), în anul 2015, ASF a contribuit la dezvoltarea și adoptarea proiectelor inițiate în cadrul acestor autorități europene, fiind implicată atât la nivel tehnic, prin participarea experților în activitățile comitetelor permanente și a grupurilor, cât și la nivel decizional, prin exprimarea votului în cadrul reuniunilor Consiliului Supraveghetorilor.

ACTIVITATEA ÎN CADRUL ESMA

Una dintre activitățile prioritare pentru ESMA în anul 2015 a fost implementarea proiectelor comune IT, respectiv: MiFIR Instruments Reference Data (FIRDS) și Single Access to Trade Repositories (TRACE). ASF a decis să se implice atât în proiectul FIRDS, prin delegarea către ESMA a sarcinilor privind colectarea, stocarea și procesarea datelor de referință ale instrumentelor financiare transmise de locurile de tranzacționare, executarea calculului de transparență și administrarea în cadrul sistemului a retragerilor de la tranzacționare a instrumentelor financiare, cât și în proiectul TRACE, prin care ASF va avea acces la datele puse la dispoziție de registrele centrale de tranzacții în cadrul portalului unic creat în acest sens.

Activitatea de reglementare a ESMA s-a concentrat în anul 2015 pe elaborarea proiectelor de standarde tehnice, cele mai multe fiind elaborate în aplicarea Directivei și Regulamentului privind piețele instrumentelor financiare (MiFID II/MiFIR) - 44 de proiecte și a Regulamentului privind abuzul de piață (MAR) - 18 proiecte. ESMA a elaborat proiecte de standarde și pentru aplicarea Regulamentului privind Depozitarii centrale de titluri de valoare (CSDR), a Regulamentului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (EMIR), a Directivei privind Transparența, a Directivei Omnibus și a Directivei privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM). Implicarea ASF în procesul de elaborare în cadrul comitetelor permanente ale ESMA, cât și în procesul de adoptare a acestor documente, care au rolul de a clarifica și detalia prevederile legislației comunitare de nivel 1, oferă posibilitatea autorității de a avea o bună înțelegere a elementelor ce trebuie avute în

vedere în implementarea acestora la nivel național.

În urma publicării, în anul 2015, de către ESMA a ghidurilor aplicabile autorităților competente, ASF a notificat autoritatea europeană cu privire la intenția de a aplica prevederile Ghidului privind măsurile alternative de performanță, însă a transmis ESMA că implementarea Ghidului privind aplicarea definiției C6 și C7 conform MiFID va dubla obligațiile impuse prin Regulamentul privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT), companiilor care tranzacționează produse energetice și ca urmare ASF nu intenționează să aplice prevederile acestuia. Pentru celelalte două ghiduri publicate de ESMA în 2015, respectiv Ghidul privind titluri de creanță și depozitele structurate complexe și Ghidul privind practicile de vânzare încrucișată, ASF va notifica ESMA la începutul anului 2016 cu privire la intenția de a se conforma sau nu prevederilor acestor ghiduri.

Implicarea constantă și activă a ASF în activitatea ESMA, atât la nivel tehnic, cât și la nivel decizional, a fost recunoscută și prin alegerea președintelui ASF, dl Mișu Negrițoiu, în funcția de președinte al Comitetului pentru Analize Economice și de Piață (CEMA) din cadrul ESMA, pentru un mandat de doi ani. CEMA este format din reprezentanți ai autorităților competente în supravegherea pieței de capital din cadrul UE și beneficiază de expertiza unui grup de profesori în finanțe și economie din mari universități europene și analiști specializați în domeniul piețelor financiare. Principalele linii de acțiune pe care se concentrează comitetul sunt identificarea pro-activă și evaluarea la nivel micro-prudențial a evoluțiilor și potențialelor riscuri și vulnerabilități de pe piețele financiare, alături de realizarea unor analize cost-beneficiu și de impact privind inițiativele de reglementare și supraveghere a piețelor.

ACTIVITATEA ÎN CADRUL EIOPA

Având în vedere aplicarea începând cu 1 ianuarie 2016 a noului regim de solvabilitate conform Directivei Solvency II, în anul 2015, activitatea EIOPA s-a concentrat pe definitivarea cadrului de reglementare, precum și pe promovarea convergenței procesului de supraveghere la nivelul statelor membre.

La începutul lunii iulie, EIOPA a publicat Setul al doilea de Standarde Tehnice de Implementare (ITS) și Ghiduri pentru implementarea Solvency II, ce acoperă aspecte privind cerințele cantitative, cerințele calitative și cerințele privind raportare și transparență.

ASF a contribuit la elaborarea acestora prin implicarea în activitatea grupurilor de lucru în care au fost discutate, urmând ca prevederile acestora să fie preluate și puse în aplicare de către ASF în cadrul procesului de supraveghere.

Tot în aplicarea Directivei Solvency II, EIOPA a elaborat 28 de ghiduri, ASF notificând conformitatea sau intenția de a se conforma pentru 27 dintre acestea, ASF comunicând EIOPA că prevederile unuia dintre aceste ghiduri nu se aplică autorității din România.

EIOPA a adăugat noi capitole Manualului privind Supravegherea, un instrument ce își propune să vină în sprijinul autorităților naționale prin identificarea bunelor practici de supraveghere, fără a impune însă obligația de respectare a recomandărilor prezentate. Deși manualul lasă fiecărei autorități libertatea de a acționa pe baza principiului „raționamentului calificat”, ASF analizează modul în care recomandările incluse în acest manual vor fi preluate în procedurile interne în vederea consolidării activității de supraveghere conform noului regim de solvabilitate și alinierii la practicile europene.

În 2015, EIOPA a finalizat Raportul misiunii de evaluare privind activitatea de asigurare desfășurată în baza libertății de a presta servicii (FoS), ASF făcând parte din echipa de evaluare a celorlalte jurisdicții membre EIOPA.

Obiectivul proiectului a fost de a evalua amploarea activității de asigurare desfășurată la nivelul UE prin FoS, modul în care autoritățile naționale supraveghează aceste activități, atât din poziția de stat de origine, cât și din poziția de stat gazdă, precum și stabilirea unor bune practici și recomandări care să îmbunătățească și să asigure convergența practicilor de supraveghere a activității prin FoS la nivelul Statelor Membre. ASF a

fost inclusă în lista statelor care a primit vizita echipei de evaluatori pentru a solicita clarificări pe marginea chestionarului de auto-evaluare completat de către autoritatea de supraveghere din România.

Testul de stres aplicabil IORP-urilor, care a avut ca obiectiv testarea rezistenței IORP-urilor la scenarii adverse și identificarea mecanismelor de transmisie a impactului acestora în economia reală a fost finalizat de către EIOPA în 2015. România nu a fost implicată în testul de stres, având în vedere lipsa de aplicabilitate a acestuia la nivelul sistemului de pensii private din România.

Pentru a reflecta și a asigura trecerea de la etapa de reglementare la etapa de supraveghere, în ultimele luni ale anului 2015, în cadrul EIOPA a fost discutată și aprobată reorganizarea structurii acesteia. Noua structură este în curs de implementare până în aprilie 2016. ASF a

nominalizat un expert în grupul de lucru constituit pentru revizuirea Cerințelor de Capital de Solvabilitate (SCR) și este reprezentată în Grupul de lucru privind redresarea și rezoluția firmelor de asigurare, care a fost înființat în anul 2015.

În anul 2015, o premieră pentru o autoritate de supraveghere a pieței financiare din România a fost alegerea în calitate de membru al Management Board EIOPA a președintelui ASF, dl Mișu Negrițoiu. Management Board este format din Președintele EIOPA și șase membri (reprezentanți ai autorităților de supraveghere din Belgia, Franța, Germania, Italia, România și Slovacia) aleși dintre cei 28 de membri ai Consiliului Supraveghetorilor EIOPA. Rolul acestuia este de a se asigura că autoritatea își duce la îndeplinire misiunea și își exercită prerogativele care îi revin în conformitate cu Regulamentul de înființare al autorității europene.

ACTIVITATEA ÎN CADRUL GRUPURILOR DE LUCRU ALE CONSILIULUI ȘI COMISIEI EUROPENE

Pachetele legislative privind sectorul financiar aflate în proces de negociere în anul 2015 și la care ASF a participat prin experții desemnați în grupurile de lucru ale Consiliului și Comisiei Europene în care se discută aceste proiecte au vizat: proiectul de directivă privind distribuția în asigurări (Grupul de lucru privind IDD), pregătirea unor măsuri de nivel 2 în aplicarea MiFID II și MiFIR (Grupul de lucru privind serviciile financiare), redresarea și rezoluția Contrapărților Centrale (CPC), revizuirea directivei privind prospectul și înlocuirea acesteia cu un regulament european (Grupul de lucru privind comitetul european pentru valori mobiliare), revizuirea directivei privind activitatea și supravegherea instituțiilor de furnizare a pensiilor ocupaționale (Grupul de lucru privind IORP II), revizuirea directivei privind guvernanța corporativă (Grupul de lucru privind guvernanța corporativă).

În urma înființării în anul 2015 a două noi grupuri de lucru la nivelul Consiliului European, respectiv la nivelul Comisiei Europene, ASF și-a desemnat experți pentru a participa la elaborarea și negocierea proiectelor legislative ce fac subiectul acestora. Grupul privind „Securitizarea”, constituit la nivelul Consiliului, are ca scop discutarea proiectului de Regulament privind reglementarea securitizărilor simple, transparente și standardizate, iar grupul Comisiei privind Uniunea Piețelor de Capital și-a concentrat activitatea pe dezbaterile planului de acțiune elaborat pe concluziile desprinse din consultările publice, precum și pe inițierea măsurilor referitoare la reglementarea securitizării, a amendamentelor la Solvabilitate II și CRR și propunerilor de revizuire a Directivei privind prospectul.

TESTAREA LA STRES A OPERATORILOR PE PIEȚELE FINANCIARE NEBANCARE

Testele de stres reprezintă în perioada recentă un instrument important utilizat la nivel european și internațional pentru identificarea vulnerabilităților și creșterea rezistenței sistemului financiar față de riscuri. Dacă în primii ani care au urmat declanșării crizei financiare globale exercițiile de testare la stres au fost destinate exclusiv băncilor, ulterior a crescut interesul pentru demersuri similare orientate spre celelalte componente ale sectorului financiar.

În 2014 EIOPA în colaborare cu autoritățile naționale competente a realizat un exercițiu foarte complex, la nivel european, de testare la stres a societăților de asigurare, atât pentru grupuri cât și pentru societăți individuale. Exercițiul va fi repetat de EIOPA în anul 2016, pentru segmentul asigurărilor de viață, pe baza unei abordări actualizate. De asemenea, în 2015 EIOPA a realizat un test de stres la nivel european pentru fondurile de pensii ocupaționale. Totodată, în ultimii ani Fondul Monetar Internațional a început să includă sectorul asigurărilor în testele de stres realizate în cadrul programului periodic de evaluare a sistemelor financiare naționale pentru cele 29 de țări considerate de importanță sistemică la nivel global. Mai mult decât atât, ESMA analizează impactul

sistemic al activităților de administrare de active și al infrastructurilor financiare, iar în anul 2016 va derula un test de stres asupra contrapărților centrale.

Aliniindu-se acestor tendințe la nivel european și internațional, ASF a realizat în anul 2015 două teste de stres pe piața asigurărilor din România, la care au participat marea majoritate a companiilor locale. Pentru aceasta ASF a beneficiat de experiența și sprijinul direct al EIOPA și al Comisiei Europene. Rezultatele au indicat o serie de deficiențe în cazul unora dintre companiile participante în urma cărora ASF a decis măsuri de remediere conform unui calendar stabilit.

Și în anul 2016 ASF va continua să utilizeze testele de stres pentru creșterea încrederii consumatorilor față de piețele și instrumentele financiare nebancare, precum și consolidarea stabilității și o funcționare sănătoasă a piețelor. Astfel, ASF va derula un exercițiu propriu de testare la stres a fondurilor deschise și fondurilor închise de investiții locale și va participa la exercițiul european de testare la stres a companiilor de asigurare de viață derulat de EIOPA.

SUPRAVEGHEREA RISCURILOR OPERAȚIONALE

În ultimii ani, riscurile operaționale au intrat în vizorul autorităților de supraveghere din întreaga lume, datorită efectelor asimetrice și dezastruoase pe care le pot genera. Evaluarea acestor riscuri reprezintă o provocare, experți din toată lumea încercând să dezvolte metodologii care să furnizeze rezultate cât mai apropiate de realitate. În acest context, o atenție deosebită se pune pe identificarea corectă a riscurilor, reducerea probabilității de apariție a lor și limitarea efectelor negative.

Raportul privind riscurile și vulnerabilitățile în sistemul financiar al UE¹ publicat, în luna septembrie 2014, de Comitetul Comun din care fac parte ESMA, EIOPA, EBA, ESRB, ECB dedică o secțiune specială riscurilor operaționale generate de sistemele IT și riscurilor privind atacurile cibernetice. În cadrul acestei secțiuni sunt menționate următoarele aspecte principale:

- Față de primăvara anului 2014, au crescut temerile cu privire la persistența, intensitatea și gradul de sofisticare al tehnologiei informației (IT), a riscurilor operaționale legate acestea, precum și a riscurilor cibernetice la nivelul instituțiilor financiare. La nivelul UE, Comisia Europeană a subliniat că riscul cibernetic reprezintă o zonă de risc major;
- Cele mai multe instituții financiare răspund la creșterea riscurilor operaționale generate de sistemele IT prin luarea de măsuri care includ o creștere a cheltuielilor cu securitatea și rezistența sistemelor IT, precum și prin consolidarea planurilor de guvernanta și de continuitate a activității. Cu toate acestea, autoritățile de supraveghere ar trebui să acționeze cu prudență și să analizeze dacă această perspectivă generală la nivelul instituțiilor financiare surprinde în mod adecvat riscurile relevante;
- Este necesară o puternică cultură profesională asupra riscurilor care să poată reacționa rapid la noile amenințări și care să ofere niveluri adecvate de alertare cu privire la evoluția riscurilor generate de sistemele IT;
- Autoritățile de supraveghere au intensificat, de asemenea, activitățile lor legate de CERT (Computer Emergency Response Team) în multe țări și organizații;
- Cu toate acestea, riscurile IT în bănci și alte instituții financiare nu par încă să fie înțelese suficient. Instituțiile ar trebui să acorde prioritate crescută pentru gestionarea riscurilor aferente sistemelor informatice, pentru întărirea controalelor IT și pentru efectuarea de audituri care să acopere toate părțile de-a lungul lanțului entităților care sunt implicate în oferirea de valoare adăugată IT (de exemplu, furnizorii de servicii IT, furnizori terți de sisteme și de comunicații, precum și furnizorii de servicii IT

externalizate);

- Se pare, de asemenea, că aceste riscuri nu sunt încă recunoscute suficient în rândul autorităților de supraveghere, care ar trebui să evalueze periodic riscurile IT și factorii care pot să ducă la atenuarea riscurilor generate de sistemele IT, inclusiv să efectueze inspecții specializate și detaliate asupra sistemelor IT. Autoritățile de supraveghere sunt încurajate să se asigure că băncile, firmele de asigurări, firmele de investiții și alți participanți pe piețe alocă resurse suficiente și grija cuvenită în gestionarea corespunzătoare a mediului IT și a riscurilor generate de sistemele informatice.

Pentru derularea în condiții optime a activității de supraveghere a riscurilor operaționale, la începutul anului 2015 au fost finalizate demersurile pentru aprobarea Normei ASF nr. 6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de ASF. Această normă a fost publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr 227 din 3 aprilie 2015.

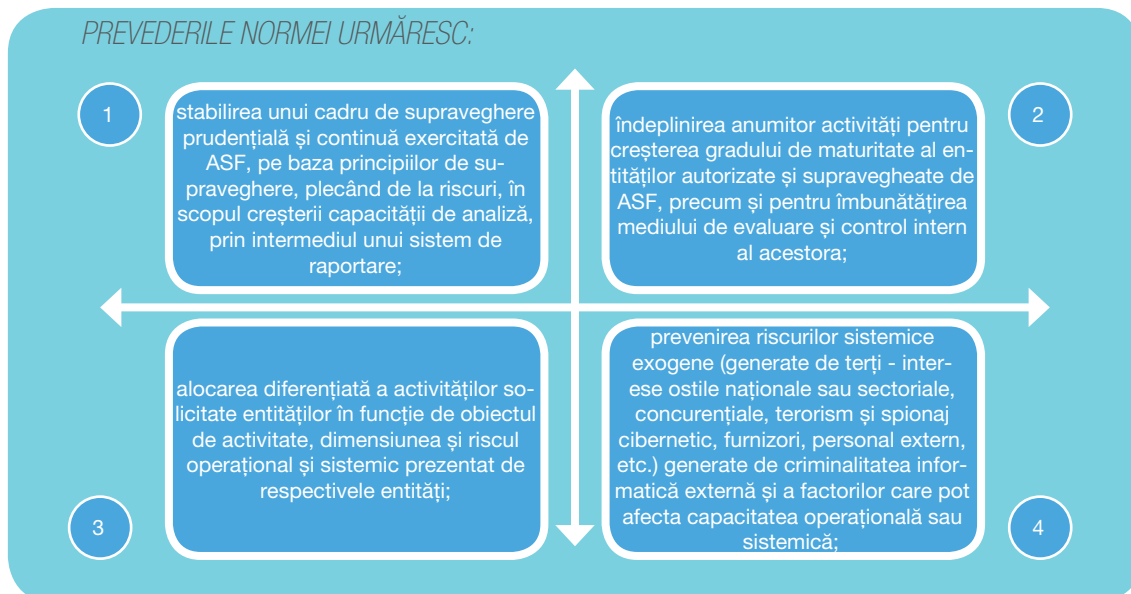
Necesitatea stringentă a măsurilor propuse prin această normă a reieșit inclusiv ca urmare a discuțiilor și întâlnirilor avute de experții ASF cu reprezentanții entităților și a asociațiilor de profil. Dintre observațiile și concluziile principale în urma discuțiilor (observații neexhaustive și neaplicabile tuturor) putem menționa:

- niveluri de maturitate diferite întâlnite la entitățile analizate, în funcție de apartenența la un grup, natură, dimensiune, complexitate și tip de activitate, cu profil de risc diferit și diverse grade de expunere la risc;
- neidentificarea tratării la nivelul tuturor entităților a riscurilor operaționale generate de sisteme, oameni, procese și mediul extern, lipsa registrelor de riscuri și a punctelor de control aferente;
- lipsa organizării pe procese, a controlului modificărilor aduse în sisteme, lipsa managementului schimbării;
- lipsa segregării de atribuții și a unor proceduri clare privind drepturile de acces la nivel de informații și baze de date;
- lipsa de documentare și vulnerabilități în ceea ce privește trasabilitatea;
- dependența de persoane cheie și de furnizori;
- existența unor riscuri apreciable pentru entități, generate de furnizorii de servicii informatice prin lipsa unui mod de lucru structurat între părți și a nerespectării celor mai bune practici detaliate în standardele specifice.

¹ Joint Committee Report On Risks And Vulnerabilities In The Eu Financial System August 2014

http://www.esma.europa.eu/system/files/jc_2014_063_report_on_risks_and_vulnerabilities_in_the_eu_financial_system_autumn_2014.pdf

PREVEDERILE NORMEI URMĂRESC:

PRIN APLICAREA CORESPUNZĂTOARE A NORMEI SE ASIGURĂ:

Supravegherea prudențială a riscului operațional generat de sistemele informatice, care se va realiza de către ASF, prin analiza încrucișată;

Îmbunătățirea mediului de control intern și creșterea gradului de maturitate a organizării entităților, entitățile urmând să ia măsuri diferențiate în funcție de categoria de risc în care se încadrează.

În vederea punerii la dispoziția entităților supravegheate a unor informații relevante și utile în privința gestionării riscurilor operaționale, ASF a elaborat și publicat un Ghid de îndrumare a implementării activităților desfășurate de către entități în aplicarea Normei privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice.

Mai mult decât atât, a fost publicat pe pagina de internet a ASF și o metodologie privind evaluarea internă a riscurilor operaționale, a metodei de calcul aferentă evaluării riscurilor, precum și a șablonului pentru raportarea anuală a evaluării interne a riscurilor.

Detaliile din metodologie precizează faptul că fiecare linie de business din cadrul unei organizații își va evalua toate categoriile de risc relevante, înregistrându-le în registrul riscurilor. Se vor identifica toate potențialele probleme operaționale în patru categorii: oameni, procese, sisteme/tehnologii și mediul extern, incluzând externalizările și furnizorii externi de produse și servicii informatice și de comunicații.

ARMONIZAREA REGLEMENTĂRII UNOR FUNCȚII COMUNE

Printre obiectivele urmărite pentru întărirea capacității instituționale a ASF, un element relevant îl reprezintă revizuirea, consolidarea și simplificarea cadrului de reglementare, pentru a asigura creșterea gradului de convergență intersectorială.

Pentru atingerea acestui obiectiv a fost inițiat și dezvoltat un proiect mai amplu, inițiat în anul 2015 și finalizat la începutul anului 2016, care vizează „Actualizarea și armonizarea la nivelul ASF a normelor de autorizare și avizare a entităților reglementate și supraveghere în cadrul celor trei sectoare de supraveghere financiară”.

Componentele acestui proiect au inclus elaborarea și adoptarea Regulamentului nr. 14/2015 privind aprobarea membrilor structurii de conducere și a personalului cu funcții cheie din cadrul entităților reglementate de ASF și, respectiv, a Regulamentului nr. 3/2016 privind criteriile aplicabile și procedura pentru evaluarea prudențială a achizițiilor și majorărilor participațiilor la entitățile reglementate de ASF, precum și un set de proceduri operaționale privind procesul de autorizare.

Cele două regulamente integrate stabilesc cerințe și criterii de eligibilitate pentru evaluarea adecvării persoanelor desemnate în conducerea entității reglementate, a celor care exercită funcții cheie și a acționarilor cu dețineri semnificative, care sunt analizate în baza unor

proceduri unice, indiferent de sectorul de activitate, cu luarea în considerare a principiului proporționalității (natura, dimensiunea și complexitatea activității, precum și responsabilitățile funcției sau ponderea deținerii din drepturile de vot ale societății vizate).

Odată cu implementarea acestor noi reglementări se asigură:

- eliminarea diferențelor existente în legislația secundară sectorială, precum și a celor existente în cadrul aceluiași sector, între diferitele entități reglementate;
- înlăturarea paralelismelor existente în reglementările secundare emise de fiecare sector;
- armonizarea cerințelor referitoare la aprobarea structurii de conducere, a personalului care exercită funcții cheie și a acționarilor semnificativi din cadrul entităților reglementate, prin concentrarea prevederilor în reglementări unice;
- posibilitatea depunerii unui singur set de documente și efectuarea unei evaluări unice pentru persoanele din structura de conducere/acționarii semnificativi ai entităților care activează simultan în mai multe sectoare de supraveghere financiară;
- alinierea la practicile în vigoare aplicabil entităților din sistemul financiar european și facilitarea unei mai bune cooperări și a schimbului de informații cu BNR și cu alte autorități de supraveghere din alte state membre.

AUDIT FINANCIAR

Sistemul financiar în ansamblul său a devenit mult mai dinamic și complex determinând întrepătrunderi la nivel instituțional și operațional. În acest context, asigurarea unui audit financiar de calitate este fundamentală în acordarea unei cât mai mari credibilități informațiilor financiare ale entităților autorizate, reglementate și supravegheate de ASF, precum și în asigurarea protecției consumatorilor de produse financiare.

În anul 2015 s-a continuat procesul de dezvoltare a cadrului legal privind auditul financiar, prin elaborarea Normei privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF. Aceasta este în esență o reglementare integrată ce completează reglementările în materie de audit financiar din punct de vedere prudential, sub aspectul modului de desfășurare a activității de audit financiar prin fixarea unor criterii de competență profesională pentru auditorii

financiar, de independență și de evitare a conflictelor de interese.

ASF a urmărit să asigure transparența, stabilitatea și integritatea celor trei piețe financiare, precum și protecția împotriva neconformității practicilor entităților cu cadrul stabilit prin reglementări. Unul din instrumentele utilizate în acest sens a fost de auditul financiar, care exprimă o opinie asupra situațiilor financiare ale entităților care activează pe cele trei piețe în scopul creșterii încrederii publicului în situațiile financiare anuale și/sau consolidate, după caz. Prin completarea cadrului legal, au fost implementate cele mai bune practici din domeniul auditului financiar efectuat la entitățile care activează pe piețele financiare nebankare și a fost reglementat un cadru unitar de acțiune pentru auditorii financiar, astfel încât aceștia să furnizeze ASF informații care să poată fi valorificate în cadrul activității de supraveghere.

GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

În anul 2015 a fost lansat în lucru proiectul regulamentului privind aplicarea principiilor Guvernății Corporative de către entități autorizate, reglementate și supravegheate de ASF. Regulamentul urmărește să stabilească un cadru conceptual ce va asigura aplicarea în mod unitar a principiilor guvernății corporative, fără a îngreuna dezvoltarea acestor principii la nivelul celor trei sectoare de supraveghere financiară, în funcție de particularitățile activităților desfășurate de entitățile reglementate.

De altfel, proiectul de act normativ se bazează pe identificarea unor repere general valabile, a unor cerințe comune pentru entitățile reglementate la nivelul celor trei sectoare de supraveghere financiară, astfel încât guvernanta corporativă să permită o creștere a valorii și a calității managementului și să susțină o dezvoltare

durabilă în condițiile aplicării celor mai bune practici bazate pe transparență și încredere.

Potrivit noului context, aplicarea principiilor guvernății corporative va contribui, fără ca enumerarea să fie limitativă, la: cunoașterea acțiunilor, politicilor și deciziilor entităților, atingerea obiectivelor pe termen lung, crearea unei culturi de etică, conformitate și promovarea unei atitudini responsabile, gestionarea conflictelor de interese, îmbunătățirea calității serviciilor și produselor oferite prin asigurarea unui dialog permanent cu consumatorii de produse financiare, desfășurarea unei activități conform așteptărilor acționarilor, îmbunătățirea reputației entităților și creșterea gradului de încredere al consumatorilor de produse financiare în activitățile acestora.

GUVERNANȚĂ INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSE UMANE

În 2015, activitatea de resurse umane s-a axat pe 3 direcții majore

Finalizarea transformării instituționale

Sub deviza „Reconstruim încrederea, ținem performanța”, ASF a finalizat la 01.01.2016 procesul amplu de transformare organizațională care a vizat așezarea instituției pe baze funcționale compatibile cu standardele europene în domeniu.

În luna mai 2014, un raport al PwC consemna faptul că „structura actuală prezintă un grad redus de integrare a activităților, cele trei sectoare (piața de capital, asigurările și pensiile private) funcționând într-o manieră relativ independentă, pe un model operațional moștenit din vechile structuri”. În completare, Banca Mondială a

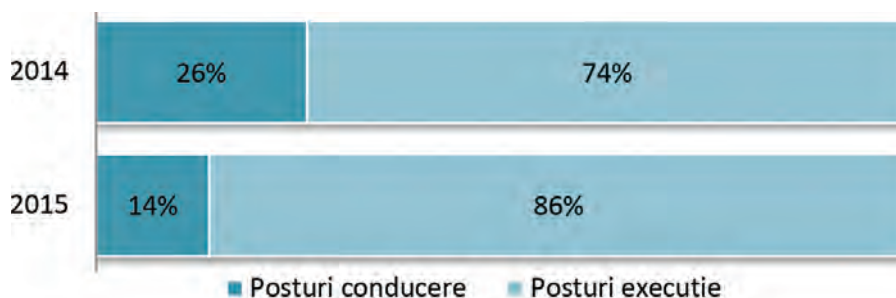
elaborat un raport („Institutional Assessment and Reform of the Romanian FSA”, septembrie 2014) pornind de la experiența altor țări cu probleme similare și a bunelor practici în domeniu, pentru reorganizarea, integrarea și consolidarea instituției, în vederea eficientizării funcțiilor de bază și a modernizării metodelor de abordare.

Întreg procesul de reorganizare și restructurare a autorității, precum și integrarea ulterioară și definirea ASF ca o structură organizațională eficientă prin optimizarea guvernantei au fost permanent monitorizate de către FMI și Comisia Europeană.

ETAPA 1

Prima etapă a reformei a vizat structura organizațională și guvernanta, prin adoptarea Regulamentului de Organizare și Funcționare, a noii Organigrame și a Statului de Funcții modificat, care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2015. În urma finalizării acestei etape, nivelurile ierarhice

s-au comprimat de la 5 la 3 (Consiliu – Direcții – Servicii) și în consecință au fost desființate 6 departamente (șase posturi de șefi departament) și 24 de funcții de director adjunct, s-au redus direcțiile de la 25 la 17 și serviciile de la 106 la 53.

Urmare noii structurii organizaționale, ponderea posturilor de conducere în totalul posturilor aprobate, în anul 2015 a scăzut la 14% față de 26% cât s-a înregistrat în anul 2014.

Noua Organigramă pe anul 2016 centralizează funcția de protecție a consumatorilor, înființează Direcția Strategie și Stabilitate Financiară și funcția de supraveghere integrată, integrează funcțiile-suport, dar mai ales întărește funcțiile de supraveghere și control la nivelul celor trei sectoare.

ETAPA 2:

A doua etapă a constat în alinierea salariilor pentru toate posturile de execuție/conducere din structurile organizatorice ale ASF, luând în considerare nivelul remunerațiilor acordate unor poziții și funcții similare din piața financiară (OUG nr. 93/2012, art.15, alin. 2).

Pentru o perspectivă cât mai obiectivă, ASF a apelat la două firme de consultanță recunoscute în domeniu, Hay Group și PwC (una pentru funcțiile de conducere și alta pentru posturile de execuție), care au efectuat o analiză comparativă cu piața de servicii financiare

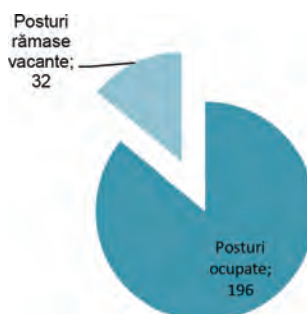
nebancale și au recomandat structura și nivelul grilei de salarizare. În urma rapoartelor consultanților a fost adoptat „Regulamentul privind remunerarea membrilor Consiliului și a personalului ASF”, iar în iulie 2015 întreaga organizație era încadrată în noua Grilă de Salarizare.

În prezent, remunerația angajaților ASF este formată preponderent din salariu fix, primele de performanță fiind mai scăzute decât pe piața financiară (3-5% în ASF față de 8-10% în piață).

ETAPA 3:

A treia etapă a reformei a urmărit încadrarea personalului în noul Stat de Funcții al ASF prin concursuri interne organizate atât pentru funcțiile de conducere, cât și pentru cele de execuție, proces desfășurat conform „Politicii de recrutare și selecție internă”.

În urma comasării și a transformării direcțiilor/serviciilor și a posturilor din structura organizatorică a ASF, la selecția internă au participat un număr de 323 persoane (65% din personal).

În 2015 ASF a organizat 228 de concursuri interne pentru care au fost depuse peste 1000 de aplicații.

Bilanț la 1 martie 2015: 466 de posturi ocupate, incluzând Fondul de Garantare a Asiguraților (transformat în iunie 2015 în entitate publică separată), din care 14 salariați pe funcții de director, 46 pe funcții de șef serviciu și 406 în posturi de execuție. În paralel au plecat din ASF aproximativ 150 de salariați, dintre care 96 prin încetarea voluntară a raporturilor de muncă. Peste jumătate din cei 14 directori erau angajați noi în cadrul instituției, iar ceilalți, persoane cu experiență în cadrul autorității care au fost reconfirmate pe funcțiile de director.

ETAPA 4:

A patra etapă a reformei a presupus efectuarea unor modificări și completări la Regulamentul de Organizare și Funcționare al ASF, cu anexele sale (Organigrama și Statul de Funcții), aplicabil începând cu data de 01.01.2016, în conformitate cu cerințele generate de legislația nou adoptată și de prevederile Directivelor Europene privind reglementarea și supravegherea piețelor de capital, asigurări - reasigurări și sistemului de pensii private.

În elaborarea modificărilor și completărilor Regulamentului de Organizare și Funcționare al ASF s-au avut în vedere modificările cadrului legal, prin transpunerea în legislația națională a unor Directive Europene, precum și obiectivele

ASF specifice propuse pentru anul 2016, obiective care vin în completarea și continuarea celor stabilite în anul 2015, constituind, în fapt, o amplificare în plan calitativ a activității desfășurate în prezent, respectiv:

- Asigurarea unui cadru normativ adecvat, prudent și sustenabil;
- Creșterea încrederii consumatorilor prin transparență, accesibilitate și echitate;
- Consolidarea procesului de eficientizare a activității de supraveghere, control și autorizare;
- Modernizarea instrumentelor de intervenție ale Autorității de Supraveghere Financiară, privind redresarea financiară și rezoluția.

Cu ocazia aplicării și implementării celei de-a patra etape a Reformei ASF au fost luate în considerare următoarele aspecte și principii care au reieșit atât din modificările legislative și din Directivele Europene, cât și din obiectivele asumate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară și anume

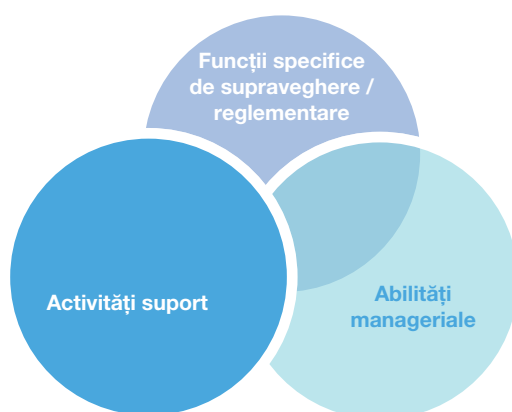
- Întărirea și alinierea funcțiilor de supraveghere.
- Crearea unui cadru unitar, atât la nivelul sectoarelor, dar și la nivelul întregii organizații în ceea ce privește exercitarea funcțiilor de autorizare – avizare, precum și alinierea, simplificarea și automatizarea acestora, pe fondul reorganizării și maturizării piețelor.
- Înființarea funcției de rezoluție și asocierea ei cu stabilitatea financiară. Uniformizarea și simplificarea funcțiilor de reglementare, asigurând un grad de transparență ridicat al reglementărilor incidente piețelor supravegheate de către ASF prin alinierea legislației la normele europene, precum și prin elaborarea de către structurile organizatorice implicate în procesul de reglementare a analizelor de impact.
- Introducerea unor funcții noi pentru protecția consumatorilor și investitorilor.
- Demararea Proiectului „Tinere Talente” și desemnarea primilor câștigători în luna decembrie a anului 2015. Comisia de Concurs a selectat cinci tineri profesioniști care au demonstrat cunoștințe de specialitate, abilități socio-profesionale, cât și potențial semnificativ pentru dezvoltare personală și profesională.

Excelență și performanță

Odată cu finalizarea construcției instituționale pe principii solide, dezvoltarea durabilă a resurselor umane și cultivarea performanței constituie o prioritate permanentă pentru ASF, pentru a-și putea desfășura oricând atribuțiile cu profesionalism și a se adapta constructiv la inovațiile inerente sectorului financiar, care se desfășoară continuu.

Formare profesională continuă - completarea și dezvoltarea permanentă a cunoștințelor și competențelor necesare

În condițiile în care unul dintre obiective a fost supravegherea pe bază de riscuri, pe parcursul anului 2015, specialiștii din ASF au participat la seminarul „Risk-based Supervision”, organizat de Autoritatea Europeană privind Asigurările și Pensile Ocupaționale (EIOPA) în cooperare cu Autoritatea de Supraveghere Financiară din Austria și Banca Mondială, unde au fost subliniate conexiunile dintre supravegherea off-site și cea on-site și necesitatea înțelegerii specificului companiei, pe baza modelului de afaceri, al profilului de risc, precum și a calității procesului de management al riscului, ca parte esențială a procesului de supraveghere.

Un alt seminar a fost „Manualele de supraveghere”, care a adus în atenție rolul manualelor de supraveghere din statele membre UE și promovarea practicilor de supraveghere consecvente, eficiente și eficace.

ASF a organizat în luna septembrie 2015, împreună cu European Bank for Reconstruction and Development (BERD), seminarul având ca temă Managementul Riscului în Sistemul de Pensii de tip Contribuții Definite.

Etapă de pregătire a implementării regimului Solvabilitate II a presupus, printre altele, și participarea experților ASF

la programe de pregătire interne și externe, care au constat în schimburi de experiență și seminarii specifice:

- Conferința cu tema „Solvency II – What can go wrong”, organizată în 2 septembrie 2015 de autoritatea slovenă, în care s-au dezbătut împreună cu autoritățile naționale din celelalte state membre UE riscurile asociate implementării Solvency II, guvernanta sub Solvency II și riscul de conduită al piețelor;
- Schimb de experiență realizat cu autoritatea de supraveghere din Austria, FMA, în data de 24 septembrie 2015 – în cadrul căruia au fost furnizate detalii privind Reorganizarea Departamentului II -Supravegherea Asigurărilor și Pensilor, din cadrul FMA, în vederea trecerii la noul regim de solvabilitate Solvency II;
- „Implementarea Solvency II – abordare practică” - curs organizat de către Institutul de Studii Financiare în perioada 29-30 octombrie 2015;
- O serie de cursuri dedicate problemelor specifice implementării noului regim de solvabilitate organizat de ASF împreună cu UNSAR, în cadrul activităților comune ale proiectului Solvency II: constituirea rezervelor tehnice la asigurările de viață, raportări, crearea unui model intern parțial, constituirea rezervelor tehnice la asigurările generale.

Programul de dezvoltare continuă a personalului și de creștere a expertizei profesionale s-a derulat și prin participarea temporară prin detașare a specialiștilor ASF la activități profesionale în cadrul organismelor internaționale de profil în care ASF este membră sau cu care colaborează: EIOPA (o persoană), BERD (o persoană) și Programul City of London (șase persoane).

ASF, la fel ca și alte autorități competente în UE, prin amplele procese de reorganizare și reforme și-a adaptat cadrul instituțional și structurile organizatorice interne, pentru a fi în măsură să exercite noi atribuții aduse prin legislația europeană, în corelare cu reforma legislativă care se manifestă atât în domeniul piețelor de capital, cât și în cel al asigurărilor.

Evaluarea culturii organizaționale și definirea modelului cultural ideal

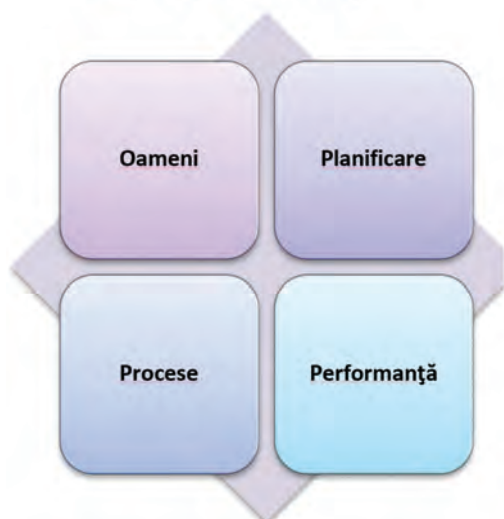
Pentru a fundamenta partea calitativă a proiectului de reconstrucție instituțională, în ASF s-a desfășurat un amplu studiu de cultura organizațională la care au participat peste 80% din angajați. Diagnosticul modelului cultural existent la nivelul anului 2015, a evidențiat atât aspecte pozitive, cum ar fi: claritatea obiectivelor, încrederea în lideri, calitatea comunicării, cât și aspecte care necesită atenție pe viitor: redefinirea atribuțiilor și a fluxului decizional, promovarea managementului participativ.

Modelul actual, conventional-dependent, nu este însă și modelul dorit, angajații și conducerea fiind de comun

acord că obiectivele strategice ale ASF sunt compatibile cu un model cultural constructiv, umanist încurajator, centrat pe performanță, auto-actualizare și afilare.

Apropierea de modelul cultural ideal presupune un vast program de acțiune care include modificări la nivel de structuri, sisteme, tehnologie și competențe/calificări, toate acestea reprezentând direcții de acțiune în amplul proces de schimbare culturală demarat în 2015. Conform priorităților relevate de studiul de cultură organizațională, ASF se va concentra în viitor pe implementarea sistemului de management al performanței, dezvoltarea angajaților, a competențelor de management și leadership.

Arii strategice de intervenție:

Stadii esențiale în procesul de dezvoltare a echipelor ASF

EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚILOR OPERAȚIONALE ȘI A PROCESĂRII DATELOR

Pentru a crește eficiența operațională, ASF derulează o serie de proiecte de amploare care vor moderniza dotările hardware și software ale instituției și procesele operaționale.

Modernizare și integrarea infrastructurii IT – proiecte în derulare

Infrastructura centralizată	Infrastructura descentralizată	Infrastructura de telecomunicații și securitate rețea (LAN/WAN - ASF)	Soluție centralizată de printare/ digitizare
Achiziționarea infrastructurii hardware, software și a serviciilor IT în contextul Strategiei IT a ASF pe anii 2015-2017 și a implementării "Sistemului de gestionare a petițiilor în cadrul ASF".	Înnoirea parcului de PC-uri și laptop-uri al ASF și implementarea criptării informatice pentru asigurarea mobilității parcului ASF de PC-uri și Laptop-uri.	Analiza rețelei LAN/WAN existente și implementarea unei arhitecturi simplificate, utilizând echipamentele actuale, precum și proiectarea unei noi arhitecturi de rețea și asigurarea de servicii de suport tehnic.	Îmbunătățirea serviciilor de printare și reducerea costurilor aferente.

Procese suport

Enterprise Resource Planning (ERP)

Este în stadiul de analiză a cerințelor interne, își propune eficientizarea proceselor de resurse umane și financiar-administrativ din punct de vedere: durată, costuri operaționale, efort intern, riscuri operaționale, aliniere cu prevederile legale, precum și creșterea calității și accesibilității datelor aferente activităților de suport.

SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE ALE ASF PE ANUL 2015

Autoritatea de Supraveghere Financiară este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, înființată potrivit art.1 alin.(2) din OUG 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată prin Legea nr.113/23.04.2013, cu modificări și completări ulterioare.

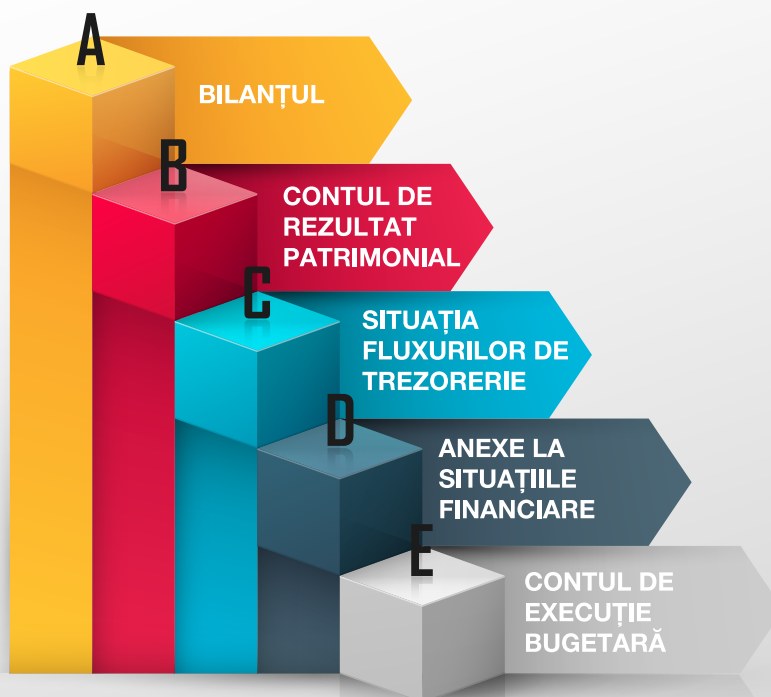
Situațiile financiare la data de 31.12.2015 au fost întocmite potrivit prevederilor Legii Contabilității nr. 82/1991, ale Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 2021/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, OMFP nr. 82/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2015.

În conformitate cu Legea 213/2015, a fost înființat Fondul de Garantare a Asiguraților persoană juridică de drept public, având statut propriu. În aceste condiții, ASF a predat noii entități, pe bază de protocoale de predare – primire la data de 31.08.2015, personalul, disponibilitățile bănești precum și toate drepturile și obligațiile aferente Departamentului Fondul de Garantare din cadrul ASF. Situațiile financiare ale ASF sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de legislația în vigoare și cuprind:

Situațiile financiare asigură informații care sunt relevante în luarea deciziilor economice și credibile în sensul că reprezintă fidel rezultatul patrimonial și poziția financiară. Ele sunt neutre, prudente și complete sub toate aspectele semnificative. Situațiile financiare sunt întocmite în lei, elementele monetare exprimate în valută, creanțele și datoriile în valută, elementele nemonetare achiziționate cu plata în valută sunt evaluate și raportate la cursul BNR valabil la data de 31.12.2015.

Situațiile financiare anuale au fost auditate de către PriceWaterhouseCoopers.

Opinia auditorilor a fost aceea că situațiile financiare oferă o imagine fidelă (cu excepția aspectelor paragrafului referitoare la provizionul pentru restructurare aferent planului de reorganizare derulat în anul 2013, care a afectat rezultatul final al anului 2014 și deschiderea anului 2015).

Bilanțul ASF la data de 31.12.2015

LEI

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	C	1	2
A	ACTIVE	01	X	X
	ACTIVE NECURENTE	02	X	X
1.	Active fixe necorporale (ct. 2030000+2050000+2060000+2080100+2080200+ 2330000-2800300-2800500-2800800-2900400-2900500-2900800-2930100*)	03	4.902.122	3.427.300
2.	Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale (ct.2130100+2130200+2130300+2130400+2140000+2310000 - 2810300-2810400-2910300-2910400-2930200*)	04	2.398.756	2.123.859
3.	Terenuri și clădiri (ct. 2110100+2110200+2120000+2310000-2810100-2810200 -2910100-2910200-2930200)	05	15.429.701	14.713.473
4.	Alte active nefinanciare (ct.2150000)	06	0	0
5.	Active financiare necurente (investiții pe termen lung) peste un an (ct. 2600100+2600200+2600300+2650000+2670201+ 2670202+2670203+2670204+2670205+2670208-2960101-2960102-2960103-2960200), din care:	07	0	0
	Titluri de participare (ct. 2600100+2600200+2600300-2960101-2960102-2960103)	08	0	0
6.	Creante necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+4280202+4610201+ 4610209- 4910200-4960200), din care:	09	190.150	80.745
	Creante comerciale necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+4610201-4910200-4960200)	10	24.275	15.225
7.	TOTAL ACTIVE NECURENTE (rd.03+04+05+06+07+09)	15	22.920.729	20.345.377
	ACTIVE CURENTE	18	x	x
1.	Stocuri (ct. 3010000+3020100+3020200+3020300+3020400+3020500+ 3020600+3020700+3020800+3020900+3030100+3030200+3040100+3040200+3050100+3050200+3070000+3090000+3310000+3320000+3410000+3450000+3460000+3470000+3490000+3510100+3510200+3540100+3540500+3540600+ 3560000+3570000+3580000+3590000+3610000+3710000+3810000+/-3480000+/-3780000-3910000-3920100-3920200-3930000-3940100-3940500-3940600-3950100-3950200-3950300-3950400-3950600-3950700-3950800-3960000-3970000-3980000)	19	2.070.917	1.726.124
2.	Creanțe curente – sume ce urmează a fi încasate într-o perioadă mai mică de un an –	20	x	x
	Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări (ct.2320000+2340000+4090101+4090102+4110101+4110108+4130100+4180000+4250000+4280102+4610101+4610109+4730109**+4810101+4810102+4810103+4810200+4810300+4810900+4820000+4830000+4890000-4910100-4960100+5120800), din care:	21	17.133.299	17.975.800
	Creanțe comerciale și avansuri (ct. 2320000+2340000+4090101+4090102+ 4110101+4110108+ 4130100+4180000+4610101-4910100-4960100), din care :	22	16.482.134	17.865.967
	Avansuri acordate	22.1	X	X

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	C	1	2
	Creanțe bugetare (ct. 4310100**+4310200**+4310300**+4310400**+4310500**+4310700**+4370100**+4370200**+4370300**+4420400+4420800**+4440000**+4460000**+4480200+4610102+ 4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+4660402+4660500+4660900+4810101**+4810102**+4810103**+ 4810900**+4820000**-4970000), din care:	23	243.193	515.670
	Creanțele bugetului general consolidat (ct. 4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+ 4660402+ 4660500+4660900-4970000)	24	0	0
	Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget (ct. 4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+4500505+4500700+4510100+4510300+4510500+ 4530100+4540100+4540301+4540302+4540501+4540502+ 4540503+4540504+4550100+4550301+4550302+4550303+4560100+4560303+4560309+4570100+4570201+4570202+ 4570203+4570205+4570206+4570209+4570301+4570302+4570309+4580100+4580301+4580302+4610103+4730103**+4740000+4760000), din care:	25	0	0
	Sume de primit de la Comisia Europeană / alti donatori (ct. 4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+ 4500505+4500700)	26	0	0
	Împrumuturi pe termen scurt acordate(ct. 2670101+2670102+2670103+2670104+2670105+ 2670108+ 2670601+2670602+2670603+2670604+2670605+ 2670609+ 4680101+4680102+4680103+4680104+4680105+4680106+ 4680107+4680108+4680109+4690103+4690105+ 4690106+4690108+4690109)	27	34.384.359	70.116.677
	Total creanțe curente (rd. 21+23+25+27)	30	51.760.851	88.608.147
3.	Investiții pe termen scurt (ct.5050000-5950000)	31		0
4.	Conturi la trezorerii și instituții de credit :	32	x	x
	Conturi la trezorerie, casa în lei (ct. 5100000+5120101+5120501+5130101+5130301+5130302+5140101+5140301+5140302+5150101+5150103+5150301+5150500+5150600+5160101+5160301+5160302+5170101+5170301+5170302+5200100+5210100+5210300+5230000+5250101+5250102+5250301+5250302+5250400+5260000+5270000+5280000+5290101+5290201+5290301+5290400+5290901+5310101+5500101+5520000+5550101+5550400+5570101+5580101+5580201+5590101+5600101+5600300+5600401+5610100+5610300+5620101+5620300+5620401+5710100+5710300+5710400+5740101+5740102+5740301+5740302+5740400+5750100+5750300+5750400-7700000)	33	17.870.734	18.695.562
	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct. 5180701+5320100+5320200+5320300+5320400+ 5320500+ 5320600+5320800+5420100)	33.1	1.764	1.764
	depozite	34	x	x
	Conturi la instituții de credit, BNR, casă în valută (ct. 5110101+5110102+5120102+5120402+5120502+ 5130102+ 5130202+5140102+5140202+5150102+5150202+ 5150302+ 5160102+5160202+5170102+5170202+5290102+5290202+5290302+5290902+5310402+5410102+5410202+5500102+ 5550102+5550202+5570202+5580102+5580202+ 5580302+5580303+5590102+5590202+5600102+5600103+ 5600402+5620102+5620103+5620402)	35	23.935.961	22.690.730
	Dobândă de încasat, avansuri de trezorerie (ct.5180702+5420200)	35.1	351.043	138.878
	depozite	36	X	X
	Total disponibilități și alte valori (rd.33+33.1+35+35.1)	40	42.159.502	41.526.934
5.	Conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale și ale trezoreriilor teritoriale (ct. 5120600+5120700+5120901+5120902+5121000+5240100+ 5240200+5240300+5550101+5550102+5550103 -7700000)	41	0	0
	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct. 5320400+5180701+5180702)	41.1		0
6.	Cheltuieli în avans (ct. 4710000)	42	0	0

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	C	1	2
7.	TOTAL ACTIVE CURENTE (rd.19+30+31+40+41+41.1+42)	45	95.991.270	131.861.205
8.	TOTAL ACTIVE (rd.15+45)	46	118.911.999	152.206.582
B	DATORII	50	x	x
	DATORII NECURENTE- sume ce urmează a fi plătite după-o perioadă mai mare de un an	51	x	x
1.	Sume necurente- sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an (ct. 2690200+4010200+4030200+4040200+4050200+4280201+ 4620201+4620209+5090000), din care:	52	0	0
	Datorii comerciale (ct.4010200+4030200+4040200+4050200+4620201)	53	0	0
2.	Împrumuturi pe termen lung (ct. 1610200+1620200+1630200+1640200+1650200+ 1660201+ 1660202+1660203+1660204+1670201+1670202+1670203+1670208+1670209-1690200)	54	25.728	0
3.	Provizioane (ct. 1510201+1510202+1510203+1510204+1510208)	55	14.628.364	0
	TOTAL DATORII NECURENTE (rd.52+54+55)	58	14.654.092	0
	DATORII CURENTE - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an	59	x	x
1.	Datorii comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2690100+4010100+4030100+4040100+4050100+ 4080000+ 4190000+4620101+4620109+4730109+4810101+ 4810102+ 4810103+4810200+4810300+4810900+4820000+ 4830000+ 4890000+5090000+5120800), din care:	60	1.291.592	719.775
	Datorii comerciale și avansuri (ct. 4010100+4030100+4040100+4050100+4080000+ 4190000+ 4620101), din care:	61	1.001.393	671.995
	Avansuri primite	61.1	X	X
2.	Datorii către bugete (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+4310700+4370100+4370200+4370300+4400000+4410000+4420300+4420800+4440000+4460000+4480100+4550501+ 4550502+4550503+4620109+4670100+4670200+4670300+ 4670400+4670500+4670900+4730109+4810900+4820000), din care:	62	3.759.713	2.981.076
	Datoriile instituțiilor publice către bugete	63	x	x
	Contribuții sociale (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+4310700+4370100+4370200+4370300)	63.1	2.464.640	2.138.147
	Sume datorate bugetului din Fonduri externe nerambursabile (ct.4550501+4550502+4550503)	64	0	0
3.	Datorii din operațiuni cu Fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale (ct. 4500200+4500400+4500600+4510200+4510401+ 4540402+ 4540409+4510601+4510602+4510603+4510605+ 4510606+ 4510609+4520100+4520200+4530200+4540200+4540401+4540402+4540601+4540602+4540603+4550200+4550401+4550402+4550403+4550404+4560400+4580401+4580402+4580501+4580502+4590000+4620103+4730103+4760000)	65	0	0
	din care: sume datorate Comisiei Europene / alti donatori (ct.4500200+4500400+4500600+4590000+ 4620103)	66	0	0
4.	Împrumuturi pe termen scurt - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an (ct. 5180601+5180603+5180604+5180605+5180606+5180608+ 5180609+5180800+5190101+5190102+5190103+ 5190104+5190105+5190106+5190107+5190108+5190109+5190110+5190180+5190190)	70	0	0

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	C	1	2
5.	Împrumuturi pe termen lung – sume ce urmează a fi plătite în cursul exercițiului curent (ct. 1610100+1620100+1630100+1640100+1650100+1660101+1660102+1660103+1660104+1670101+1670102+1670103+1670108+1670109+1680100+1680200+1680300+ 1680400+ 1680500+1680701+1680702+1680703+1680708+ 1680709 -1690100)	71	0	0
6.	Salariile angajaților (ct. 210000+4230000+4260000+4270100+4270300+4280101)	72	4.255.915	4.384.065
7.	Alte drepturi cuvenite altor categorii de persoane (pensii, indemnizații de șomaj, burse) (ct.4220100+4220200+4240000+4260000+4270200+4270300+ 4290000+4380000), din care:	73	0	0
	Pensii, indemnizații de șomaj, burse	73.1	x	x
8.	Venituri în avans (ct.4720000)	74	0	0
9.	Provizioane (ct.1510101+1510102+1510103+1510104+1510108)	75	14.679.745	27.185.657
10.	TOTAL DATORII CURENTE (rd.60+62+65+70+71+72+73+74+75)	78	23.986.965	35.270.573
11.	TOTAL DATORII (rd.58+78)	79	38.641.057	35.270.573
12.	ACTIVE NETE = TOTAL ACTIVE – TOTAL DATORII = CAPITALURI PROPRII (rd.80= rd.46-79 = rd.90)	80	80.270.942	116.936.009
C.	CAPITALURI PROPRII	83	x	x
1.	Rezerve, fonduri (ct.1000000+1010000+1020101+1020102+1030000+1040101+1040102+1050100+1050200+1050300+1050400+ 1050500+1060000+1320000+1330000+1390100)	84	3.446.010	3.273.329
2.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold creditor)	85	61.763.565	76.605.693
3.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold debitor)	86	0	0
4.	Rezultatul patrimonial al exercitiului (ct.1210000- sold creditor)	87	15.061.367	37.056.987
5.	Rezultatul patrimonial al exercitiului (ct.1210000- sold debitor)	88	0	0
6.	TOTAL CAPITALURI PROPRII (rd.84+85-86+87-88)	90	80.270.942	116.936.009

Contul de rezultat patrimonial al ASF

LEI

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	An precedent	An curent
A	B	C	1	2
I.	VENITURI OPERATIONALE	01		
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor (ct. 7300100+7300200+7310100+7310200+7320100+7330000+7340000+ 7350100+ 7350200+7350300+7350400+7350500+7350600+ 7360100+7390000+ 7450100+ 7450200+7450300+7450400+7450500+ 7450900+7460100+7460200+ 7460300+7460900)	02		0
2.	Venituri din activități economice (ct.7210000+7220000+7510100+7510200+/-7090000)	03		0
3.	Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială (ct. 7510500+7710000+7720100+7720200+7740100+7740200+ 7750000+ 7760000+ 7780000+7790101+7790109)	04	10.392	104.105
4.	Alte venituri operaționale (ct. 7140000+7180000+7500000+7510300+ 7510400+ 7810200+7810300+7810401+7810402+7770000)	05	183.435.263	175.728.468
	TOTAL VENITURI OPERAȚIONALE (rd.02+03+04+05)	06	183.445.655	175.832.573
II.	CHELTUIELI OPERAȚIONALE	07		
1.	Salariile și contribuțiile sociale aferente angajaților (ct. 6410000+6420000+ 6450100+6450200+6450300+6450400+ 6450500+ 6450600+6450800+6460000+ 6470000)	08	121.372.874	96.421.069
2.	Subvenții și transferuri (ct. 6700000+6710000+6720000+6730000+ 6740000+ 6750000+6760000+6770000+6780000+6790000)	09	4.402.062	4.345.223
3.	Stocuri, consumabile, lucrări și servicii executate de terți (ct. 6010000+ 6020100+6020200+6020300+6020400+6020500+6020600+6020700+ 6020800+ 6020900+6030000+6060000+6070000+6080000+6090000+ 6100000+6110000+ 6120000+6130000+6140000+6220000+6230000+ 6240100+6240200+6260000+ 6270000+6280000+6290100)	10	16.445.710	18.016.987
4.	Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane (ct. 6290200+6810100+6810200+ 6810300+6810401+6810402+6820101+ 6820109+6820200+6890100+6890200)	11	27.623.647	21.122.065
5.	Alte cheltuieli operaționale (ct.6350000+6540000+6580101+6580109)	12	57.412	712.655
	TOTAL CHELTUIELI OPERAȚIONALE (rd.08+09+10+11+12)	13	169.901.705	140.617.999
III.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	14		
	- EXCEDENT (rd.06- rd.13)	15	13.543.950	35.214.574
	- DEFICIT (rd.13- rd.06)	16		
IV.	VENITURI FINANCIARE (ct. 7630000+7640000+7650100+7650200+ 7660000+ 7670000+7680000+7690000+7860300+7860400)	17	1.896.571	1.482.095
V.	CHELTUIELI FINANCIARE (ct. 6630000+6640000+6650100+6650200+ 6660000+ 6670000+ 6680000+6690000+6860300+6860400+6860800)	18	379.322	152.803
VI.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA FINANCIARĂ	19		
	- EXCEDENT (rd.17- rd.18)	20	1.517.249	1.329.292
	- DEFICIT (rd.18- rd.17)	21		
VII.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA CURENTĂ	22		
	- EXCEDENT (rd.15+20-16-21)	23	15.061.199	36.543.866
	- DEFICIT (rd.16+21-15-20)	24		
VIII.	VENITURI EXTRAORDINARE (ct.7910000)	25	168	513.121
IX.	CHELTUIELI EXTRAORDINARE (ct.6900000+6910000)	26	0	0
X.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ	27		0
	- EXCEDENT (rd.25-rd.26)	28	168	513.121
	- DEFICIT (rd.26-rd.25)	29		0
XI.	REZULTATUL PATRIMONIAL AL EXERCITIULUI	30		
	- EXCEDENT (rd. 23+28-24-29)	31	15.061.367	37.056.987
	- DEFICIT (rd. 24+29-23-28)	32		

Situația fluxurilor de trezorerie

LEI

DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	TOTAL	5310101	5600101*, 770*	Alte disponibilități (ct.5xx)
A	B	1	2		
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	1				
1. Încasări	2	156.230.612	517.237	155.713.375	
2. Plăți	3	117.346.066	517.237	116.828.829	
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	4	38.884.546		38.884.546	
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	5	0	0	0	
1. Încasări	6	0	0	0	
2. Plăți	7	2.354.626	0	2.354.626	
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	8	-2.354.626	0	-2.354.626	
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	9	0			
1. Încasări	10	-35.706.000	0	-34.500.000	-1.206.000
2. Plăți	11	1.142	0	1.142	0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	-35.707.142	0	-34.501.142	-1.206.000
IV. CREȘTEREA (DESCREȘTEREA) NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	822.778	0	2.028.778	-1.206.000
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	17.870.734	0	16.664.734	1.206.000
- sume recuperate din excedentul anului precedent*	14.1	0	0	0	0
- sume utilizate din excedentul anului precedent*	14.2	0	0	0	0
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA SFÂRȘITUL PERIOADEI (rd.13+rd.14+14.1 - 14.2)	15	18.693.512	0	18.693.512	0

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE LA BĂNCI COMERCIALE LA DATA DE 31.12.2015

LEI

DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	TOTAL	5310402	5500102, 5120402, 550	5600402,
A	B	1	2	3	
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	01				
1. Încasări	02	27.834.950	506.534		27.328.416
2. Plăți	03	28.956.263	506.504		28.449.759
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	04	-1.121.313	30		-1.121.343
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	05				
1. Încasări	06	0	0		0
2. Plăți	07	0	0		0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	08	0	0		0

DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	TOTAL	5310402	5500102, 5120402, 550	5600402,
A	B	1	2	3	
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	09				
1. Încasări	10	0	0		0
2. Plăți	11	0	0		0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	0	0		0
IV. CREȘTEREA (DESCREȘTEREA) NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	-1.121.313	30		-1.121.343
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	23.935.961	0		23.935.961
1.Diferențe de curs favorabile	15	5.969	83		5.886
2.Diferențe de curs nefavorabile	16	129.887	113		129.774
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA FINELE PERIOADEI (rd.13+14 +15-16)	17	22.690.730	0		22.690.730

Execuția bugetului de venituri și cheltuieli

LEI

DENUMIREA INDICATORILOR	Cod bugetar	BCV 2015	EXECUTIE 2015	Grad de realizare %
1	2	1	4	5=4/3*100
VENITURI CURENTE TOTALE	I= 1+2	155.054.500	157.267.248	101,43
VENITURI DIN ACTIVITATEA DE BAZA 1=1.1.+1.2.+1.3.+1.4.	1	149.654.500	157.267.248	105,09
Sectorul Asigurări Reasigurări	1.1.	51.660.000	63.009.001	121,97
Taxă funcționare	36.10.50	25.600.000	29.681.287	115,94
RCA	36.10.50	25.800.000	32.530.967	126,09
Taxă autorizare	36.10.50	200.000	123.000	61,50
Alte taxe legale	36.10.50	60.000	673.747	1.122,91
Amenzi	35.10.01.02	0	0	0
Sectorul Instrumente și Investiții Financiare	1.2	59.444.500	50.805.340	85,47
Venituri din tranzacțiile derulate pe pitele reglementate și pe sistemele alternative de tranzacționare	36.10.50	9.700.000	5.227.407	53,89
Venituri din valoarea activului net al organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și al altor organisme de plasament colectiv, altele decât OPCVM.	36.10.50	33.100.000	36.778.232	111,11
Venituri din valoarea ofertelor publice de vânzare	36.10.50	3.500.000	429.691	12,28
Venituri din valoarea ofertelor publice de cumpărare/preluare, din care:	36.10.50	5.150.000	145.333	2,82
- venituri din valoarea ofertelor publice de cumpărare	36.10.50	4.150.000	75.349	1,82
- venituri din valoarea ofertelor publice de preluare	36.10.50	1.000.000	69.984	7,00
Venituri din tarife sau comisioane pentru tranzacțiile derulate pe piețele reglementate de instrumente financiare derivate și pe sistemele alternative de tranzacționare	36.10.50	40.000	1.935	4,84
Venituri din tarife sau comisioane percepute la activități pentru care se emite de către CNVM/ASF un act individual	36.10.50	985.000	1.188.900	120,70

DENUMIREA INDICATORILOR	Cod bugetar	BCV 2015	EXECUTIE 2015	Grad de realizare %
1	2	1	4	5=4/3*100
Venituri din tarife percepute pentru prestarea de servicii către entități supravegheate sau terțe persoane	36.10.50	6.669.500	6.905.855	103,54
Venituri din penalități stabilite prin reglementări proprii ca sancțiuni patrimoniale	36.10.50	300.000	119.827	39,94
Venituri din activități de editură, publicitate, multiplicare	36.10.50	0	8.160	
Sectorul Pensii Private	1.3.	35.360.000	40.075.075	113,33
Taxă funcționare	36.10.50	3.240.000	35.811.035	114,63
Taxă autorizare	36.10.50	370.000	481.803	130,22
Taxe de administrare	36.10.50	3.750.000	3.782.237	100,86
Diverse venituri	1.4	3.190.000	3.377.832	105,89
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	2	5.400.000	0	0
CHELTUIELI TOTALE (include și fondurile nerambursabile) din care:	II=II. 1+56.01.02	154.854.500	120.767.137	77,99
CHELTUIELI AFERENTE ACTIVITĂȚII DE BAZĂ	II.1	149.454.500	121.831.186	81,52
CHELTUIELI CURENTE (10 + 20 +30+ 55+56.01.01+.56.01.03)	o1	140.754.500	119.473.456	84,88
CHELTUIELI DE PERSONAL din care:	10	106.874.000	97.321.171	91,06
Cheltuieli salariale în bani	10.01.	83.740.000	79.814.216	95,31
Cheltuieli salariale în natura	10.02.	5.054.000	1.012.564	20,03
Contribuții	10.03.	18.080.000	16.494.391	91,23
BUNURI ȘI SERVICII	20	26.198.500	17.832.491	68,07
Bunuri și servicii	20.01.	7.900.000	5.450.791	69,00
Reparații curente	20.02.	200.000	3.145	1,57
Bunuri de natura obiectelor de inventar	20.05.	500.000	92.270	18,45
Deplasări	20.06.	1.075.000	941.561	87,59
Cărți, publicații și materiale documentare	20.11.	85.000	42.178	49,62
Consultanță și expertiză	20.12.	3.500.000	2.266.295	64,75
Pregătire profesională	20.13.	630.000	226.032	35,88
Protecția muncii	20.14.	600.000	266.758	44,46
Cheltuieli judiciare și extrajudiciare	20.25.	72.000	31.017	43,08
Alte cheltuieli	20.30.	11.636.500	8.512.444	73,15
DOBÂNZI	30	12.000	1.142	9,52
TRANSFERURI - cotizații organisme internaționale	55	4.700.000	4.318.652	91,89
PROIECTE CU FINANȚARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	56	8.370.000	0	0
Programe din Fondul Social European	56.02	8.370.000	0	0
Finanțare națională	56.02.01	1.350.000	0	0
Finanțare externă nerambursabilă	56.02.02	5.400.000	0	0
Cheltuieli neeligibile	56.02.03	1.620.000	0	0
CHELTUIELI DE CAPITAL	70	8.700.000	2.357.730	27,10
TITLUL X ACTIVE NEFINANCIARE	71	8.700.000	2.357.730	27,10
PLĂȚI EFECTUATE ÎN ANII PRECEDENȚI ȘI RECUPERATE ÎN ANUL CURENT	85		-1.064.049	0
EXCEDENT / DEFICIT curent (III=I-II)	III	200.000	36.500.111	

Raport asupra Bilanțului contabil și Contului de rezultat patrimonial

Activele necurente (imobilizări corporale și necorporale, active financiare) au scăzut, în principal, ca urmare a faptului că o parte din investițiile financiare aflate în sold la începutul anului sub formă de titluri de stat pe termen mai mare de un an, au fost reinvestite sub formă de titluri de stat pe termen de sub un an.

Totalul activelor la 31.12.2015 a crescut cu 33.294.583 lei, creștere generată de disponibilitățile financiare acumulate în cursul anului 2015.

Totalul datoriilor din bilanț la 31.12.2015, în cuantum de 35.270.573 lei cuprinde, în cea mai mare parte, provizioane pentru litigii, restructurare, concedii de odihnă neefectuate.

Valoarea estimată a litigiilor recunoscute în situațiile financiare este de 27.185.657 lei, din care suma

provizioanelor pentru litigii de muncă în care ASF este implicată este de 25.789.208 lei. Potrivit estimărilor realizate de ASF, celelalte litigii cu caracter patrimonial pentru care șansele de câștig pentru ASF sunt sub 50%, au fost evaluate la suma de 1.396.449 lei.

Celelalte datorii reprezintă, în cea mai mare parte, drepturi de personal aferente lunii decembrie achitate în ianuarie 2016.

Rezultatul reportat a crescut pe seama includerii excedentului din anul precedent.

Rezultatul patrimonial este unul pozitiv, în creștere față de cel din anul precedent, creștere generată de reluarea la venituri a provizioanelor necurente pentru litigii patrimoniale rămase fără obiect ca urmare a soluționării/redimensionării șanselor de câștig.

Contul de Execuție Bugetară

În conformitate cu prevederile art.18 din OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată cu modificări prin Legea nr. 113/2013, ASF se finanțează integral din venituri proprii extrabugetare.

Bugetul de venituri și cheltuieli al Autorității de Supraveghere Financiară pe anul 2015 a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului ASF nr. 91/27.11.2014, fiind rectificat pe parcursul anului 2015 în 27 aprilie, 18 septembrie, respectiv 09 noiembrie.

Deși bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2015, aprobat și rectificat conform celor menționate mai sus, a avut ca proiecție un excedent curent la finele anului de 200.000 lei, rezultatul execuției bugetare la 31.12.2015 indică un nivel al excedentului curent de 36.500.111 lei, generat, pe de o parte, de creșterea veniturilor din activitatea de bază (+5,1%), pe fondul realizării unei economii la cheltuieli (- 18.5%), dar și a nerealizării unor proiecte de investiții, a căror finalitate se va evidenția în anul 2016.

VENITURILE ASF

Veniturile realizate în anul 2015 (cu excepția celor încasate în luna ianuarie 2015 aferente lunii decembrie 2014) au fost încasate în baza Regulamentului nr. 16/2014 privind veniturile ASF, regulament ce a intrat în vigoare începând cu luna ianuarie 2015.

Veniturile încasate din activitatea de bază au fost în quantum de 157.267.248 lei (35.380.708 euro¹), reprezentând un grad de realizare de 105,1% față de prevederile aferente. Comparativ cu veniturile încasate în anul trecut, în quantum de 165.919.884 lei, suma încasată în 2015 este cu 5,2% mai mică. Raportat la anul 2013, suma încasată în 2015 este cu 12,5% mai mare.

SITUAȚIA VENITURILOR ASF ÎN ANUL 2015 PE STRUCTURI

LEI

	Prevederi anuale 2015	Execuție 31.12.2015	Grad realizare față de prevederi (%)
0	1	2	3=2/1
Sectorul Asigurări Reasigurări	51.660.000	63.009.001	121,97
Sectorul Instrumente și Investiții Financiare	59.444.500	50.805.340	85,47
Sectorul Pensii Private	35.360.000	40.075.075	113,33
Alte venituri	3.190.000	3.377.832	105,89
TOTAL VENITURI ACTIVITATEA DE BAZĂ ²	149.654.500	157.267.248	105,10

¹Cursul mediu calculat pentru anul 2015, conform date BNR, a fost de 1 Eur = 4,4450 lei

²Nu au fost luate în considerare sumele estimate din fonduri nerambursabile (POCA) deoarece acest proiect nu este încă demarat.

EVOLUȚIA VENITURILOR ASF ÎN PERIOADA 2013 - 2015 PE STRUCTURI

LEI

	Prevederi anuale 2015	Execuție 31.12.2015	Grad realizare față de prevederi (%)
0	1	2	3=2/1
Sectorul Asigurări Reasigurări	51.660.000	63.009.001	121,97
Sectorul Instrumente și Investiții Financiare	59.444.500	50.805.340	85,47
Sectorul Pensii Private	35.360.000	40.075.075	113,33
Alte venituri	3.190.000	3.377.832	105,89
TOTAL VENITURI ACTIVITATEA DE BAZĂ ²	149.654.500	157.267.248	105,10

ASIGURĂRI-REASIGURĂRI

Sectorul Asigurări – Reasigurări – a generat un volum al încasărilor în anul 2015 în cuantum de 63.009.001 lei, în creștere față de prevederile anuale (51.660.000 lei), cu un procent de 22%.

Creșterea a fost generată și de încasarea unor debite restante de la Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA SA (4.053.358 lei - reprezentând taxă funcționare și cotă RCA pentru perioada aprilie-noiembrie 2014).

Sursa principală a încasărilor în cadrul acestui sector, în perioada de analiză, o reprezintă contribuțiile plătite

de către societățile de asigurare și brokerii de asigurări, respectiv taxa de funcționare 0,3% și cota de 1% din primele RCA, în cuantum total de 62.212.254 lei.

Aceste contribuții reprezintă 98,74% din totalul veniturilor realizate de Sectorul Asigurări - Reasigurări.

Față de realizările anului 2014, veniturile realizate de Sectorul Asigurări – Reasigurări, au crescut cu 26,7%, iar față de anul 2013 cu 25,1%.

INSTRUMENTE ȘI INVESTIȚII FINANCIARE

Sectorul Instrumente și Investiții Financiare – a generat un volum al încasărilor în anul 2015 în cuantum de 50.805.340 lei, în scădere față de prevederile anuale (59.444.500 lei), cu un procent de 14,5% (grad de realizare 85,5%). Sursa principală a încasărilor curente/lunare în cadrul acestui sector, în perioada de analiză, o reprezintă cota de 0,0078% din activul net, plătită de către organisme de plasament colectiv: Fondul Proprietatea, SIF-urile, fondurile de investiții, în cuantum de 36.778.232 lei, reprezentând 72,4% din totalul veniturilor realizate de Sectorul Instrumente și Investiții Financiare.

Nerealizarea veniturilor prognozate în anul 2015 pentru acest sector este cauzată de:

- volumul redus al tranzacțiilor bursiere - media lunară în anul 2015 a fost de cca. 0,2 mld. euro, raportat la o țintă de cca. 1 mld. Euro;
- suma estimată a se încasa din derularea ofertelor publice de vânzare - cumpărare - preluare nu a fost realizată, întrucât în perioada analizată nu s-au derulat oferte semnificative;
- existența unor sume datorate și neachitate de Fondul Proprietatea (881.145 lei reprezentând comisionul 0,0078% aplicat activului net aferent lunii ianuarie 2015).

Față de realizările anului 2014, veniturile realizate de Sectorul Instrumente și Investiții Financiare, au scăzut cu 35,2%, iar față de anul 2013 au scăzut cu 13,5%.

PENSII PRIVATE

Sectorul Pensii Private – a generat un volum al încasărilor în anul 2015 în cuantum de 40.075.075 lei, în creștere față de prevederile anuale (35.360.000 lei) cu un procent de 13,3%. Sursa principală a încasărilor în cadrul acestui sector, în perioada de analiză, este reprezentată de contribuțiile plătite de entitățile din sistemul de pensii

administrat privat – administratorii de fonduri (pilonul II), în cuantum de 35.811.035 lei, reprezentând 89,36% din totalul veniturilor realizate de Sectorul Pensii Private. Față de realizările anului 2014, veniturile realizate de Sectorul Pensii Private au crescut cu 17,4%, iar față de anul 2013 au crescut cu 55,1%.

ALTE VENITURI

S-au cifrat, în anul 2015, la valoarea de 3.377.832 lei, în creștere față de prevederile anuale (3.190.000 lei), cu un procent de 5,9%, creștere justificată, în principal, de plasarea și fructificarea în bune condiții a disponibilităților financiare rezultate din excedentul bugetar al autorității. Acest capitol include, pe lângă veniturile financiare

obținute din plasarea disponibilităților ASF în depozite, titluri de stat și venituri din închirierea spațiilor deținute de ASF.

Față de realizările anului 2014, capitolul alte venituri a scăzut cu 16,9%, iar față de anul 2013 au scăzut cu 30,8%.

CHELTUIELILE ASF

Cheltuielile totale realizate în anul 2015 au fost în cuantum 120.767.137 lei (27.169.210 euro) – reprezentând un grad de realizare de 78,0% față de prevederile aferente perioadei. Comparativ cu cheltuielile efectuate în anul trecut, în cuantum de 147.631.305 lei, în anul 2015 suma cheltuielilor este cu 18,2% mai mică, iar raportat la 2013,

suma cheltuielilor a fost cu 19,3%.

În raport cu cheltuielile aferente activității de bază, cheltuielile totale s-au diminuat cu suma de 1.064.049 lei, sumă plătită de ASF în anul 2014 în baza unui proces și recuperată în anul 2015.

SITUAȚIA CHELTUIELILOR ASF ÎN ANUL 2015

LEI

Articol	Prevederi anuale 2015	Execuție 31.12.2015	Grad realizare față de prevederi (%)
0	1	2	3=2/1
Cheltuieli de personal din care:	106.874.000	97.321.171	91,06
- cheltuieli cu salariile în bani și în natură	86.594.000	78.962.547	91,19
- sume aferente pachetelor compensatorii	2.200.000	1.864.233	84,74
- contribuțiile instituției la bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale	18.080.000	16.494.391	91,23
Cheltuieli cu bunurile și serviciile	26.198.500	17.832.491	68,07
Dobânzi (leasing auto)	12.000	1.142	9,52
Cotizații la organisme internaționale	4.700.000	4.318.652	91,89
Cheltuieli de capital	8.700.000	2.357.730	27,10
TOTAL CHELTUIELI AFERENTE ACTIVITĂȚII DE BAZĂ	146.484.500	121.831.186	83,17
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent		-1.064.049	
TOTAL CHELTUIELI	154.854.500	120.767.137	77,9

EVOLUȚIA CHELTUIELILOR ASF ÎN PERIOADA 2013 - 2015

LEI

Denumirea indicatorilor	EXECUTIE 2013	EXECUTIE 2014	EXECUTIE 2015
1	3	4	5
Cheltuieli de personal	121.446.110	124.036.322	97.321.171
Bunuri și servicii	21.066.422	18.370.833	17.832.491
Dobânzi	6.342	3.849	1.142
Cotizații organisme internaționale	3.868.510	4.385.723	4.318.652
Cheltuieli de capital	3.494.140	834.576	2.357.730
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-271.037		-1.064.049
CHELTUIELI TOTALE	149.610.487	147.631.303	120.767.137

Cheltuielile de personal, în cuantum total de 97.321.171 lei (91,06% din prevederile bugetate), reprezintă salarii de bază, prime, alte drepturi, tichete de masă, la care se adaugă contribuțiile instituției.

Cheltuielile de personal în anul 2015 au reprezentat cca. 80% în totalul cheltuielilor autorității, respectiv cca. 62% în totalul veniturilor realizate.

Față de realizările anului 2014, cheltuielile de personal s-au redus în anul 2015 cu 21,5%, iar față de 2013 cu 20%.

Cheltuieli cu bunuri și servicii, în cuantum total de 17.832.491 lei (68,07% din prevederile bugetate), au constat în:

- achiziții de furnituri de birou, materiale curățenie, carburanți, contravaloarea serviciilor de utilități, telefonie, internet, servicii pază, service auto,

servicii întreținere centrale termice, servicii arhivare, agenții de presă (Bloomberg, Reuters) etc.;

- deplasări interne și externe: 941.561 lei – reprezentând 87,6% din suma prevăzută (costul cazării, transportului, altor cheltuieli neprevăzute, exclusiv diurna);
- consultanță și expertiză – 2.266.295 lei – reprezintă plăți în cadrul contractelor de asistență juridică, consultanță, servicii de audit financiar, dar și plata reprezentând contribuția ASF în cadrul proiectului privind auditarea societăților de asigurare (BSR – 1.216.000 lei) – suma efectiv plătită în 2015 reprezintă 64,8% din prevederile bugetate;
- alte cheltuieli: 8.512.444 lei și constau, în cea mai mare parte, din plăți aferente contractului de întreținere a bazei CEDAM/ EWS – 3.648.659 lei (42,86%), precum și plăți reprezentând chiria plătită de către ASF către EximBank – 3.775.857 lei (44,36%), alte cheltuieli etc.

Față de realizările anului 2014, cheltuielile cu bunuri și servicii au scăzut cu cca. 3%, respectiv de la 18.370.833 lei la 17.832.491 lei (scădere determinată în principal de finalizarea contractului de întreținere a bazei CEDAM/ EWS). Raportat la 2013, scăderea înregistrată în 2015 a fost de 15,4%.

Transferuri internaționale – reprezintă cotizațiile la organismele internaționale (ESMA, EIOPA, IOSCO, IAIS, IOPS) la care ASF este membru – suma totală plătită a fost în cuantum de 4.318.652 lei, în limita bugetului aprobat de 4.700.000 lei.

Cheltuieli de capital, în cuantum de 2.357.730 lei (27,1% din suma bugetată), reprezintă suma totală plătită în anul 2015 pentru: sistemul de securitate acces sediu, achiziții a două autoturisme, achiziții licențe/ softuri, echipamente IT, două tranșe reprezentând contribuția ASF în cadrul proiectului ESMA (MiFIR Instruments Reference Data și Single Acces to Trade Repositories).

Față de realizările anului 2014, cheltuielile cu investițiile au crescut cu 282,51%, respectiv de la 834.577 lei la 2.357.730 lei.

EXCEDENTUL CURENT PE ANUL 2015 (VENITURI CURENTE ÎNCASATE – CHELTUIELI PLĂTITE)

Excedentul curent al anului 2015 este în cuantum de 36.500.111 lei, comparativ cu bugetatul perioadei, respectiv 200.000 lei.

Realizarea acestui excedent este rezultatul, pe de o parte, a creșterii veniturilor din activitatea de bază (+5,1%), pe fondul realizării unei economii la cheltuieli (-18,5%), dar și a nerealizării unor proiecte de investiții (cheltuieli de capital), a căror finalitate se va evidenția în cursul anului 2016.

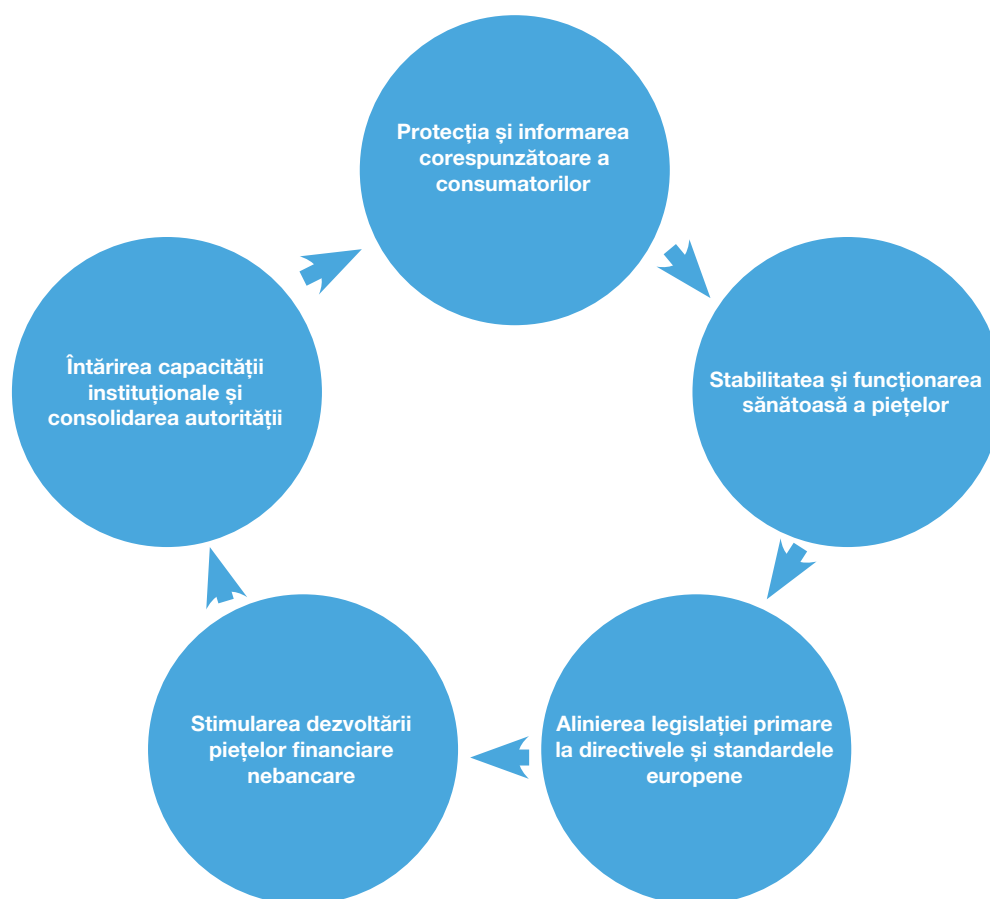
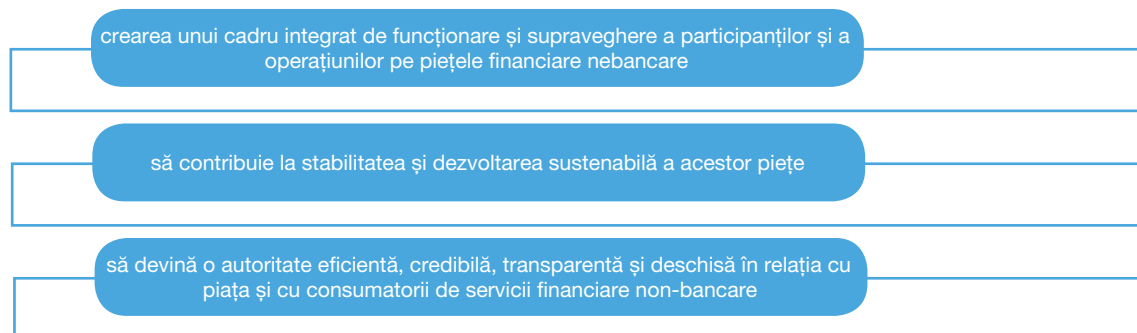
În aceste condiții, excedentul cumulat la nivelul anului 2015, respectiv venituri curente încasate + excedent din anii precedenți – cheltuieli plătite va fi de 111.277.131 lei (25.034.225 euro), din care excedentul reportat la 01.01.2015 din anii precedenți a fost de 74.777.020 lei).

OBIECTIVE STRATEGICE ÎN PERIOADA 2016 – 2018

În perspectiva următorilor trei ani, în vederea îndeplinirii obiectivului major de transformare a autorității într-o instituție modernă de nivel european, ASF urmărește:

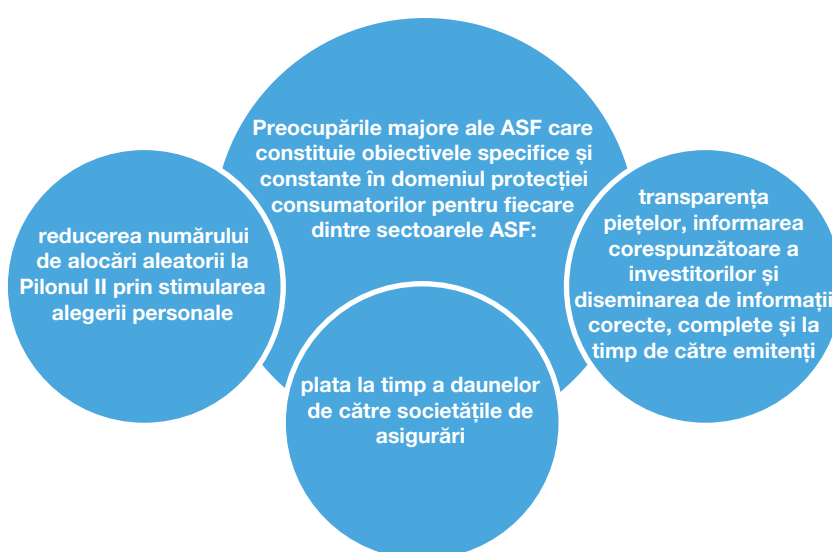

Prin acțiunile incluse în programul său strategic, ASF va continua să acționeze pentru diminuarea riscurilor care au fost identificate în cadrul procesului de supraveghere și va continua să abordeze riscurile atât din punct de vedere strategic, cât și operațional, elaborând strategii și direcții de acțiune cu un puternic accent proactiv.

PROTECȚIA ȘI INFORMAREA CORESPUNZĂTOARE A CONSUMATORILOR

Protecția consumatorilor de produse financiare nebankare - obiectiv major în jurul căruia se circumscriu toate celelalte atribuții conferite de lege Autorității de Supraveghere Financiară - va fi în continuare un element cheie al activităților de reglementare și supraveghere.

ASF va continua să monitorizeze potențialele riscuri și beneficii pentru consumatorii de produse financiare nebankare, în special cele care decurg din inovații și din evoluția specifică a fiecărei piețe. Vom pune un accent mai mare pe acțiunile preventive, astfel încât eventualele măsuri corective să fie dispuse înaintea apariției unor posibile disfuncții ireversibile.

Pentru a răspunde nevoilor consumatorilor, ASF consideră că este necesar să se garanteze că informațiile despre produsele și serviciile financiare oferite sunt corecte, clare și nu induc în eroare. În acest context, vor fi emise norme de implementare a standardelor tehnice ce vor fi agreate la nivel european și vor fi emise alerte în situațiile în care se constată abateri de la regulile de conduită sau sunt relevate riscuri majore pentru potențialii consumatori.

STABILITATEA ȘI FUNCȚIONAREA SĂNĂTOASĂ A PIEȚELOR

Implementarea supravegherii bazate pe o abordare prospectivă în funcție de riscuri este modificarea majoră pe care și-o asumă Autoritatea de Supraveghere Financiară în perioada 2016 – 2018. Această abordare urmează să fie aplicată, într-o primă etapă, în activitatea de supraveghere a societăților de asigurare-reasigurare, urmând a se extinde ulterior și la celelalte entități și sectoare supravegheate de ASF.

ASF va asigura armonizarea politicilor sectoriale privind supravegherea, proiectarea unor teste de stres pentru situații de criză, identificarea și evaluarea riscurilor, analiza impactului acestora asupra piețelor, activităților și instituțiilor supravegheate.

Unul dintre principalele domenii căruia ASF va acorda o importanță sporită în perioada 2016 – 2018 este stabilitatea financiară, activitate pe care ASF o dezvoltă la nivel integrat pentru a răspunde nevoii de abordare sistematică.

În deplină concordanță cu acțiunile întreprinse la nivelul autorităților europene ESMA și EIOPA, ai căror membri suntem, planul strategic vizat în următorii trei ani cuprinde:

Îmbunătățirea calității, eficienței și coerenței activităților de supraveghere prin:	Identificarea, evaluarea, atenuarea și gestionarea riscurilor și amenințărilor la adresa stabilității financiare a pieței financiare nebankare cu accent pe:
- asigurarea convergenței practicilor de supraveghere în cadrul celor trei sectoare financiare nebankare – adoptarea unui set unitar de politici și practici de supraveghere; - implementarea procedurilor și practicilor de supraveghere bazate pe risc.	- monitorizarea activităților financiare și a inovațiilor și implementarea unor mecanisme de intervenție asupra produselor financiare în situații de urgență; - analiza de risc a pieței financiare nebankare.

ASF va publica, bianual, rapoarte privind evaluarea riscurilor aferente celor trei sectoare financiare supravegheate prin intermediul cărora vor fi evidențiate analize și estimări privind principalele tendințe și vulnerabilități la adresa stabilității piețelor financiare supravegheate.

ALINIAREA LEGISLAȚIEI PRIMARE LA DIRECTIVELE ȘI STANDARDELE EUROPENE – SIMPLIFICAREA ȘI ARMONIZAREA LEGISLAȚIEI PRIMARE ȘI SECUNDARE

Alinierea legislației naționale aferentă piețelor financiare nebankare la directivele și standardele europene este un proces continuu ce se regăsește permanent în strategia ASF având drept reper desfășurarea la nivelul Uniunii Europene a unui amplu proces de revizuire, de modificare și de completare a legislației în scopul consolidării și creării unui cadru armonizat de reglementare și pentru eliminarea deficiențelor în funcționarea și transparența piețelor financiare.

Totodată, ne propunem identificarea lacunelor, neconcordanțelor și inconsistențelor existente în legislația primară și secundară, respectiv modificarea și completarea normelor ASF și emiterea de noi regulamente și instrucțiuni pentru punerea în aplicare a legislației primare.

O componentă relevantă în cadrul acestui obiectiv este legată de simplificarea cadrului de reglementare și de asigurarea convergenței intersectoriale urmărindu-se, acolo unde este posibil, un set de reguli unitare aplicabile tuturor entităților reglementate și supravegheate de ASF.

STIMULAREA DEZVOLTĂRII PIEȚELOR FINANCIARE NEBANCARE

Obiectivele principale pe care le vom urmări pentru stimularea dezvoltării celor trei sectoare de supraveghere financiară sunt următoarele:

Piața asigurărilor	Piața de capital	Piața pensiilor private
- cooperarea cu asociațiile de profil din domeniul asigurărilor și constituirea de grupuri comune de lucru cu UNSAR și colaborarea cu Asociația Română de Actuarial pentru dezvoltarea de mecanisme orientate pe nevoile pieței de asigurări și pentru actualizarea Legii 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România; - creșterea gradului de accesibilitate și atractivitate a pieței asigurărilor de viață; - stimularea creșterii asigurărilor de sănătate; - echilibrarea ponderilor produselor disponibile prin stimularea acestora cu utilitate maximă pentru consumatori;	- continuarea măsurilor pentru atingerea statutului de piață emergentă, stimularea creșterii lichidității pieței de capital - dezvoltarea pieței de obligațiuni ca alternativă de finanțare prin intermediul emisiunilor de obligațiuni corporative/municipale și stimularea emisiunilor de obligațiuni realizate de societățile deja listate pe piața de capital - dezvoltarea pieței de retail prin creșterea numărului de investitori activi, însoțită de creșterea importanței și anvergurii activității fondurilor de investiții, precum și dezvoltarea pieței de instrumente financiare derivate cu active suport titluri financiare sau mărfuri, în special pentru operațiuni de hedging - consolidarea și dezvoltarea infrastructurii pieței de capital prin reautorizarea depozitarilor centrali, înființarea unei contrapărți centrale sau afilierea la o contraparte centrală regională	- promovarea unor măsuri legislative pentru dezvoltarea în condiții de siguranță a pieței fondurilor de pensii, prin emiterea de reglementări care să vizeze, simultan, atât creșterea eficienței funcționării sistemului, cât și protecția participanților - actualizarea, monitorizarea și adaptarea continuă la condițiile din piață a politicilor de investiții ale fondurilor de pensii - introducerea sistemului de pensii ocupaționale - sprijinirea finalizării legislației privind plata pensiilor

ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE ȘI CONSOLIDAREA AUTORITĂȚII

Acțiunile pe care intenționăm să le implementăm în perioada 2016 -2018 vizează dezvoltarea instituțională din perspectiva calității și fac parte dintr-un proiect mai amplu privind Consolidarea Capacității Instituționale a ASF, inițiat în aprilie 2015. Obiectivele fixate în acest scop se vor referi la următoarele:

ASF să fie o autoritate complet integrată, cu norme aliniate și moderne, accesibilă și eficientă;

implementarea și aplicarea sistemului de supraveghere bazată pe riscuri;

revizuirea cadrului legislativ primar și secundar;

întărirea funcției de protecție a consumatorilor;

dezvoltarea și formarea profesională a personalului;

finalizarea infrastructurii IT, centralizarea raportărilor financiare și construirea unei bănci de date integrate la care să fie conectate toate structurile organizatorice ale ASF.

Întreaga strategie și programul de activități al ASF sunt menite să conducă la creșterea credibilității și îmbunătățirii imaginii în fața consumatorilor din asigurări, pensii și piața de capital.

Raportul auditorului independent

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT CĂTRE CONSILIUL AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

Raport asupra situațiilor financiare

- 1 Am auditat situațiile financiare anexate ale Autorității de Supraveghere Financiară ("ASF") care cuprind bilanțul la data de 31 decembrie 2015, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, contul de execuție bugetară și anexe (disponibil din mijloace cu destinație specială, situația plăților efectuate din buget și nejustificate prin bunuri, lucrări, servicii la finele perioadei, plăți restante, situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii, situația activelor fixe amortizabile, situația activelor fixe neamortizabile, situația activelor și datoriilor financiare ale instituțiilor publice din administrația centrală) pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, un sumar al politicilor contabile semnificative precum și alte informații explicative, incluse în "Raportul privind situațiile financiare ale Autorității de Supraveghere Financiară încheiate la data de 31 decembrie 2015" („Raportul ASF”). Situațiile financiare menționate se referă la:

- Total capitaluri proprii: 116.936 mii lei;
- Rezultatul patrimonial al exercițiului financiar (Excedent): 37.057 mii lei.

Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare

- 2 Conducerea ASF răspunde pentru întocmirea și prezentarea fidelă a acestor situații financiare în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice al României nr. 1917/2005 cu modificările ulterioare și cu politicile contabile descrise în notele la situațiile financiare, și pentru controalele interne pe care conducerea le consideră necesare pentru a întocmi situații financiare fără denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.

Responsabilitatea auditorului

- 3 Responsabilitatea noastră este ca, pe baza auditului efectuat, să exprimăm o opinie asupra acestor situații financiare. Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internaționale de Audit. Aceste

standarde cer ca noi să respectăm cerințele etice, să planificăm și să efectuăm auditul în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că situațiile financiare nu cuprind denaturări semnificative.

- 4 Un audit constă în efectuarea de proceduri pentru obținerea probelor de audit cu privire la sumele și informațiile prezentate în situațiile financiare. Procedurile selectate depind de raționamentul profesional al auditorului, incluzând evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, datorate fraudei sau erorii. În evaluarea acestor riscuri, auditorul ia în considerare controlul intern relevant pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare ale ASF, pentru a stabili procedurile de audit relevante în circumstanțele date, dar nu și în scopul exprimării unei opinii asupra eficienței controlului intern al ASF. Un audit include, de asemenea, evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile folosite și rezonabilitatea estimărilor contabile făcute de către conducere, precum și evaluarea prezentării situațiilor financiare luate în ansamblul lor.
- 5 Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre de audit cu rezerve.

Bazele opiniei cu rezerve

- 6 Prin decizia Consiliului ASF nr. 60/27 noiembrie 2013, numărul de posturi al ASF a fost diminuat iar angajații ale căror posturi au fost restructurate au fost notificați în decembrie 2013. Conform Contractului Colectiv de Muncă, pentru angajații ale căror posturi au fost restructurate, există obligația acordării unor plăți compensatorii. La data de 31 decembrie 2013 nu s-a constituit un provizion de restructurare. La data de 31 decembrie 2014, ASF, în baza deciziei 66/27 august 2014, a constituit un provizion care acoperea atât obligațiile provenite din restructurările efectuate în anul 2013 în suma de 979 mii RON, cât și pe cele din anul 2014. Ca urmare a acestui fapt, rezultatul exercițiului încheiat la 31 decembrie 2014 a fost subestimat cu 979 mii RON. Opinia de audit pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2014 a fost modificată corespunzător.

Opinia cu rezerve

- 7 În opinia noastră, cu excepția aspectelor menționate în paragraful 6, situațiile financiare anexate oferă o imagine fidelă, în toate aspectele semnificative, a poziției financiare a ASF la data de 31 decembrie 2015, precum și a performanței financiare și a fluxurilor de trezorerie ale acesteia pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice al României nr. 1917/2005 cu modificările ulterioare și cu politicile contabile prezentate în Raportul ASF.

Evidențierea unor aspecte

- 8 Atragem atenția asupra Notei Explicative 1 din Raportul ASF, care menționează ca potrivit prevederilor Ordinului Ministrului Finanțelor Publice 629/2009, situațiile financiare ale ASF pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015, cuprind în anexele 1, 2, 40 precum și în Raportul ASF solduri inițiale exclusiv ale ASF. Astfel, situațiile financiare ale ASF pentru exercițiul

financiar încheiat la 31 decembrie 2015 prezintă informații comparative ce exclud soldurile inițiale ale departamentului Fondului de Garantare a Asiguraților (FGA). Conform prevederilor Legii 213/2015 privind Fondul de Garantare a Asiguraților, noua entitate înființată ca persoană juridică de drept public la data de 31 august 2015 a preluat pe baza de protocol de predare-primire patrimoniul aferent fostului departament FGA din cadrul ASF. Deoarece singurele prevederi specifice instituțiilor publice aplicabile în cadrul diviziilor sunt cele cuprinse în Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 629/2009 și în Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005, conducerea ASF a considerat că aceasta este cea mai adecvată metodă de prezentare. Aceasta metoda de prezentare a fost confirmată de Ministerul Finanțelor Publice prin acceptarea situațiilor financiare ale ASF întocmite la data de 30 septembrie 2015. În conformitate cu Legea 213/2015, ASF a elaborat proiectul privind reglementările contabile aferente situațiilor financiare anuale aplicabile Fondului de Garantare a Asiguraților, proiect ce la data prezentului raport de audit a fost analizat de către direcția de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, urmând a fi avizat în forma finală la o dată ulterioară. Opinia noastră nu conține rezerve cu privire la acest aspect.

- 9 Atragem atenția asupra Notei Explicative 5 din Raportul ASF care menționează litigiile prin care se solicită ASF acordarea de despăgubiri. Conducerea ASF a evaluat situația și a înregistrat la 31 decembrie 2015 un provizion pentru litigii în valoare de 27.186 mii lei. Date fiind complexitatea și incertitudinile privind rezultatele litigiilor, estimarea ASF ar putea să difere de obligațiile efective rezultate în urma finalizării acestora. Menționăm că acest provizion nu afectează contul de execuție bugetară. Acesta va fi afectat numai de cheltuielile ulterioare de judecată și de eventualele plăți stabilite de către instanțele de judecată pentru litigiile pierdute (sau rambursarea cheltuielilor de judecată pentru litigiile câștigate) la finalizarea litigiilor. Opinia noastră nu conține rezerve cu privire la acest aspect.

Alte aspecte

- 10 Acest raport este adresat exclusiv Consiliului ASF în ansamblu. Auditul nostru a fost efectuat pentru a putea raporta Consiliului ASF acele aspecte pe care trebuie să le raportăm într-un raport de audit financiar, și nu în alte scopuri. În măsura permisă de lege, nu acceptăm și nu ne asumăm responsabilitatea decât față de ASF și de Consiliul acesteia, în ansamblu, pentru auditul nostru, pentru acest raport sau pentru opinia formată.
- 11 Situațiile financiare anexate nu sunt menite să prezinte poziția financiară, rezultatul operațiunilor și un set complet de note la situațiile financiare în conformitate cu reglementări și principii contabile acceptate în țări și jurisdicții altele decât România. De aceea, situațiile financiare anexate nu sunt întocmite pentru uzul persoanelor care nu cunosc reglementările contabile și legale din România inclusiv Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005 cu modificările ulterioare.
- 12 Ca parte a auditului nostru asupra situațiilor financiare ale ASF pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2015, am auditat ajustările menționate în Nota Explicativă 1 din Raportul ASF ce au fost aplicate pentru a modifica soldurile inițiale. Aceste ajustări au fost determinate de conducerea

ASF, în conformitate cu politicile și reglementările contabile descrise în Nota Explicativă 1. Noi nu am fost angajați să audităm, revizuiam sau performăm proceduri asupra situațiilor financiare ASF pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2014, în afara ajustărilor mai sus descrise, și prin urmare, noi nu exprimăm o opinie asupra situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2014.

Situațiile financiare ale ASF pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2014 au fost auditate de către un alt auditor, al cărui raport, emis în data de 19 februarie 2015, exprimă o opinie cu rezerve asupra respectivelor situații financiare, datorită aspectelor privind provizionul pentru restructurare descris în paragraful 6, dar și datorită unor aspecte privind deprecierea creanțelor, evaluarea investițiilor, corecții de erori, înregistrarea veniturilor aferente exercițiului financiar, pierderi din reevaluarea clădirilor și respectiv capitalizarea cheltuielilor de dezvoltare, ce se referă la exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2013, fără impact în rezultatul exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2014.

13. În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 93/2012, ASF a fost înființată la data de 29 aprilie 2013, și își exercită atribuțiile prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (C.N.V.M.), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (C.S.A.) și a Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (C.S.S.P.P.).

Vasile Iuga

Auditor statutar înregistrat la

Camera Auditorilor Financiari din România cu nr. 264/20.12.2000

În numele

PricewaterhouseCoopers Audit SRL

Firmă de audit înregistrată la

Camera Auditorilor Financiari din România cu nr. 6/25 iunie 2001

PricewaterhouseCoopers Audit SRL

București, 12 februarie 2016

Listă abrevieri

AAAS	=	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
AAF	=	Asociația Administratorilor de Fonduri din România
ADR	=	American Depositary Receipt (Certificate americane de depozit)
AFIA	=	Administrator de Fonduri de Investiții Alternative
AGA	=	Adunarea Generală a Acționarilor
ANAF	=	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANNA	=	Association of National Numbering Agencies (Asociația Agențiilor Naționale de Numerotare)
ANPC	=	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
AOPC	=	Alte Organisme de Plasament Colectiv
APAPR	=	Asociația pentru Pensile Administrate Privat din România
ASF	=	Autoritatea de Supraveghere Financiară
ATS	=	Alternative Trading System (Sistem Alternativ de Tranzacționare)
AWG	=	Analysis Working Group (Grup de lucru pentru analiză), ESRB
BAAR	=	Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România
BaFIN	=	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Autoritatea Federală de Supraveghere Financiară), Germania
BCE	=	Banca Centrală Europeană
BEI	=	Banca Europeană de Investiții
BERD	=	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM	=	Banca Mondială
BNR	=	Banca Națională a României
BRR	=	Bank Recovery and Resolution Directive (Directiva de recuperare bancară și rezoluție)
BVB	=	Bursa de Valori București
BVC	=	Buget de venituri și cheltuieli
CA	=	Consiliul de Administrație
CAFR	=	Camera Auditorilor Financiari din România
CASCO	=	Asigurări de mijloace de transport terestru altele decât cele feroviare
CBRK	=	Calificare profesională conducători executivi ai brokerilor de asigurări și/sau reasigurări
CCB	=	Casa de Compensare București
CCP	=	Countercyclical Premium (Prima de lichiditate contraciclică)
CCPFI	=	Committee for Consumer Protection and Financial Innovation (Comitetul privind Protecția Consumatorului și Inovația Financiară), EIOPA
CDS	=	Credit Default Swap
CE	=	Comisia Europeană
CEDAM	=	Baza de date în care sunt înscrise polițele RCA emise în România
CEMA	=	Committee for Economic and Markets Analysis (Comitetul pentru Analiză Economică și de Piață), ESMA
CESR	=	The Committee of European Securities Regulators (Comitetul autorităților europene de reglementare a piețelor valorilor mobiliare)
CFD	=	Contract for Difference (contracte pe diferență)
CFI	=	Classification of Financial Instruments (Clasificarea instrumentelor financiare)
CIVM	=	Certificat de Înregistrare a Valorilor Mobiliare
CJUE	=	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
CNP	=	Comisia Națională de Prognoză
CNPF	=	Comisia Națională a Pieței Financiare, Republica Moldova
CNPP	=	Casa Națională a Pensilor Publice
CNSF	=	Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară
CNVM	=	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
ComFrame	=	Common Framework (Cadru comun)
CPC	=	Contrapartea Centrală

CPF	=	Calificare profesională intermediari persoane fizice
CRA	=	Credit Rating Agency (Agenții de rating)
CRC	=	Casa Română de Compensatie
CRD IV	=	Capital Requirements Directive IV (Directiva IV privind cerințele de capital)
CRR	=	Capital Requirements Regulation (Regulament privind cerințele de capital)
CSA	=	Comisia de Supraveghere a Asiguraților
CSB/CFT	=	combaterea spălării banilor/ combaterea finanțării terorismului
CSSF	=	Comisia de Supraveghere a Sectorului Financiar din Luxemburg
CSSPP	=	Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private
DC	=	Depozitarul Central
DGPMB	=	Direcția Generală de Poliție a Municipiului București
DoP	=	Delivery vs. Payment (Livrare vs. plată)
DPA	=	Direcția Protecția Asiguraților, ASF
DRPCIV	=	Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor
DS	=	Depozitarul SIBEX
DSGE	=	Dynamic Stochastic General Equilibrium
DSPSC	=	Direcția Stabilitate a Pieței, Supraveghere și Control
EBA	=	European Banking Authority (Autoritatea Bancară Europeană)
EIOPA	=	European Insurance and Occupational Pensions Authority (Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale)
EIOPA BoS	=	EIOPA Board of Supervisors (EIOPA Consiliul Supraveghetorilor)
EIOPC	=	European Insurance and Pensions Committee (Comitetului European pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale)
EMIR	=	European Market Infrastructure Regulation (Regulamentul privind infrastructura pieței europene)
ERC	=	European Regional Committee (Comitetul Regional European)
ESA	=	European System of Accounts (Sistemul de Conturi European)
ESMA	=	European Securities and Markets Authority (Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe)
ESMA BoS	=	ESMA Board of Supervisors (ESMA Consiliul Supraveghetorilor)
ESRB	=	European Systemic Risk Board (Comitetul European de Risc Sistemic)
ETC	=	Exchange Traded Commodities
ETF	=	Exchange Traded Funds
EWS	=	Early Warning System (Sistem de Avertizare Timpurie)
FATCA	=	The US Foreign Account Tax Compliance Act
FATF	=	Financial Action Task Force
FCA	=	Financial Conduct Authority (Autoritatea de Conduită Financiară), Marea Britanie
FCI	=	Fondul de Compensare a Investitorilor
FDI	=	Fonduri deschise de investiții
FED	=	Federal Reserve Bank (Banca Rezervelor Federale), SUA
FGA	=	Fondul de Garantare a Asiguraților
FIA	=	Fonduri de Investiții Alternative
FIAR	=	Forumul Internațional de Asigurări-Reasigurări
FICOD	=	Financial Conglomerates Directive (Directiva privind conglomeratele financiare)
FII	=	Fonduri închise de investiții
FinReq	=	Financial Requirements (Cerințe Financiare)
FISC	=	Financial Innovation Standing Committee (Comitetul Permanent pentru Educație Financiară), ESMA
FMA	=	Financial Market Authority (Autoritatea pentru Piețe Financiare), Austria
FMI	=	Fondul Monetar Internațional
FoP	=	Free of payment (livrare fără plată)
FOREX	=	Foreign Exchange (Piața Valutară)

FP	=	Fondul Proprietatea
FPAP	=	Fond de Pensii Administrat Privat
FPF	=	Fond de Pensii Facultative
FPVS	=	Fondul de Protecție a Victimelor Străzii
FSB	=	Financial Stability Board (Comitetul de Stabilitate Financiară), IAIS
FSC	=	Financial Stability Committee (Comitetul de Stabilitate Financiară), EIOPA
GDR	=	Global Depository Receipt (Certificate globale de depozit)
GEM	=	Growth and Emerging Markets (Comitetul privind Creșterea Economică și Piețele Emergente), IOSCO
GLP-MIP	=	Grupul de Lucru Permanent - Monitorizarea Integrată a Piețelor, ASF
GLSII	=	Grupul de lucru Solvabilitate II, ASF
GPLPC	=	Grupul Permanent de Lucru privind Protecția Consumatorilor
G-SIFIs	=	Global Systemically Important Financial Institutions (Instituții Financiare de Importanță Sistemică Globală)
IAIS	=	International Association of Insurance Supervisors (Asociația Internațională a Supraveghetorilor în Asigurări)
IAS	=	International Accounting Standards (Standarde Internaționale de Contabilitate)
ICAR	=	International Catastrophic Risks Forum (Forumul Internațional al Riscurilor Catastrofale)
IFD	=	Instrumente financiare derivate
IFIGS	=	International Forum of Insurance Guarantee Schemes (Forumul Internațional al Schemelor de Garantare în Asigurări)
IFRS	=	International Financial Reporting Standards (Standardele Internaționale de Raportare Financiară)
IGPR	=	Inspectoratul General al Poliției Române
IGSC	=	Insurance Group Supervision Committee (Comitetul de Supraveghere a Grupurilor de Asigurări), EIOPA
IGSRR	=	Internal Governance, Supervisory Review and Reporting Committee (Comitetul de Guvernanță Internă, Evaluarea Supravegherii și Raportare), EIOPA
IM	=	Internal Models (Modele interne)
IMA	=	Institutul de Management în Asigurări
IMD II	=	Insurance Mediation Directive II (Directiva II privind intermedierea în asigurări)
IMM	=	Întreprinderi Mici și Mijlocii
IMSC	=	Investment Management Standing Committee (Comitetul permanent privind administrarea investițiilor), ESMA
INFE	=	International Network on Financial Education (Rețeaua Internațională pentru Educație Financiară), OECD
INS	=	Institutul Național de Statistică
IOPS	=	International Organisation of Pension Supervisors (Organizația Internațională a Supraveghetorilor de Pensii)
IORP	=	Institution for Occupational Retirement Provision Directive (Directiva Europeană privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale)
IORPs	=	Institutions for Occupational Retirement Provision (Instituțiile de furnizare de pensii ocupaționale)
IOSCO	=	International Organization for Securities Commission (Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare)
IPB	=	Indemnizații Brute Plătite
IPISC	=	Investor Protection and Intermediaries Standing Committee (Comitetul permanent privind protecția investitorilor și intermediarii), ESMA
ISIN	=	International Securities Identification Number (Număr internațional de identificare a valorilor mobiliare)
IT	=	Information Technology (Tehnologia Informației)
IWG	=	Instruments Working Group (Grupul de lucru privind Instrumente), ESRB
KNF	=	Komisja Nadzoru Finansowego (Autoritatea de Supraveghere Financiară), Polonia
LOS	=	Locul obișnuit de staționare
LTG	=	Long Term Guarantees (Garanții pe termen lung)
LTGA	=	Long Term Guarantee Assessment (Evaluarea garanțiilor pe termen lung)
MA	=	Matching Adjustment (Prima de echilibrare), Directiva Omnibus II
MAD	=	Market Abuse Directive (Directiva privind abuzul pe piață)
MAI	=	Ministerul Afacerilor Interne
MAR	=	Market Abuse Regulation (Regulamentul privind abuzul pe piață)
MDRWG	=	Market Data Reporting Working Group (Grupul de lucru privind raportarea datelor din piață), ESMA
MFP	=	Ministerul Finanțelor Publice

MiFID	=	Markets in Financial Instruments Directive (Directiva privind piețele de instrumente financiare)
MiFID-CoB	=	MiFID Conduct of Business (MiFID Conduită de afaceri)
MIFIR	=	Markets in Financial Instruments Regulation (Regulamentul privind piețele de instrumente financiare)
MISC	=	Market Integrity Standing Committee (Comitetul permanent privind integritatea pieței), ESMA
MMOU	=	Multilateral Memorandum of Understanding (Memorandumul Multilateral de Înțelegere), IOSCO
MO	=	Monitorul Oficial
NGARCH	=	Nonlinear Generalized AutoRegressive Conditional Heteroskedasticity
OECD	=	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică)
ONRC	=	Oficiul Național al Registrului Comerțului
OMF	=	Ordinul Ministrului Finanțelor
OMT	=	Ordinul Ministrului Turismului
ONG	=	Organizație neguvernamentală
ONPCSB	=	Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor
OPC	=	Organisme de Plasament Colectiv
OPC	=	Occupational Pension Committee (Comitetul pentru pensii ocupaționale), EIOPA
OPCOM	=	Operatorul Pieței de Energie și Gaze Naturale din România
OPCVM	=	Organisme de Plasament Colectiv în Valori Mobiliare
ORC	=	Oficiu al Registrului Comerțului
OTC	=	Over-The-Counter
OUG	=	Ordonanță de urgență a Guvernului
PAD	=	Poliță de asigurare obligatorie împotriva dezastrelor naturale
PAID	=	Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale
PBRK	=	Pregătire profesională continuă conducători executivi ai brokerilor de asigurări și/sau reasigurări
PBS	=	Prime brute subscrise
PCS	=	Puterea de Cumpărare Standard
PIB	=	Produsul Intern Brut
PICCJ-DIICOT	=	Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
PRA	=	Prudential Regulation Authority (Autoritatea de Reglementare Prudențială), Marea Britanie
PRIPs	=	Packaged Retail Investment Products (Pachete de produse de investiții de retail)
PTSC	=	Post-Trading Standing Committee (Comitetul permanent privind activitatea post-tranzacționare), ESMA
PwC	=	PricewaterhouseCoopers
QIS5	=	Cel de-al cincilea Studiu Cantitativ de Impact, EIOPA
RASDAQ	=	Romanian Association of Securities Dealers Automated Quotation (Asociația Română de dealeri de valori mobiliare cotate automat)
RCA	=	Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto
REVER	=	Registrul pentru evidenta evenimentelor rutiere
ROF	=	Regulament de Organizare și Funcționare
RTS	=	Regulatory Technical Standards (Standarde Tehnice de Reglementare)
SAFPAP	=	Societate de administrare a unui fond de pensii administrat privat
SAFPP	=	Societate de administrare a fondurilor de pensii private
SAI	=	Societate de Administrare a Investițiilor
SAR	=	Sectorul Asigurări-Reasigurări, ASF
SARIS	=	Suspension and Restoration Information System (Sistemul Informatic de Suspendare și Restaurare), ESMA
SEE	=	Spațiul economic european
SIBEX	=	Sibex Sibiu Stock Exchange
SIF	=	Societate de Investiții Financiare
SIIF	=	Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare, ASF
SIR	=	Sistemul Informatic de Raportare

SSIF	=	Societate de Servicii de Investiții Financiare
SSPP	=	Sectorul Sistemului de Pensii Private, ASF
STEAM	=	Set of actions Towards Establishing and Acknowledgment of the emerging Market status
TAIEX	=	Technical Assistance and Information Exchange (Asistență tehnică și schimb de informații), CE
TFPP	=	Task Force on Personal Pensions (Grup de lucru privind pensiile personale), EIOPA
TREM	=	Transaction Reporting Exchange Mechanism (Mecanismul de Raportare a Tranzacțiilor), ESMA
TVA	=	Taxa pe Valoare Adăugată
UCITS	=	Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (= OPCVM)
UE	=	Uniunea Europeană
UNSAR	=	Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România
UNSIAR	=	Uniunea Națională a Societăților de Intermedieri și Consultanță în Asigurări din România
VAN	=	Valoarea activului net
VaR	=	Valoarea la Risc
VIG	=	Vienna Insurance Group
VUAN	=	Valoarea unitară a activului net
XBRL	=	eXtensible Business Reporting Language
XL	=	excess of loss (excedent de daună)

Autoritatea de Supraveghere Financiară

Str. Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod 050092, București

TELVERDE: 0800.825.627

office@asfromania.ro

www.asfromania.ro